جوان

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴ - ۲۹ شوال ۱۴۴۶
سال بیست‌وهفتم - شماره ۷۲۹۰ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

رفسنجانی

اسکله شهید رجایی در بندرعباس حتی در زمان اطفای حریق مهیب، به کشتی‌ها اجازه داد پهلو بگیرند تا کار ادامه یابد. آتش تا حد زیادی مهار شد و تا ۸۰۰ نفر از مصدومان ترخیص شدند. رئیس‌جمهور با نگاهی به آینده گفت تلاش می‌کنیم دیگر حوادثی اینچنین رخ ندهد. او پرسید: «آیا واقعاً لازم است ۱۳۰ هزار کانتینر در بندر نگه‌داریم؟! ما می‌توانیم مدیریت کنیم که حتی یک‌دهم این تعداد هم در بندر شهید رجایی باقی نماند.» | صفحه ۴

بندر ادامه می‌دهد

خون ایران در رگ‌های هرمزگان

مردم شریف کشورمان همچون همیشه برای کمک به مصدومان حادثه انفجار در بندر شهید رجایی در پایگاه‌های انتقال خون صف کشیدند | صفحه ۳

بحران‌سازی با اخبار بی‌پایه!

روایت یک انفجار؛ از هیاهوی شایعات تا جست‌وجوی حقیقت | صفحه ۳

ایران در غم بندرعباس

هواپیماهای ایلوشین سپاه و بالگردهای آتش‌نشانی این نیرو نقش مهمی در خاموش کردن آتش داشتند | صفحه ۱۴

هیچ محموله نظامی در آتش‌سوزی بندر شهید رجایی وجود نداشت

واکنش سخنگوی وزارت دفاع به برخی خبرسازی‌ها | صفحه ۲

داغ ضعف ایمنی

یادداشت اقتصادی | وحید عظیم‌نیا | دبیر گروه اقتصادی | صفحه ۴

یادداشت سیاسی

محمد قنبری

نبردهای ترکیبی و قدرت ایجاد اختلال ادراکی

نبرد ترکیبی استفاده ترکیبی و هم‌زمان از روش‌های مختلف تهاجم است که هدف آن دستیابی به اهداف سیاسی، فرهنگی یا اقتصادی از طریق تغییر ادراک و رفتار مردم یک جامعه است. این تغییر، بسیار فراتر از میدان نظامی بوده و از رسانه‌ها، شبکه‌های اجتماعی، فناوری‌های سایبری و حتی ابزارهای اقتصادی همچون تحریم‌ها استفاده می‌کند. در عصر حکمرانی رسانه‌ها و فضای مجازی، مفهوم نبردهای ترکیبی به‌عنوان یکی از پیچیده‌ترین و تأثیرگذارترین اشکال جنگ مدرن شناخته شده است. این نوع جنگ فراتر از درگیری‌های سنتی نظامی بوده و از ترکیب ابزارهای متنوعی همچون جنگ اطلاعاتی، رسانه‌ای، اقتصادی، روانی و سایبری استفاده می‌کند تا به اهداف خود دست یابد. یکی از جنبه‌های کلیدی آن، قدرت ایجاد اختلال ادراکی در گروه مخاطبان جامعه هدف است. نبرد ترکیبی، به‌عنوان یک مفهوم نوین، شامل استفاده هم‌زمان از ابزارهای مختلف برای دستیابی به اهداف سیاسی، اقتصادی یا نظامی است | **صفحه ۲**

از حاشیه تا متن — ستون دوشنبه‌ها

تقی دژاکام

چند تصویر عادی از جنایات امریکا!

افغانستان، عراق، لبنان و فلسطین و کشتارهای مستقیم سربازان امریکایی در این مناطق یا با نیروهای نیابتی مختلفی چون صهیونیست‌ها، القاعده و تحریرالشام نیز این سال‌ها پیش چشم همه جهانیان و فارغ از توضیح واضحات است.
در چنین شرایطی و با چنان سوابق سوئی که امریکا و دست‌پروردگانش در دنیا دارند، ارائه تصویر مثبت و جنتلمن و دلسوز از این جنایتکاران و در رأس آنها رئیس‌جمهور فعلی آن، با حمل به صحت چیزی جز ساده‌لوحی و با احتمال دیگر جز ناشی از جیره‌خواری و وابستگی به آنان نیست. حساب مذاکره غیرمستقیم برای نشان‌دادن حقانیت و سلامت ما و احتمال حل مشکلات آن‌هم به دلیل بحران‌های گسترده‌ای که ایالات متحده در حال حاضر در جای‌جای جهان با آن مواجه است، بحثی جداگانه است | **صفحه ۲**

یادداشت اجتماعی

مهسا گربندی | خبرنگار گروه اجتماعی

آقای سخنگو! پاسخگویی انتخاب نیست، وظیفه است

خبرنگار «جوان» برای دریافت جزئیات بیشتر درباره برخی وعده‌های داده شده، چهار ماه پیش پرسشی را برای سخنگوی این وزارتخانه ارسال کرد. پرسش به‌طور مشخص درباره برنامه‌های اجرایی وزارت آموزش و پرورش برای تحقق عدالت آموزشی و بهره‌گیری از فرصت توجه ویژه رئیس‌جمهور به این مسئله بود: طی چهار ماه گذشته، خبرنگار «جوان» بارها تماس گرفت، پیگیری کرد، اما تنها با وعده‌های مکرر مواجه شد؛ «فردا جواب می‌فرستیم»، «متن آماده است و در حال ویرایش است»، «سر آقای سخنگو شلوغ است». در نهایت، هیچ پاسخ مشخصی از سوی سخنگوی وزارت آموزش و پرورش ارائه نشد | **صفحه ۳**

یادداشت ورزشی

فریدون حسن | دبیر گروه ورزشی

۳۸ میلیارد ناقابل دیگر هم پرید!

دیروز خبر رسید که استقلال طی ۴۵ روز آینده باید چیزی حدود ۳۸ میلیارد تومان ناقابل را به دروازه‌بانی بدهد که حتی زحمت تعویض لباس را هم به خودش نداده، چه برسد به اینکه در تمرین حاضر شود یا اینکه دقیقه‌ای برای استقلال بازی کرده باشد. دیروز رسانه‌ها عذرهای بدتر از گناه فرشید سمیعی، مدیرعامل سابق استقلال در این خصوص را روی خروجی خود قرار دادند، اما یک سؤال مهم هم مطرح کردند، سؤالی که اگر سال‌ها پیش پاسخ درستی به آن داده می‌شد امروز شاهد این نبودیم که یک بازیکن درجه چندم اروپایی اینگونه پول پارو کند و یک مدیر ناکارآمد اشتباه خود و دوستانش را اینگونه توجیه کند. و مهم‌تر اینکه پول بی‌زبان مردم ایران حیف و میل نشود | **صفحه ۱۳**

پزشکیان: آماده‌ایم توانمندی‌های خود را با آفریقا به اشتراک بگذاریم

دیپلماسی متوازن و توسعه همکاری‌ها با همسایگان و کشورهای اسلامی همواره از شعارهای دولت چهاردهم بوده و این مهم در دولت سیزدهم نیز به عنوان یک سیاست اصولی جمهوری اسلامی ایران دنبال می‌شد. این دیپلماسی برخلاف ادوار گذشته بخصوص دهه نود، که به تعبیر رهبر معظم انقلاب «دهه عقب ماندگی و تعطیلی نسبی اقتصاد» بود، می‌کوشد در عین حالی که به گسترش روابط متوازن با دنیا فکر کند، همه تخم‌مرغ‌ها را در سبد چند کشور غربی و اروپایی نچیند. بلکه تقویت روابط اقتصادی با همسایگان و کشورهای اسلامی و همچنین دیگر کشورهای خارج از جغرافیای سیاسی غرب را در اولویت خود قرار دهد. عضویت در پیمان‌های اقتصادی و امنیتی مانند شانگهای و بریکس از مظاهر این سیاست است. اجلاس همکاری‌های ایران و آفریقا که روز گذشته در تهران برگزار شد، جلوه دیگری از این نگاه متوازن بود. جایی که رئیس‌جمهور در سخنانی ابراز آمادگی کرد، تا جمهوری اسلامی ایران «تمام دستاوردها و توانمندی‌های خود در عرصه‌های سلامت، تجارت، صنعت، کشاورزی و امنیت» را با آفریقا به اشتراک بگذارد | **صفحه ۲**

سرگردانی استراتژی جنگی اسرائیل در غزه

تلاش برای بسیج نیروهای ذخیره در شرایطی است که رسانه‌های رژیم صهیونیستی گزارش کرده‌اند که ارتش اسرائیل به دلیل کمبود نیروی انسانی، خدمت اجباری سربازی را چهار ماه تمدید کرده، مرخصی‌های قبل از ترخیص را به حالت تعلیق درآورده و سربازان را ملزم کرده که قبل از ترخیص، سه سال کامل خدمت کنند. به نوشته روزنامه یدیعوت آحارونوت، این تصمیم برای رسیدگی به کمبود بی‌سابقه نیروی انسانی گرفته شده، زیرا ارتش اکنون با کمبود ۱۰ هزار نیرو مواجه است که ۷ هزار نفر آنها مربوط به واحدهای رزمی هستند. کابینه رژیم صهیونیستی پیش از این، کوشیده بود قانونی را تصویب کند که خدمت اجباری را از دو سال و هشت ماه فعلی به سه سال افزایش دهد | **صفحه ۱۵**

ایده‌های خامی که قابلیت درگیر کردن مخاطب را ندارند

«لمندگان» سریال جدید شبکه دو سیما به نقد نسل جدید و جوان می‌پردازد و می‌خواهد چالش‌های پیش‌روی آنها را نشان دهد، اما نمی‌تواند این ایده را به شکلی جذاب به تصویر بکشد. ایده‌های خام سریال قابلیت درگیر کردن مخاطب را ندارد و نمی‌تواند باعث جذابیت و دیده شدن اثر شود. سریال اپیزودیک است و در هر قسمت، راوی یک موضوع تازه است، اما ضعف‌های مفرط سریال در داستان و ایده‌پردازی سبب می‌شود «لمندگان» به سریال ضعیف و فاقد ارزش برای تماشا تبدیل شود. در مرحله اول در انتخاب بازیگران اصلی سریال سعی شده‌است از چهره‌های جوان و محصول صداوسیما استفاده شود اما ترکیب‌نشدن بازیگران با هم اثری منفی در کلیت اثر گذاشته است | **صفحه ۱۶**

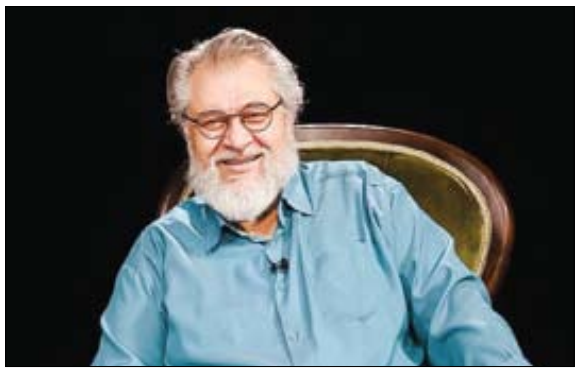

محمدحسین موحدنژاد | ایسنیم

نیویورک تا تهران با خرده روایت‌هایی از آقای نادر

به انگیزه نهم اردیبهشت، سومین سالگرد درگذشت نادر طالب‌زاده

مجید شاه حسینی: نادر طالب‌زاده از اولین کسانی بود که حقوق تضییع شده انقلاب اسلامی ایران را فریاد زد. یادم است همان موقع در دستگاه دیپلماسی کسانی بودند که این مطالبات را مخل کار خودشان می‌دانستند و معتقد بودند ما تازه داریم با غرب دوست می‌شویم و نیمه دوم دهه ۷۰، شما دارید دردسر درست می‌کنید، یعنی چه که اینها به ما غرامت بپردازند. این چه حرفی است؟ اما ایشان آن موقع به عنوان یک تئوریسین رسانه جبهه انقلاب، جریانی را شروع کرد و این بار از زبان صاحبنظران بین‌المللی، محکومیت جهانی را در ایالات متحده امریکا، رژیم اشغالگر صهیونیستی و لابی سلطه‌ای که جهان اسلام را تحت فشار گذاشته است انجام داد | **صفحه ۸**

مهدی شهید انقلاب و محسن گمگشته مجنون شد

شکوفه زمانی

خانواده قمری دو شهید و یک جانباز دارد. مهدی به عنوان یکی از شهدای این خانواده که فرزند ارشد هم بود، درست در روز ۲۲ بهمن و قبل از اعلام پیروزی انقلاب در درگیری با مأموران شاه به شهادت رسید؛ در همان ماجرا برادرش کریم هم مجروح شد. سپس ۱۰ سال گذشت و در تیر ۱۳۶۷، محسن قمری دیگر برادرشان در جزیره مجنون و هنگام تک‌دشمن مفقود شد. از سرنوشت محسن خبری نبود تا اینکه خانواده اطلاع یافتند او به اسارت درآمده است، اما بعد از آزادی اسرا محسن دیگر به خانه برنگشت و بعدها مشخص شد که او را به اردوگاه دیگری برده‌اند و گویا بر اثر شکنجه به شهادت رسیده است. در گفت‌وگو با مهروش قمری، خواهر شهیدان مهدی و محسن، گذری به زندگی این دو شهید داشتیم | **صفحه ۷**

۱۵

موشک فراصوت یمنی‌ها دوباره «نواتیم» را هدف گرفت

سخنگوی نیروهای مسلح یمن تأکید کرد که عملیات‌های این کشور در حمایت از مردم فلسطین ادامه خواهد داشت و تنها زمانی متوقف خواهد شد که رژیم صهیونیستی به حملات خود در نوار غزه پایان دهد

۹

صهیونیست‌ها شناسایی اهداف‌شان را به هوش مصنوعی سپرده‌اند

سجاد آذری | خبرنگار گروه اجتماعی

علیرضا عابد مسرورخواه در گفت‌وگو با «جوان»: هوش مصنوعی تعیین می‌کند چه کسانی هدف هستند و باید حذف شوند، کدام یک از این اهدافی که باید حذف شوند، اولویت بالاتری نسبت به بقیه دارند و بعد این ماشین کشتاری که با هوش مصنوعی مدیریت می‌شد و بانک اهداف را تعیین می‌کرد، اهداف را مستقیماً به یگان‌های عملیاتی ارسال می‌کرد تا آن‌ها برای حذف آن به روش‌های مختلف اقدام کنند

۱۰

«قدرت تجزیه‌وتحلیل» دختران‌مان را در برابر آسیب‌ها بیمه می‌کند

زهرا جیندری | خبرنگار گروه اجتماعی

دکتر نجمه‌سادات مشهدی، روان‌شناس و مشاور خانواده در گفت‌وگو با «جوان»: رسانه نقش بسیار پررنگی در تغییر سبک زندگی ما ایفا می‌کند. الان وقتی نگاه می‌کنیم، می‌بینیم بسیاری از مدها از رسانه می‌آید. خیلی از پوشش‌ها، آرایش‌ها و لباس‌ها از رسانه ما خارج می‌شود. جوان و نوجوان من هنوز قدرت تجزیه و تحلیل ندارد و وقتی می‌بیند یک چیزی این همه زیاد است، فکر می‌کند دلیل زیادی یک چیز درست بودن آن است، بنابراین به عنوان یک حکم اصلی از آن استفاده می‌کند. رسانه این آسیب‌ها را هم دارد اما آثار مثبت هم خواهد داشت

نهج‌الامامة

نهج البلاغه در کلام امام خامنه‌ای

هوشیاری در مقابل دشمن

[امام علی (ع)] در مورد هوشیاری در مقابل دشمن، باز در اوج است. این هم باز از نهج‌البلاغه من یک جمله عرض کنم؛ می‌فرماید که: «وَاللهِ لاأَکونُ کَاضَّبُعِ تَنامُ عَلی طولِ اللَّدم»؛ (خطبه ۶) خلاصه معنایش این است: «من آدمی نیستم که با لالایی دشمن خوابم ببرد.» خیلی‌ها با لبخند دشمن خاطرشان جمع می‌شود که دیگر خطری نیست؛ اگر دشمن لالایی بدهد، خوابشان می‌برد! امیرالمؤمنین می‌فرماید که «وَمَن نامَ لَم یُنَم عَنه»؛ (نامه ۶۲) اگر تو خوابت برد، معلوم نیست دشمن هم خوابش برده باشد، او بیدار است. نوازش دشمن و لالایی دشمن موجب نمی‌شود من به خواب بروم؛ یعنی این هوشیاری در مقابل دشمن در اوج است.

۱۴۰۳/۰۴/۰۵

ستون دوشنبه‌ها

از حاشیه تا متن

تقی دژاکام
روزنامه‌نگار

چند تصویر عادی از جنایات امریکا!

درست ۵۰ سال پیش در چنین روزی، نیروهای ارتش ایالات متحده امریکا پس از ۲۰ سال از آغاز جنگ ویتنام که امریکا در آن با نیروهای نیابتی‌اش حضور داشت و پس از ۱۰ سال از حضور مستقیم در درگیری‌ها و کشتار مردم ویتنام به خصوص روستاییان، با سقوط سایگون دست از پا درازتر و با سرافکندگی و شکست با عقب‌نشینی کامل این کشور آسیایی را ترک کردند و به همان امریکا برگشتند.

«ژان لارتگی» از نویسندگان اهل فرانسه کتابی دارد با عنوان «یک ویت‌کنگ، یک میلیون دلار» که در آن، گوشه‌هایی از جنایات امریکا در این کشور آسیایی را به تصویر کشیده و به نمونه‌هایی از دلاوری و شجاعت زنان و مردان ویتنامی و مشخصاً «ویت‌کنگ»ها اشاره کرده است. او که سال‌ها در ارتش فرانسه خدمت و نشان‌های متعدد نظامی دریافت کرده بود، کار نظامی را رها کرد و به نویسندگی و روزنامه‌نگاری روی آورد و از تجربیات نظامی خود در دوران خدمت و حضور در ارتش به بهترین وجهی در مستندسازی و واقع‌نگاری بهره برد و آنها را در مجله «پاری ماچ» منتشر کرد. این کتاب متن تکمیل‌شده همان گزارش‌های منتشره است.

او در این کتاب هرچند اهداف چین و روسیه را در این جنگ تا حدودی با نگاه انتقادی ارزیابی می‌کند، اما از نقد جدی نقش فرانسه و به خصوص امریکا در این جنگ و به خصوص کشتارهای فراوان آنها چیزی کم نمی‌گذارد.

در مقدمه این کتاب، بر اساس آمار رسمی فرماندهی نیروی امریکا، تعداد افسران و سربازان امریکایی کشته‌شده در ویتنام فقط طی سال ۱۹۶۶، رقم ۵ هزار نفر و تعداد مجروحان این متجاوزان بیش از ۴۰ هزار نفر اعلام شده است، در حالی که خبرگزاری ویتنام شمالی تعداد تلفات ارتش امریکا را در همین مدت، بالغ بر یک‌صد هزار نفر ذکر کرده است.

نویسنده می‌افزاید: «امریکا با اتکا به قدرت عظیم خود و با صرف هزینه‌ای بالغ بر ۲ هزار میلیون دلار در ماه، به منظور حمایت از حکومت ژنرال‌ها، درگیر جنگ ویتنام شده، ولی مدرن‌ترین ماشین‌های جنگی و ورزیده‌ترین واحدهای نظامی آن کشور نتوانسته‌اند «مشتی چریک گرسنه» را از پای درآورند.»

(این عبارات شما را یاد چه کسانی می‌اندازد که با شکم گرسنه در مقابل تمام نیروهای نظامی مستقیم و نیابتی امریکا ایستاده‌اند و روزبه‌روز شجاع‌تر و مصمم‌تر از خود و از کیان امت اسلامی به‌خصوص ملت مظلوم و بی‌پناه فلسطین دفاع می‌کنند؟ بله، درست حدس زدید، مجاهدان مسلمان یمنی.)

به ویتنام برگردیم. گزارش‌های دیگر در این‌باره حاکی است سربازان امریکایی قادر به تشخیص دشمنشان در روستاها نبودند، به همین دلیل درمانده شده و بسیاری از آنها روحیه‌شان را از دست داده و به مصرف مواد روی آورده بودند. فشار ناشی از مبارزه با «دشمن پنهان»، سربازان امریکایی را به ستوه آورده بود تا جایی که آنها با حمله به روستاها خشم و ناامیدی خود را بر سر روستاییان مظلوم و بی‌پناه خالی می‌کردند، بی‌آنکه بدانند آن روستاییان به چریک‌های «ویت‌کنگ» کمک می‌رسانند یا خیر. مشهورترین این حمله‌ها «قتل عام مای‌لای» نام دارد که بر اساس گزارش‌های مختلف، در این قتل عام که با دستور ریچارد نیکسون رئیس‌جمهور وقت امریکا صورت گرفت، بین ۳۴۷ تا ۵۰۴ غیرنظامی کشته شدند که بعدها اجساد مثله‌شده دیگری از اهالی مای‌لای یافت شد.

۳۰ سال قبل هم که هری ترومن رئیس‌جمهور امریکا بود، طی سه روز دو شهر بزرگ ژاپن بمباران اتمی شد که بر اثر آن ۲۲ هزار نفر در جا جان دادند و هزاران نفر تا امروز با عوارض سوء ناشی از آن دست به گریبان‌اند.

افغانستان، عراق، لبنان و فلسطین و کشتارهای مستقیم سربازان امریکایی در این مناطق یا با نیروهای نیابتی مختلفی چون صهیونیست‌ها، القاعده و تحریرالشام نیز این سال‌ها پیش چشم همه جهانیان و فارغ از توضیح واضحات است.

در چنین شرایطی و با چنان سوابق سوئی که امریکا و دست‌پروردگانش در دنیا دارند، ارائه تصویر مثبت و جنتلمن و دلسوز از این جنایتکاران و در رأس آنها رئیس‌جمهور فعلی آن، با حمل به صحت چیزی جز ساده‌لوحی و با احتمال دیگر جز ناشی از جیره‌خواری و وابستگی به آنان نیست.

حساب مذاکره غیرمستقیم برای نشان‌دادن حقانیت و سلامت ما و احتمال حل مشکلات آن‌هم به دلیل بحران‌های گسترده‌ای که ایالات متحده در حال حاضر در جای‌جای جهان با آن مواجه است، بحثی جداگانه است. کاری که در هیچ دولتی از دولت‌های اصلاح‌طلب و اصولگرای سابق منتفی نبوده و انجام می‌شده است. ما تصمیمات سخت و دشوار زیادی در طی این نیم‌قرن گرفته‌ایم.

خبر آخر

اعلام جرم دادستانی علیه چند رسانه و فعال رسانه‌ای

در پی انتشار مطالب خلاف واقع از سوی تعدادی از رسانه‌ها و فعالان رسانه‌ای طیف‌های مختلف سیاسی درباره حادثه بندر شهید رجایی، ضمن تشکیل پرونده قضایی، از سوی دادستانی تهران علیه متخلفان اعلام جرم شد.

در راستای برخورد جدی با برهم زنندگان امنیت روانی جامعه، ضمن تشکیل پرونده قضایی برای متخلفان، دادستانی تهران علیه چند رسانه از طیف‌های مختلف سیاسی و فعالان رسانه‌ای که اقدام به انتشار اخبار خلاف واقع کرده‌اند اعلام جرم کرد. براساس این گزارش، برخی رسانه‌ها و فعالان مجازی نیز تذکر دریافت کردند.

خبر اول

پزشکیان در سومین اجلاس همکاری‌های ایران و آفریقا:

آماده‌ایم توانمندی‌های خود را با آفریقا به اشتراک بگذاریم

عارف: آفریقا را شریک راهبردی خود در هندسه نوین قدرت می‌دانیم

محسن وتایی | ایرنا

دیپلماسی متوازن و توسعه همکاری‌ها با همسایگان و کشورهای اسلامی همواره از شعارهای دولت چهاردهم بوده و این مهم در دولت سیزدهم نیز به عنوان یک سیاست اصولی جمهوری اسلامی ایران دنبال می‌شد. این دیپلماسی برخلاف ادوار گذشته به‌خصوص دهه نود، که از آن به تعبیر رهبر معظم انقلاب «دهه عقب ماندگی و تعطیلی نسبی اقتصاد» بود، می‌کوشد در عین حالی که به گسترش روابط متوازن با دنیا فکر کند، همه تخم مرغ‌ها را در سبد چند کشور غربی و اروپایی نچیند. بلکه تقویت روابط اقتصادی با همسایگان و کشورهای اسلامی و همچنین دیگر کشورهای خارج از جغرافیای سیاسی غرب را در اولویت خود قرار دهد. عضویت در پیمان‌های اقتصادی و امنیتی مانند شانگهای و بریکس از مظاهر این سیاست است.

اجلاس همکاری‌های ایران و آفریقا که روز گذشته در تهران برگزار شد، جلوه دیگری از این نگاه متوازن بود. جایی که رئیس‌جمهور در سخنانی ابراز آمادگی کرد، جمهوری اسلامی ایران «تمام دستاوردها و توانمندی‌های خود در عرصه‌های سلامت، تجارت، صنعت، کشاورزی و امنیت» را با آفریقا به اشتراک بگذارد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دفتر ریاست جمهوری، مسعود پزشکیان صبح دیروز در سومین اجلاس همکاری‌های اقتصادی ایران و آفریقا، ضمن خوشامدگویی به مهمانان این اجلاس، با خانواده‌های درگذشتگان و نیز مجروحان حادثه بندرعباس ابراز هم‌دردی کرد و اظهار داشت: تمهیدات لازم برای رسیدگی فوری و جدی به این عزیزان و نیز مجروحان حادثه اندیشیده شده است.

رئیس‌جمهور با بیان اینکه معاون اول وی درباره جزئیات رابطه تجاری و همکاری‌های اقتصادی میان ایران و کشورهای آفریقایی توضیحات لازم را ارائه کرد، افزود: همه ما روی یک کره خاکی در منظومه شمسی و در میان میلیاردها کهکشان در فضا در حرکت هستیم و در واقع در خانه کوچکی کنار هم زندگی می‌کنیم. درست است که قاره‌ها را از هم تفکیک کرده‌ایم، اما همه ما یک فرصت یافته‌ایم تا روی این کره خاکی از نعمات الهی بهره‌مند شده و کنار هم در صلح و صفا زندگی کنیم.

■ رژیم صهیونیستی وحشیانه‌ترین جنایت‌ها را مرتکب می‌شود

رئیس‌جمهور در ادامه سخنان خود گریزی به جنگ افروزی‌ها و نسل کشی رژیم صهیونیستی در فلسطین و غزه زد و گفت: متأسفانه عده‌ای این توصیه‌ها را نادیده گرفته و با زیاده‌خواهی به حقوق دیگران تجاوز می‌کنند؛ سرزمین آنها را غصب و ساکنانش را بیرون می‌کنند و هر کار زشتی که تصور کنید مرتکب می‌شوند. اینها کسانی هستند که در پشت چهره‌های به ظاهر انسانی وحشیانه‌ترین جنایت‌ها را انجام داده و انسانیت را زیر سؤال برده‌اند. بدون اینکه واهمه یا عذاب وجدان داشته باشند، زنان و کودکان و پیر و جوان را قتل‌عام می‌کنند.

■ آماده‌ایم دستاوردهایمان را با آفریقا به اشتراک بگذاریم

پزشکیان اضافه کرد: ما باور داریم که همه از یک ریشه و نژاد هستیم و تفاوت‌های ما بسیار اندک است؛ هیچ کدام به دیگری برتری نداریم، مگر در انسانیت، توانمندی و اینکه چه کسی می‌تواند خدمت بیشتری به دیگران کند. ما در ایران آماده هستیم تمام دستاوردها و توانمندی‌های خود در عرصه‌های سلامت، تجارت، صنعت، کشاورزی و امنیت را با شما به اشتراک بگذاریم و با یکدیگر دنیایی بسازیم که همه انسان‌ها در فرصت کوتاه زندگی در این جهان بتوانند در صلح، امنیت، رفاه و آرامش کنار هم زندگی کنند.

رئیس‌جمهور در ادامه با تأکید بر لزوم همبستگی ملت‌ها گفت: ما می‌توانیم با کمک به یکدیگر خانه‌ای در این کره خاکی بسازیم که سرشار از سلامت، عشق، محبت، آزادگی و انسانیت باشد.

پزشکیان با بیان اینکه باید به جای ترویج نفرت و خشونت بذر دوستی و برادری و محبت را در جهان بکاریم، افزود: هنگامی که حقوق یکدیگر را محترم بشماریم و با هم تجارت و تبادلات داشته باشیم، می‌توانیم جهانی آرام و انسانی‌تر رقم بزنیم. رئیس‌جمهور تصریح کرد: در این کهکشان عظیم وجود ما همچون ذره‌ای ناچیز است، خداوند فرصتی به ما عطا کرده تا زندگی را در صلح و آرامش سپری کنیم و از نعمات الهی بهره ببریم. پزشکیان با اشاره به اهمیت ارتباطات و همکاری‌های بین‌المللی اظهار داشت: امیدوارم در مدت حضور شما مهمانان عزیز در ایران و در تعامل با کارشناسان و مدیران ایرانی، زمینه‌های همگرایی و توسعه بیش از پیش همکاری‌ها فراهم شود.

رئیس‌جمهور با اعلام آمادگی جمهوری اسلامی ایران برای گسترش تعاملات در تمامی زمینه‌ها افزود: ما وظیفه داریم به عنوان انسان، صلح و آرامش را در این کره خاکی ایجاد کنیم. آفریده شده‌ایم تا در خدمت یکدیگر باشیم و بهترین اعمال را در این مسیر انتخاب کنیم.

■ عارف: آفریقا را شریک راهبردی خود می‌دانیم

محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور هم طی سخنانی در سومین اجلاس همکاری‌های ایران و آفریقا که با حضور نمایندگان ۵۱ کشور در سالن اجلاس سران کشورهای اسلامی برگزار شد، با بیان اینکه آفریقا را نه صرفا یک بازار مصرفی بلکه یک شریک راهبردی در هندسه نوین قدرت جهانی می‌دانیم، گفت: زمان آن رسیده که ملت‌های جنوب در تاریخ معاصر قواعد بازی را خودشان بنویسند.

معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره به تلاش‌های جمهوری اسلامی ایران برای توسعه همکاری‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای، گفت: ما توانسته‌ایم در مواجهه با چالش‌های سیاسی و اقتصادی الگوی پایدار رشد و پیشرفت را به جهانیان عرضه کنیم و در این بستر، همکاری جمهوری اسلامی ایران با کشورهای آفریقایی برپایه اصول انسانی، عدالت محوری، کرامت ملت‌ها و اشتراکات تاریخی و تمدنی استوار است.

عارف با اشاره به بیانات رهبر معظم انقلاب در زمینه ضرورت گسترش همکاری‌های راهبردی با قاره آفریقا، افزود: با الهام از رهنمودهای رهبر انقلاب و ارزش‌های انقلابی خود، در دولت وفاق ملی خواهان تقویت روابط و گسترش همکاری‌های عمیق و نهادینه با کشورهای آفریقایی هستیم و در سند چشم‌انداز و برنامه هفتم توسعه کشور به گسترش همکاری با کشورهای آفریقایی تأکید ویژه شده است. وی افزود: ایران هزاران سال روی پای خود ایستاده است و طوفان‌ها پرچم شرافت و تمدن و آزادگی را افراشته نگه داشته است و شما ملت‌های آفریقایی نیز در حافظه تاریخ هم پیمان این شکوه هستید، قرن‌هاست که رنج، آرمان و رویای مشترک ما را به هم پیوند داده است و در این اجلاس گرد هم آمده‌ایم برای ائتلاف ملت‌هایی که دیگر نمی‌پذیرند در حاشیه بمانند. معاون اول رئیس‌جمهور با بیان اینکه ائتلاف جنوب جهانی، ائتلافی برای طراحی نظمی نو و نظمی برخاسته از قلب ملت‌ها است، اظهار کرد: ما در ایران، نه تنها از منابع غنی نفت، گاز و معادن برخورداریم، بلکه اراده، دانش و فناوری لازم را نیز در اختیار داریم. این توانمندی را نه در جهت سلطه، بلکه در مسیر برادری و هم‌سرنوشتی با آفریقا به کار خواهیم گرفت.

دفاعی

واکنش سخنگوی وزارت دفاع به برخی خبرسازی‌ها

هیچ محموله نظامی در آتش‌سوزی بندر شهید رجایی وجود نداشت

سخنگوی وزارت دفاع ضمن ابراز همدردی با خانواده‌های آسیب‌دیده از حادثه بندر شهید رجایی تأکید کرد که هیچ‌گونه محموله وارداتی یا صادراتی با کاربرد نظامی در این حادثه دخیل نبوده است.

به گزارش روابط عمومی وزارت دفاع، سردار سرتیپ پاسدار رضا طلایی‌نیک، در گفت‌وگو با صداوسیما ضمن ابراز همدردی از سوی همکاران وزارت دفاع و نیروهای مسلح، درباره ابعاد این حادثه توضیح داد: «طبق بررسی‌ها و مستندات موجود، هیچ‌گونه محموله وارداتی یا صادراتی برای سوخت یا کاربرد نظامی در محدوده حادثه آتش‌سوزی بندر شهید رجایی وجود نداشته و ندارد.»

وی با اشاره به برخی فضاسازی‌های رسانه‌ای، افزود: «برخی خبرسازی‌ها که با فضاسازی هدفمند از سوی رسانه‌های بیگانه در راستای عملیات روانی دشمنان انجام می‌شود، مسبوق به سابقه است و ملت هوشمند ایران همواره این عملیات رسانه‌ای را خنثی کرده است. با محوریت سازمان مدیریت بحران کشور و وزارت کشور، علل اصلی و جانبی حادثه آتش‌سوزی بندر شهید رجایی اعم از علل ایمنی یا امنیتی با کمک دستگاه‌های ذی‌ربط در زمان مقتضی قطعاً توسط مسئولان کشوری اعلام خواهد شد.»

سردار طلایی‌نیک در پایان تأکید کرد مردم باید اطمینان داشته باشند که هیچ‌گونه محموله وارداتی یا صادراتی برای سوخت یا کاربرد نظامی در محدوده حادثه و در کل بندر شهید رجایی وجود نداشته است.

بسیج

معاون هماهنگ کننده سازمان:

جلوه‌های استحکام درونی بسیج در دفاع مقدس رقم خورد

ما زیباترین جلوه‌های استحکام درونی بسیج را در دوران دفاع مقدس مشاهده کردیم.

سردار معروفی معاون هماهنگ کننده سازمان بسیج مستضعفین در مراسم تجدید میثاق کارکنان معاونت عقیدتی سیاسی بسیج با آرمان‌های امام راحل، گفت: اصلی‌ترین مأموریت معاونت عقیدتی سیاسی در بسیج، استحکام درونی بسیج است. ما زیباترین جلوه‌های استحکام درونی بسیج را در دوران دفاع مقدس مشاهده کردیم. سردار معروفی با بیان اینکه اخلاص، صداقت، بصیرت، صبر، ولایت باوری و رسالت محوری، پایه‌های اصلی بسیج هستند، گفت: نتیجه وجود این ویژگی‌ها در یک فرد بسیجی طهارت جسمی و روحی او می‌شود، هر کس طهارت روحی و جسمی داشته باشد به مقام شهادت نائل می‌شود.

معاون هماهنگ کننده سازمان بسیج مستضعفین با بیان اینکه نیروی بسیجی برای انجام رسالت خود، لباس، زمان و مکان نمی‌شناسد، گفت: «بسیجی» سیاسی کار نیست و خود را فدای ملت دین و ولایت می‌کند.

سردار معروفی با بیان اینکه شهیدان شوشتری، حجازی و سلیمانی، از مصادیق بارز بسیجیان رسالت محور بودند که در مکتب امامین انقلاب و شهید مطهری پرورش یافتند، گفت: افکار و اندیشه‌های شهید مطهری منحصر به زمان و مکان خاصی نیست.

وی در بخش پایانی سخنان خود تصریح کرد: روحانیت ما در دوران دفاع مقدس، فقط نقش مبلغ را ایفا نمی‌کردند بلکه در کنار تبلیغ، رزمندگی هم می‌کردند.

■ راز عزیز ماندن شهید مطهری

حجت‌الاسلام رضایی مسئول نمایندگی ولی فقیه در سازمان بسیج مستضعفین هم طی سخنانی در مراسم ضمن تبریک روز معلم به همه معلمان فداکار و ایثارگر و همه کسانی که در عرصه تعلیم و تربیت حرکت می‌کنند از جمله هادیان سیاسی و مربیان عقیدتی، گفت: امام راحل به اسلام، حیات دوباره بخشیدند، تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، در جامعه ما به قرآن بی‌اعتنایی می‌شد و دست دولتمردان ما در دست مستکبران عالم قرار داشت.

مسئول نمایندگی ولی فقیه در سازمان بسیج مستضعفین با اشاره به جنایت‌های وحشیانه رژیم صهیونیستی طی دو سال گذشته در غزه اظهار کرد: امروز مردم دنیا به واسطه اعتقادات و باورهای مردم غزه، آنها را تحسین می‌کنند.

رضایی افزود: سهمی از عزت شهید مطهری متعلق به دعاهای خیر و روزی حلال پدر و مادر و سهمی نیز متعلق به اساتید برجسته وی از جمله امام راحل و علامه طباطبایی است.

وی ادامه داد: علت اینکه شهید مطهری تا این اندازه در میان افراد جامعه ما عزیز شد این بود که او حاضر شد سختی‌ها را تحمل کند اما از مسیر حق خارج نشود. رضایی گفت: ما در بسیج و سپاه به این موضوع افتخار می‌کنیم که در محتواهای آموزشی خود از آثار و اندیشه‌های شهید مطهری استفاده می‌کنیم، اندیشه شهید مطهری یعنی پاکبازی در مسیر حق، ایستادگی در مقابل دشمن و سر خم نکردن در برابر او. مسئول نمایندگی ولی فقیه در سازمان بسیج مستضعفین خاطرنشان کرد: ما در هفته عقیدتی سیاسی در سپاه و بسیج می‌خواهیم از شخصیت فداکار شهید مطهری و همچنین همه کسانی که در مسیر ترویج دین خدا حرکت می‌کنند تجلیل کنیم.

یادداشت

نبردهای ترکیبی و قدرت ایجاد اختلال ادراکی

محمد قنبری
فعال فرهنگی

نبرد ترکیبی استفاده ترکیبی و هم‌زمان از روش‌های مختلف تهاجم است که هدف آن دستیابی به اهداف سیاسی، فرهنگی یا اقتصادی از طریق تغییر ادراک و رفتار مردم یک جامعه است. این تغییر، بسیار فراتر از میدان نظامی بوده و از رسانه‌ها، شبکه‌های اجتماعی، فناوری‌های سایبری و حتی ابزارهای اقتصادی همچون تحریم‌ها استفاده می‌کند. در عصر حکمرانی رسانه‌ها و فضای مجازی، مفهوم نبردهای ترکیبی به‌عنوان یکی از پیچیده‌ترین و تأثیرگذارترین اشکال جنگ مدرن شناخته شده است. این نوع جنگ فراتر از درگیری‌های سنتی نظامی بوده و از ترکیب ابزارهای متنوعی همچون جنگ اطلاعاتی، رسانه‌ای، اقتصادی، روانی و سایبری استفاده می‌کند تا به اهداف خود دست یابد. یکی از جنبه‌های کلیدی آن، قدرت ایجاد اختلال ادراکی در گروه مخاطبان جامعه هدف است. نبرد ترکیبی، به‌عنوان یک مفهوم نوین، شامل استفاده هم‌زمان از ابزارهای مختلف برای دستیابی به اهداف سیاسی، اقتصادی یا نظامی است. در این نوع جنگ، تمرکز اصلی بر تأثیرگذاری عمیق بر ذهن و ادراک افراد است تا افراد دیگر نتوانند واقعیت را به‌درستی تشخیص دهند و واکنش‌های مؤثری نشان دهند. در این صورت، یا سکوت می‌کنند و موضع مؤثری نخواهند داشت یا با خط تهاجم ترکیبی همسو می‌شوند و در مسیر نشر پیام مختل قرار می‌گیرند. ابزارهای اصلی در این نوع نبردها عبارت‌اند از:

رسانه‌ها: با انتشار اخبار جعلی، تحریف‌شده یا اغراق‌آمیز، رسانه‌ها نقشی اساسی در تغییر برداشت عمومی از واقعیت ایفا می‌کنند.

فضای مجازی: شبکه‌های اجتماعی و بسترهای دیجیتال با ویژگی‌های گستردگی و سرعت، محیط مناسبی برای عملیاتی کردن استراتژی‌های جنگ ادراکی فراهم کرده‌اند.

جنگ روانی: از طریق ایجاد ترس، نگرانی یا بی‌اعتمادی در مخاطبان، ذهن آنها به گونه‌ای شکل داده می‌شود که نتوانند تصمیمات منطقی بگیرند.

اختلال ادراکی: سلاحی قدرتمند در نبرد ترکیبی و از محورهای اصلی نبردهای ترکیبی است. هدف از این روش، تغییر برداشت افراد از واقعیت و هدایت کردن آنها به سمتی است که تصمیمات و رفتارهایشان با اهداف مهاجم هماهنگ باشد. این اختلال ادراکی ممکن است از مسیرهای زیر عملیاتی شود:

ایجاد سردرگمی: با ارائه اطلاعات متناقض یا ساختگی، مخاطب دیگر نمی‌تواند واقعیت را به‌روشنی تشخیص دهد.

تولید بی‌اعتمادی: با برجسته کردن ضعف‌ها و مشکلات درون‌سیستمی، روحیه اعتماد به نظام یا ساختار اجتماعی تضعیف می‌شود.

هدف‌گیری عواطف: با تحریک احساسات منفی مانند خشم یا ترس، افراد به واکنش‌های احساسی و غیرمنطقی سوق داده می‌شوند.

پیشرفت‌های فناورانه، عامل کلیدی در گسترش روش‌های اختلال ادراکی به‌شمار می‌رود. دو جنبه اصلی این پیشرفت‌ها عبارت‌اند از:

بهره‌گیری از هوش مصنوعی: هوش مصنوعی قادر است پیام‌هایی شخصی‌سازی‌شده با توجه به پروفایل روان‌شناختی مخاطب تهیه کند و تأثیرگذاری روانی و ادراکی را به حداکثر برساند.

الگوریتم‌های شبکه‌های اجتماعی: این الگوریتم‌ها به گونه‌ای طراحی شده‌اند که محتواهای تحریف‌شده را بین کاربران با سرعت و گستردگی بالایی منتشر کنند و آنچه را که به نفع مهاجمان است، برجسته سازند.

اثرات اختلال ادراکی بر جامعه: قدرت اختلال ادراکی هنگامی به اوج خود می‌رسد که اثرات آن در جنبه‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی مشاهده شود:

کاهش انسجام اجتماعی: رسانه‌ها و ابزارهای ارتباطی می‌توانند به ایجاد جدایی و تفرقه میان اقشار مختلف اجتماع کمک کنند.

کاهش توان تصمیم‌گیری منطقی: زمانی که افراد تحت هجوم اطلاعات تحریف‌شده قرار می‌گیرند، قدرت تصمیم‌گیری منطقی و قابل‌اعتماد آنها تضعیف می‌شود.

افزایش آسیب‌پذیری در برابر نفوذ خارجی: در جوامعی که اعتماد عمومی کاهش یافته، فرصت برای مداخله و نفوذ دشمن افزایش می‌یابد.

راهبردهای مقابله با اختلال ذهنی در نبرد ترکیبی: برای مقابله با این نوع اختلال، رعایت اصول زیر ضروری است:

روایت اول: پیشگامی رسانه‌های مرجع خودی در ارائه روایت‌اول برتر و خرده روایت‌های بعدی.

آگاهی‌بخشی عمومی: از مؤثرترین راه‌های مقابله تقویت سواد رسانه‌ای در میان افراد جامعه است تا بتوانند اطلاعات درست را از نادرست تفکیک کنند (به عنوان نمونه در جریان حادثه بندر شهید رجایی، توسط منافقین کانالی در تلگرام ایجاد شد با انتساب ظاهر به سازمان صدا و سیما که تصاویر و اخبار مربوط به حادثه را در لحظه مخابره می‌کرد).

تقویت اعتماد اجتماعی: اقدامات فرهنگی و اجتماعی که موجب افزایش اعتماد مردم به نظام و همبستگی اجتماعی شده، نقش کلیدی در کاهش اثرات اختلال ادراکی دارند (انعکاس خبری با ضریب مناسب به مشارکت‌های مردمی در کاهش دامنه خسارات حوادث، هجوم گسترده برای اهدای خون، مدیریت بازار برای مقابله با احتکارهای احتمالی، مشارکت مالی در پویش‌هایی نظیر ایران همدل).

بهره‌گیری هوشمندانه از فناوری و تقویت امنیت سایبری: استفاده از فناوری‌های مقابله با اخبار جعلی و تقویت نظارت بر شبکه‌های اجتماعی از راهبردهای مؤثری در این زمینه است (چند سال قبل، توئیتر به صورت هوشمندانه محتوای گمراه کننده مضر و نادرست را حذف یا با برچسبی مشخص کرد. چنین محتوایی شامل اخبار جعلی، تهدید امنیت جانی، آشوب‌های مدنی گسترده، جلوگیری از رأی دادن افراد و ریسک‌های امنیت سایبری بود).

به هر ترتیب، نبردهای ترکیبی و قدرت ایجاد اختلال ادراکی به یکی از جدی‌ترین تهدیدات عصر حاضر تبدیل شده‌اند و ذهن انسان‌ها نیز به عنوان میدان اصلی نبرد تعریف شده است. کشورهای مختلف نیز برای مقابله با این چالش به طیف گسترده‌ای از ابزارها و استراتژی‌ها متوسل می‌شوند؛ از تقویت سواد رسانه‌ای گرفته تا بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته. در نهایت، تنها با آگاهی، انسجام اجتماعی و اقدامات پیشگیرانه می‌توان از آسیب‌های این جنگ مدرن کاست و راهی به سوی حفظ امنیت و ثبات جامعه پیدا کرد. در عصر هوش مصنوعی، نبردهای ترکیبی به یکی از پیچیده‌ترین چالش‌های امنیتی و اجتماعی بدل شده‌اند. نبردهای ترکیبی، از ابزارهای متنوعی برای تسخیر ذهن‌ها و قلب‌های مردم استفاده می‌کنند. این نوع جنگ، ماهیتی چندلایه دارد و بعد نظامی آن فقط بخش کوچکی از این نبرد محسوب می‌شود. اختلال ایجاد شده از نبردهای ادراکی، فقط به یک نسل محدود نمی‌شود و تأثیرات آن می‌تواند عمیق و دامنه‌دار باشد. از این‌رو، مقابله با این جنگ و این اختلال نیازمند استراتژی‌های همه‌جانبه است که شامل آگاهی‌بخشی، تقویت ایمان و ارتباطات اجتماعی مستحکم است. دشمن تلاش می‌کند با نفوذ در فضای اطلاعاتی و رسانه‌ای، مردم را نسبت به واقعیت‌ها دچار سردرگمی کند و با استفاده از ابزارهای مدرن رسانه‌ای و تقویت شایعات، تلاش می‌کند حقیقت‌ها را پنهان کرده و ذهن مردم را نسبت به حقایق مشوش سازد.

یادداشت

پدرام جدی چروده*

تحقق زمین پاک با رفتار جمعی

براساس مطالعات سازمان صلح سبز جنوب شرقی آسیا و مرکز تحقیقات انرژی و هوای پاک، آلودگی هوا ناشی از مصرف سوخت‌های فسیلی مانند زغال‌سنگ، نفت و گاز، سالانه مسئول ۴/۵ میلیون مرگ زودرس در جهان است. گزارش اخیر آژانس بین‌المللی انرژی نشان می‌دهد که انتشار گازهای کربنی مرتبط با انرژی در سال ۲۰۲۴ میلادی به بالاترین سطح تاریخی خود، یعنی ۳۷/۸ میلیارد تن رسیده‌است. بر اساس آمارهای سال ۲۰۲۴ زغال‌سنگ، نفت و گاز به ترتیب ۴۱، ۳۲ و ۲۱ درصد از انتشار انتشار دی‌اکسید کربن ناشی از سوخت‌های فسیلی جهانی را تشکیل می‌دهند. برآوردهای متخصصان نشان می‌دهد با نرخ فعلی انتشار گازهای گلخانه‌ای، احتمال گرم شدن کره زمین در حدود شش سال به‌طور مداوم ۱/۵ درجه سانتیگرادی خواهد بود که پیامدهای قابل‌تأملی از جمله شیوع بیماری‌های خاص، به خطر افتادن منابع آبی، از بین رفتن گونه‌های گیاهی و جانوری و ضربه مستقیم و غیرمستقیم به جوامع انسانی را در پی خواهد داشت. وضعیت حال حاضر به وضوح ضرورت مقابله با چالش‌های اقلیمی ناشی از مصرف انرژی‌های تجدیدناپذیر، نیاز همکاری‌های بین‌المللی و اتخاذ سیاست‌های مؤثر در زمینه جایگزینی هرچه سریع‌تر انرژی‌های پاک و تجدیدپذیر، از جمله خورشید، باد و نیروی آب، به دلیل پایان‌ناپذیر بودن و نقش کلیدی‌شان در کاهش گازهای گلخانه‌ای، بیش‌ازپیش گوشزد می‌کند.

روز زمین یک رویداد جهانی است که از ۲۲ آوریل مصادف با دوم اردیبهشت‌ماه هر سال به مدت یک هفته برگزار می‌شود. سابقه این رویداد به سال ۱۹۶۹ میلادی برمی‌گردد. در این سال، «جان مک مونل» فرزند یک مبلغ دینی مستقل و علاقه‌مند به عرصه دین، علم و صلح، ایده برگزاری یک روز جهانی به نام روز زمین پاک را در همایش یونسکو درباره محیط‌زیست مطرح و پرچم زمین پاک را طراحی کرد؛ به این امید که این روز، روزی باشد برای آموزش و آگاهی بیشتر مردم در حوزه حفاظت از محیط‌زیست. با استقبال دبیر کل وقت سازمان ملل، این روز به یک روز جهانی در تقویم‌های سراسر دنیا تبدیل شد. در حال حاضر روز جهانی هوای پاک در ۲۰۰ کشور جهان برگزار می‌شود. بدین ترتیب روز جهانی زمین پاک در سراسر دنیا به عنوان نمادی از ترویج فرهنگ حفاظت و نگهداری از محیط‌زیست و محیطی که در آن زندگی بشری به رشد و بالندگی می‌رسد؛ فرصتی مغتنم برای توجه به این فرهنگ سلامت‌محور و آینده‌نگر است.

هدف از این رویداد افزایش آگاهی درباره حفاظت از محیط‌زیست و تشویق و اقدامات عملی برای حفظ سیاره زمین است. روز زمین و هفته زمین پاک فرصتی برای آگاه‌سازی، فرهنگ‌سازی، جلب مشارکت و هشدار به مردم، برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران است که تنها یک زمین وجود دارد و بر هر فردی در هر جایی که زندگی می‌کند، فرض و واجب است که نسبت به حفظ و ارتقای سلامت سیاره زمین و پاسداری از آن مسئول و متعهد باشد. شعار روز زمین در سال ۲۰۲۵، قدرت ما سیاره ما (OUR POWER, OUR PLANET) است که مردم را به اتحاد و همدلی در راستای استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و سه برابر کردن تولید انرژی الکتریکی پاک تا سال ۲۰۳۰ دعوت می‌کند.

در ایران نیز همزمان با دیگر کشورهای جهان هفته زمین پاک از روز دوم اردیبهشت‌ماه به مدت یک هفته در سراسر کشور برپا می‌شود و نخستین روز این هفته به نام روز زمین پاک نامگذاری شده‌است. شعار ملی هفته زمین پاک اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۴، «انرژی پاک- زمین پاک» اعلام شده‌است تا تلنگری برای نیل به سمت انرژی‌های پاک و تجدیدپذیر و صرفه‌جویی در مصرف انرژی‌های فسیلی و انرژی‌ها و خدمات ناشی از آنها باشد. لازم است مدیران و شهروندان در این راستا اقدامات مؤثری در زمینه افزایش سرانه فضای سبز، صرفه‌جویی حداکثری در مصرف انواع انرژی به‌ویژه برق و سوخت‌های فسیلی، استفاده از ناوگان حمل‌ونقل عمومی و کاهش مصرف کالاهای ناشی از سوخت‌های فسیلی از جمله کالاهای از جنس پلاستیک انجام دهند.

به یاد داشته باشیم که آینده زمین در گروی انتخاب‌های جمعی ما بوده و این تنها گزینه پیش روی ماست.

***معاون راهبری و هماهنگی اداره کل محیط‌زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران**

گزارش یک

زهرا چیذری

خون ایران در رگ‌های هرمزگان

مردم شریف کشورمان همچون همیشه برای کمک به مصدومان حادثه انفجار در بندر شهید رجایی در پایگاه‌های انتقال خون صف کشیدند

این مردم بی‌نظیرند؛ چو عضوی به درد آورد روزگار، ایران و ایرانی یکپارچه می‌شود. درست مثل این روزها و این لحظه‌ها که همه ایران یکپارچه شده بندرعباس! فقط چند ساعت بعد از حادثه انفجار در بندر شهید رجایی بندرعباس، درست در لحظاتی که بخشی از هموطنانمان مجروح و مصدوم شده‌بودند و بیمارستان‌های شهر پر از مصدومان حادثه بود، پایگاه‌های انتقال خون در سراسر کشور از حضور هموطنانی بود که آمده بودند تا خونشان را برای بندرعباس برای ایران برای مصدومان این سانحه اهدا کنند. در مقابل درهای ورودی پایگاه‌های سازمان انتقال خون داوطلبان عاشق این مرز و بوم صف کشیده بودند. انگار تمام ایران بسیج شده‌اند تا برای درد بندرعباس و هموطنانی که در حادثه انفجار آسیب دیده‌اند مرهم باشند. این است راز جاودانگی و ماندگاری کشوری با فرهنگ چند هزار ساله که در برهه‌های گوناگون و بزنگاه‌های تاریخی همچنان محکم و استوار پابرجا مانده‌است. راز این ماندگاری مردمی است که میهن و هم‌میهنانشان را چون جان خود می‌دانند و اگر دست روزگار بر این مرز و بوم گزندی وارد کند، ملت واحده ایران یکپارچه می‌آیند و بی‌قرار خدمت‌رسانی به همنوعان خود هستند؛ مردمی که تاریخشان پر از نقاط درخشان همدلی، همراهی و ایستادگی است و مصداق کامل امت واحده هستند.

محمدرسول مرادی | ایرنا

صبح روز گذشته بود که تصاویری از یک انفجار مهیب در بندر شهید رجایی بندرعباس در شبکه‌های اجتماعی دست به دست می‌شد. دقایقی بعد رسانه‌های رسمی هم طبق معمول با تأخیر نسبت به شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌های غیررسمی وارد گود اطلاع‌رسانی شدند و خبر تأیید شد. ساعاتی بعد که ابعاد حادثه روشن شد و مصدومان به بیمارستان‌ها و مراکز درمانی انتقال یافتند سازمان انتقال خون طی فراخوانی از هموطنان خواست تا به مصدومان حادثه بندر شهید رجایی خون برسانند. میزان استقبال مردم برای اهدای خون به مصدومان این حادثه به گونه‌ای بود که روز گذشته با گذشت تنها ۲۴ ساعت بعد از اعلام این فراخوان، مدیر روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان با اشاره به حضور گسترده مردم برای اهدای خون در پی حادثه انفجار در بندر شهید رجایی گفت: «ظرفیت پذیرش در انتقال خون بندرعباس تکمیل شده‌است و جایی برای نگهداری خون وجود ندارد و تنها افراد با گروه خونی O منفی به مرکز انتقال خون مراجعه کنند.»

■ پر شدن ظرفیت پذیرش خون در هرمزگان

مردمی که حماسه ایران همدل را در همدلی با مردم لبنان و غزه رقم زدند، این‌بار برای هموطنان خودشان سنگ تمام می‌گذارند و با حضور در پایگاه‌های انتقال خون و اهدای خون برای مجروحان حادثه بندرعباس، موجب شدند تا ظرف کمتر از ۲۴ ساعت خون مورد نیاز بیماران تأمین شود. فریده حسن زاده، مدیر روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان با اشاره به حضور گسترده مردم برای اهدای خون در پی حادثه انفجار در بندر شهید رجایی می‌گوید: «ظرفیت پذیرش در انتقال خون بندرعباس تکمیل شده‌است و جایی برای نگهداری خون وجود ندارد و تنها افراد با گروه خونی O منفی به مرکز انتقال خون مراجعه کنند.»

بشیر حاجی بیگی، سخنگوی سازمان انتقال خون ایران در خصوص نحوه تأمین خون مورد نیاز مجروحان حادثه بندر شهید رجایی، اینگونه توضیح می‌دهد: «از همان ساعات اولیه حادثه، مردم عزیز به‌ویژه شهروندان شریف هرمزگانی با حضور در مرکز انتقال خون بندرعباس، خون خود را اهدا کردند.»

به گفته وی در پی وقوع حادثه یاد شده، سازمان انتقال خون ایران با فعال کردن شبکه ملی خون‌رسانی، ارسال خون و فرآورده‌های آن را از استان‌های مختلف شروع کرد.

طبق توضیحات حاجی بیگی به محض اطلاع از وقوع حادثه از استان‌های گیلان، تهران، یزد، همدان، کرمان، خراسان شمالی و اصفهان ارسال خون به بندر عباس انجام شده‌است. اداره کل انتقال خون استان هرمزگان نیز با توجه به وضعیت پیش آمده به صورت ۲۴ ساعته فعال و آماده حضور داوطلبان اهدای خون است.

■ نیاز به خون O منفی

شهرام میرزایی، معاون اجتماعی سازمان انتقال خون ایران هم در خصوص وضعیت تأمین خون مورد نیاز مصدومان حادثه انفجار در بندر شهید رجایی می‌گوید: «در پی حادثه اخیر در بندرعباس، ذخایر خون این شهر با کاهش مواجه‌شده و نیاز فوری به اهدای خون به ویژه گروه‌های خونی منفی، به‌ویژه O منفی، احساس می‌شود.»

اما چرا نیاز به گروه خونی O منفی همچنان ادامه دارد و چرا در اغلب حوادث با کمبود این گروه خونی مواجهیم؟ این سؤالی است که سخنگوی سازمان انتقال خون با اشاره به اهمیت گروه خونی O منفی در حوادث و سوانح، در پاسخ به آن توضیح می‌دهد: «تأکید ما بر حضور اهداکنندگان دارای گروه خونی O منفی است، چراکه این گروه خونی بیشترین مصرف را در شرایط بحرانی دارد؛ همچنین با فعال‌سازی شبکه خون‌رسانی کشور، موفق شدیم خون مورد نیاز را از استان‌های دیگر به هرمزگان ارسال کنیم. طبق آخرین گزارش دریافت‌شده از مدیرکل انتقال خون استان هرمزگان، خوشبختانه تمامی نیازهای خونی تأمین‌شده و هیچ بیماری با دغدغه تأمین خون و فرآورده‌های آن مواجه نیست.»

حاجی بیگی در ادامه با تأکید بر اهمیت استمرار اهدای خون می‌افزاید: «اهدای خون محدود به شرایط بحرانی نیست، با توسعه مراکز درمانی و انجام جراحی‌های بزرگ مانند قلب باز و پیوند اعضا، نیاز روزانه کشور به خون و فرآورده‌های خونی افزایش یافته‌است. از مردم شریف تقاضا داریم به صورت مستمر و روزانه برای اهدای خون مراجعه کنند تا بیماران کشورمان هیچ‌گاه با کمبود خون مواجه نشوند.»

■ مشکلی در تأمین خون وجود ندارد

معاون اجتماعی سازمان انتقال خون هم با اشاره به حادثه اخیر، از مردم می‌خواهد تا در راستای تقویت ذخایر خونی، به ویژه دارندگان گروه‌های خونی O مثبت و O منفی، طی امروز و فردا به مراکز انتقال خون مراجعه کنند.

وی با بیان اینکه امکانات و فضای اداره کل انتقال خون استان محدود است، تأکید می‌کند: «از عزیزان خواهش می‌کنیم دارندگان گروه‌های خونی O مثبت و منفی در اولویت برای اهدای خون قرار گیرند تا بتوانیم مدیریت مناسبی بر ذخایر خونی استان داشته‌باشیم.»

میرزایی با توجه به اعزام تعدادی از مصدومان حادثه به سایر استان‌های کشور می‌افزاید: «هماهنگی‌های لازم برای تأمین خون در این مناطق نیز صورت گرفته و مشکلی در این زمینه وجود ندارد؛ همچنین در حال حاضر در بندرعباس کمبود خون گزارش نشده و شرایط به خوبی مدیریت شده‌است. با حضور مردم و همراهی آنها امیدواریم بتوانیم خون و فرآورده‌های مورد نیاز را به نحو احسن تأمین کنیم.»

معاون اجتماعی سازمان انتقال خون ایران با اشاره به احتمال بالای بروز سوختگی در میان مصدومان تصریح می‌کند: «با توجه به افزایش نیاز به پلاسما در این شرایط، برنامه‌ریزی‌های لازم برای تأمین پلاسما نیز انجام شده تا مشکلی از این بابت وجود نداشته باشد.»

■ سرمایه اجتماعی نیروی انسانی شریف

حادثه تلخ انفجار در بندر رجایی بندرعباس و مصدومیت بیش از ۴۰۰ نفر و مرگ ۲۸ تن از هموطنانمان هرچند یک بار دیگر داغدارمان کرد و رخت عزا را بر تن یکایک ما نشاند، اما حضور پرشور مردمی برای کمک به هموطنانشان در تأمین خون مورد نیاز نمادی دیگر از همدلی و همراهی مردم کشورمان در بزنگاه‌ها و لحظات سخت تاریخی بود. مردمی که همیشه پای کار و آماده و لایق بهترین‌ها هستند. بی‌تردید این نیروی انسانی شریف مهم‌ترین سرمایه و دارایی کشور ماست که می‌تواند با مدیریت صحیح ایران را به اوج برساند.

گزارش ۲

محیا حسینی

روایت یک انفجار؛ از هیاهوی شایعات تا جست‌وجوی حقیقت

بحران‌سازی با اخبار بی‌پایه!

کارشناس سواد رسانه در گفت‌وگو با «جوان»: نمی‌توان بحران را صرفاً با رسانه‌ها مدیریت کرد. باید نقش مدیریت بحران مشخص باشد؛ تیم‌های اجرایی، لجستیکی و فنی در اولویت باشند و سپس رسانه‌ها به‌عنوان واسط میان مردم و مسئولان عمل کنند

دو روز از حادثه تلخ بندرعباس گذشته، اما هنوز صدای انفجار از یادها نرفته و همچنان غبار شوک و بهت از چهره این شهر فرو ننشسته است. فضای مجازی پر از اخبار، تحلیل‌ها و واکنش‌های کاربران شده‌است؛ برخی در مسیر روشنگری، برخی در دام شایعات وعده‌ای نیز در تلاش برای یافتن حقیقتی که در میان هیاهو گم شده‌است.

در لحظات نفس‌گیر و بحرانی، رسانه‌ها و کاربران فضای مجازی نقشی تعیین‌کننده دارند؛ نقشی که هم می‌تواند آرامش و آگاهی را به جامعه تزریق کند و هم بر اضطراب و سردرگمی آن بیفزاید. در میان این موج اطلاعات اما، آیا رسانه‌ها در بزنگاه بحران مسئولیت خود را به درستی ایفا کردند؟ آیا کاربران فضای مجازی توانستند بین مرز میان حقیقت و شایعه را به خوبی مشخص کنند؟ یا تنها هدفشان افزایش دنبال‌کننده، لایک و کامنت بوده‌است؟!

■ فضای مجازی؛ صدای حقیقت یا پژواک شایعات؟

در دو روز گذشته، کاربران فضای مجازی واکنش‌های متفاوتی نسبت به حادثه بندرعباس داشتند. برخی نسبت به انتشار اخبار جعلی و گمانه‌زنی‌های غیرمستند هشدار دادند. یکی از همین کاربران نوشت: «اونایی که سریع‌ترین دسترسی را به اطلاعات دارند، آن‌قدر سریع و قطعی درباره حادثه بندر شهید رجایی نظر نمیدن که یه عده مجازی‌چی از ربط این ماجرا به مذاکرات خبرسازی می‌کنند. آرزوهاتون رو به شکل تحلیل ارائه ندید.»

همچنین کاربری دیگر نسبت به عجله رسانه‌ها در تحلیل علت حادثه، هشدار داده و نوشته‌است: «تو بندر شهید رجایی دارن هنوز آتیش خاموش می‌کنن، تو رسانه و فضای مجازی دارن تحلیل علت اتفاق می‌کنن. عجله نکن عزیزم، صبور باش، چرا فکر می‌کنی چیزی نگی کسی ناراحت می‌شه؟»

بحران‌های گذشته نیز، بارها نشان دادند که سرعت در انتشار اطلاعات بدون بررسی صحت آن، نه‌تنها کمکی به درک بهتر بحران نکرده، بلکه باعث گسترش اخبار جعلی و افزایش اضطراب عمومی شده‌است. یکی از کاربران شبکه اجتماعی درباره پوشش رسانه‌ای در شرایط بحران این‌گونه نوشته‌است: «وضعیت پوشش رسانه‌ای ما در شرایط بحران، خودش یک بحران است! هر بار از نداشتن پروتکل، از نداشتن سازوکار، از رها بودن رسانه صحبت شده، اما همچنان رفتارهای بحران‌زا ادامه داره. نشردهنده تحلیل‌های بی‌وجه و اخبار التهاب‌آفرین نباشیم.»

در ادامه، کاربری دیگر با تأکید بر لزوم انتشار اطلاعات رسمی و مستند این‌گونه اظهارنظر کرده‌است: «دوستان تحلیلگر، یک‌بار برای همیشه تحلیل‌های درگوشی و رسمی خودتون رو بذارید بعد از اینکه علت و نظر کارشناسی حادثه انفجار هرمزگان اعلام شد؛ لطفاً زنجیره اخبار دروغ و شایعات رو قطع کنید.»

همچنین کاربر دیگری تلخی شایعه‌پراکنی در بحران را با لحنی طنزآمیز اما هشداردهنده بیان کرده‌است: «هنوز آتیش خاموش نشده، بعضیا روشن شدن. دو دقیقه آروم بشینید، ما به همه میگیم شما خیلی می‌دونید.»

■ مردم به دنبال شفاف‌سازی

بحران‌ها باعث افزایش رجوع به رسانه‌ها می‌شوند، چراکه در لحظات حساس، مردم به دنبال پاسخ و شفاف‌سازی هستند. محمد لسانی، کارشناس، مدرس و مروج سواد رسانه‌ای در این رابطه به «جوان» می‌گوید: «هر زمان که بحران اتفاق می‌افتد، مراجعه به رسانه‌ها شدت می‌گیرد و مصرف رسانه‌ای بالاتر می‌رود. این بهترین زمان است که رسانه‌ها مسئولیت خود را در سه حوزه مهم ایفا کنند؛ ایجاد همبستگی، اخباردهی دقیق و امنیت‌بخشی. رسانه‌ها باید نشان دهند که مسئولان پیگیر بحران هستند و مردم رها نشده‌اند.»

در شرایط بحرانی، فضای مجازی به بستری برای همدلی، اما گاهی نیز برای انتشار اطلاعات نادرست و شایعات تبدیل می‌شود. لسانی معتقد است که در لحظات حساس، نقش اصلی رسانه‌ها و کاربران، کنترل هیجانات عمومی است تا بحران تشدید نشود: «وقتی بحران اتفاق می‌افتد، احساسات جامعه غلیان می‌کند و رفتارهای هیجانی افزایش می‌یابد. مهم‌ترین نقش رسانه‌ها و کاربران دعوت به واقع‌گرایی و پرهیز از انتشار اخبار تأیید نشده‌است. افزایش گمانه‌زنی‌های بی‌اساس نه‌تنها به شفافیت کمک نمی‌کند، بلکه می‌تواند دامنه بحران را گسترده‌تر کند.»

■ شایعات؛ عامل اختلال در روند امدادرسانی

انتشار اطلاعات نادرست و شایعات در فضای مجازی یکی از چالش‌های جدی در مدیریت بحران است. برخی صفحات اجتماعی با هدف جذب فالوور و تبلیغات به انتشار اخبار جعلی می‌پردازند که نه‌تنها مخاطبان را گمراه می‌کند، بلکه روند امدادرسانی را نیز با مشکلات جدی مواجه می‌سازد. مدرس و مروج سواد رسانه‌ای درباره این موضوع هشدار می‌دهد: «در روزهایی که حوادث رخ می‌دهند، نرخ تبلیغات در صفحات اجتماعی افزایش پیدا و این مسئله برخی را به تولید اخبار جعلی وادار می‌کند. باید با این اقدامات برخورد قانونی صورت گیرد، چراکه اطلاعات نادرست نه‌تنها مردم را سردرگم می‌کند، بلکه باعث تأخیر در عملیات امدادرسانی هم می‌شود. در حادثه پلاسکو دیدیم که ازدحام مردم برای دیدن صحنه حادثه باعث شد نیروهای امدادی نتوانند به موقع وارد عمل شوند.»

این کارشناس رسانه تأکید دارد که رسانه‌ها نباید صرفاً منتشرکننده اخبار باشند، بلکه باید نقش واسط میان مردم و دستگاه‌های مدیریت بحران را ایفا کنند. او پیشنهاد می‌کند که سخنگوی بحران مشخص شود و جلسات خبری منظم برگزار گردد تا از سردرگمی افکار عمومی جلوگیری شود: «ما نمی‌توانیم بحران را صرفاً با رسانه‌ها مدیریت کنیم. باید نقش مدیریت بحران مشخص باشد؛ تیم‌های اجرایی، لجستیکی و فنی در اولویت باشند و سپس رسانه‌ها به‌عنوان واسط میان مردم و مسئولان عمل کنند. تعیین سخنگوی بحران، ارائه بیانیه‌های مطبوعاتی و برگزاری نشست‌های خبری ضروری است.»

■ بلوغ رسانه‌ای؛ راه‌حل کلیدی برای مقابله با بحران

در نهایت، لسانی راه‌حل پایدار برای بهبود عملکرد رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی در زمان بحران را توجه به منافع عمومی به جای منافع شخصی می‌داند و تأکید دارد که کاربران و رسانه‌ها باید در اطلاع‌رسانی مسئولانه عمل کنند: «شبکه‌های اجتماعی می‌توانند ابزار مهمی برای اطلاع‌رسانی و کمک‌رسانی باشند، اما اگر افراد به جای منافع عمومی، به منافع شخصی و رسانه‌ای توجه کنند، نتیجه‌ای جز گسترش اضطراب و اختلاف نخواهد داشت. وظیفه رسانه‌ها و کاربران فضای مجازی در شرایط بحرانی، انتشار اطلاعات مستند، دعوت به آرامش و جلوگیری از انتشار تحلیل‌های غیرمستند است.» بدون شک، بحران بندرعباس بار دیگر اهمیت مسئولیت رسانه‌ها و کاربران فضای مجازی را آشکار کرد. نقش رسانه‌ها نه‌تنها در اطلاع‌رسانی بلکه در مدیریت بحران و کاهش تشویش عمومی بسیار کلیدی است. حالا زمان آن رسیده که همه ما در مواجهه با بحران‌ها، لحظه‌ای مکث کنیم، صحت اطلاعات را بررسی کنیم و به جای گمانه‌زنی‌های غیرمستند، به اطلاع‌رسانی مسئولانه بپردازیم.

یادداشت

مهسا گربندی

آقای سخنگو! پاسخگویی انتخاب نیست، وظیفه است

انتخاب سخنگو برای هر سازمان، به ویژه در نهادهای دولتی، به منظور ایجاد کانالی مشخص برای پاسخگویی به رسانه‌ها انجام می‌شود، اما چهار ماه پیگیری مداوم و تماس‌های بی‌وقفه و البته بدون نتیجه خبرنگار «جوان»، نشان داد که در وزارت آموزش و پرورش، هنوز درک روشنی از نقش سخنگو به عنوان حلقه ارتباطی میان رسانه‌ها و این نهاد وجود ندارد.

عدالت آموزشی یکی از مهم‌ترین مسائل مطرح‌شده توسط رئیس‌جمهور و مسئولان ارشد کشور است، عدم پاسخگویی به این موضوع حیاتی، پرسش‌های جدی درباره میزان جدیت و برنامه‌های اجرایی این وزارتخانه ایجاد می‌کند.

در سال‌های گذشته، رؤسای دولت‌های مختلف و وزرای آموزش و پرورش بارها بر لزوم ارتقای کیفیت آموزش و تحقق عدالت آموزشی تأکید کرده‌اند. اما واقعیت امروز نشان می‌دهد که کشور هنوز فرسنگ‌ها با عدالت آموزشی فاصله دارد. رئیس‌جمهور در سخنرانی‌های متعدد، از جمله در در نشست نهضت توسعه عدالت در فضای آموزشی با مشارکت مردم (در دی‌ماه سال گذشته)، صراحتاً به ضرورت پایان دادن به پولی شدن آموزش کیفی اشاره کرده و وعده داده است که «قرار نیست کسی که پول دارد بهترین آموزش را ببیند، اما در مدارس دولتی چنین آموزشی نباشد.» آذرماه نیز وزیر آموزش و پرورش تأکید کرد که کمبود فضاهای آموزشی در یک سال آینده جبران می‌شود.

خبرنگار «جوان» برای دریافت جزئیات بیشتر درباره این وعده‌ها، چهار ماه پیش از طریق مسئول هماهنگ‌کننده گفت‌وگوهای سخنگوی وزارت آموزش و پرورش، پرسشی را برای آقای فرهادی، سخنگوی این وزارتخانه ارسال کرد. پرسش به‌طور مشخص درباره برنامه‌های اجرایی وزارت آموزش و پرورش برای تحقق عدالت آموزشی و بهره‌گیری از فرصت توجه ویژه رئیس‌جمهور به این مسئله بود: «چقدر می‌توان به این وعده امیدوار بود؟ برنامه وزارت آموزش و پرورش در این زمینه چیست؟ حال که از فرصت توجه ویژه رئیس‌جمهور به بهبود وضعیت آموزش در مدارس دولتی برخوردار هستید، چه اقداماتی می‌توانید انجام دهید تا نتایج مثبت آن در کف مدارس قابل مشاهده باشد؟» اما پاسخ روشنی دریافت نشد.

طی چهار ماه گذشته، خبرنگار «جوان» بارها تماس گرفت، پیگیری کرد، اما تنها با وعده‌های مکرر مواجه شد؛ «فردا جواب می‌فرستیم»، «متن آماده است و در حال ویرایش است»، «سر آقای سخنگو شلوغ است». در نهایت، هیچ پاسخ مشخصی از سوی سخنگوی وزارت آموزش و پرورش ارائه نشد.

این عدم پاسخگویی، نه‌تنها وظیفه اصلی سخنگو را زیر سؤال می‌برد، بلکه تصویری از بی‌برنامگی یا عدم جدیت وزارت آموزش و پرورش در قبال تحقق عدالت آموزشی ارائه می‌دهد. وقتی فردی که عنوان «سخنگو» را دارد به سؤالات خبرنگاران پاسخ نمی‌دهد، این پرسش مطرح می‌شود که چگونه می‌توان انتظار داشت این وزارتخانه در سایر امور اجرایی و مهم خود موفق عمل کند؟!

از سوی دیگر، برخی دیگر از خبرنگاران نیز تلاش کرده‌اند با سخنگوی این وزارتخانه گفت‌وگو کنند، اما عمدتاً با عدم دسترسی مواجه شده‌اند. گاهی مطرح‌شده که نشست‌های خبری برگزار می‌شود و خبرنگاران می‌توانند سؤالات خود را آنجا مطرح کنند، اما مشکل اینجاست که فاصله زمانی میان نشست‌های خبری به بیش از دو ماه می‌رسد. این یعنی بسیاری از مسائل روز و چالش‌های جاری، تا زمان برگزاری نشست، کهنه شده و فرصت پرسشگری از بین می‌رود.

اما این عدم پاسخگویی زمانی نگران‌کننده‌تر می‌شود که بدانیم تحقق عدالت آموزشی در کشور با چالش‌های متعددی روبه‌رو است. بر اساس پژوهش‌های انجام‌شده، عدالت آموزشی اغلب به عدالت توزیعی محدود شده و نیازمند بازتعریف و رویکردی جامع‌تر است. بسیاری از کارشناسان معتقدند که دسترسی نابرابر به امکانات آموزشی، کیفیت پایین مدارس در مناطق محروم و نبود معلمان متخصص از اصلی‌ترین موانع تحقق عدالت آموزشی هستند. برخی نیز هشدار داده‌اند که وابستگی بیش از حد مدارس دولتی به بودجه دولتی، بدون تدوین راهکارهای اجرایی مشخص، می‌تواند مانع تحقق وعده‌های رئیس‌جمهور شود.

با توجه به این مسائل، شفافیت و پاسخگویی در وزارت آموزش و پرورش ضروری‌تر از همیشه است. این وزارتخانه باید به‌جای سکوت و عدم پاسخگویی، برنامه‌های خود را به‌طور واضح و روشن برای مردم و رسانه‌ها بیان کند. در غیر این صورت، امید به تحقق عدالت آموزشی به‌جای آنکه تبدیل به یک هدف ملی شود، به یک وعده فراموش‌شده بدل خواهد شد.

بدون شک «پاسخگویی»، نه انتخاب که وظیفه است. اگر وزارت آموزش و پرورش و سخنگوی آن همچنان به عدم پاسخگویی ادامه دهند، این روند نه‌تنها تعامل میان رسانه‌ها و این وزارتخانه را مختل خواهد کرد، بلکه اعتماد عمومی به عملکرد آن را نیز به‌شدت کاهش خواهد داد.

خبر کوتاه

■ مدیر آموزش‌وپرورش استثنایی شهر تهران با بیان اینکه حدود ۱۰۳ هزار نوآموز داریم که هنوز ۳۰ هزار نوآموز ثبت‌نام سنجش را انجام نداده‌اند، گفت: خانواده‌ها تا ۱۵ خرداد برای سنجش نوآموزان بدو ورود به دبستان فرصت دارند.

■ دادستانی تهران علیه چند رسانه و فعالان رسانه‌ای از طیف‌های مختلف سیاسی در رابطه با انتشار اخبار خلاف واقع در حادثه بندر شهید رجایی اعلام جرم کرد.

■ کاظم مصدق، محیط‌بان ۴۵ ساله پارک ملی گلستان در منطقه «کویلر» با شلیک ناجوانمردانه شکارچیان غیرمجاز به شهادت رسید.

■ عضو شورای شهر تهران گفت: متوسط دریافتی کارکنان رسمی شهرداری تهران ۱۶ میلیون تومان است.

■ سرپرست مرکز مالکیت معنوی سازمان ثبت‌اسناد گفت: فرآیند مالکیت معنوی کاملاً الکترونیکی است و هزینه‌ها مستقیماً به خزانه واریز می‌شود، بنابراین متقاضیان از پرداخت هزینه اضافی به‌واسطه یا شخص دیگری اطمینان دارند.

■ رئیس دیوان عالی کشور گفت: باید از ظرفیت اساتید، حقوقدان یا افراد متخصص در حوزه هوش مصنوعی و بهره‌گیری از ابزارهای الکترونیکی برای نظارت بر عملکرد محاکم در دستور کار قرار گیرد.

■ نمایندگان مجلس شورای اسلامی با اولویت بررسی لایحه‌ای درباره اعطای اختیار به دولت برای کاهش مالیات بر ارزش افزوده دارو و ملزومات مصرفی پزشکی، شیرخشک مخصوص اطفال و کالاهای اساسی، نهاده‌های دامی و کشاورزی موافقت کردند.

■ رئیس سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور گفت: روزانه ۴ میلیون و ۷۵۰ هزار مترمکعب گاز با استفاده از زباله‌های خشک غیرقابل بازیافت در صنعت سیمان صرفه‌جویی خواهد شد.

■ طرح بازوحشی‌سازی و تقویت جمعیت مرال در جنگل آموزشی و تحقیقاتی دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی دانشگاه تربیت مدرس و منطقه حفاظت‌شده البرز مرکزی با موفقیت انجام شده و به ایستگاه پایانی رسیده‌است.

■ سرپرست مرکز مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی وزارت بهداشت با اشاره به پوشش ۳۰ میلیون نفر با اجرای برنامه پزشک خانواده و نظام ارجاع گفت: تمامی مناطق روستایی و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر جمعیت، گروه هدف برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع هستند.

تخلیه و بارگیری کالا در بندر شهیدرجایی از سر گرفته شد

بندر ادامه می‌دهد

یک نماینده مجلس از رئیس‌جمهور درخواست کرد ضمن برخورد با عوامل و مسببان حادثه بندر شهیدرجایی، اقدام لازم برای توسعه، تجهیز و ایمن‌سازی این بندرگاه انجام شود

■ ۲۴ساعت بعد از حادثه مهیب بندر شهیدرجایی در بندرعباس، با تدابیر صورت گرفته بیش از ۹۰درصد حریق بندر شهیدرجایی اطفا شد. همزمان با اقدامات صورت گرفته برای مهار آتش، عملیات ترخیص کالا از این بندر نیز آغاز شده است. طبق جدیدترین اطلاعاتی که رئیس کل گمرک ایران داده است، از روز گذشته عملیات ترخیص کالا در این بندر آغاز شد، همچنین هم در بخش ترانزیت داخلی و خارجی، هم در بخش صادرات و هم ترخیص کالاهای اساسی، تشریفات گمرکی از سر گرفته شد. اگرچه در این حادثه کالاهای اساسی موجود در بندر به سرعت به بندر امام خمینی(ره) منتقل شدند اما حجم بسیار بالایی مواد نفتی و پتروشیمی، خودروهای وارداتی و سایر کالاهایی که قرار بود وارد یا صادر شود، دچار حریق شد و از بین رفت. نکته مهم در این حادثه مدیریت بحران است که حفاظت از جان انسان‌ها، کاهش خسارات مالی، حفظ زیرساخت‌ها و در پایان بازگشت به حالت عادی را رقم می‌زند. متأسفانه بنا بر نتایج به دست آمده، کشور ما نقشه راه جامعی برای کاهش صدمات و آسیب‌های مالی و جانی در مواجهه با خطرات و بلایا ندارد و با وقوع هر حادثه طبیعی یا غیرطبیعی، زیان‌های مالی و جانی بسیار زیادی به مردم و دولت تحمیل می‌شود. در حادثه روز شنبه بندر شهیدرجایی نیز هم جان و هم مال مردم آسیب دید و از بین رفت. قطعاً اگر نقشه راه جامعی برای هماهنگی سریع مسئولان مربوط وجود داشت و فعالان و کارگران این بندر آموزش‌های لازم را برای مواجهه با خطرات دیده بودند، آسیب‌های کمتری به مردم و اموال‌شان می‌رسید.

گزارش
بهناز قاسمی

بعد از وقوع حادثه انفجار و آتش‌سوزی روز شنبه در بندر شهیدرجایی بندرعباس، به سرعت تصاویر و فیلم‌های آن در فضای مجازی منتشر شد. فیلم‌هایی که از ثانیه‌های نخست این حادثه منتشر شده، نشان می‌دهد به رغم بالا رفتن دود و شعله‌های آتش در آسمان، کارگران و فعالان بندر بدون توجه به آن در حال تردد و انجام مسئولیت‌شان هستند. شاید اگر نیروهای انسانی فعال در بندر آموزش لازم را دیده بودند و به حساسیت مکانی که در آن کار می‌کنند، واقف بودند، آمار مجروحان و آسیب‌دیده‌ها کمتر می‌شد. همه کشورها در سطح ملی و در سطح محلی باید برنامه کاهش خطر برای کشور و شهرها داشته باشند. متأسفانه بنابر نتایج به دست آمده تاکنون کشور ما دارای نقشه راه جامعی برای کاهش خطر بلایا نیست که این موضوع بر اساس تعهدات بین‌المللی باید در اولویت کار مسئولان و دولت قرار گیرد. باید اضافه کرد که برنامه‌هایی در بخش‌های مختلف وجود دارد اما سند جامع کشوری نداریم، اقدام‌هایی در این زمینه شروع شده است، اما هنوز در ابتدای راه هستیم.

تهران در سال ۱۳۸۰ برنامه جامع کاهش خطرپذیری داشته و در این مدت ۲۳سال اقدام آتی درباره مدیریت بحران انجام شده است، به‌عنوان مثال ساخت پایگاه‌های مدیریت بحران، ساخت مرکز فرماندهی مدیریت بحران و تدوین نقشه راه‌های اضطراری از نتایج و دستاوردهای این برنامه بوده است. قطعاً با گذشت دو دهه باید برنامه جدیدی با رویکردهای بهتری تدوین شود.

■ اهمیت مدیریت بحران

هدف اصلی مدیریت بحران، کاهش خسارات و تأثیرات منفی ناشی از این حوادث و بازگشت به حالت عادی در سریع‌ترین زمان ممکن است. نبود مدیریت یکپارچه و برنامه منسجم، جامع و آینده‌نگر، کمبود کارشناس در سازمان‌های مدیریت بحران کشور، ضعف زیرساخت‌های لازم مدیریت شهری، ضعف در کارِ گروهی و هماهنگی بین‌سازمانی، نداشتن مدیریت پشتیبانی لازم برای مدیریت بحران، بهره‌نگرفتن منسجم از مردم و سازمان‌های مردم‌نهاد در مدیریت بحران و نبود پوشش اطلاع‌رسانی در زمان بحران از مهم‌ترین چالش‌های اصلی مدیریت بحران کشور است. حفاظت از جان انسان‌ها، کاهش خسارات مالی، حفظ زیرساخت‌ها و بازگشت به حالت عادی در کمترین زمان ممکن در مدیریت بحران از اهمیت بالایی برخوردار است. قطعاً مسئولان با سیاستگذاری درست، تهیه و تنظیم قوانین و استانداردهای لازم و اجرای مناسب آنها، بخشی از مسئولیت بزرگ کاهش آسیب‌پذیری جامعه و بالاتر از آن حفظ جان و مال مردم را بر عهده دارند. در این میان مدیریت یکپارچه و آموزش نیروی انسانی برای مواجهه با انواع خطرها و بلایا از اهمیت بالایی برخوردار است؛ موضوعی که ظاهراً در حادثه آتش‌سوزی بندر شهیدرجایی مغفول مانده بود.

■ حضور وزرا در صحنه حادثه در ساعات نخست

حوالی ظهر شنبه، ششم اردیبهشت ۱۴۰۴ انفجار مهیبی در بندر شهیدرجایی بندرعباس، یکی از بزرگ‌ترین بنادر تجاری ایران رخ داد. این حادثه به گفته گمرک بندرعباس احتمالاً ناشی از دپوی کالاهای خطرناک و مواد شیمیایی بوده است.

بندر شهیدرجایی با ظرفیت جابه‌جایی سالانه ۹۰میلیون تن کالا و اتصال به ۸۰بندر جهانی، نقشی استراتژیک در تجارت خارجی ایران ایفا می‌کند. این بندر که بیش از ۵۳درصد عملیات تخلیه و بارگیری بنادر کشور را به خود اختصاص داده، به‌ویژه در ترانزیت کالاهای کانتینری و صادرات فرآورده‌های نفتی جایگاه ویژه‌ای دارد. آمارها نشان می‌دهد سهم این بندر در واردات کالاهای اساسی، برخلاف تصور عمومی حدود ۸درصد است.

بر اساس گزارش‌های رسمی، در سال ۱۴۰۳ بیش از ۲۵میلیون و ۳۵۴هزار تن کالای اساسی وارد ایران شد که تنها ۲میلیون تن آن (حدود ۸درصد) از طریق گمرک بندر شهیدرجایی ترخیص شده است، البته سهم بندر شهیدرجایی از واردات کالاهای اساسی زیاد نیست و فقط حدود ۸درصد از مجموع کل کالاهای اساسی وارداتی به کشور را به خود اختصاص داده است. بیش از ۵۸درصد از واردات کالاهای اساسی به کشور از طریق گمرک بندر امام خمینی(ره) صورت می‌گیرد. گزارش‌های میدانی نیز حکایت از آن دارد که در محل دپوی کانتینرهای محل انفجار گزارشی مبنی بر وجود کانتینرهای حاوی کالاهای اساسی ارائه نشده است چراکه عمده کالاهای اساسی به صورت فله‌ای وارد کشور می‌شود و محوطه بندری سینا نیز عمدتاً به کالاهای کانتینری اختصاص داشته است. حضور فعال وزرای راه و شهرسازی، کشور، رئیس کل گمرک ایران، هلال احمر و سایر مسئولان در ساعات نخست بروز حادثه در بندر شهیدرجایی و کمک به اطفای حریق و دلجویی از مصدومان حادثه از مهم‌ترین اقدامات دولت در مواجهه با این حادثه بود. روز گذشته نیز با ازسرگیری تجارت در این بندر، رئیس‌جمهور به بندرعباس رفت تا از نزدیک در جریان دلایل وقوع حادثه و مراحل بازسازی آن قرار گیرد. وزیر راه و شهرسازی با هدف بررسی آخرین وضعیت اطفای حریق و روند امدادرسانی در جلسه ستاد مدیریت بحران استان هرمزگان به ریاست وزیر کشور حضور یافت.

به گزارش ایسنا، فرزانه صادق، وزیر راه و شهرسازی که در پی حادثه انفجار بندر رجایی به استان هرمزگان سفر کرده بود، بعد از بازدید میدانی از محل وقوع حادثه و گفت‌وگو با امدادگران، با هدف بررسی آخرین وضعیت اطفای حریق و روند امدادرسانی در جلسه ستاد مدیریت بحران به ریاست اسکندر مؤمنی، وزیر کشور حضور یافت.

■ بندر شهیدرجایی باید تجهیز و ایمن‌سازی شود

همچنین عبدالکریم هاشمی‌نخل ابراهیمی، نماینده میناب در جلسه علنی روز گذشته مجلس شورای اسلامی در تذکری شفاهی می‌گوید: از همه کسانی که از ساعت اولیه وقوع حادثه انفجار بندر شهیدرجایی با ابراز همدردی و آمادگی برای همکاری و همراهی اعلام حمایت کردند، تشکر می‌کنم.

وی می‌افزاید: بندر شهیدرجایی قلب تپنده صادرات، واردات، اقتصاد، تولید و خدمات کشور است. این بندر باید مجهز به مدرن‌ترین ماشین‌آلات و تجهیزات ایمنی و آتش‌نشانی برای مقابله با انواع حوادث عمدی و غیرعمدی و سهوی باشد که در این خصوص کم‌توجهی شده است. از رئیس‌جمهور خواهشمندیم بعد از این حادثه ضمن برخورد با عوامل و مسببان این حادثه، اقدام لازم برای توسعه، تجهیز و ایمن‌سازی این بندرگاه انجام شود.

■ بندر بعد از ۲۴ساعت شروع به کار کرد

تیم فنی گمرک به ریاست فرود عسگری، معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل گمرک ایران از روز شنبه در محل محوطه بندر شهیدرجایی مستقر شد. روز گذشته جلسه ویژه تیم فنی و پشتیبانی گمرک ایران جهت آغاز مجدد انجام تشریفات گمرکی در محل در خروج واردات گمرک برگزار شد و رئیس کل گمرک ایران پس از بررسی زیرساخت‌ها و اطمینان خاطر از وضعیت موجود، دستور آغاز تشریفات گمرکی حمل یکسره محموله‌های کالاهای اساسی و واحدهای تولیدی را صادر کرد.

فرود عسگری، معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل گمرک ایران در خصوص آخرین وضعیت ترخیص کالا از گمرک شهیدرجایی بندرعباس می‌گوید: ما از روز یک‌شنبه عملیات ترخیص را آغاز کردیم، هم در بخش ترانزیت داخلی و خارجی، هم در بخش صادرات و هم ترخیص کالاهای اساسی تشریفات گمرکی در حال انجام است. به مردم عزیزمان و بازرگانان این اطمینان را می‌دهیم که شرایط مهیاست و مثل قبل در سامانه جامع امور گمرکی می‌توانند نسبت به انجام تشریفات گمرکی اقدام کنند. ما همکاران را در محل مستقر کردیم که مثل قبل سرویس‌دهی کنند و خدمات را ارائه بدهند.

■ «انفجار در بندر شهیدرجایی»
تهدید برای کالاهای اساسی یا آرامش در زنجیره تأمین؟

انفجار مهیب روز شنبه در بندر شهیدرجایی بندرعباس، موجب نگرانی‌هایی درباره تأمین کالاهای اساسی شد، اما با سهم تنها ۸درصدی این بندر در واردات این کالاها، وزیر جهاد کشاورزی اعلام کرد کشتی‌های حامل این کالاها به بندر امام خمینی(ره) هدایت شده‌اند. در شبکه‌های اجتماعی ویدئوهایی مبنی بر آسیب کانتینرهای کالاهای اساسی منتشر شده است که تأکید می‌شود نباید به این تصاویر که بازه زمانی و صحت آنها مشخص نیست، تکیه شود و تنها باید به آمار و اطلاع‌رسانی‌های گمرک و دولت توجه داشته باشیم و در این شرایط تنها دولت می‌تواند اظهارنظر قطعی داشته باشد. همانطور که در پی این انفجار، دولت اقدامات فوری را برای مدیریت بحران آغاز کرده است.

غلامرضا نوری‌قزلجه، وزیر جهاد کشاورزی ضمن تأکید بر ادامه تأمین کالاهای اساسی بدون اختلال، از اعزام مدیرعامل شرکت پشتیبانی امور دام به محل حادثه خبر می‌دهد و می‌گوید: انتقال کانتینرهای یخچال‌دار به محل‌های دارای برق در اولویت است و در صورت نیاز، از امکانات وزارتخانه برای پشتیبانی از بخش خصوصی استفاده خواهد شد. نوری‌قزلجه با اشاره به اهمیت سرمایه بخش خصوصی به‌عنوان سرمایه ملی می‌افزاید: بر اساس اطلاعات اولیه، کالاهای اساسی موجود در بندر آسیب جدی ندیده‌اند. این اظهارات در حالی مطرح شد که تیم فنی گمرک به ریاست معاون وزیر اقتصاد، در محل بندر مستقر شده است تا ترخیص کالاهای اساسی را از سر بگیرد. انفجار بندر شهیدرجایی، اگرچه خسارات جانی و زیرساختی قابل توجهی به دنبال داشته، اما تأثیر مستقیمی بر تأمین کالاهای اساسی کشور نداشته است.

■ چه کالاهایی در بندر شهیدرجایی سوختند؟

به گزارش ایسنا، گمرک جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده است عملیات جرثقیل‌های بندری برای جداسازی و جابه‌جایی کانتینرها از محل حادثه در بندر رجایی در حال انجام است. طبق اعلام گمرک، کانتینرهای وارداتی که در این حادثه آسیب دیده‌اند، شامل مواد شیمیایی و کانتینرهای صادراتی نیز شامل قیر و پارافین بوده‌اند که چاره‌ای جز سوختن آن نیست و در حال حاضر آتش ادامه‌دار در بندر به دلیل سوختن پارافین و قیر موجود در این کانتینرهاست.

همچنین دبیر انجمن واردکنندگان خودرو با بیان اینکه محوطه‌های گمرکی متفاوت هستند و محوطه‌ای که در آن آتش‌سوزی رخ داده محوطه کانتینری بوده است، می‌گوید: انبار خودروها در گمرک شهیدرجایی آسیب ندیده است.

مهدی دادفر در گفت‌وگو با ایسنا می‌افزاید: خودروها زیاد آسیب ندیده‌اند، فقط شیشه بعضی از خودروهایی که در انبار بوده در اثر افتادن اجسام شکسته است و در کل خودروهای وارداتی آسیب زیادی ندیده‌اند. در مجموع بالغ بر ۸۰درصد خودروهای وارداتی از گمرک شهیدرجایی وارد می‌شود.

■ بررسی «بیمه» بندر شهیدرجایی جبران خسارت در اولویت است

در پی وقوع انفجار مهیب در بندر شهیدرجایی بندرعباس، تیمی تخصصی از بیمه مرکزی، سندیکای بیمه‌گران ایران و شرکت‌های بیمه به محل حادثه اعزام شدند تا ضمن بررسی میدانی، روند جبران خسارت‌های واردشده به افراد و اموال آسیب‌دیده را تسریع کنند. به گزارش تسنیم، این تیم با هدف ارزیابی وضعیت بیمه‌ای خسارت‌دیدگان، برآورد میزان تعهدات بیمه‌ای و تسریع در روند رسیدگی به مطالبات تشکیل شده و در جریان بازدید از محل حادثه، نسبت به جمع‌آوری داده‌های اولیه، مستندسازی خسارات و ارائه گزارش‌های کارشناسی اقدام خواهد کرد.

محمدمهدی رستمی | ایرنا

یادداشت

داغ ضعف ایمنی

وحید عظیم‌نیا
دبیر گروه اقتصادی

حادثه دلخراش انفجار و حریق در یکی از زون‌های بندر شهید رجایی، قلب ملت ایران را به درد آورد. این فاجعه نه تنها خسارات مادی سنگینی به بار آورد، بلکه جان‌های عزیزی را گرفت و اندوهی عمیق در دل مردم نشاند.

در این ایام سخت، همدردی با خانواده‌های داغدیده، آرزوی صبر برای بازماندگان و شفای عاجل برای مصدومان، وظیفه‌ای همگانی است، با این حال در میان این سوگ ملی، نشانه‌های درخشان حیات، مقاومت و امید به چشم می‌خورد که نباید نادیده انگاشته شوند. در ساعات اولیه پس از حادثه، فعالیت بندر متوقف نشد. زون‌های سالم بندر با مدیریت هوشمندانه به کار خود ادامه دادند و تصاویری از پهلوگیری کشتی‌ها، تخلیه و بارگیری کالاها و انتقال اقلام اساسی به انبارهای امن مخابره شد. زون‌های کانتینری، فله‌ای و سوخت‌رسانی با هماهنگی دقیق، چرخه اقتصادی کشور را حفظ کردند. این پایداری مرهون فداکاری کارکنان بندر، آتش‌نشانان شجاع، نیروهای امدادی و کارگران خستگی‌ناپذیر است که با ازخودگذشتگی، در برابر خطرات ایستادند و از توقف نبض اقتصاد کشور جلوگیری کردند. این تلاش‌های بی‌وقفه شایسته تقدیر و ستایش است. بی‌تردید، این روحیه مقاومت و همبستگی، نویدبخش آینده‌ای روشن برای میهن عزیزمان است و یادآور عزم راسخ ملت ایران در برابر سختی‌هاست.

با وجود تحسین مقاومت و تلاش بی‌وقفه کارکنان بندر شهید رجایی، مطالبه‌ای حیاتی مطرح است: ضرورت بازنگری جدی در ایمنی و مدیریت بحران زیرساخت‌های کلیدی کشور.

بندر شهید رجایی با سهم بیش از ۵۵درصدی در تجارت دریایی ایران و ظرفیت جابه‌جایی سالانه بیش از ۱۰۰میلیون تن کالا، فراتر از یک بندر، ستون اقتصاد ملی است. حادثه اخیر نشان داد در چنین مراکز حساسی، ایمنی باید همتراز با بالاترین استانداردهای جهانی باشد.

وزیر راه و شهرسازی، هماهنگی دستگاه‌ها و پیشرفت عملیات اطفای حریق را عاملی کلیدی در مهار بحران دانست، اما پرسش‌های مهمی همچنان پابرجاست: آیا با پیشگیری مؤثر، امکان جلوگیری از این فاجعه وجود داشت؟ آیا استانداردهای ایمنی، به‌ویژه در انبارداری مواد خطرناک و سامانه‌های اطفای حریق، به‌طور کامل رعایت شده بود؟ این حادثه زنگ خطری است برای بازنگری پروتکل‌های ایمنی، ارتقای زیرساخت‌ها و آموزش‌های تخصصی. تقویت نظارت، به‌روزرسانی تجهیزات و اجرای دقیق استانداردها، نه‌تنها از تکرار چنین فجایعی جلوگیری می‌کند، بلکه اعتماد عمومی به مدیریت زیرساخت‌های حیاتی را بازمی‌گرداند. ملت ایران شایسته زیرساخت‌هایی ایمن و مدیریتی پیشرو است که اقتصاد و جان مردم را در برابر خطرات حفظ کند. این مطالبه، گامی برای آینده‌ای امن‌تر است.

تجربه بنادر پیشرفته جهانی مانند سنگاپور، روتردام و هامبورگ نشان می‌دهد پروتکل‌های سختگیرانه ایمنی، مانورهای منظم و فناوری‌های نوین، خسارات حوادث را به حداقل می‌رسانند.

بندر شهید رجایی با حجم بالای کالاهای خطرناک، نیازمند برنامه‌های مشابهی است: سامانه‌های هشدار سریع، تجهیزات ایمنی به‌روز و مانورهای مشترک با حضور نهادهای مرتبط. نیروی انسانی، از کارگران اسکله تا اپراتورهای جرثقیل و تکنیسین‌ها، ستون اقتصاد ملی هستند. این افراد باید آموزش‌های پیشرفته ایمنی، تجهیزات حفاظتی مناسب و نظارت مستمر بر شرایط کاری دریافت کنند.

حادثه اخیر ثابت کرد فداکاری انسانی در بحران حیاتی است، اما نباید جایگزین پیشگیری و برنامه‌ریزی شود. مدیریت بحران در بنادر پیشرو، بر سناریونویسی دقیق، اتاق‌های عملیات مشترک و سامانه‌های فرماندهی متمرکز استوار است. ایجاد یک مرکز دائمی عملیات بحران در بندر شهید رجایی، با حضور نمایندگان سازمان بنادر، گمرک، وزارت کشور، نیروهای نظامی، آتش‌نشانی و اورژانس، می‌تواند تاب‌آوری بندر را تقویت کند. این مرکز باید سناریوهای متنوع را تمرین و ضعف‌ها را شناسایی کند و آمادگی را ارتقا دهد. اجرای این اقدامات، نه‌تنها از تکرار فجایع جلوگیری می‌کند، بلکه بندر را به الگویی ایمن و کارآمد در منطقه تبدیل خواهد کرد.

انتقال سریع کالاهای اساسی به انبارهای امن پس از حادثه اخیر بندر شهید رجایی، اقدامی هوشمندانه بود، اما باید در قالب راهبردی جامع برای تضمین پایداری زنجیره تأمین کشور تقویت شود. ایجاد شبکه‌ای از انبارهای استراتژیک در نقاط کلیدی کشور، توسعه ناوگان حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای ایمن و بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته مدیریت موجودی، از اولویت‌هایی است که باید پیگیری شوند. این اقدامات، تاب‌آوری اقتصادی کشور را در برابر بحران‌ها افزایش می‌دهند. همچنین فرصت جذب سرمایه‌گذاری خصوصی برای نوسازی زیرساخت‌های ایمنی، ظرفیتی بی‌نظیر است. بهره‌مندی از مزایای منطقه ویژه اقتصادی بندر می‌تواند منابع مالی لازم را برای ارتقای استانداردهای ایمنی و اجرای پروژه‌های توسعه‌ای تأمین کند. وزارت راه و شهرسازی و سازمان بنادر باید این فرصت را جدی بگیرند.

بندر شهید رجایی فراتر از یک مرکز تجاری، نماد اقتدار ملی و دروازه ایران به اقتصاد جهانی است. ارتباط با ۸۰بندر معتبر جهان، این بندر را در جایگاهی قرار داده که ایمنی و مدیریت حرفه‌ای بحران در آن، نه‌تنها یک ضرورت ملی، بلکه معیاری برای اعتبار بین‌المللی ایران است. تقویت زیرساخت‌ها و مدیریت هوشمند، بندر شهید رجایی را به الگویی جهانی تبدیل خواهد کرد. حادثه دلخراش بندر شهید رجایی با وجود تلخی‌هایش، فرصتی بی‌نظیر برای بازنگری و اصلاح زیرساخت‌های حیاتی کشور فراهم کرده است. اگر از این تجربه درس بگیریم و برنامه‌ای جامع برای ارتقای ایمنی و مدیریت بحران تدوین کنیم، می‌توانیم این بندر را به الگویی برجسته در سطح ملی و منطقه‌ای تبدیل کنیم.

مطالبه‌ای روشن و مشترک از سوی دلسوزان ایران مطرح است: ایمنی کارگران، حفاظت از زیرساخت‌ها و آمادگی دائمی برای مقابله با بحران‌ها باید در قلب برنامه‌های توسعه‌ای بندر قرار گیرد. این مطالبه نه از سر انتقاد، بلکه از سر وطن‌دوستی و ایمان به آینده‌ای روشن سرچشمه می‌گیرد. برای تحقق این هدف، باید پروتکل‌های ایمنی پیاده‌سازی شوند، آموزش‌های تخصصی برای نیروی انسانی گسترش یابند و فناوری‌های نوین در نظارت و پیشگیری به کار گرفته شوند. ایجاد یک مرکز دائمی مدیریت بحران، نوسازی تجهیزات و جذب سرمایه‌گذاری برای تقویت زیرساخت‌ها، گام‌هایی ضروری هستند.

بندر شهید رجایی به عنوان ستون اقتصاد ملی و پل ارتباطی ایران با جهان، شایسته مدیریتی پیشرو و زیرساخت‌هایی ایمن است. با عزم ملی و برنامه‌ریزی دقیق، این بندر می‌تواند نمادی از اقتدار، ایمنی و پیشرفت ایران باشد. در پایان، با ادای احترام عمیق به جان‌باختگان حادثه بندر شهید رجایی و تسلیت به خانواده‌های داغدار، بر این حقیقت تأکید می‌کنیم: قلب بندر همچنان می‌تپد، کشتی‌ها پهلو می‌گیرند و کالاها به مقصد می‌رسند، اما این جریان حیاتی باید با ایمنی، اطمینان و آینده‌نگری بیشتری تداوم یابد. وزارت راه و شهرسازی و سازمان بنادر و دریانوردی با درس‌آموزی از این فاجعه، می‌توانند فصلی نوین از توسعه ایمن و پایدار را آغاز کنند؛ فصلی که در آن، جان انسان‌ها، این سرمایه بی‌بدیل، در صدر اولویت‌ها قرار گیرد. بازنگری پروتکل‌های ایمنی، تقویت زیرساخت‌ها، آموزش پیشرفته نیروی انسانی و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، گام‌هایی ضروری برای پیشگیری از تکرار چنین حوادثی هستند. ایجاد مرکز دائمی مدیریت بحران و جذب سرمایه‌گذاری برای نوسازی تجهیزات، می‌تواند بندر شهید رجایی را به الگویی جهانی تبدیل کند.

واکنش کاربران شبکه‌های اجتماعی به گمانه‌زنی‌های برخی اکانت‌ها درباره انفجار در بندر شهید رجایی

شهوت جذب فالوور در اوج تأثر و رنج مردم!

با انفجار در بندر شهید رجایی و خسارات وارده به کشور، کاربران شبکه‌های اجتماعی در توئیت‌هایی با ابراز تأسف برای اتفاق رخ داده از برخی تحلیل‌ها و گمانه‌زنی‌های بی‌جهت آن هم دقیقاً درست بعد از بیانات رهبر معظم انقلاب در سالروز شهادت امام صادق(ع) انتقاد کردند. کاربران این گمانه‌زنی‌ها را موجب تشویش اذهان عمومی و بازی در پازل دشمن دانستند. کاربران همچنین از برخی ناهماهنگی‌ها در وضعیت پوشش رسانه‌ای گلایه کردند. در ادامه بخش‌هایی از واکنش‌های کاربران را مرور کرده‌ایم.

محمدرسول مرادی | ایرنا

■ **سید محمود نبویان:**
ملت عزیز و دوستان انقلابی! دشمنان به سرکردگی رژیم صهیونیستی، امریکا و برخی کشورهای منطقه، کینه‌های خود را در سال ۱۴۰۴ بروز خواهند داد. حفظ آرامش، پرهیز از ارائه تحلیل غلط و اعتماد به منابع خبری رسمی و عدم اعتماد به اخبار در فضای رها شده مجازی، امری مهم و ضروری است.

■ **محمدعلی جعفری (در کانال ایتا):**
در عالم پدردختری، هروقت فاطمه می‌پرسه: «بابا داری کجا میری؟» با خنده می‌گم: «میرم دم اسکله قلاب بندازم دوتا ماهی بگیرم بیام!» غروب که پرسید: «کجا میری؟» کلمات توی دهانم سوخت. سکوت شدم. گفتم: «دعا کن باباهایی که صبح رفتن دم اسکله، امشب پیش دخترا‌شون باشن!»

■ **احسان محمدی:**
همانطور که رفتار زشت عده‌ای را در غارت خاک‌هرمز و لاله‌های‌واژگون نکوهش کردیم باید با احترام از هموطنانی یاد کنیم که امروز وقتی متوجه نیاز به خون در بندرعباس شدند، بدون لحظه‌ای مکث رفتند و صف اهدای خون تشکیل دادند. ما در این خاک، تمام داروندار هم هستیم. #ایران

■ **محمد رستم‌پور:**
شما تحلیل نمی‌کنی برادر. شما برای نتیجه‌هایی که گرفتی، فرضیه فراهم می‌کنی. مثل آن کسی که آنقدر استخاره می‌زد تا خوب بیاد. حادثه دانستن فاجعه بندر شهید رجایی یا همسان دیدن اتفاق بندرعباس و بیروت هر دو به دانش و شواهد نیاز دارد.

■ **سید امیر سیاح:**
فجایع بزرگ معمولاً باعث انسجام ملی، نزدیکی قلب‌ها و کاهش دشمنی‌ها می‌شود اما ارازل فجازی، از حادثه‌خونین بندرعباس هم کاسبی جناحی راه انداخته‌اند و کینه و نفرت پخش می‌کنند.

■ **محمدامین سلیمی:**
این عدد [مصدومین] که میره بالا رو در تعداد اعضای خانواده و رفقای هر شخص ضرب کنید و بعد به تعداد آدم‌هایی که از نزدیکانشون خبر ندارن اضافه کنید تا حجم غم یک کشور که ممکنه تو اون بندر عزیزی داشته دستتون بیاد. دعا کنیم.

■ **علی فرحزادی:**
اگر همچین حادثه‌ای یه جایی جز ایران مثلاً اسرائیل یا یکی از کشورهای اروپایی بود مردم به‌فکر خالی کردن شهر بودن اما هموطنامون تو بندرعباس برای اهدای خون صف بستن فرق ایرانی تو همین چیزهاست.

■ **علیرضا زادبر:**
گمانه زنی درباره حادثه‌ای که حتی هنوز آتشش خاموش نشده، خامی یا شهوت جلب فالوور است. انتظار اینکه همان ساعت نخست، دقیقاً علت اصلی، انگیزه واقعی، سهوی یا عمدی بودن مشخص شود هم خطاست. باید منتظر اسناد دقیق بود. تبعات آینده را فهمید.

■ **کبری آسوپار:**
می‌توانید از روی شکل و رنگ دود، تعداد انفجار، شدت تخریب و تحلیل شخصی، در مورد علت انفجار بندر رجایی گمانه‌زنی کنید. اما ادای همه‌چیزدانی جای دانایی را نمی‌گیرد و خالی از دروغگویی هم نیست. مخاطب هم کدبازی را گرچه بی‌سند، می‌پسندد، اما ما باید به مخاطب جهت دهیم یا مخاطب به ما؟

■ **علیرضا تقوی‌نیا:**
چند نکته راجع به حادثه بندرعباس: ۱. طبق تصاویر اول آتش‌سوزی رخ داده و سپس انفجار می‌شود، پس حمله خارجی منتفی است. ۲. اسرائیل قطعاً دوست دارد در رسانه مسبب مستقیم این حادثه معرفی شود، ۳. احتمال خرابکاری منتفی نیست اما شایعه پراکنی ممنوع و ۴. وقوع این حادثه در روزمذاکره با امریکا معنادار است.

■ **محمد اکبرزاده:**
وضعیت پوشش رسانه‌ای مادر شرایط بحرانی، خودش یک بحران است! هر بار از نداشتن پروتکل، از نداشتن ساز و کار، از رها بودن رسانه‌ها صحبت شده اما همچنان رفتارهای بحران‌زا ادامه دارد. نشر دهنده تحلیل‌های بی‌وجه و اخبار التهاب آفرین نباشیم.

۵ باور نادرستی که مانع تغییرات مفیدند

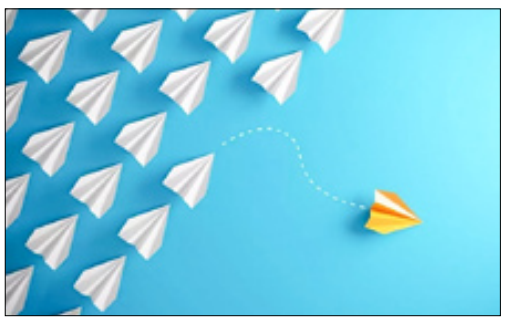

دکتر هادی صمدی، استاد فلسفه تکاملی، در کانال تلگرامی خود نوشت: عموم انسان‌ها خواهان تغییراند و عموماً در این مسیر شکست می‌خورند. استیون هیز، روانشناس شناخته‌شده حوزه آکت، اخیراً مقاله کوتاهی در سایت روانشناسی روز منتشر کرده که در آن پنج باور نادرست را علت این ناکامی مراجعان خود می‌داند.

■ **پنج باور نادرست مانع تغییر**

باور نادرست اول: تغییرات بلافاصله پس از تصمیم‌گیری رخ می‌دهند! اما واقعیت این است که تغییر فرایندی تدریجی است و به صبر نیاز دارد. شکست‌ها بخش طبیعی مسیرند.

باور نادرست دوم: برای تغییر باید اراده کنیم! اما واقعیت این است که اراده محدودیت‌های بزرگی دارد و تغییر مؤثر، مستلزم اصلاح محیط و ساخت تدریجی عادت‌هاست.

باور نادرست سوم: اقدام به تغییر نیازمند انگیزه بالاست! اما انگیزه نوسانات زیادی دارد و محول کردن تغییر به برخورداری از انگیزه، به باقی ماندن در وضع کنونی می‌انجامد.

باور نادرست چهارم: درک یک مشکل (از جمله با کمک درمانگر) به‌معنای تغییر خودکار آن است! اما بینش بدون اقدام بی‌فایده است.

باور نادرست پنجم: پیشرفت باید خطی باشد و عقب‌گرد به‌معنای شکست است! اما پیشرفت عموماً غیرخطی است.

■ **تبیین‌های تکاملی ایجاد این باورهای نادرست**

۱. مغز انسان برای واکنش فوری به تهدیدها (مثل فرار از خطر) یا بهره‌برداری سریع از فرصت‌ها (مثل یافتن غذا) تکامل یافته است. این سیستم «پاداش فوری» در محیط‌های نیاکان ما حیاتی بود زیرا بقا به اقدامات آنی وابسته بود. امروزه سرعت تغییرات بسیار زیاد است و با سرعت تکامل مغز هماهنگ نیست.

۲. اراده (خویشتن‌داری)، برای مدیریت منابع محدود، مانند غذا، در محیط‌های نامطمئن تکامل یافته است. مغز به‌گونه‌ای طراحی شده که از مصرف انرژی غیرضروری اجتناب کند. اما با وفور منابع انرژی در جهان امروز علت اصلی خویشتن‌داری از بین رفته است. بنابراین اراده از کارکرد اصلی خود در اجداد ما جدا شده و در کارکردهای نوین خود به خوبی عمل نمی‌کند. جایگزین بهتری برای اراده تأکید بر اصلاح محیط (مثلاً حذف محرک‌های وسوسه‌انگیز) و ساخت عادت‌ها (خودکارسازی رفتارها) است.

۳. در گذشته‌های دور انگیزه در انسان‌های اولیه به‌صورت دوره‌ای و وابسته به شرایط محیطی (مثل گرسنگی یا خطر) فعال می‌شده است. این نوسان‌های انگیزشی برای بقا مفید بودند زیرا انرژی را تنها در مواقع ضروری بسیج می‌کردند. در دنیای مدرن، انتظار انگیزه پایدار غیرواقعی است زیرا مغز ما برای پاسخ به محرک‌های فوری تکامل یافته، نه برنامه‌ریزی‌های بلندمدت. بنابراین، تغییر مؤثر، مستلزم ایجاد سیستم‌هایی است که حتی در نبود انگیزه (و از طریق عادت‌ها یا قوانین شخصی) پایدار بمانند.

۴. در محیط زیست نیاکان، تشخیص خطر (مثلاً شناسایی یک شکارچی درنده) بلافاصله به اقدام منجر می‌شد. بنابراین، شناخت بدن‌مند تمایل دارد «درک مسئله» را با «حل مسئله» یکسان بپندارد. اما در مسائل پیچیده امروزی (مثل اضطراب یا سوءمصرف مواد)، درک مسئله لزوماً به اقدام تبدیل نمی‌شود زیرا مغز به‌طور غریزی برای مقابله با تهدیدهای فیزیکی (نه روانی) طراحی شده است. این شکاف بین شناخت و عمل، بازتابی از تفاوت بین نیازهای تکاملی و مسئله‌های مدرن است.

۵. طبیعت عموماً غیرخطی است. دوره‌های فراوانی و قحطی، موفقیت و شکست، بخشی از تجربه تکاملی انسان بودند. مغز برای انعطاف‌پذیری در برابر نوسانات محیطی سازگار شده است. ایده پیشرفت خطی محصول زیستن در جهان مدرن است و واقعیت تکاملی مادر تضاد است. مغز به‌گونه‌ای تکامل یافته که با تغییرات غیرقابل پیش‌بینی کنار بیاید، بنابراین عقب‌گردها را نه به‌عنوان شکست، بلکه به‌عنوان بخشی طبیعی از فرایند یادگیری و سازگاری تفسیر می‌کرده است. اکنون با تأکید مداوم بر لزوم پیشرفت دائم و به سوی جلو، ساختار فکری ما دچار سردرگمی شده است.

بنابراین این پنج باور نادرست، یا بازمانده‌هایی از مکانیسم‌های تکاملی‌اند که زمانی برای بقا مفید بودند، اما در جهان پیچیده امروز ناکارآمدند، یا ممکن است کماکان کارآمد باشند اما محیط به نحوی نامطلوب تغییر کرده است. پذیرش تدریجی بودن تغییر، تأکید بر اصلاح محیط، عدم اتکا به انگیزه گذرا، ضرورت اقدام عملی و پذیرش غیرخطی بودن پیشرفت، راهکارهایی هستند که با درک سرشت انسان، مسیر تغییر را واقع‌بینانه‌تر می‌سازند.

هیز زندگی را به رقص تشبیه می‌کند. زندگی رقصی پرجنب‌وجوش است که گام‌هایی متنوع و منعطف می‌طلبد تا با مسیرهای دگرگون‌شونده هماهنگ بمانیم. گام‌های درست وابسته به بافت موقعیت‌اند، گامی که در بره‌های سودمند است، شاید در برحه‌ای دیگر به لغزش بینجامد. دگرگونی پایدار، بیش از چند ترفند موقت و ساده را می‌طلبد و نیازمند مهارت‌هایی چندوجهی در ساحت اندیشه، احساس، و کنش است. درک راستین رشد، در رصد الگوها در گستره زمان رخ می‌دهد.

چرا این پروژه متوقف نمی‌شود؟

محمدامین سلیمی در توئیتی نوشت: تا امروز دوبار از سوی دو رئیس‌جمهور دستور توقف پروژه پتروشیمی میانکاله صادر شده‌است. بار اول هم دستور توقفی که مرحوم رئیسی داد با چالش‌های زیادی در استان همراه بود. چه جریانی پشت کار است که همواره به زمین عملیات برمی‌گردد و تا دستور شخص اول قوه مجریه کشور نباشد، متوقف نمی‌شود.

برای خودت کافی هستی؟

سپهر خدابنده توئیت کرد: در تمام عمر سعی می‌کنیم تا برای دیگران کافی باشیم اما سؤال اصلی اینه که آیا خودت احساس کافی بودن نسبت به خودت داری؟ آیا احساس رضایت شخصی از خودت داری؟ و آیا در تنهایی خودت حالت خوبه و از وجود خودت لذت می‌بری؟ جواب این سؤال‌ها تعیین کننده خیلی چیزا در زندگی ماست.

این صفحه پیام‌ها، متن‌ها، عکس‌نوشت‌ها و خبرهای کوتاه منتشر شده در فضای مجازی را بازنشر می‌دهد. تلاش بر این است که دیدگاه‌ها و نظرات کاربران اندیشمند شبکه‌های اجتماعی در عرصه مکتوب هم دیده شود.

آینه نفس

احتیاج به اندوخته تقوا در حالت خشم

آیت‌الله مصباح یزدی(ره):
وقتی در مقام اجرای قوانین و گرفتن حق، از حدود تعیین شده الهی پا فراتر نگذاریم و دقیقاً در مرز اسلام عمل کنیم، متقی و متدین واقعی خواهیم بود، به ویژه زمانی که انسان در حالت عادی نبوده و خشم و عصبانیت، او را فرا گرفته باشد. در چنین شرایطی، خودکنترلی و عمل کردن تنها در چارچوب ضوابط، از کسی ساخته است که تقوا و دین داری در وجودش ریشه دوانده باشد. داستان امیرالمؤمنین(ع) در جنگ خندق، نمونه بارزی از این حقیقت است. آن حضرت که تمام اسلام و ایمان بود، هنگامی که در حساس‌ترین و حیاتی‌ترین لحظه، با سرسخت‌ترین دشمن دین روبه‌رو شد، بر خشم خود غلبه کرد. او که در آن روز مهم، در برابر تمام شرک و کفر قرار گرفته بود، خشم و غضب خود را فروخورد و با تسلط بر نفس، افتخاری آفرید که به بیان نبی مکرم اسلام(ص)، ارزش و بهای آن از عبادتی که تمام جن و انس از ابتدای آفرینش تا قیامت انجام داده‌اند یا می‌دهند، بیشتر است و با آن قابل قیاس نیست.

منبع: کانال «mesbahyazdi_ir» در ایتا برگرفته از کتاب صهبای حضور، صص ۲۵۵- ۲۴۴

توبه فوری از گناهان واجب است

کانال «علامه حسن‌زاده» در ایتا بیانی از مرحوم علامه(ره) را به اشتراک گذاشت. ایشان به نقل از شیخ بهایی (قدس سره) می‌فرماید: شکی نیست که توبه، به فور واجب است، چه گناهان به منزله سمومی هستند به بدن آسیب و ضرر می‌رسانند و چنانکه بر کسی که سم خورده لازم است، مبادرت به استفراغ نماید تا بدن در شرف مرگ خویش را نجات دهد، بر گناهکار نیز واجب است که به ترک گناه مبادرت ورزد تا دین خود را که در شرف تباهی است رهایی بخشد.

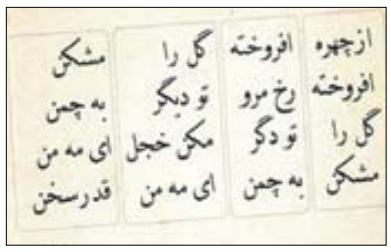

اعجاز شعری

هادی غفارزاده با اشتراک تصویر فوق در توئیتی نوشت: جهان در برابر زبان پارسی باید زانو بزند. این شعر سعدی به صورت عمودی و افقی به طور خوانده می‌شود. [البته این قطعه از اهلی شیرازی است!]

راه‌های پایدار رفع ناترازی انرژی را بجوییم

حسن حسن‌خانی در توئیتی نوشت: اگر یک خط قطار سریع‌السیر بین تهران و کرج ایجاد شود، روزانه حدود ۱۰ میلیون لیتر مصرف بنزین کشور کاهش خواهد یافت. باید به دنبال راه‌های پایدار رفع ناترازی انرژی بود.

چرا بهتر است خانه‌هایتان را ۲ یا ۳ ساله اجاره بدهید؟

امیرحسام حیدریان در توئیتی نوشت: خیلی‌ها نمی‌دونن، پس بهشون بگو که اگه با قراردادی دو ساله خونه‌شون رو اجاره بدن، تا ۷۰ درصد تخفیف مالیاتی روی درآمد اجاره دریافت می‌کنند. اگه مدت قرارداد سه سال یا بیشتر باشه، این تخفیف تا ۱۰۰ درصد هم می‌رسه!

خدا چگونه به انقلاب کمک می‌کند؟

کانال «صدای مردم» در ایتا بیانی از مرحوم آیت‌الله حائری شیرازی(ره) را به اشتراک گذاشت. ایشان فرموده‌اند: روی این مسئله دقت کنید: «این مملکت صاحب دارد»، یک پرانتزی هم برای صاحب آن باز بگذارید! در مورد قسمت‌هایی که مربوط به ما نیست، نگران مدیریت‌شان نباشید. در آنچه از حد ما خارج است، راحت بخوابید! هیچ نگران نباشید. در آنچه در حد توان‌مان است، باید بی‌خوابی بکشیم اما در مواردی که در حد توان‌مان نیست، نگران نباشیم. «ان تنصروا الله ینصرکم» یعنی: «ان تنصروا الله [فی ما تستطیعون]، ینصرکم [فی ما لا تستطیعون]» (اگر خدا را در مسائلی که در توان‌تان هست یاری کردید، خدا شما را در مسائلی که در توان‌تان نیست، یاری می‌کند). حمله امریکا به طبس، خارج از حد ما بود، جزء حد خدا بود و لذا طوفان را آورد. اما دیگر اینطور نیست که هر دفعه می‌رویم در عملیات، خدا یک طوفانی بفرستد و آن‌ها را از بین ببرد! آنها حد خود ماست. چرا؟ چون روش تربیتی خدا این نیست که ما را تنبل و پرتوقع بار بیاورد. در آن مقطع که شما ناتوان هستید، روی توانایی خدا حساب کنید. درست هم هست. اما وقتی شما از آن مقطع گذشتید و توان پیدا کردید، حتماً باید از ابزار استفاده کنید.

پروژه عجیب و فناورانه چین برای حل بحران انرژی

کانال تلگرامی «فناوری چین» خبر داد: چین برنامه‌ای بلندپروازانه برای مقابله با بحران انرژی جهانی و پایان دادن به وابستگی به منابع فسیلی اعلام کرده است: ساخت یک نیروگاه خورشیدی عظیم در فضا که قادر خواهد بود انرژی خورشیدی را از فضا دریافت کرده و به زمین ارسال کند!

این پروژه شامل یک آرایه خورشیدی به طول یک کیلومتر است که با استفاده از حامل‌های فضایی سنگین با ظرفیت حمل بیش از ۱۵۰ تن به مدار زمین ثابت ارسال خواهد شد.

■ **انرژی‌ای به بزرگی تمام ذخایر نفتی زمین**

به گفته لانگ لهائو، دانشمند ارشد پروژه و از اعضای آکادمی علوم چین (CAS)، این ایستگاه خورشیدی فضایی قادر خواهد بود، در یک سال به اندازه کل نفت قابل استخراج از زمین انرژی تولید کند. وی در سخنرانی‌ای در ماه اکتبر افزود: «این پروژه به اندازه‌ای مهم است که می‌توان آن را با انتقال سد سه‌دره (Three Gorges Dam) به مدار زمین ثابت مقایسه کرد.» سد سه‌دره در حال حاضر بزرگ‌ترین نیروگاه برق آبی جهان است و سالانه بیش از ۱۰۰ هزار میلیون کیلووات‌ساعت برق تولید می‌کند.

■ **چرا فضا؟ رفع چالش‌های انرژی خورشیدی زمینی**

انرژی خورشیدی در سطح زمین با چالش‌هایی مانند ابر، شب و جذب پرتوها از سوی جو مواجه است. اما در فضا، شدت تابش خورشید چند برابر بیشتر است. از همین رو دانشمندان از مدت‌ها پیش فناوری‌هایی تحت عنوان نیروگاه خورشیدی فضایی (SBSP) را پیشنهاد داده‌اند تا انرژی خالص خورشید در خارج از جو استفاده کرده و آن را از طریق پرتوهای مایکروویو یا لیزر به زمین منتقل کنند. پیش‌بینی شده که تا سال ۲۰۳۵ ساخت کامل نیروگاه فضایی به پایان برسد.

فیروزه‌ای که به آسمان پل می‌زند

کانال تلگرامی «هنر و فلسفه» نوشت: از دیدگاه سید حسین نصر، فیلسوف سنت‌گرای معاصر، معماری اسلامی فقط ساختن فضاهای زیبا یا کاربردی نیست، بلکه تجلی عینی یک حقیقت آسمانی است. نصر معتقد است که هر بنای اسلامی، اگر بر اساس اصول سنتی ساخته شده باشد، شکلی از «نقش ازلی» را بر زمین مجسم می‌کند، یعنی صورت جاودانه‌ای که در عالم بالا وجود دارد و در قالبی زمینی، مانند آجر، کاشی و گچ، نمود پیدا می‌کند. در میان دوره‌های مختلف معماری اسلامی، دوره تیموری - به‌ویژه در شهرهایی مثل سمرقند و هرات - یکی از درخشان‌ترین نمونه‌های این تجلی روحانی است. بناهایی مثل گور امیر (آرامگاه تیمور) یا مدرسه گوهرشاد تنها ساخته‌هایی زیبا نیستند، بلکه مانند کتاب‌هایی مصور از حکمت الهی‌اند که می‌توان با چشم دل آن‌ها را خواند. گنبدهای فیروزه‌ای که گویی بازتاب آسمان بر زمین‌اند، مناره‌هایی که همچون ستون‌های نور به سوی بالا کشیده شده‌اند و هماهنگی ریاضی‌وار اجزای ساختمان، همگی زبان بصری نوعی جهان‌بینی خاص‌اند—جهان‌بینی‌ای که به جای تمرکز بر فرد و خواسته‌های مادی، انسان را به یاد مرکز هستی، یعنی خداوند، می‌اندازد. نصر بارها تأکید کرده، زیبایی در تمدن اسلامی، امری سطحی یا تزیینی نیست، بلکه امری وجودی و معنوی است. یعنی زیبایی خود نشانه‌ای از «حق» است. وقتی با یک بنای تیموری روبه‌رو می‌شویم، زیبایی آن فقط چشم ما را خیره نمی‌کند، بلکه دل و جان را بیدار می‌کند و انسان را به چیزی ورای خود دعوت می‌کند. از نظر نصر، در معماری تیموری، جمال نه‌تنها به چشم می‌آید، بلکه به دل می‌نشیند. هماهنگی نور و سایه، بازی دقیق رنگ‌ها و نظم ریاضی در طراحی فضاها، همه برای آن است که ذهن انسان را از کثرت روزمره جدا کرده و به سمت وحدت الهی سوق دهد. این چیزی است که نصر از آن به عنوان «جمال به‌مثابه طریق» یاد می‌کند؛ یعنی زیبایی، راهی است به سوی شناخت و شهود.

هشدار به خانواده‌ها: گربه حیوانی وحشی است!

محمد جوانی در کانال شخصی خود در پیام‌رسان ایتا نوشت: در سال‌های اخیر گربه‌ها به یکی از محبوب‌ترین سوژه‌های فضای مجازی تبدیل شده‌اند، بسیاری از رسانه‌ها و چهره‌های شناخته شده مجازی با تبلیغ و ترویج نگهداری گربه به این روند دامن زده‌اند. اما در پس این ظاهر بامزه و دوست داشتنی واقعیتی کمتر دیده شده پنهان است، ذات واقعی گربه موجودی شکارچی و تا حدی وحشی است. در سال گذشته ۳۸۰ هزار مورد حیوان گزیدگی در سراسر کشور گزارش شده که طبق آمار وزارت بهداشت ۳۰ هزار نفر از میزان این گزارش‌های سالانه متعلق به گربه‌های خانگی است. بچه‌ها به ویژه به دلیل جثه کوچک‌تر و ناآگاهی‌شان از نحوه برخورد درست با حیوانات و تحت‌تأثیر شبکه‌های اجتماعی بیشتر در معرض خطر گربه‌ها قرار دارند. افزایش بی‌رویه جمعیت گربه‌ها چه در خانه‌ها و چه در خیابان‌ها می‌تواند در آینده پیامدهای ناگواری برای سلامت عمومی، بهداشت شهری و امنیت کودکان به همراه داشته باشد.

تصویر منتخب

زیبایی رنگ‌ها
از صفحه توئیتری «IRANLAND»

برترین روزنامه‌ها

«پیوست رسانه‌ای» حلقه مفقوده مدیریت بحران

همشهری

روزنامه همشهری در شماره دیروز خود با اشاره به حواشی ایجادشده پیرامون حادثه انفجار در بندرشهید رجایی نوشت: هنگامی که بحرانی در کشـوری رخ می‌دهد، بی‌تردید نخسـتین عرصه‌ای که آسـیب می‌بیند، آرامش روانی و تمرکز فکری مردم است. در چنین لحظاتی، نگاه جامعه معطوف به اخباری می‌شـود که درباره آن واقعه منتشـر می‌شود و تجربه نشان داده است که در شرایط بحران، باورپذیری مردم نسبت به هر خبری، ولو غیرموثق، به طرز چشمگیری افزایش می‌یابد، از این رو بازگردانـدن مرجعیت خبـری به درون کشـور، ضرورتی انکارناپذیر اسـت. در چنین وضعیتی باید ضمن به‌رسمیت‌شناختن احساسات و نیازهای خبری مردم، پاسخ به این عطش اطلاعاتی را از طریق منابع داخلی و موثق سـامان داد، زیرا درصورت خلأ خبری از سـوی رسـانه‌های رسـمی، جامعـه ناگزیـر به‌سـوی شـایعات و دروغ‌پردازی‌های رسانه‌های معاند و بیگانه سوق داده خواهد شد. نباید فراموش کرد که ضمیمه روانی-احساسی حوادث، گاه از خود حادثه نیز اهمیت بیشتری می‌یابد. دشمنان ملت‌ها، در کنار عملیات فیزیکی، به‌دقت برای مدیریت و بهره‌برداری از امواج روانی ناشـی از بحران‌ها برنامه‌ریزی می‌کنند. از همین‌جاسـت که اهمیـت مدیریت خبر و اطلاع‌رسانی در لحظات بحران، نقشی بی‌بدیل و راهبردی می‌یابد. در دنیای امـروز که شـبکه‌های اجتماعی بدل به منبـع اصلی دریافت اطلاعات شـده‌اند، وضع ضوابط دقیق و اعمال نظـارت قاطع امری اجتناب‌ناپذیر است. به‌عنوان نمونه، کشور نیوزیلند با وجود شهرت به دموکراسی، سختگیری‌های شدید قانونی بر فعالیت‌های رسانه‌ای در فضای مجازی اعمال می‌کند و برای تخلفات، سنگین‌ترین مجازات‌ها را درنظر گرفته اسـت. اکنـون بیش از هـر زمان دیگـری، تدوین پروتکل‌های جامع برای مدیریت رسانه در بحران، ضرورتی راهبردی برای صیانت از امنیت ملی و آرامش جامعه است.

افزایش حضور نظامی امریکا به چه معناست؟

شرق

روزنامه شرق در یادداشتی در تحلیل رفتار امریکا در منطقه نوشـت: حضور نظامی امریـکا در خاورمیانه و اقیانـوس هند و مذاکراتی که در جریان اسـت، از نظر چالش‌ها یا مخاطراتی که برای امنیت ملی ما دارد، بیش از هر موضوعی شایسته بحث و گفت‌وگو است. پرسش این است که افزایش حضور نظامی امریکا در منطقه و از جمله در جزیره دیه‌گو گارسیا به چه معناست؟ آیا به معنای افزایش احتمال برخورد نظامی است یا دلایل دیگری امکان برخورد نظامی را افزایش می‌دهد. آیا هزینه‌های بالای حضور نظامی خود به‌تنهایی می‌تواند دلیل وقوع جنگ باشـد؟ دو روایـت مهم از «اسـتقرار» یا بـه تعبیر بهتر «جابه‌جایی» اسکادران‌ها و ناوبرها و نیروها و بمب‌افکن‌ها وجود دارد: نخسـتین روایت آمادگی برای حمله نظامی است که درباره آن بسیار سخن گفته شده است، اما روایت دیگری که کمتر درباره آن بحث شده، این است که «جابه‌جایی» به خودی خود هدف است. «جابه‌جایی» به معنی «به‌کارگیری» و جنگ نیست. هنگام افزایش هزینه‌های نظامی، دولت‌ها و ازجمله دولت امریکا باید توجیهی بـرای افزایش هزینه‌ها وجود داشته باشد، «بالاخره باید یک زمانی به درد بخورند» و چه بهتر که در این زمانه خاص با جابه‌جایی نیروها و تجهیزات، «اظهار قدرت» به‌جای «اعمال قدرت» کارساز شـود، بنابراین و براساس این دیدگاه جابه‌جایی نیروهـا و تجهیزات، «هزینه» نیسـت، بلکـه بهره‌وری و بهره‌برداری است. اگر جابه‌جایی نیروها به معنی افزایش هزینه نباشد، بنابراین محتملاً به کار هم گرفته نمی‌شوند. به بیان دیگر جابه‌جایی نیروهای امریکایی در نقاط مختلف جهان ضرورتاً به معنی به‌کارگیری نیست، بلکه شکل پیشرفته‌تری از مانور نظامی است. مانورهای نظامی کشورها ضرورتاً به جنگ منجر نمی‌شوند.

تحلیل ۱۰۰روزه یک رئیس‌جمهور متوهم

کیهان

روزنامه کیهان در یادداشتی نوشت: ریاست جمهوری دونالد ترامپ ۱۰۰روزه شد و این رئیس‌جمهور خودشیفته و متوهم، تاکنون حتی یک دسـتاورد که بتواند روی آن تکیه کند، نداشته است اما تا دل‌تان بخواهـد از موفقیت‌های داخلی و خارجی‌اش گفته اسـت. او گفته بود طی ۲۴سـاعت، آن هم با یک تلفن، جنگ اوکراین را تمام خواهد کرد اما ایـن جنگ همچنـان ادامه دارد. در حـوزه «جنگ تعرفه‌ای» نیز ترامپ تقریبـاً از همه فرمان‌هایی که علیه دوسـت و دشمن داده بود، عقب نشسته است. در این بین فقط دونالد ترامپ و اطرافیانش هستند که معتقدند، در این مدت کارهای زیادی انجام داده و موفقیت‌های زیادی به دسـت آورده‌اند... همینقدر متوهم! کیهان اضافه کرده است: این ۱۰۰روز فقط، نشان‌دهنده متوهم و خالی‌بند بودن ترامپ نبود. این ۱۰۰روز نشان داد حرف‌هایی که می‌زند، ایده‌ها و وعده‌هایی که می‌دهد روی حساب و کتاب نیست بلکه «در لحظه» و «برای لحظه» و با هدف «ترسـاندن و امتیاز گرفتن» است. همان «تئوری مرد دیوانه». این ۱۰۰روز نشان داد ترامپ به همان سادگی که یک فرمان اجرایی را امضا می‌کند، اگر مقاومتی ببیند، عقب‌نشینی می‌کند. نویسنده اضافه کرده است: ۱۰۰روز نخست ریاست‌جمهوری ترامپ، تصویری شـفاف از کارگـزاری متوهـم و ناتـوان ارائه داد؛ شخصیتی که بدون محاسبه دقیق، وعده‌ها و ایده‌های بزرگ می‌دهد و در عمل، شکسـت‌های بزرگ‌تری را رقم می‌زند. او نتوانست جنگ اوکراین را پایان دهد، در جنگ تعرفه‌ای هم شکسـت خورد و حتی متحدان سنتی‌اش از او فاصله گرفتند. این ۱۰۰روز نشان داد که بدون ایده روشن، کارگزاران شایسـته و رفتار عقلانی، حتی قدرتمندترین ساختارها آسیب‌پذیرند. دولتی که نتواند حتی بحران‌های داخلی خود را مدیریت کنـد و در مواجهـه با رقبـای جهانی، پیوسـته وادار به عقب‌نشـینی می‌شـود، نه توانایی لازم و نه اراده کافی برای توافقی عادلانه و پایدار را هم نخواهد داشت.

آینده روشن ملت ایران

جام جم

روزنامه جام‌جم در بخشی از یادداشت دیروز خود نوشت: در شرایط کنونی که شـاید پیش‌بینی و تحلیل اوضاع برای خیلی از تحلیلگـران جهانی و داخلی، کمی جـای تأمل دارد و دست‌به‌عصا سخن گفته و تحلیل می‌کنند، باید به نکاتی چند که بسیار ساده و قابل فهم برای عموم مردم و نیز خواص و نخبگان است، توجه نمود. در شرایطی که دشمن با همه امکانات و عِدّه و عُدّه خود به میدان آمده، پیروز میـدان در هر صورت ملت ایران و جبهه مقاومت اسـت، چراکه فشار دشمن و تهدید او به اوج خود رسیده (فواره چون بلند شود، سرنگون شود) یا تهدید خود را عملی می‌سازد یا اینکه حیثیت او بر باد است و با ایستادگی جبهه مقاومت و تشکیل امت واحده، باد بادکنکی او خالی و تکبر استکباری او ریخته خواهد شد. ملت ایران به لطف الهی و با توجهات خاص حضرت ولی‌عصر(عج) و در سایه رهبری داهیانه و حکیمانه رهبر فرزانه و حکیم در اوج عزت است و دشمن نمی‌تواند او را وادار به عقب‌نشینی کند، زیرا او به عهد خود وفادار نیست و با زبان زور و تهدید وارد عرصه شده غافل از اینکه ما ملت امام حسینیم و امت اسلام شعاری از سرور شـهیدان دریافت نموده(هیهات منالذله) که نتیجه شیرین این مقاومت، عزت و اقتدار(احدی‌الحسنیین) یعنی یکی از دو نیکی نصیب نه‌تنها ملت ایران بلکه امت اسلامی می‌شود.

بلای «تحلیل اولیه» در برافروختگی امنیتی جامعه

تحلیل

فائزه سادات یوسفی

محمدرسول مرادی | ایرنا

پس از اتفاقات حسـاس و ابهام‌آمیز در کشـور، همواره دشمنان ایران چه در داخل و چه در خارج دست به کار می‌شـوند تا آن را دستمایه جبهه جنگ علیه امنیت روانی کشور کنند.

یکی از راهبردهـای اصلی امریـکا و غرب برای تضعیف اقتدار کشـور، ایجاد ناامنی روانی و در نهایت آشوب و ناآرامی در جامعه است. اکنون هم اقدامات ضدایرانی و لفاظی‌های ترامپ در جریان اسـت و در قالب تهدیدات نظامی و فشـارهای همه‌جانبـه به ایران قـرار گرفته اسـت. در این راستا، رسـانه‌های وابسـته به غرب که محمل اصلی عملیات روانی علیه ایران هستند، به طور ممتدی در این گود قرار دارند. آنها با دستکاری اطلاعات و انتقال اخبار گزینش شده و جعلی به مخاطبان به منظور تأثیر بر علائق، افکار و نهایتاً رفتار آنهـا در جهت تأمین منافـع و اهداف کاخ سفید و شرکای سیاسـی‌اش گام برمی‌دارند. در حادثه انفجـار کانتینرهـای بندرعباس هم این رسانه‌ها به خط شده‌اند تا با وارد کردن خبرهای جعلی و تحلیل‌های غلط، موجی از ابهامات را وارد اذهان عمومی کنند. به طور مثال نیویورک‌تایمز منشـأ انفجارهای بندرعباس را بی‌احتیاطی در حمل و نگهداری سـوخت جامد موشـک‌های بالستیک عنوان کرد و آسوشیتدپرس نیز به نقل از شرکت امنیت دریایی «امبری» گزارش داد که بی‌احتیاطی در نگهداری محموله‌های سـوخت جامد موشک‌های بالسـتیکی علت انفجارهای بندرعباس بوده است.

رسـانه‌های عبری‌زبان نیز کوشـش بی‌حاصلی برای ایجاد شـباهت میان حادثـه بندرعباس و انفجار بیروت انجام دادند تـا با مقصر جلوه دادن نهادهای نظامی، بستری برای افزایش فشارهای سیاسـی داخلی علیه نظام جمهوری اسـلامی فراهم کنند چراکه آن زمان، عملیات رسـانه‌ای روانی رژیم‌صهیونیستی و بازوهای رسانه‌ای غربی آن سبب شد شرایط داخلی لبنان به سمت التهاب و تظاهرات خیابانی بـرود؛ موضوعی که واکنش سفیر ایران در لبنان را برانگیخت. وی در این زمینه نوشت: انفجار بندرعباس بسیار کوچک‌تر از انفجار بندر بیروت است و قابل مقایسه با آن نیست.

■ عناصر داخلی مخل آرامش

در ایـن میـان، برخی سـودجویان مسـتقر در رسـانه‌های داخلی هم دسـت به کار می‌شوند تا از فضای ایجاد شـده، بهره‌کشی سیاسی و منافع جناحی خود را تأمین کنند. آنها که ید طولانی در بی‌ثباتی کشور دارند و در تولید روایت‌های همسو با رسـانه‌های معاند در فتنه سال ۱۴۰۱ پیشقدم بودند، پس از حادثه بندرعبـاس دوباره به میدان آمدند تا با جنجال‌آفرینی، ابهام‌زایی و بزرگنمایی تأثیر ماجراروی مسائل مهم کشور، ابعاد امنیتی آن را بالا ببرند. چنانچه برخی مانند روزنامه سازندگی تحت عنوان «ایست قلبی تجارت» تلاش می‌کنند این حادثه را ضربه محکم و کارا به اقتصاد کشـور معرفی کنند، این در حالی است که به طور رسمی اعلام شده انجام تشریفات گمرکی خروج ترانزیت خارجی، صادرات و واردات در گمرک شهید رجایی بندرعباس مجدداً آغاز شده است.

فعالان مجازی و کانال‌هـای خبری داخلی هم ضلع تشدیدکننده عملیات روانی دشمن هستند. در حال حاضر برخی این گزاره را فعال کرده‌اند که سود خرابکاری در بندرعباس به نفع به اصطلاح کاسبان تحریم است، از این رو انگشت اتهام را به سوی نظام گرفتند.

در این بین اما برخی رسـانه‌ها و صاحبنظران که گمان می‌کنند ارائه «تحلیل اولیه» سـهم بزرگی در بُرد آنهـا دارد، احتمالات نامطمئـن خود را به سرعت وارد فضای جامعه می‌کنند. این تحلیل‌های گمراه‌کننده که فاقد هر گونه پشـتوانه اطلاعاتی است، سبب برافروختگی امنیتی در جامعه می‌شود و زمینـه ورود هر نوع شـایعه را فراهـم می‌کند، بنابراین در کنار اطلاعات جعلی که به طور عمدی تلاش می‌کنـد جامعه را روانپریـش کند، برخی اظهارنظرهای خودسـرانه و کاملاً فـردی هم به بحران روانی دامن می‌زننـد و چون دو لبه قیچی آرامش کشور را خدشـه دار می‌کنند، همچنین اطلاع‌رسـانی ناشـیانه و غیرحرفـه‌ای می‌تواند تهدیدی جدی برای آرامش افکار عمومی باشـد. به‌عنوان نمونه، یک سایت خبری با انتشار عناوین هشداردهنده‌ای مانند «لحظات حمله هوایی شبانه به آتش بندر شـهید رجایی» که با هدف پوشش عملیات اطفای حریق از طریق هواپیما منتشر شد، به جای روشـنگری باعث ایجاد نگرانی و ترس از حمله خارجی در میان مخاطبان شد.

■ جای خالی مدیریت بحران

هنگام رویداد چنین اتفاقاتی، اطلاع‌رسانی دقیق و بموقع که بتواند تمام ابهامات یا حداقل بخش اعظم آن را پوشـش دهد و افکار عمومی را اقناع کند، ضرورت دارد چراکه فرصت ایجاد شبهات و شـایعات را از دشمنان سـلب می‌کند، اما اگر اطلاع‌رسانی با تأخیر همراه باشـد، سبب رواج هزاران گمانه‌زنی غلط در جامعه می‌شود و امکان ورود داده‌های دروغین و جعلی را مهیا می‌کند.

علاوه بر آن، اطلاعات و اخبـاری که با تأخیر ارائه شـود، اعتبار خود را از دسـت می‌دهد و احتمال دستکاری را در آن بیشتر می‌کند. در گام بعدی، هنگامی که در جامعه سؤالات و ابهامات زیادی به دلیل همه‌گیری اخبار عمدی ساختگی از سوی رسـانه‌های معاند یا ارائه تحلیل‌هـای نامطمئن داخلی مطرح می‌شود، مسئولان و متصدیان دچار چالش اطلاعاتی می‌شوند و باید به دنبال پاسخ‌دادن به همه ابهامات باشـند، بنابراین باید هزینه‌های گزاف مادی و معنوی را تحمل کنند. این موضوع، جامعه را درگیـر دوگانه‌های معـارض اطلاعات نادرست-درست می‌کند و اعتبار اخبار منتشره از سوی مسئولان را کاهش می‌دهد که در نهایت به فاجعه‌اعتمادسازی منجر می‌شود، به همین دلایل، مراجع رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی باید گوی سبقت را از رسانه‌های معاند داخلی و خارجی بربایند و مجال انتشار داده‌های امنیت‌زدا و سـاختگی را به آنها ندهند. با وجود آنکه بسـیاری از افراد دغدغه‌مند به طور هوشمندانه‌ای راجع به این مسائل هشدار می‌دهند اما به نظر می‌رسد همچنان فاصله زیادی با رسانه حرفه‌ای که منبع اطلاع‌رسانی محسوب شود، وجود دارد.

گزارش

پزشکیان در مکالمه تلفنی با سران هند و پاکستان تأکید کرد

همکاری مشترک برای مقابله با تروریسم منطقه‌ای

رئیس‌جمهـور کشـورمان در تماس‌های تلفنی جداگانه با سـران هند و پاکستان، ضمن محکومیت شدید حادثه تروریستی در پهلگام هند و ابراز همدردی با دولت و ملت این کشور بر لزوم همکاری کشورهای منطقه برای مقابله با تروریسم و همبستگی در برابـر این تهدید مشـترک تأکید کرد.

به گزارش ایرنا از پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری، دکتر مسعود پزشکیان در تماس تلفنی بـا «نارنـدرا مـودی» نخسـت‌وزیر جمهوری هند درباره آخرین تحولات منطقه شـبه‌قاره هند و همچنین روابـط دوجانبه جمهوری اسـلامی ایران و هنـد گفت‌وگو و تبادل نظر کرد.

رئیس‌جمهور در ابتدای این گفت‌وگو با ابراز تأسف عمیق از وقوع حادثه تروریستی اخیر در شهر «پهلگام» که به جان باختن و مجروح شدن شمار زیادی از شهروندان بی‌گناه هندی منجر شـد، ضمن ابراز همـدردی صمیمانه با دولت و ملـت هند تأکید کـرد: جمهوری اسلامی ایران قویاً اینگونه اقدامات تروریستی و غیرانسانی را محکوم می‌کند.

پزشـکیان با اشـاره به روند فزاینده اقدامات تروریسـتی در منطقـه خاطرنشـان کـرد: این حوادث تلخ، مسـئولیت مشـترک همه کشـورهای منطقه را دوچنـدان می‌کند و ما را ملزم می‌سـازد با همدلی، همبسـتگی و همکاری نزدیک، ریشـه‌های تروریسـم را خشـکانده و صلـح و آرامش پایـدار را برای ملت‌های خود تضمین کنیم. وی در ادامه با تجلیل از میراث گرانسنگ رهبران بزرگ هند اظهار داشت: ما ملت هند را با شخصیت‌های برجسته‌ای چون «مهاتما گاندی» و «جواهر لعل نهرو» که پیـام‌آوران صلح، دوسـتی و همزیسـتی مسـالمت‌آمیز در جهان بودند، می‌شناسـیم. امیدواریم همچنان این مشی و سیاست راهبردی، سـرلوحه روابط هند با تمامی کشورهای جهان باقی بماند.

رئیس‌جمهور در بخش دیگری از این مکالمه با اشاره به روند رو به رشد مناسبات اقتصادی ایـران و هند ابـراز امیـدواری کرد سـطح همکاری‌های دوجانبه، به‌ویژه در حوزه‌های اقتصادی، تجاری و زیرساختی بیش از پیش توسعه یابد.

■ دعوت از نخست‌وزیر هند برای سفر به تهران

پزشـکیان با تأکید بـر اهمیـت پروژه‌های مشترک از جمله توسـعه بندر چابهار افزود: چابهار می‌توانـد به عنوان محـور تعاملات راهبردی منطقه و حلقه اتصال اسـتراتژیک ایـران، هنـد و روسـیه ایفای نقـش کند. امیدواریم روند اجرایی پروژه‌های مشـترک تسـریع یابد و به نتایج ملموس و مؤثر دست یابیم. رئیس‌جمهور در پایـان ضمن دعوت رسمی از نخست‌وزیر هند برای سفر به تهران خاطرنشان ساخت: مایلیم در فضایی دوستانه و سـازنده، زمینه‌هـای تعمیق و گسـترش همکاری‌های همه‌جانبه میان دو کشـور را مورد بررسـی و پیگیری قـرار دهیم. روابط دوجانبه میان هند و جمهوری اسلامی ایران در مسیر بسـیار خوبی قرار دارد و ما مصمم به تقویت این روابط در تمامی ابعاد هستیم. نخسـت‌وزیر هند نیز در ایـن مکالمه با ابراز قدردانی از تماس تلفنی دکتر پزشـکیان و پیام همدردی وی تأکید کـرد: ابراز همدلی شما برای دولت و ملت هند بسیار ارزشمند و دلگرم‌کننده است.

■ ایران بهتـر از هر کشـوری می‌تواند رنج‌های مردم هند را درک کند

نارندرا مـودی با اشـاره به جزئیـات حادثه تروریسـتی پهلگام و با یـادآوری تجربه تلخ ملت ایران از تروریسم افزود: ایران با توجه به تجربه‌های دردناک خود، بهتر از هر کشوری می‌تواند احساسـات و رنج‌های مردم هند را درک کند. ما کاملاً با دیدگاه شما موافقیم که مبارزه با تروریسـم نیازمند اتحاد و همکاری همه‌جانبه کشورهای منطقه است.

نخسـت‌وزیر هند همچنین با اشاره به دیدار اخیر خود با دکتر پزشـکیان در شهر کازان روسـیه اظهار داشـت: روابط دوجانبه میان هنـد و جمهوری اسـلامی ایران در مسـیر بسـیار خوبی قرار دارد و ما مصمم به تقویت این روابط در تمامی ابعاد هسـتیم. مودی با تجلیل از نقش سـازنده ایران در تأمین صلح و امنیـت جهانی اعـلام کرد: دولـت هند از تلاش‌های ایران برای تقویت ثبات منطقه‌ای و جهانی حمایت می‌کند و بر لزوم حل و فصل دیپلماتیک اختلافات، از جمله میان ایران و ایالات‌متحده‌امریکا تأکید دارد.

■ همکاری مشترک برای مقابله با تروریسم

مسعود پزشـکیان همچنین در گفت‌وگو با شهباز شریف، نخسـت‌وزیر پاکستان با ابراز تأسـف عمیق از حوادث تروریستی اخیر در منطقه شبه‌قاره هند، نگرانی خود را از تشدید تنش‌ها میان هند و پاکستان، به ویژه در پی حادثه تروریستی شهر پهلگام ابراز داشت و خاطرنشان کرد: متأسفانه اینگونه اقدامات تروریستی که پیوسته در حال قربانی گرفتن از ملت‌های منطقه اسـت، نه تنها جان‌های بی‌گناه را می‌گیرد بلکه بـه ایجاد اختلاف و تنش‌جدید میان کشـورهای منطقه منجر می‌شود.

پزشکیان در ادامه با تجلیل از روابط دیرینه و دوستانه میان جمهوری اسـلامی ایران و پاکستان اظهار داشت: ما کشور پاکستان را دوسـت و برادر خود می‌دانیم. ارتباطات دو کشور همواره مبتنی بر حسـن همجواری، درک متقابـل و احترام به منافع مشـترک بوده است. جمهوری اسلامی ایران آمادگی خود را بـرای هرگونه کمـک در جهت رفع سـوءتفاهمات و کاهش تنش‌ها میان هند و پاکستان اعلام می‌دارد.

رئیس‌جمهور بـا اشـاره بـه برنامه‌ریزی بـرای برگـزاری بیسـت‌ودومین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی دو کشـور در تهران طی ماه‌های آتی ابراز امیـدواری کـرد ظرفیت‌هـای اقتصادی موجود میـان ایـران و پاکسـتان بیش از پیـش فعال شـود و سـطح همکاری‌های اقتصادی، تجاری و زیرسـاختی دو کشور گسترش یابد. پزشکیان همچنین با تأکید بر اهمیت تقویـت همکاری‌هـای علمی، اقتصـادی و فرهنگی در میان کشـورهای اسـلامی گفت: بـاور داریم که بـا تعمیق همکاری‌هـای علمی، فنـاوری، اقتصادی و فرهنگـی، می‌توانیم به توسـعه پایدار و رفاه ملت‌های خود دسـت یابیم. ارتباطات اقتصادی، سـرمایه‌گذاری‌های مشترک، توسـعه همکاری‌های علمـی و فناورانه و مبارزه هماهنگ با تروریسم می‌تواند محور همکاری‌های گسترده ما باشد.

رئیس‌جمهور ضمن ابراز تمایل برای میزبانی از نخست‌وزیر پاکستان در تهران تأکید کرد: امیدواریم این گفت‌وگوها گامی مؤثر در جهت تحکیم صلح و امنیت پایدار در منطقه باشد.

■ مانند ایـران بر صلح، ثبـات و امنیت پایدار تأکید داریم

شهباز شریف، نخست‌وزیر پاکستان نیز ضمن قدردانی از تماس و توجه پزشـکیان نسبت به مسـائل منطقه، این اهتمام را نشـانه‌ای از عمق پیوندهای برادرانـه میان جمهوری اسلامی ایران و کشـورهای منطقه دانست. وی با محکوم‌کردن قاطعانـه هرگونه اقدام تروریسـتی اظهار داشـت: پاکسـتان خود قربانی تروریسـم بوده اسـت و به خوبی بر ضرورت مبارزه قاطع با این پدیده شوم واقف اسـت، ما به دنبال بهبود وضعیت اقتصادی کشـور و ارتقای رفاه ملت پاکستان هستیم و همانند جمهوری اسـلامی ایران بر صلح، ثبات و امنیت پایدار در منطقه تأکید داریم. نخست‌وزیر پاکسـتان با ابراز آمادگی برای همکاری شفاف در بررسـی حادثه رخ داده در هند افزود: پاکستان صریحاً اعلام می‌کند آماده همکاری برای بررسـی جامع و شفاف این حادثه اسـت و از نقش سـازنده و مثبت جمهوری اسلامی ایران در کاهش تنش‌های کنونی استقبال می‌کند.

شریف همچنین با اشـاره به سطح مطلوب روابط دوجانبه میان دو کشور، از ابراز تمایل خود برای سفر به تهران خبر داد و پیشنهاد کرد وزرای امور خارجه دو کشـور در اولین فرصت، تماس‌هایی برقرار و زمینه‌های لازم برای این سفر و همچنین ابتکاراتی در راستای کاهش تنش‌های منطقه‌ای را بررسی و دنبال کنند. نخست‌وزیر پاکسـتان در پایان ضمن حمایت قاطع از رویکرد دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران در حل‌وفصل مسائل بین‌المللی تأکید کرد: پاکسـتان همچنین حق ایران را برای داشتن فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای کاملاً به رسمیت می‌شناسد.

گزیده خبر

سخنگوی پیشین وزارت امور خارجه:

بخش عمده مشکلات اقتصادی ریشه در ساختارهای داخلی دارد

سخنگوی پیشین وزارت امور خارجه با بیان اینکه رفع تحریم‌ها و دستیابی به توافق تنها حدود ۳۰درصد به رشد اقتصادی کشور کمک می‌کند، گفت: به اعتقاد بنده، با انجام اصلاحات اساسی در اقتصاد کشـور، حـدود ۷۰درصد مشکلات اقتصادی ما قابل رفع است.

رامین مهمانپرست، سخنگوی پیشین وزارت امور خارجه در گفت‌وگو با فـارس با تأکید بر اینکه هدف ایران از مذاکرات، رفع تحریم‌هـا و ایجاد گشـایش در وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم است، تصریح کرد: تمام سناریوها باید همزمان مدنظر قرار گیرد. شروع مذاکرات بر اساس تمایل طرف امریکایی و پاسخ مثبت جمهوری اسلامی ایران برای دستیابی به تفاهم بود. اکنون نیز به نظر می‌رسد هر دو طرف ترجیح می‌دهند اختلافات را از طریق دیپلماسی و مذاکره حل و فصل کنند.

مهمانپرست افزود: رسیدن به یک تفاهم علاوه بر ایران و امریکا، برای کشورهای عربی منطقه و اروپا نیز منافع مهمی دربرخواهد داشت، اما اگر در طول مذاکرات شرط‌گذاری‌های غیرمنطقی یا اعمال فشارهای جدیدی صورت گیرد، جمهوری اسلامی ایران قاطعانه این رفتارها را رد خواهد کرد و اصولاً ورود به مذاکرات بی‌معنی خواهد شد.

این دیپلمات با اشـاره به شـناخت طرف امریکایی از مواضع روشـن جمهوری اسلامی ایران گفت: مقامات امریکایی به خوبی می‌دانند که هرگونه اصرار بر چارچوب‌های غیرواقعی موجب توقف فوری مذاکرات خواهد شـد. اگر امریکا اراده جدی برای به رسمیت شناختن حقوق هسته‌ای صلح‌آمیز ایران داشته باشد و در مسیر رفع نگرانی‌های خود از طریق سازوکارهای فنی پیش برود، احتمال رسیدن به توافق فنی بسیار بالاتر خواهد بود. وی تأکید کرد: در مقابل، باید تضمین‌های واقعی برای رفع تحریم‌ها ارائه شود تا تجربه تلخ گذشته تکرار نشود، در این صورت می‌توان به سرعت گام‌های بعدی را برداشت و از فرصت‌های به‌وجود آمده برای رشد اقتصادی کشور بهره برد.

مهمانپرست در ادامه با اشاره به اینکه در هر شرایطی باید برنامه‌های داخلی کشور دنبال شـود، گفت: حتی اگر مذاکرات به نتیجه مطلوب نرسد، جمهوری اسلامی ایران مسیر خود را بر اساس برنامه‌ریزی‌های دقیق ادامه خواهد داد و روند پیشـرفت کشـور متوقف نخواهد شد. شـخصاً معتقدم بر اسـاس تحلیل اقتصادی دقیق، رفـع تحریم‌ها و دستیابی به تفاهم با امریکا و کشورهای غربی می‌تواند حدود ۳۰درصد به رشد اقتصادی کشور کمک کند و شرایط بهتری را از منظر ارتباطات اقتصادی گسترده‌تر فراهم آورد.

وی در ادامه تأکید کـرد: اقتصاد کشـور نیازمند جراحـی بزرگ در ساختارهای اداری و اقتصادی است. به اعتقاد بنده، با انجام اصلاحات اساسی در این حوزه‌ها، حدود ۷۰درصد مشکلات اقتصادی کشور قابل رفع است. در عین حال، اگر فرصت رفع تحریم‌ها نیز مهیا شود، می‌توان شاهد سرعت بالاتر در روند پیشرفت کشور بود.

مهمانپرست در ادامه درباره الزامات پیشرفت اقتصادی کشور اظهار داشت: اصلاحات اقتصادی داخلی امری اجتناب‌ناپذیر است. هرچند مشکلات موجود در ساختار اقتصادی و اداری کشور قابل حل هستند، اما در عین حال اگر بتوانیم مشکلات خارجی، به‌ویژه تحریم‌ها را نیز برطرف کنیم، قطعاً شاهد سرعت و کیفیت بیشتری در روند پیشرفت کشـور خواهیم بود. وی با تأکید بر اینکه پیگیری مذاکرات برای رفع تحریم‌ها و دفاع از حقوق ملت ادامه دارد، افزود: خوش‌بینی مختصری نسـبت به نتیجه مذاکرات وجود دارد. به اعتقاد مـن، خوش‌بینی‌ام نسبت به بدبینی در این زمینه بیشتر است و احتمال دستیابی به تفاهم را بالاتر می‌بینم. مهمانپرسـت ادامه داد: باید واقعیت را نیز پذیرفت، حتی در بهترین حالت توافق، اگر اصلاحات جدی و اساسی در ساختار اقتصادی و اداری کشـور انجام نشـود، حداکثر ۳۰درصـد بهبود در وضعیت اقتصادی حاصل خواهد شد، بنابراین نباید تنها به مذاکرات دل بست و متوقف ماند، بلکه باید اقدامات داخلی برای اصلاح اقتصاد کشور با جدیت دنبال شود.

فریدون عباسی:

داده‌های رسانه‌ای از مذاکرات قابل اتکا نیست

نمی‌توان به داده‌هایی که در خصوص مذاکرات از رسـانه‌ها بیرون می‌آید، اتکا کـرد، اما نکته حائـز اهمیت این است که موضوع هسـته‌ای نوک قله اختلافات ایران با غرب است و نحوه مواجهـه آنان بـا این موضـوع نقش تعیین‌کننده‌ای دارد.

فریدون عباسـی، رئیس سابق سازمان انرژی اتمی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به روند مذاکرات ایران و امریکا بیان کرد: در خصوص مذاکرات غیرمسـتقیم که بیـن ایران و امریکا برگزار شد، بنده و افرادی مانند من نمی‌توانند اظهار نظر صریحی داشته باشند چراکه ما داده‌ای از درون مذاکرات نداریم که بر مبنای این داده‌ها ارزیابی کنیم که طرف مقابل چه گفته و طرف ایرانی چه پاسخی داده است. قاعدتاً ایران و امریکا باید مطالبات خود را در جلسه بیان کنند.

وی در ادامه اظهار کرد: از طرف دیگر امریکا نیز یک بازی را اخیراً آغاز کرده است. مقامات امریکایی در مصاحبه‌های خود ضدونقیض صحبت می‌کنند. در عرض یک روز حتی از یک نفـر از این مقامات حرف‌های متناقضی شنیده می‌شود که سنخیتی باهم ندارند، بنابراین نمی‌توانیم به داده‌هایی که از مصاحبه‌ها بیرون می‌آید، اتکا کنیم.

نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی در ادامه افزود: ساده‌ترین راه برای اعتمادسازی در چارچوب مذاکرات این است که امریکایی‌ها حرف از حمله نظامی نزنند. ناوگان بمب‌افکن خـود را از منطقه خارج کرده و ادبیات جنگـی را کنار بگذارند. امریکایی‌ها صحبت از تحریم بیشـتر نکنند. بخشی از پول‌های بلوکه‌شده ایران را به عنوان حسن‌نیت آزاد کنند. این امریکا بوده که تا به امروز همه راه‌ها را بسته است.

رئیس سـابق سـازمان انرژی اتمی تصریح کرد: ایـران در چارچوب مذاکرات هسته‌ای باید بازرسی عادی بازرسان آژانس را بپذیرد. مطابق آنچه در NPT آمده اسـت. ایران تخلفی در حوزه هسـته‌ای ندارد. جمهوری اسلامی می‌خواهد از حقوق خود به عنوان یک عضو سازمان ملل و عضو سازمان بین‌المللی انرژی اتمی و کشوری که NPT و حتی CTBT را امضا کرده است، دفاع کند. ما فراتر از معاهده‌هایی که امضا کرده‌ایم نباید بپذیریـم. از نگاه بنده موردی ندارد کـه ایران اورانیوم ۹۰درصدی تحت نظارت آژانس غنی‌سازی کند.

وی در ادامه خاطر نشـان کـرد: موضوع حقوقی را نبایـد به موضوع سیاسی تبدیل کنیم. باید از موضع قدرت برخورد کنیم. موضع قدرت ما مقاومت است. نباید دل مردم را خالی کنیم. تورم و گرانی ریشه در جامعه ما دارد. ما مردم نجیب و صبـوری داریم. در این برهه تاریخی مردم توانستند بین دوست و دشمن تفکیک کنند. اگر روی هر کشور دیگری این همه فشار بود، تاکنون چندین بار کودتای نظامی شده بود. مردم و نیروهای مسـلح ما نظام را همراهی می‌کنند. ناهنجاری‌های رفتاری همواره از سـوی عوامل بیگانه وجـود دارد، اما مردم همواره همراه مسئولان بوده‌اند و هستند.

خواهران شهید محسن و مهدی قمری

گفت‌وگوی «جوان» با خواهر شهیدان مهدی و محسن قمری از شهدای انقلاب و دفاع‌مقدس

مهدی شهید انقلاب و محسن گمگشته مجنون شد

■ شکوفه زمانی

خانواده قمری دو شهید و یک جانباز دارد. مهدی به عنوان یکی از شهدای این خانواده که فرزند ارشد هم بود، درست در روز ۲۲بهمن و قبل از اعلام پیروزی انقلاب در درگیری با مأموران شاه به شهادت رسید؛ در همان ماجرا برادرش کریم هم مجروح شد. سپس ۱۰سال گذشت و در تیر ۱۳۶۷، محسن قمری دیگر برادرشان در جزیره مجنون و هنگام تک‌دشمن مفقود شد. از سرنوشت محسن خبری نبود تا اینکه خانواده اطلاع یافتند او به اسارت در آمده است، اما بعد از آزادی اسرا محسن دیگر به خانه برنگشت و بعدها مشخص شد که او را به اردوگاه دیگری برده‌اند و گویا بر اثر شکنجه به شهادت رسیده است. در گفت‌وگو با مهروش قمری، خواهر شهیدان مهدی و محسن، گذری به زندگی این دو شهید داشتیم. خاطراتی از برادرانی که از صحنه‌های انقلاب گرفته تا دفاع‌مقدس در کف میدان بودند و عاقبت دو نفر از آنجا به شهادت رسیده و دیگری جانباز شد.

دو شهید از یک خانواده این سؤال را به وجود می‌آورد که چه شرایط و جوی در خانواده‌تان حاکم بود که منجر به رشد و تربیت دو شهید شد؟

خانه ما یک شرایط خاصی داشت. ما در کوچه «سرعدلو» در محله دروازه کازرون شیراز زندگی می‌کردیم. آنجا یک خانه قدیمی خیلی بزرگی بود و ۱۲-۱۳ اتاق داشت که هر اتاقی متعلق به یک خانواده بود. یکی از این اتاق‌ها به پدر و مادربزرگم تعلق داشت. خانواده ما مذهبی و پرجمعیت بود. ۱۱ خواهر و برادر بودیم که پدر و مادرم تا زمانی که پنج فرزند داشتند در کنار مادربزرگم در همان خانه قدیمی کوچه سرعدلو زندگی می‌کردند. مرحوم پدرمان حاج صمد قمری ۶ خرداد ۱۳۸۱ به رحمت خدا رفت. پدرم در دوران کودکی‌اش یتیم شده بود. شغلش آبرسانی و لوله‌کشی به روستاها و مناطق محروم بود. در این کارش برادرهایم وقتی به سن نوجوانی رسیدند، همراهی‌اش کردند و کمک دستش بودند. مادرمان سادات از نسل امام‌حسین(ع) بود. نام خانوادگی‌شان مؤذن شاهچراغی برگرفته از اذان‌گویی پدربزرگ‌شان در شاهچراغ بود. مادرم برای کمک خرج خانواده کارهای خیاطی انجام می‌داد.

تاریخ شهادت برادرتان آقا مهدی درست روز ۲۲ بهمن ماه است. ایشان فرزند چندم خانواده بودند و چه شخصیتی داشتند؟

آقا مهدی فرزند ارشد خانواده بود. بنده خواهر شهید

شهید مهدی قمری

و حدوداً شش سال از او کوچک‌تر هستم. مهدی در سال ۱۳۳۳ در محله‌ای قدیمی در شیراز به دنیا آمد. نام دیگرش احد بود. شخصیت کم‌نظیری داشت. مورد احترام همگان بود، فرزندی صالح، برادری مهربان، منظم، قانونمند و متعهد به دین بود. آقا مهدی تحصیلاتش را در دبیرستان «حاج قَوام» در محله دروازه کازرون به پایان رساند و دیپلم ریاضی گرفت. مادرم برای کمک به امر و معاش خانواده و زمانی که آقامهدی در سن ۱۹ سالگی قرار داشت مغازه بستنی و فالوده‌فروشی در خیابان قدمگاه برایش اجاره کرد. داداش در آنجا مشغول به کار شد تا کمک خرج خانواده باشد. تا اینکه دوره سربازی آقا مهدی فرا رسید. به نیروی هوایی تهران منتقل شد و در آنجا دوران سربازی را سپری کرد. به دلیل اخلاق و متانتش، در محیط نظامی نیز احترام خاصی برایش قائل بودند. در غیاب پدر که در مناطق محروم مشغول به کار لوله‌کشی و آبرسانی بود، نقش او را برای مادر و خواهر و برادرهایش ایفا می‌کرد. خیلی دلسوز بود. حتی در حل مشکلات اقوام هم همراه بود. همیشه فردی مرتب و شیک‌پوش بود و اخلاقش زبانزد همه فامیل و اطرافیان و دوستان بود. بعد از اتمام سربازی برای آقا مهدی خواستگاری رفتند و تشکیل خانواده داد.

چه خاطراتی از برادر شهیدتان دارید؟

قبلاً عرض کردم یکی از خصوصیات آقا مهدی توجه و دلسوزی‌اش برای همه آشناها و نزدیکان بود. یک روز شهید در خیابان داریوش شیراز یکی از دختر خاله‌های مادرمان که برادرش در شرف ازدواج بود را می‌بیند. از او می‌پرسد اینجا چکار دارید؟ دختر خاله می‌گوید دنبال کارهای عروسی برادرم هستم. آن موقع آقا مهدی یک تاکسی اجاره کرده بود و امورات خود را از طریق این تاکسی تأمین می‌کرد. ایشان یک هفته کار خودش را تعطیل می‌کند و همراه دختر خاله که می‌خواست کارهای عروسی برادرش را انجام دهد، می‌رود و به کارها رسیدگی می‌کنند.

> یک شب قبل از شهادت مهدی، همه در خانه‌اش جمع بودیم و داشتیم آلبوم عکسش را نگاه می‌کردیم. در جمع خانواده عکسی از خودش نشان داد و به شوخی گفت: «دوست دارم این عکس را بزرگ کنم. شاید من افتادم و شماها مردید.» واقعاً هم وقتی که او در روز ۲۲ بهمن با گلوله مأموران به زمین افتاد، ما که بازمانده بودیم از داغ او بسیار پژمرده شدیم

در یک مورد دیگر هم یکی از دخترخاله‌های ما که در سپاه دانش قبول شده بود، می‌خواست به منطقه دوری برود. آقامهدی کارش را تعطیل می‌کند تا ببیند کدام منطقه است تا خانه‌ای برایش اجاره کند. بعد وسایلش را برد و سروسازمان داد و گاهی هم به او سر می‌زد. در کل اخلاق آقامهدی اینطوری بود و اگر کوچک‌ترین مریضی برای هر کدام از خواهر و برادرها پیش می‌آمد، به دنبال مداوایش می‌رفت. یکی از برادرهای‌مان که پایش پرانتزی بود، آنقدر دنبال دارو و دکتر برای معالجه او رفت که حساب این رفت‌وآمدها از دست همه خارج شده بود. حتی کفش‌های مخصوصی برای برادرمان سفارش داد تا کمی بهتر شود. در صورتی که آن زمان علم پزشکی مانند الان پیشرفته نبود، ولی آقامهدی دست‌بردار نبود و با آگاهی کامل کارهای مداوایش را پیگیری می‌کرد. یک‌بار هم کتری آب جوش از روی چراغ علاءالدین روی یکی از برادرهایم به نام اشکان افتاد و شکمش بدجور سوخت. آقامهدی آنقدر از او نگهداری کرد که کوچک‌ترین اثری از سوختگی روی شکمش باقی نماند. مثل یک پدر با ما که برادر و خواهرش بودیم رفتار می‌کرد.

اول اردیبهشت‌ماه به نام روز ورزشکار لقب گرفته است، گویا آقا مهدی هم ورزشکار بودند؟

بله. با آنکه آن زمان امکاناتی و ورزشگاهی نبود، ولی ایشان ورزش‌های باستانی را انجام می‌دادند و از زورخانه میله‌های ورزشی گرفته و تخت شنا داشت و در خانه ورزش‌های باستانی را انجام می‌داد. صدای بسیار زیبایی هم داشت که همراه ورزش کردن برای ما بلند می‌خواند.

چطور شد که آقا مهدی وارد کارهای انقلابی قبل از انقلاب شدند؟

یک روز ایشان عکس امام‌خمینی(ره) را به خانه آورد. باید بگویم داداش مهدی از اولین کسانی بود که شخصیت امام‌خمینی(ره) و اهداف انقلاب را به اطرافیان معرفی کرد. آقا مهدی ما را آموزش می‌داد و طوری شده بود که همه فامیل در منزل ما جمع می‌شدند و همه با همدیگر در راهپیمایی‌ها شرکت می‌کردیم. آقا مهدی در مسجدالنبی در خیابان قاآنی نو به‌عنوان نیروی بسیج مردمی فعالیت می‌کرد. با وجود اینکه سربازان رژیم شاه در کوچه‌ها می‌گشتند، شب‌ها با دیگر اهالی محله بر پشت‌بام‌ها فریاد «الله‌اکبر» سر می‌داد. یک شب قبل از شهادتش همه در خانه آقامهدی جمع بودیم و داشتیم آلبوم عکسش را نگاه می‌کردیم. در جمع خانواده عکسی از خودش نشان داد و گفت: «دوست دارم این عکس را بزرگ کنم. شاید من افتادم و شماها مردید.» واقعاً هم وقتی که او در روز ۲۲ بهمن با گلوله مأموران به زمین افتاد ما که بازمانده بودیم از داغ او بسیار پژمرده شدیم.

ایشان چطور به شهادت رسیدند؟

صبح روز ۲۲بهمن با شنیدن صدای ماشین‌هایی که اعلام می‌کردند «تهران جنگ است، خاموشی ننگ است»، آقا مهدی به حمام رفت و به همسرش گفت «غسل شهادت کردم» بعد با دو برادرش راهی شد. فرزند یک‌ساله‌اش با دستان کوچکش انگشت عمویش را گرفته بود و نمی‌خواست اجازه رفتن بدهد. داداش مهدی که پشت پرده‌ای پنهان شده بود تا فرزندش او را نبیند، گفت: «هر جور شده دستش را رها کن، اگر شاهد رفتن ما باشد، بیشتر بی‌تابی می‌کند.» حتی در لحظه خداحافظی او را در آغوش نگرفت تا مانع رفتنش نشود.

شهیدان محسن (سمت راست) و مهدی قمری

> در ۴ تیر ۱۳۶۷، ارتش عراق برای بازپس‌گیری جزیره مجنون حمله‌ای سنگین آغاز کرد. از تمام تجهیزات جنگی از جمله بمب‌های شیمیایی استفاده کرد. بسیاری از رزمندگان یا شهید شدند یا به اسارت در آمدند. محسن هم همانجا گم شد. خانواده پس از جست‌وجو باخبر شدند که او در زمان حمله در جزیره حضور داشته است، اما جست‌وجو میان شهدا و مجروحان بی‌نتیجه ماند...

درگیری‌ها در راهپیمایی ۲۲بهمن‌ماه شدت گرفته بود. صدای گلوله‌ها بلند بود و شهر در دود و آتش فرو رفت. حوالی ظهر برادر کوچک‌ترم مسعود به خانه برگشت و گفت: «در میان شلوغی، مهدی و کریم را گم کردم.» ساعت دو بعدازظهر، رادیو اعلام کرد که ارتش به مردم پیوسته و انقلاب پیروز شده است. اقوام و آشنایان که در راهپیمایی‌ها بودند، طبق رسم همیشگی در خانه مهدی جمع شدند، اما از او و برادرم کریم خبری نبود. پس از جست‌وجو مشخص شد که مهدی هنگام تسخیر شهربانی در نزدیکی ارگ کریم‌خانی، هدف گلوله مأموران قرار گرفته و شهید شده است. کریم هم مجروح شده بود. باید بگویم با تعریف‌هایی که دیگران می‌کنند متوجه شدم خیلی‌ها بعد از شهادت آقا مهدی از مزار داداش حاجت گرفته‌اند. شلوار خونی‌اش که موقع شهادت پایش بود را مادر به یادگار نگه داشته است.

پس برادرتان آقا کریم هم جانباز انقلاب است؟

بله. داداش کریم فرزند دوم خانواده است و زمان انقلاب مشغول تحصیل بود. در کنار درس خواندن نیز برای کمک خرج خانواده کار می‌کرد. در همان راهپیمایی ۲۲بهمن‌ماه که همراه داداش مهدی بود، ایشان هم مورد اصابت گلوله قرار گرفت و مجروح شد. گلوله نزدیک قلب او بود، اما با توسل مادر به امام‌حسین(ع) شفا پیدا کرد. زمانی که برادرم تحت عمل جراحی قرار گرفت، به‌طرز معجزه‌آسایی زنده ماند. مادرم در خواب دیده بود که آقا مهدی گفت: «مادر نگران نباشید فردا خودم و حضرت فاطمه(س) و چند نفر دیگر بالای سر کریم در اتاق عمل هستیم.» عمل کریم با موفقیت انجام شد و ایشان به خانه برگشت و بر اثر مجروحیتی که داشت جانباز ۲۵ درصد شد، ولی هنوز دست برادرم بر اثر آن مجروحیتی که دارد، حس ندارد و الان به خاطر حادثه‌ای که بعدها برایش اتفاق افتاد خانه‌نشین شده است.

از شهید دوم خانواده آقا محسن بگویید. ایشان متولد چه سالی بودند و کجا به شهادت رسیدند؟

برادرم محسن گمشده جزیره مجنون است. ایشان متولد ۸ فروردین ۱۳۴۸ بود که چهارم تیر ۱۳۶۷ در تک عراقی‌ها به جزیره مجنون مفقود شد. محسن با برادرمان وحید دوقلو بودند. من حدوداً شش سال از او و وحید بزرگ‌تر هستم. آقا محسن فقط دوره دبستان را گذراند و به خاطر نبود امکانات و سختی‌های زندگی، درس را ادامه نداد و با داشتن سن کم که حدوداً ۱۳ ساله بود در تعمیرگاه ماشین در بخش صافکاری کار می‌کرد. بعد از گذشت چند سال کارکردن در تعمیرگاه یک روز گفت از طرف صنفی که کار می‌کند، می‌خواهد به جبهه برود. آن موقع محسن ۱۷ ساله بود و به عنوان بسیجی با بدرقه مادر و خواهرم از سوی استانداری راهی جبهه شد. با صنف صافکاران مدتی در اهواز بود و آخرین باری که آمد، گفت به عنوان سرباز سپاه می‌خواهد خودش را معرفی کند. آن روزی که می‌خواست برود، هوا بارانی بود، انگار آسمان پیامی برای ما داشت؛ اینکه یک عمر در حسرت دیدار دوباره محسن باید اشک بریزیم. سال‌ها از آن روز گذشته، اما نه‌تنها در فراقش می‌سوزیم، بلکه همچنان چشم‌انتظار خبری از سرنوشت او هستیم.

در مورد چگونگی مفقودالاثری آقا محسن چه مطالبی برای خانواده نقل شده است؟

در ۴ تیر ۱۳۶۷، ارتش عراق برای بازپس‌گیری جزیره مجنون حمله‌ای سنگین آغاز کرد. از تمام تجهیزات جنگی از جمله بمب‌های شیمیایی استفاده کرد. صدای انفجار، دود و آتش تمام جزیره را فرا گرفت و هوای آن آلوده شد. بسیاری از رزمندگان یا شهید شدند یا به اسارت درآمدند؛ محسن هم همانجا گم شد. خانواده پس از جست‌وجو باخبر شدند که او در زمان حمله در جزیره حضور داشته است، اما جست‌وجو میان شهدا و مجروحان بی‌نتیجه ماند تا اینکه سپاه پاسداران خانواده‌های مفقودین را دعوت کرد تا فیلمی از اسرای ایرانی که تلویزیون عراق پخش کرده بود را ببینند و در صورت شناسایی اطلاع دهند. محسن در بین اسرا شناسایی شد. همچنین از طریق یکی از دوستان پدر از طریق رادیو عراق پیام او را شنیده بود که با ذکر نشانی کامل، اسارتش را به خانواده اطلاع داده بود. بعد از پایان جنگ و بازگشت اسرا با امید و اشتیاق فراوان کوچه را آذین بستیم. شیرینی و نقل خریدیم. چشم به راه ماندیم تا شاید محسن در یکی از کاروان‌ها باشد، اما افسوس که این امید سرابی بیش نبود. پس از پایان تبادل اسرا خانواده به دیدار آزادگان بازگشته، رفتند تا نشانی از محسن بیابند. اینکه یکی از اسرا گفت مدتی با محسن در یک اردوگاه بوده و بعد از مدتی او و تعدادی دیگر را به مکانی نامعلوم منتقل کردند، این جمله کابوس زندگی‌مان شد. از خودمان می‌پرسیدیم محسن پس از انتقال به آن مکان نامعلوم چه سرنوشتی داشت؟ در برابر شکنجه‌ها و آزارهای بعثی‌ها چه بر او گذشت؟ هر بار که کاروان شهدای گمنام وارد کشور می‌شود، دل‌های‌مان آشوب می‌شود. میان تابوت‌ها چشم می‌گردانیم و با خود زمزمه می‌کنیم «گلی گم کرده‌ام، می‌جویم او را به هر گل می‌رسم، می‌بویم او را...»

آقا محسن چگونه برادری بود؟

محسن بسیار مرتب، تمیز، باوقار و کم حرف بود و عمر زیادی نکرد که بتوانم از او تفسیر کنم. بار اول به صورت داوطلب بسیجی اعزام به جبهه شد و می‌توانست به همین عنوان ادامه دهد، ولی آمد و به عنوان سرباز سپاه در جنگ انجام وظیفه کند و در عوض برادر دوقلویش وحید می‌توانست سربازی نرود، ولی داداش محسن جانش را نثار جنگ کرد و الان داداش وحید زندگی عادی ندارد، چون نیمه گمشده دارد. همینطور همگی چشم انتظار محسن هستیم که شاید خبری از او بیاید؛ این مسئله برای همه خانواده عذاب و زجرآور است.

جدول

طراح: علیرضا سجادی فر ■ شماره ۷۲۹۰

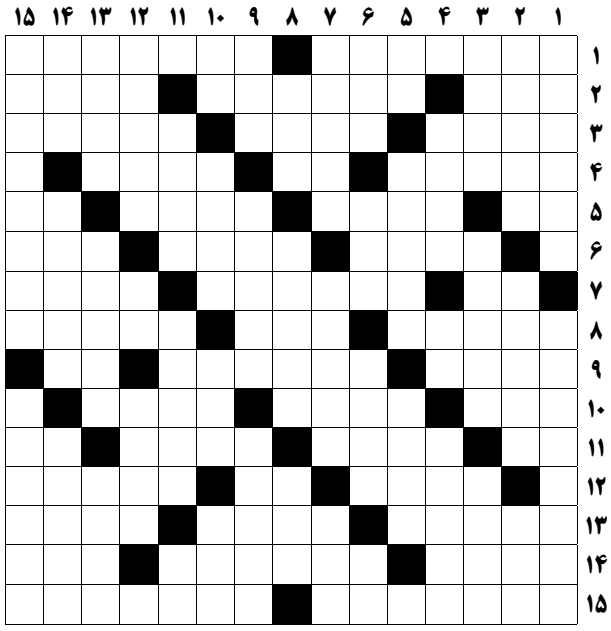

از راست به چپ

■ ۱- نویسنده وداع با اسلحه و برنده نوبل ادبیات در سال ۱۹۵۴- کابوس خلبانان‌اند ■ ۲- پدر آذری- نام دیگر تاریخ بیهقی- آفریدگار ■ ۳- از شاهان ساسانی- خانه، ملک، آب و زمین زراعی- ریشه زیرزمینی گیاه ■ ۴- زیبایی؛ عزت- یار شیرازی- آنی ■ ۵- دهان- از شهدای کربلا- سبکی در شعر- تردید ■ ۶- درخت کویری- شهری در مازندران- خودداری کردن ■ ۷- علامت بیماری- دوست صمیمی- جان‌پناه رزمنده ■ ۸- بوته گیاه- باغ غصب شده حضرت زهرا(س)- باختنش نشانه ناامیدی است ■ ۹- مراجعت کردن- روزنامه روسی- پسوند خریدار ■ ۱۰- تیمی در فوتبال ایتالیا- دسته تبهکاران- نام دوگل، رئیس جمهور فرانسه پس از جنگ جهانی دوم ■ ۱۱- انتها- ماه سوم میلادی- رشته کوه آتشفشانی ایتالیا- خرس قطبی ■ ۱۲- رهرو- ناراست- از نمازهای واجب ■ ۱۳- از شهدای راه قدس- از مذاهب اسلامی- آدم آهنی ■ ۱۴- الگو- نمک می‌خورند و می‌شکنند- زمان زودگذر ■ ۱۵- معادل فارسی اینترنت- جریمه و تاوان سنگین

از بالا به پایین

■ ۱- تیمی در فوتبال آلمان- کتاب آناتول فرانس ■ ۲- دیلماج- بنای تجاری در بازارهای سنتی- خمیازه ■ ۳- قانون مغولی- از ابزار ورزش باستانی- اشتباهی ■ ۴- خدای یهود- رود فرانسوی- اولین قومی که در ایران تشکیل حکومت دادند ■ ۵- ناپیدا- هوا را عوض کردن- جزیره‌ای در اندونزی ■ ۶- توانایی مالی- نظرات- بوستان- رمق آخر ■ ۷- پدر یوسف- مرجع مطالعاتی- سوغات گجرات ■ ۸- نهنگ- پایتخت کشور همسایه- از مواد لبنی ■ ۹- والد- نوه چنگیز- دندانه‌دار ساختن سطح چیزی ■ ۱۰- همسایه تهران- ضربه‌گیر لاستیکی بنادر- صحرا- آزاردهنده والدین ■ ۱۱- بی هنر پیچپیچ- شاعر شعر پریشان- جفت ماده ■ ۱۲- منشی بودن- پسوند شباهت- شهری در استان کرمان ■ ۱۳- نوعی موتور قدیمی- از سوره‌های کتاب هدایت- خدا نکند ■ ۱۴- یقه تیز- صبح زود- الهه جنگل و ماه رومیان قدیم ■ ۱۵- ناقص و ناتمام- کتاب موآم، نویسنده انگلیسی

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری قرار دهید که در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک سه در سه فقط یک بار به کار روند.

۱		۲				۶		
						۴	۵	۳
۴			۶		۳			
						۱	۷	
			۴	۷	۶			
۳	۹					۲		
	۶		۳					
			۵		۹			۷
	۱						۹	۲

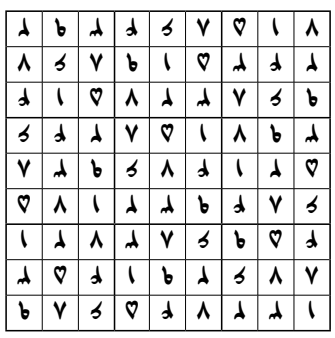

جدول کلمات متقاطع

پاسخ جدول شماره ۷۲۸۹

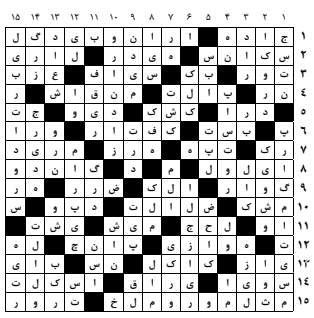

کتاب

«صبح شام» نگاهی عمیق به بحران سوریه از زبان یک دیپلمات در متن جنگ

محمدحسین یوسفی

کتاب «صبح شام» نوشته شهید حسین امیرعبداللهیان اثری است که به‌طور منحصر به‌فرد و شجاعانه به روایت بحران سوریه و تحولات پیچیده آن پرداخته است. این اثر که در سه فصل و از سوی انتشارات سوره مهر منتشر شده است، نه تنها یک گزارش جنگی، بلکه یک تحلیل عمیق از ابعاد سیاسی، اجتماعی و انسانی بحران سوریه به شمار می‌آید. امیرعبداللهیان در این کتاب، نگاهی عمیق و درون میدانی ارائه کرده و به پیچیدگی‌های منطقه پرداخته است. او با نگاهی ریزبین و مسلط به تاریخ و تحولات منطقه، داستانی فراتر از جنگ روایت می‌کند؛ داستان مقاومت، ایستادگی و امید.

«صبح شام» بیش از آنکه صرفاً به تفصیل رویدادهای میدانی بپردازد، به ما کمک می‌کند تا از دریچه یک دیپلمات منطقه‌ای با تجربه که خود در متن این وقایع حضور داشته، فهم بهتری از تحولات سوریه و نقش ایران در آن پیدا کنیم. این کتاب تلاش دارد تصویری روشن از حقیقت‌های پنهان زیر آوار رسانه‌ها و تبلیغات بین‌المللی به دست دهد در روزهایی که بحث از بازگشت ایران و امریکا به میز مذاکره دوباره سر زبان‌ها افتاده، صبح شام به خوانندگان خود یادآوری می‌کند گاهی «دیپلماسی بین‌المللی» که در دنیای سیاسی مطرح می‌شود، در عمل نه تنها به حل بحران‌ها کمک نمی‌کند، بلکه می‌تواند به ابزاری برای تسلیم اراده‌های ملت‌ها تبدیل شود.

نویسنده با اشاره به تجربه نزدیک خود با شهید قاسم سلیمانی، در لحظات بحرانی و کلیدی، نکات انسانی و استراتژیک را از دل میدان‌های نبرد و دیپلماسی استخراج می‌کند. این همراهی و هم‌راستایی با سردار سلیمانی که خود در بسیاری از لحظات حساس تاریخی در سوریه و منطقه نقش‌آفرین بود، به مخاطب کمک می‌کند تا عمق تصمیمات بزرگ سیاسی و نظامی را که در صحنه‌های روزمره و انسانی اتخاذ می‌شد، درک کند.

کتاب سه بخش اصلی دارد که به ترتیب بحران سوریه را از آغاز تا دستاوردهای سیاسی و امنیتی بررسی می‌کند. ابتدا، روند شکل‌گیری جبهه‌های مقاومت در برابر تروریست‌ها، سپس تحولات میدانی و نقش محوری محور مقاومت در مقابله با تجاوزات و در نهایت، دستاوردهای سیاسی و امنیتی که از این مقاومت به‌دست آمد. در هر بخش، امیرعبداللهیان سعی دارد تا نه تنها وضعیت میدانی را تحلیل کند، بلکه علل و عوامل عمیق‌تر سیاسی و فرهنگی را که به شکل‌گیری و ادامه بحران کمک کرده‌اند بازشناسد.

یکی از ویژگی‌های برجسته کتاب، تصویر انسانی‌ای است که از مردم سوریه به نمایش می‌گذارد. در میان بمباران‌ها، محاصره‌ها و حملات تروریستی، مردم سوریه با مقاومت بی‌نظیر خود، تاریخ‌ساز شدند. این بخش از کتاب نه تنها به خواننده کمک می‌کند تا حقیقت مقاومت را درک کند، بلکه به آنها یادآوری می‌کند پشت هر جنگ و بحران، انسانی است که با تمام قوا می‌جنگد تا سرزمینش را نجات دهد.

نویسنده با توجه به تجربیاتش در عرصه دیپلماسی و میادین جنگی، به چگونگی تصمیم‌گیری‌های استراتژیک در این شرایط اشاره دارد به‌ویژه بر تأثیرات بازیگران خارجی خصوصاً قدرت‌های غربی و برخی کشورهای عربی تأکید می‌کند. بحران سوریه، به‌عنوان بخشی از نقشه بزرگ‌تر برای تغییر ساختار سیاسی و فرهنگی منطقه غرب آسیا در کانون تحلیل‌های امیرعبداللهیان قرار دارد و او این بحران را نه تنها به‌عنوان یک واقعه سیاسی و نظامی، بلکه به‌عنوان یک نبرد فرهنگی و هویتی می‌بیند.

در نهایت، صبح شام نه تنها برای علاقه‌مندان به سیاست و تاریخ معاصر، بلکه برای هر کس که بخواهد واقعیت‌های پنهان منطقه را از زبان کسی بشنود که خود در متن آن بوده، اثری ارزشمند، آموزنده و تکان‌دهنده است. این کتاب فراتر از یک گزارش میدانی به‌عنوان یک سند تاریخی از شناخت عمیق و واقع‌بینانه یک دیپلمات از جنگ و صلح در یکی از بحرانی‌ترین نقاط جهان شناخته می‌شود.

یادمان

به انگیزه نهم اردیبهشت، سومین سالگرد درگذشت نادر طالب‌زاده

نیویورک تا تهران با خرده روایت‌هایی از آقای نادر

سمیه دهقان‌زاده

اواخر دهه ۷۰ قرن نوزدهم، نیویورک، منهتن در میانه خیابان «برادوی»، زمان و مکان دقیقی است که تصویری از روح‌الله خمینی روی جلد مجله‌ای میخکوبش کرد و زندگی‌اش به قبل و بعد این لحظه تقسیم شد.

در قدم زدن‌هایش رسیده بود به «برادوِی»، خیابانی ۱۹ کیلومتری در بخش منهتن نیویورک، آنجا که به پایتخت تئاتر معروف است. اواخر دهه ۷۰ قرن بیستم بود و هنوز بساط روزنامه و مجله و کتاب، داغ. چشمانش را روی جلدهای خوش رنگ و لعاب مجلات می‌چرخاند که یکدفعه تصویری از روح‌الله خمینی و نهیب صاحب تصویر به شاه میخکوبش کرد، گویی زمان برایش متوقف شده و ابهت این مرد او را فراگرفته بود، تصویری که نادر ۲۶ ساله را بعد از ۱۰ سال در امریکا بودن و مشق سینما کردن به سرزمین پدری‌اش فرا می‌خواند، او نیز بی‌تردید این دعوت درونی را پاسخ داد و راهی ایران زمین شد.

اما این بزنگاه، پیشینه‌ای دارد که نادر اینگونه تعریفش می‌کند: «پدرم ـ سرتیپ منصور طالب‌زاده ـ مهم‌ترین نقش را در این موضوع دارد. من در سال ۱۳۴۳ و قیام بزرگ عشایر جنوب، در ۱۰ سالگی شاهد یک حادثه مهم و تاریخی بودم. پدرم با این که افسر وفادار و وطن‌پرستی بود، تن به ظلم نداد و در مقابل شاه قرار گرفت و به همین دلیل خانه‌نشین شد. از سال ۱۳۴۴ به بعد این موضوع برایم به یک الگو تبدیل شده بود که یک فرد در آن زمان و با آن موقعیت، چنین کار بزرگی را انجام می‌دهد.» (خبرگزاری تسنیم) و حال بعد از سال‌ها او با موقعیتی مشابه از ظلم ستیزی اما در ابعاد بسیار گسترده‌تر مواجهه بود که در رأس آن امام خمینی ایستاده بود، مواجهه‌ای که بعدها در توصیفش گفت: «برای اولین بار کسی را دیدم که از پدرم بزرگ‌تر است، برای اولین بار یک مرد دیدم.» (مصاحبه با رسانه اینترنتی خشت خام)

از مأموریت برای شبکه سی بی اس تا خبرنگار انقلابی

از اینجای ماجرا را از زبان مجید شاه حسینی بشنوید، او از وقت آشنایی با نادر طالب‌زاده تا نقاط عطف زندگی وی را در یادداشتی مفصل این‌طور تعریف می‌کند: «آشنایی من با حاج نادرِ طالب‌زاده به بعد از جنگ برمی‌گردد، البته قبلاً ایشان را در فیلم «تویی که نمی‌شناختمت» دیده بودم، اما از نزدیک نه، تا اینکه بعد از بازگشت از دو کوهه ایشان را از نزدیک دیدم. آنجا بود که فهمیدم حاج نادر، سال‌ها در غرب زندگی و تحصیل کرده است. چند ماه قبل از انقلاب به ایران آمده و وظیفه داشته است برای شبکه سی بی اس از اشغال لانه جاسوسی اخباری را تهیه کند، اما با دیدن شور مردم و حقانیت انقلاب، انگار مأموریتش عوض می‌شود و خیلی زود می‌فهمد خبرنگار انقلاب اسلامی ایران است نه خبرنگار آنها. (هنر آنلاین، ۱۴۰۳)

هسته اولیه شبکه المنار کجا شکل گرفت؟

همین ماجرا مقدمه پیوستن ایشان به جریان فرهنگی رسانه‌ای ایران، ورود به سیمای جمهوری اسلامی و حضورش در قالب گروه تلویزیونی جهاد شد. نکته جالب این است که بعد از پایان دوران دفاع مقدس هم هیچ وقت دفاع مقدس ایشان تمام نشد. مدتی مدیریت مرکز اسلامی آموزش فیلم‌سازی باغ فردوس را به عهده داشت؛ نهادی که تربیت اولین نسل جبهه فکری انقلاب، برای اولین بار آنجا اتفاق افتاد.

اما کار همین جا متوقف نشد، ایشان خیلی زود به سراغ تربیت نیروهای جبهه مقاومت اسلامی در بیرون مرزها رفت و به دنبال درخواست شهید عماد مغنیه و شهید بدرالدین بود که اولین نسل دانشجویان لبنانی آمدند و در آن مرکز، آموزش فیلم‌سازی دیدند. هسته اولیه شبکه المنار از همانجا شکل گرفت. این جریان تا سال ۷۴-۷۳ ادامه فعالیت داشت (در سال ۷۶ افرادی با تفکرهای دیگر آمدند و آن مرکز را تعطیل کردند).

اولین مطالبه‌گر غرامت جانبازان شیمیایی از مسئولان غربی

از دهه ۶۰ که بخواهم عبور کنم، برنامه‌هایی را هم در دهه ۷۰ برای ما ساختند، مثلاً آن دوره که من در گروه تلویزیونی جانباز انجام وظیفه می‌کردم، ایشان سریالی به نام «بیدار خاموش» در هفت قسمت برای ما ساختند. این سریال درباره جانبازان شیمیایی بود. حاج نادر، اولین کسی بود که غرامت این جانبازان را از مسئولان غربی مطالبه کرد؛ اینکه ما نباید بابت اینها پولی به شما بدهیم. شما باید به ما غرامت بپردازید.

یادم می‌آید بعد از ماجرای جنگ اول عراق، دادگاهی در شهر دارمشتات آلمان برگزار شده بود و صدام را به دلیل جنایت شیمیایی محکوم کرده و شرکت‌های اروپایی را که به صدام مواد شیمیایی فروخته بودند وادار به پرداخت غرامت کرده بودند، ولی هیچ چیز از این غرامت به جانبازان شیمیایی ایرانی نرسید.

یعنی آن شرکت‌ها فقط به صندوق دادگاه‌ها آن پول جریمه را پرداخت کردند. آقای طالب‌زاده خیلی جدی این مسئله را دنبال کردند و یادم است در آن برنامه با وزرای اروپایی مثل تونی بن در انگلیس و موک در اتریش، خیلی جدی جدل کردند و آنها هم به حق جمهوری اسلامی تأکید کردند و گفتند جهان، جهان عادلی نیست، والا باید این کار را می‌کرد.

ایشان از اولین کسانی بودند که حقوق تضییع شده انقلاب اسلامی ایران را فریاد زدند. یادم است همان موقع در دستگاه دیپلماسی کسانی بودند که این مطالبات را مخل کار خودشان می‌دانستند و معتقد بودند ما تازه داریم با غرب دوست می‌شویم و نیمه دوم دهه ۷۰، شما دارید دردسر درست می‌کنید، یعنی چه که اینها به ما غرامت بپردازند. این چه حرفی است؟

ایشان در دهه ۹۰ هم- در ادامه کاری که در دهه ۷۰ انجام دادند- حرکت افق نو را کلید زدند و در دهه ۹۰ هم این ماجرا تکرار شد.

اما ایشان آن موقع به عنوان یک تئوریسین رسانه جبهه انقلاب، جریانی را شروع کرد و این بار از زبان صاحبنظران بین‌المللی، محکومیت جهانی را در ایالات متحده امریکا، رژیم اشغالگر صهیونیستی و لابی سلطه‌ای که جهان اسلام را تحت فشار گذاشته است انجام داد.

افق نو در دهه ۹۰/ شخصیت‌های مهمی که از بایکوت درآمدند

این جریان که شروع شد، آقای طالب‌زاده از شخصیت‌هایی مثل آقای دوگین از روسیه تا شخصیت‌هایی از امریکا و اروپا و نوادری که خیلی از آنها را تا پیش از این کسی نمی‌شناخت از بایکوت بیرون و جلوی دوربین آورد.

آنها نیز در مقابل در دوره‌های نخست افق نو، تجاهل العارف می‌کردند، یعنی می‌خواستند بگویند ما اصلاً نمی‌بینیم، اما شخصیت‌های بین‌المللی می‌آمدند و نظرات مهمی می‌گفتند و آقای طالب‌زاده هم استاد رسانه بود. خیلی خوب اینها را بازتاب بین‌المللی می‌داد، اما بعد از اینکه سال ۹۲ دولت آقای روحانی روی کار آمد. ماجرای افق نو تعطیل شد. البته این تنها کم لطفی داخلی نبود که به نادر طالب‌زاده روا داشتند، اما نادر طالب‌زاده نه طلبکار بود و نه ناراحت و همه روحیه سرباز وطن بودنش را در ماجرای تحریم او و خانواده‌اش- که یکی از سخت‌ترین سطوح تحریم امریکا نسبت به یک فرد ایرانی بود- به روشنی دیدند.

و حالا بعد از این همه فراز و فرود، جامعه رسانه‌ای و هنری کشور درست سه سال است که او را در میان خود ندارند، اما تأثیر فعالیت‌ها و نسلی که تربیت کرده هنوز پابرجا و باعث امیدواری است.

> **در قدم زدن‌هایش رسیده بود به «برادوی»، خیابانی ۱۹ کیلومتری در بخش منهتن نیویورک، آنجا که به پایتخت تئاتر معروف است. اواخر دهه ۷۰ قرن بیستم بود و هنوز بساط روزنامه و مجله و کتاب، داغ. چشمانش را روی جلدهای خوش رنگ و لعاب مجلات می‌چرخاند که یکدفعه تصویری از روح‌الله خمینی و نهیب صاحب تصویر به شاه میخکوبش کرد**

> **در دهه ۹۰ به عنوان یک تئوریسین رسانه جبهه انقلاب، جریانی را شروع کرد و از زبان صاحبنظران بین‌المللی، محکومیت جهانی را در ایالات متحده امریکا، رژیم اشغالگر صهیونیستی و لابی سلطه‌ای که جهان اسلام را تحت فشار گذاشته است انجام داد**

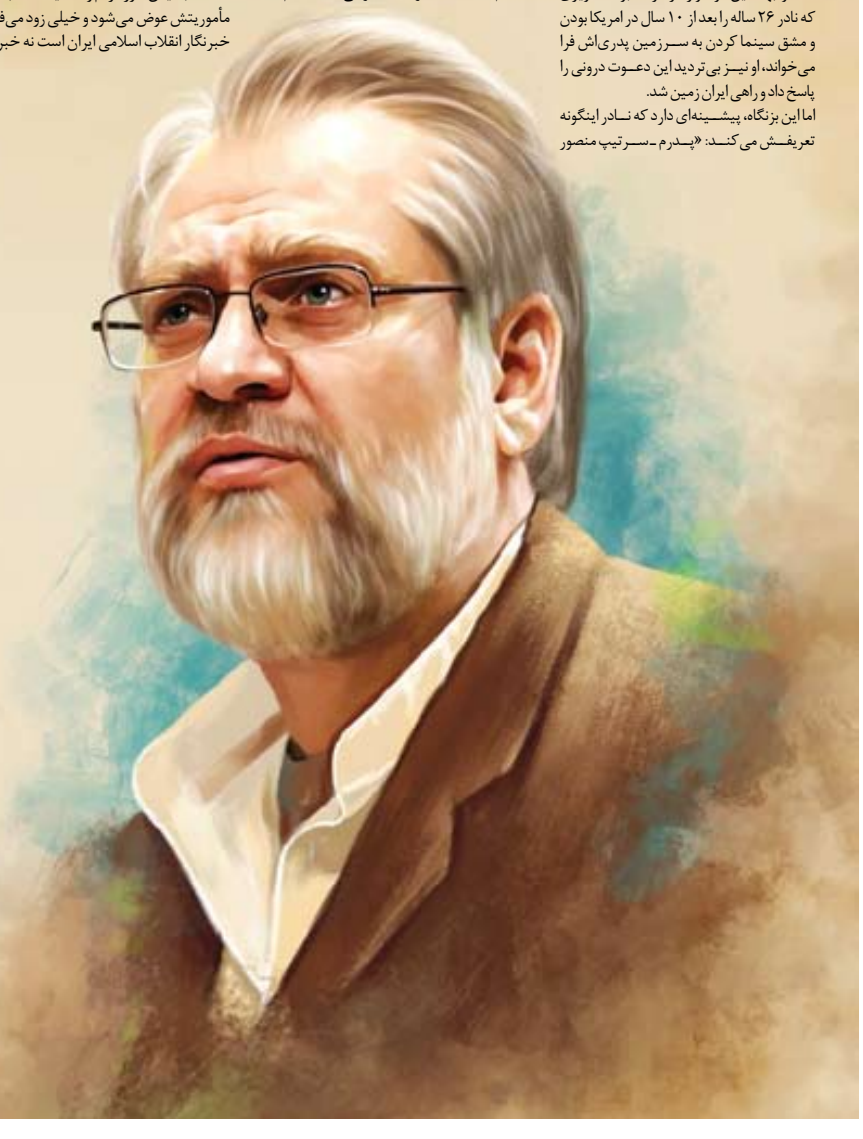

نگاهی به فیلم «اخت الرضا»

روایتی سینمایی از زندگی و سفر حضرت معصومه (س)

فاطمه شریفی

سینمای دینی، ژانری که در پیوند هنر هفتم با مفاهیم و آموزه‌های مذهبی شکل گرفته، همواره بستری برای روایت داستان‌های پیامبران، اولیا و شخصیت‌های مذهبی و نیز بررسی مسائل و چالش‌های اخلاقی و معنوی از منظر دین بوده است. این نوع سینما با بهره‌گیری از ابزار قدرتمند تصویر تلاش می‌کند تا مفاهیم عمیق دینی را به زبانی گویا و جذاب برای مخاطبان به تصویر بکشد و زمینه‌ای برای تفکر و تعمق در این حوزه فراهم آورد. در این میان، سینمای ایران نیز در دهه‌های اخیر شاهد تولید آثار متعددی با محوریت موضوعات دینی بوده که هر یک با رویکرد و زبان خاص خود، به جنبه‌های مختلف این حوزه پرداخته‌اند.

یکی از این آثار، فیلم سینمایی «اخت الرضا» به کارگردانی سیدمجتبی طباطبایی است. این فیلم که به همت سازمان سینمایی سوره ساخته شده است، به روایت سفر پر فراز و نشیب حضرت فاطمه معصومه(س) از مدینه به قم می‌پردازد. تمرکز اصلی فیلم بر شخصیت والای این بانوی بزرگوار و وقایع تاریخی مرتبط با سفر ایشان است. با توجه به اهمیت پرداختن به زندگی و سیره اهل بیت(ع) در سینما و نقش این آثار در آشنایی مخاطبان با این الگوهای الهی، در این یادداشت تلاش خواهیم کرد به بررسی ابعاد مختلف فیلم «اخت الرضا» و جایگاه آن در سینمای دینی ایران بپردازیم.

پرداختن به شخصیت حضرت معصومه(س) در سینما به خودی خود یک گام مهم و قابل تقدیر است. ایشان به عنوان دختر، خواهر و عمه سه امام معصوم (ع) از جایگاه رفیعی در میان شیعیان برخوردارند و مرقد مطهرشان در قم همواره ملجأ و پناهگاه دل‌های مؤمنین بوده است. سفر ایشان از مدینه به ایران که به دلیل دعوت برادرشان امام رضا(ع) صورت گرفت، مملو از حوادث و رویدادهایی است که می‌تواند دستمایه یک اثر سینمایی جذاب و آموزنده قرار گیرد.

فیلم «اخت الرضا» تلاش کرده است این سفر تاریخی را به تصویر بکشد. با توجه به محدودیت منابع تصویری و مستندات دقیق در مورد جزئیات این سفر، سازندگان فیلم با یک چالش جدی روبه‌رو بوده‌اند. به همین دلیل به نظر می‌رسد فیلم رویکردی مستند- داستانی (Docudrama) را در پیش گرفته است. در این رویکرد، تلاش می‌شود ضمن حفظ چارچوب کلی وقایع تاریخی، از عناصر داستانی برای جذابیت بیشتر روایت استفاده شود.

یکی از نقاط قوت بالقوه این فیلم، پرداختن به فضای سیاسی و اجتماعی دوران زندگی حضرت معصومه(س) است. در آن دوره، حکومت عباسیان در اوج قدرت بود و روابط میان آنان و علویان همواره با تنش و درگیری همراه بود. سفر حضرت معصومه(س) در چنین فضایی صورت می‌گیرد و می‌تواند به مخاطب در درک بهتر شرایط تاریخی و انگیزه‌های این سفر کمک کند. همچنین به تصویر کشیدن استقبال مردم شهرهای مختلف از ایشان و ابراز ارادت آنان به خاندان اهل بیت(ع) می‌تواند جلوه‌ای از عشق و علاقه شیعیان به این خاندان را به نمایش بگذارد.

با این حال، ساخت آثار تاریخی و مذهبی همواره با دشواری‌های خاص خود همراه است. از یکسو ضرورت پایبندی به مستندات تاریخی و پرهیز از تحریف وقایع وجود دارد. از سوی دیگر برای جذب مخاطب عام لازم است روایت به شکلی جذاب و دراماتیک ارائه شود. ایجاد تعادل میان این دو امر، نیازمند تحقیق دقیق، فیلمنامه قوی و کارگردانی هنرمندانه است.

در مورد فیلم «اخت‌الرضا» با توجه به اینکه این اثر به عنوان یک «داکیودرام» (مستند درام) معرفی شده است، انتظار می‌رود سازندگان تلاش کرده باشند تا ضمن حفظ اصالت تاریخی، از ظرفیت‌های دراماتیک داستان نیز بهره ببرند. برای مثال به تصویر کشیدن چالش‌ها و سختی‌های سفر، خطرات احتمالی در مسیر و تعاملات حضرت معصومه(س) با همراهان و مردم می‌تواند به جذابیت فیلم بیفزاید. همچنین پرداختن به شخصیت‌های همراه ایشان و انگیزه‌های آنان نیز می‌تواند لایه‌های بیشتری به روایت ببخشد.

یکی دیگر از جنبه‌های مهم در سینمای دینی، نحوه به تصویر کشیدن شخصیت‌های مقدس است. در فرهنگ شیعه، احترام و تقدس این شخصیت‌ها از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است و هرگونه تصویرسازی باید با نهایت دقت و ظرافت صورت گیرد. به نظر می‌رسد در فیلم «اخت الرضا» با توجه به حساسیتی که در مورد تصویر چهره معصومین (ع) وجود دارد، از نشان دادن مستقیم چهره ایشان خودداری شده است و بیشتر بر فضائل اخلاقی، رفتار و گفتار آن حضرت تمرکز شده است. این رویکرد که در بسیاری از آثار دینی ایرانی نیز دیده می‌شود، تلاشی برای حفظ قداست این شخصیت‌ها و در عین حال، ارائه تصویری مؤثر از حضور و تأثیرگذاری آنان در داستان است.

موسیقی، فیلمبرداری و طراحی صحنه و لباس نیز از عناصر مهم در ساخت یک فیلم تاریخی و مذهبی به شمار می‌روند. موسیقی مناسب می‌تواند به القای حس و حال معنوی و تاریخی داستان کمک کند. فیلمبرداری هنرمندانه می‌تواند زیبایی‌های بصری دوره تاریخی مورد نظر را به نمایش بگذارد و طراحی صحنه و لباس دقیق نیز به باورپذیری فضا و شخصیت‌ها کمک می‌کند. در مورد فیلم «اخت‌الرضا» با توجه به همکاری آستان مقدس حضرت معصومه(س) و شبکه کربلا در تولید این اثر انتظار می‌رود در این زمینه‌ها نیز تلاش شده باشد تا استانداردهای قابل قبولی ارائه شود.

در نهایت، جایگاه فیلم «اخت‌الرضا» در سینمای دینی ایران به میزان موفقیت آن در برقراری ارتباط با مخاطب و انتقال پیام مورد نظر بستگی دارد. اگر فیلم بتواند ضمن ارائه یک روایت جذاب و مؤثر از سفر حضرت معصومه(س) مخاطبان را با شخصیت والای ایشان و اهمیت این سفر تاریخی آشنا کند، می‌تواند به عنوان یک اثر ارزشمند در این ژانر به شمار آید. همچنین این فیلم می‌تواند زمینه‌ای برای تولید آثار بیشتر با محوریت زندگی و سیره دیگر امامزادگان و شخصیت‌های مذهبی در سینمای ایران فراهم کند.

به‌طور خلاصه، فیلم سینمایی «اخت‌الرضا» تلاشی برای به تصویر کشیدن یکی از مهم‌ترین رویدادهای تاریخی و مذهبی در ایران است. پرداختن به زندگی و سفر حضرت فاطمه معصومه(س) در سینما، فرصتی برای آشنایی بیشتر مخاطبان با این بانوی بزرگوار و آموزه‌های دینی مرتبط با ایشان فراهم می‌کند. با توجه به رویکرد مستند- داستانی فیلم انتظار می‌رود سازندگان توانسته باشند ضمن حفظ اصالت تاریخی، یک روایت جذاب و تأثیرگذار را ارائه دهند. موفقیت این فیلم می‌تواند گامی مهم در جهت توسعه و ارتقای کیفی سینمای دینی در ایران باشد و راه را برای تولید آثار مشابه در آینده هموار کند.

پژوهشگر مطالعات سایبری در گفت‌وگو با «جوان»:

صهیونیست‌ها شناسایی اهداف‌شان را به هوش مصنوعی سپرده‌اند

علیرضا عابد مسرورخواه: هوش مصنوعی برای صهیونیست‌ها تعیین می‌کند چه کسانی هدف هستند و باید حذف شوند و کدام یک از این اهدافی که باید حذف شوند، اولویت بالاتری نسبت به بقیه دارند.

سجاد آذری

در شرایطی که هر روز اطلاعاتی از همکاری شرکت متا با صهیونیست‌ها منتشر می‌شود که نشان می‌دهد، این شرکت که مالک واتساپ، اینستاگرام و فیس‌بوک است ارتباط تنگاتنگی با رژیم صهیونیستی برای شناسایی و ترور فلسطینی‌ها دارد، پای دیگر شرکت‌های فناوری مانند مایکروسافت نیز به این رسوایی کشیده شده است. ارتباط ابرشرکت‌های فناوری با صهیونیست‌ها فقط مختص متا نیست و اخبار متعددی در خصوص ارتباط دیگر شرکت‌ها با این رژیم از مدت‌ها پیش منتشر شده بود. در گفت‌وگوی «جوان» با علیرضا عابد مسرورخواه، پژوهشگر مطالعات سایبری واقعیت این همکاری‌ها مورد بررسی قرار گرفته است.

دقیقاً چه اتفاقی در حوزه همکاری رژیم صهیونیستی و شرکت‌های فناوری دنیا می‌افتد؟

اطلاعات زیادی را در این خصوص در رسانه‌های دنیا دیده‌ایم و روز به روز هم حجم داده‌ها در این خصوص در حال زیاد شدن است ولی چیزی که منتشر می‌شود تنها نوک کوه یخ، درباره میزان همکاری شرکت‌های فناوری دنیا با رژیم صهیونیستی است و بیشتر اطلاعات در این خصوص طبقه‌بندی است که دسترسی هم به آن وجود ندارد و چیزی که رسانه‌ها توانسته‌اند به آن دسترسی پیدا کنند، خیلی محدود است ولی از همین هم می‌توان حدس زد، حجم همکاری‌ها گسترده‌تر از چیزی است که ما می‌بینیم.

همکاری این‌ها در چند حوزه است. یکی در خصوص خدمات مهندسی است که به صهیونیست‌ها می‌دهند، دیگری خدمات سامانه‌ای بین شرکت‌ها و رژیم صهیونیستی است و دیگری خدمات پردازشی و ذخیره‌سازی است. از جمله اطلاعاتی که در خصوص این همکاری‌ها منتشر شده، مربوط به خدمات کلاد شرکت مایکروسافت است که رژیم از این خدمات برای پردازش و ذخیره‌سازی داده‌ها در اوج جنگ و بمباران غزه استفاده کرده و توانسته از طریق این خدمات مدت زمان دسترسی به داده‌های خود و حجم پردازشی داده‌ها را افزایش دهد. از طرف دیگر، هر سه نیروی رژیم صهیونیستی یعنی نیروهای هوایی، دریایی و زمینی آن از این خدمات استفاده کرده‌اند. البته قبل از اینکه مسئله جنگ اخیر مطرح باشد، این شرکت‌ها با رژیم قراردادهایی داشتند، مثلاً خدمات اداری مانند ایمیل و مدیریت فایل را از قدیم داشتند اما در این ایام جنگ اخیر، جنبه‌های جدیدی از همکاری مشخص شد. اکنون اخبار همکاری عمیق یگان ۸۲۰۰ رژیم که به عنوان یک یگان نخبه در حوزه سایبری شناخته می‌شود و یگان ۸۱ که یگان توسعه‌دهنده فناوری‌های جاسوسی آن‌هاست با شرکت ابرفناوری بیشتر رو شد.

مایکروسافت به دلیل اینکه از سهامداران اصلی شرکت اپن‌ای‌آی است، دسترسی به مدل هوش مصنوعی جی‌پی‌تی‌فور را به طور گسترده برای ارتش رژیم فراهم کرد. خدمات آژر آن را در اختیار صهیونیست‌ها قرار داد تا بتواند، هم پردازش و هم ذخیره‌سازی بیشتری از داده‌ها را داشته باشند از طرفی طبق اسنادی که منتشر شده، رژیم حداقل ۱۹هزار ساعت خدمات پشتیبانی مهندسی از مایکروسافت خریده که ارزش آن حداقل ۱۰میلیون دلار بوده است.

یا گوگل و آمازون قرارداد ۲/۱میلیارد دلاری از سال ۲۰۲۱ با ارتش رژیم برای فراهم کردن بسترهای پردازش ابری و هوش مصنوعی منعقد کرده بودند. همچنین پروژه رولینگ استون با همکاری مایکروسافت برای مدیریت جمعیت فلسطینی‌ها و تحرکات آنها در منطقه کرانه باختری اجرا شده و همچنان هم در حال اجراست. همچنین مایکروسافت فناوری‌های ارتباطی و پیام‌رسانی در اختیار رژیم صهیونیستی قرار داده بود که به وسیله یگان اوفک نیروی هوایی رژیم صهیونیستی که مسئول مدیریت بانک‌های اطلاعاتی گسترده آنهاست استفاده می‌شود و با استفاده از فناوری‌های پیام‌رسانی و ارتباطی مایکروسافت، بانک اهداف را استخراج می‌کند. یا مثلاً یگان ۹۹۰۰ که مسئول جمع‌آوری اطلاعات بصری رژیم صهیونیستی است، برای تحلیل اطلاعاتی که از تصاویر پهپادها و سایر تجهیزات شناسایی آنها به شکل عکس و ویدئو به دست می‌آوردند از خدمات پردازشی مایکروسافت استفاده کردند، تا بتوانند این تصاویر را تحلیل کنند.

تأکید می‌کنم این محدود به یک شرکت فناوری نیست و تقریباً تمام غول‌های فناوری با صهیونیست‌ها در این جنگ اخیر کار کرده‌اند.

> **مایکروسافت به دلیل اینکه از سهامداران اصلی شرکت اپن‌ای‌آی است، دسترسی به مدل هوش مصنوعی جی‌پی‌تی‌فور را به طور گسترده برای ارتش رژیم صهیونیستی فراهم کرد. خدمات آژر آن را در اختیار صهیونیست‌ها قرار داد تا بتواند، هم پردازش و هم ذخیره‌سازی بیشتری از داده‌ها را داشته باشند از طرفی طبق اسنادی که منتشر شده، رژیم حداقل ۱۹هزار ساعت خدمات پشتیبانی مهندسی از مایکروسافت خریده که ارزش آن حداقل ۱۰میلیون دلار بوده است**

مثلاً آی‌بی‌ام، اوراکل و حتی سیسکو و دل سرورهای پردازشی خود را در اختیار ارتش رژیم قرار داده‌اند. اخیراً هم اخباری از شرکت متا منتشر شد، مبنی بر اینکه بیش از ۱۰۰نفر از نظامیان رژیم صهیونیستی یعنی افرادی که در دستگاه‌های امنیتی یا نظامی رژیم سابقه فعالیت گسترده داشتند را استخدام کرده و به آن‌ها پست‌های خیلی کلیدی و حساس را در داخل شرکت متا واگذار کرده‌اند و متا هم هلدینگ مادری است که واتساپ، اینستاگرام و فیس‌بوک را تحت مدیریت دارد. از جمله افراد سرشناس در این بین خانم شیرا اندرسون است که او را به عنوان مدیر سیاست ای‌آی، در شرکت متا منصوب کردند. این فرد و افراد بسیار دیگری در این شرکت هستند که رسماً فارغ‌التحصیل یگان ۸۲۰۰ رژیم صهیونیستی بوده‌اند. در مجموع حجم همکاری‌های گسترده بین رژیم و شرکت‌های ابر فناوری خیلی بیشتر از چیزی است که بتوان در یک گفت‌وگو به آن پرداخت.

این نظامیان صهیونیست که وارد متا و دیگر شبکه‌های اجتماعی شده‌اند چگونه می‌توانند به صهیونیست‌ها کمک کنند؟

ببینید این‌ها از متن چت‌هایی که در حال تبادل است یا تصاویر و پست‌هایی که در ابررسانه‌های آنها مانند فیس‌بوک گذاشته می‌شود، ایونت‌هایی که در این شبکه‌ها تعریف می‌شود، کامنت‌هایی که مردم برای همدیگر می‌گذارند و ابزارهایی از این دست اطلاعات جمع‌آوری می‌کنند. وقتی حجم انبوه این داده‌ها را پردازش می‌کنند، اولین اتفاق این است که پروفایل دیجیتال برای هر فردی تعریف می‌شود. یعنی معلوم می‌شود هر فرد چه علایقی دارد، به چه آدرس‌هایی رفت‌وآمد می‌کند، کجاست، دوستان و نزدیکان او چه کسانی هستند، با چه افرادی تعامل بیشتری دارد، با چه کسانی روابط خوبی ندارد، به چه چیزهایی علاقه دارد و به چه چیزهایی علاقه ندارد، بعضی از مواقع از تقاطع‌گیری این اطلاعات دشمنان به چیزهایی می‌رسند که شاید خود فرد هیچ جایی آن را بیان نکرده باشد. وقتی این پروفایل دیجیتال برای هر فرد تولید شد در مواقعی که لازم است، مثلاً وقتی می‌خواهند به یک فردی نزدیک شوند، از این پروفایل دیجیتال استفاده می‌شود، اینکه از چه طریقی می‌توان به فرد نزدیک شد و نزدیکان این فرد چه کسانی هستند، چه علایقی دارد، اینکه از چه طریقی می‌شود او را اغوا یا تهدید کرد، فرد کجاها تردد دارد، چه ساعت‌هایی بیدار است و چه ساعت‌هایی خواب است،

> **چیزی که منتشر می‌شود تنها نوک کوه یخ، درباره میزان همکاری شرکت‌های فناوری دنیا با رژیم صهیونیستی است و بیشتر اطلاعات در این خصوص طبقه‌بندی است که دسترسی هم به آن وجود ندارد و چیزی که رسانه‌ها توانسته‌اند به آن دسترسی پیدا کنند، خیلی محدود است ولی از همین هم می‌توان حدس زد، حجم همکاری‌ها گسترده‌تر از چیزی است که ما می‌بینیم**

چه ساعت‌هایی با چه کسی چه جایی است، این‌ها اطلاعاتی است که از طریق آن می‌توانند، هم برای اهداف امنیتی و اطلاعاتی خود و هم برای اهداف نظامی‌شان از جمله ترور و کشتار، برنامه‌ریزی دقیقی انجام دهند.

بخش دیگری از اتفاقاتی که در متا می‌افتد این است که به‌دلیل اینکه این شرکت بزرگ‌ترین جامعه کاربران را تقریباً در شبکه‌های اجتماعی جهان تشکیل می‌دهد، مدیریت افکار عمومی را نیز خیلی راحت‌تر انجام می‌دهد. شما می‌بینید خیلی از مسئولانی که مدیریت محتوا را در متا انجام می‌دهند سابقه رسمی در دستگاه‌های نظامی دارند، بدلیل اینکه می‌توانند تشخیص دهند انتشار چه محتوایی می‌تواند چه ادراکی را در مردم ایجاد کند.

این تهدیدات مخصوص ملت ایران است؟

جنگی که ما الان در جهان داریم، فقط مخصوص مردم ایران نیست، الان رژیم صهیونیستی به دلیل نفرتی که نسبت به آن شکل گرفته وارد یک جنگ شناختی گسترده با تمام افکار عمومی جهان شده است، این‌ها از طریق مدیریت محتوا در شبکه‌های اجتماعی که سه تا از بزرگ‌ترین‌های آن‌ها دست متاست به راحتی افکار عمومی جهان را مدیریت می‌کنند.

یکی از کارهایی که این‌ها، با ابزار هوش مصنوعی در جنگ اخیر انجام دادند، این بود که یک ابزار هوش مصنوعی به نام لوندر تولید کردند که با استفاده از داده‌های پروفایل دیجیتال افراد و بانک اطلاعات افراد را تعریف می‌کرد، یعنی خود هوش مصنوعی تعیین می‌کند چه کسانی هدف هستند و باید حذف شوند، کدام یک از این اهدافی که باید حذف شوند، اولویت بالاتری نسبت به بقیه دارند و بعد این ماشین کشتاری که با هوش مصنوعی مدیریت می‌شد و بانک اهداف را تعیین می‌کرد، اهداف را مستقیماً به یگان‌های عملیاتی ارسال می‌کرد تا آن‌ها برای حذف آن به روش‌های مختلف اقدام کنند. زیرساخت همین ماشین هوش مصنوعی لوندر هم از سوی داده‌هایی که از شرکت متا استخراج می‌شد و پردازش آن از سوی زیرساختی که از سوی مایکروسافت، آمازون و گوگل فراهم شده بود انجام می‌شد. یعنی اگر زیرساخت پردازشی این‌ها نبود و آن داده‌های جمع‌آوری شده از پروفایل دیجیتال افراد از شبکه‌های اجتماعی نبود، امکان تولید یک ماشین هوش مصنوعی کشتار مانند لوندر برای رژیم صهیونیستی شاید به این سهولت مطرح نمی‌شد.

این اخباری که منتشر می‌شود، چند درصد از اتفاقاتی است که دارد پیش می‌آید؟

این فقط قله کوه یخی است که اتفاق افتاده و داده‌هایی است که به شکل آشکار از سوی روزنامه‌نگاران تحقیقی در سرتاسر عامل افشا شده است. اغلب این افشاگری‌ها را هم خود رسانه‌های غربی از جمله گاردین و غیره که مشهور به کارهای تحقیقی هستند به‌دست آورده‌اند و این چیزی نیست که بگوییم ادعاهای طرفداران جبهه مقاومت یا فلسطین در جهان بوده باشد. بلکه این‌ها اطلاعاتی است که از سوی خود رسانه‌های غربی از طریق روش‌های روزنامه‌نگاری تحقیقی به‌دست آمده است. سایت‌هایی مانند درآپ سایت نیوز پرونده‌های جالبی در این خصوص تولید کرده‌اند که اگر برای مخاطبان جذاب باشد می‌توانند به آنها رجوع کنند. آن‌ها سعی کرده‌اند حجم عظیمی از داده‌های جمع‌آوری شده را به شکل یک سناریو واحد که جنبه‌های مختلف همکاری رژیم صهیونیستی و شرکت‌های فناوری را نشان می‌دهد تدوین کنند. البته خروجی اتفاقاتی که در این خصوص افشاگری شده را نیز این روزها به چشم داریم می‌بینیم و هرچند مثلاً مایکروسافت این جنس همکاری خود با صهیونیست‌ها را تکذیب کرده ولی باورپذیر نیست، چون در صحنه اتفاقاتی دارد می‌افتد که بزرگ‌تر از آنی است که بتوان تکذیبش کرد.

«متا»، لانه جاسوسان رژیم صهیونیستی

در حالی که افکار عمومی جهان همچنان در شوک جنایات رژیم صهیونیستی در غزه به‌سر می‌برد، افشای اسناد و تحقیقات جدید درباره یکی از تاریک‌ترین زوایای نفوذ این رژیم در عرصه فناوری جهانی نشان داده است شرکت متا، مالک واتساپ، اینستاگرام و فیسبوک حالا به مرکز تجمع افسران اطلاعاتی سابق رژیم اشغالگر و مشارکت مستقیم در سیاست‌های خصمانه علیه فلسطینی‌ها بدل شده است.

روزنامه الاخبار لبنان در گزارشی فاش کرد از زمان آغاز جنگ نسل‌کشی رژیم صهیونیستی علیه مردم غزه، حجم واقعی نفوذ این رژیم در ساختار رسانه‌ای و تکنولوژیک جهان به‌تدریج آشکار شده است. در این میان، شرکت «متا» به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بازوهای رسانه‌ای و پلتفرمی در سطح جهانی، حالا در کانون توجه قرار گرفته است، شرکتی که ظاهراً دریاچه‌ای آرام و شفاف از نوآوری و آزادی بیان به‌نظر می‌رسد اما در لایه‌های زیرین خود انباشته از رسوبات و فاضلاب‌هایی است که گاهی به سطح آمده و حقیقت را فاش می‌کنند.

در سال‌های اخیر و به‌ویژه از زمان آغاز حملات وحشیانه به غزه در اکتبر ۲۰۲۳، بارها مستنداتی منتشر شده که نشان می‌دهد، متا در همکاری مستقیم با نهادهای امنیتی رژیم صهیونیستی به پالایش و حذف محتوای انتقادی نسبت به این رژیم و حمایت از روایت رسمی آن پرداخته است. این شرکت با حذف سیستماتیک پست‌های کاربران حامی فلسطین و همچنین ارتقای الگوریتم‌هایی برای گسترش روایت‌های صهیونیستی، عملاً نقش یک شریک تمام‌عیار را برای تل‌آویو ایفا کرده است.

اکنون، گزارش جدیدی که از سوی «نیت پر»، نویسنده و تحلیلگر امریکایی در وبلاگ Do Not Panic منتشر و سپس به وسیله پایگاه تحقیقاتی «گری‌زون» بازنشر شده، پرده از ابعادی بسیار عمیق‌تر از این هم‌دستی برمی‌دارد.

در این گزارش آمده است که بیش از ۱۰۰نفر از افسران و جاسوسان سابق ارتش رژیم صهیونیستی از جمله نیروهای اطلاعاتی وابسته به یگان ۸۲۰۰، در حال حاضر در شرکت متا مشغول به کار هستند.

یکی از چهره‌های شاخص این نفوذ «شیرا اندرسون»، رئیس سیاستگذاری هوش مصنوعی شرکت متاست که سابقه خدمت داوطلبانه در ارتش رژیم صهیونیستی را دارد. او که یک وکیل امریکایی متخصص در زمینه حقوق بین‌الملل است، در سال ۲۰۰۹ از طریق برنامه‌ای موسوم به «گارین تسابار» که به یهودیان غیر اسرائیلی اجازه می‌دهد در ارتش این رژیم خدمت کنند، وارد ارتش شد. اندرسون پیش از آن در یک مرکز پژوهشی مشغول به فعالیت بود که از سوی یکی از فرماندهان سابق ارتش رژیم اشغالگر اداره می‌شد و بعدها به‌عنوان دستیار حقوقی رئیس دادگاه عالی این رژیم منصوب شد.

دادگاه عالی رژیم صهیونیستی که از سوی بسیاری از نهادهای حقوق بشری متهم به مشروعیت‌بخشی به جنایات جنگی است، اخیراً نیز با رد دادخواست‌هایی برای ورود کمک‌های بشردوستانه به غزه، مجوز ضمنی برای استفاده از قحطی و گرسنگی به‌عنوان ابزار جنگی را صادر کرده است.

نقش اندرسون در شرکت متا بسیار کلیدی است. او مسئول تدوین سیاست‌ها و دستورالعمل‌های حقوقی درباره هوش مصنوعی و تعاملات عمومی در سطح جهانی است. در کنار او، بیش از ۱۰۰نفر دیگر از کارکنان متا با سوابق مشابه در یگان ۸۲۰۰ یا سایر بخش‌های ارتش رژیم اشغالگر فعالیت دارند. نیمی از این افراد در دفتر متا در تل‌آویو مستقر هستند. مسئله‌ای که نگرانی‌های عمیقی را درباره دسترسی رژیم صهیونیستی به داده‌های کاربران این پلتفرم‌ها در سراسر جهان ایجاد کرده است.

> **روزنامه الاخبار لبنان در گزارشی فاش کرد از زمان آغاز جنگ نسل‌کشی رژیم صهیونیستی علیه مردم غزه، حجم واقعی نفوذ این رژیم در ساختار رسانه‌ای و تکنولوژیک جهان به‌تدریج آشکار شده است. در این میان، شرکت «متا» به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بازوهای رسانه‌ای و پلتفرمی در سطح جهانی، حالا در کانون توجه قرار گرفته است، شرکتی که ظاهراً دریاچه‌ای آرام و شفاف از نوآوری و آزادی بیان به‌نظر می‌رسد اما در لایه‌های زیرین خود انباشته از رسوبات و فاضلاب‌هایی است که گاهی به سطح آمده و حقیقت را فاش می‌کنند**

در میان اسامی ذکرشده در این گزارش می‌توان به افراد زیر اشاره کرد: ناداو بندیک، اوریل سینگر، اوشری حلیمی، شیلی شینن، اوری پاتیش، عفرات راوید، مایا بشلر و مهندس داده‌ای به‌نام دورون واینروب. واینروب که در دفتر مادرید متا فعالیت دارد، اعتراف کرده است، طی سه سال خدمت در یگان ۸۲۰۰، راهکاری برای تحلیل داده‌های کلان توسعه داده که زمان تصمیم‌گیری‌های انسانی را از چند روز به چند ساعت کاهش داده است، الگوریتمی که با سیستم هوش مصنوعی معروف به «لاوندر» هم‌راستا بوده و مستقیماً در عملیات خودکار قتل دسته‌جمعی فلسطینی‌ها مورد استفاده قرار گرفته است.

از سوی دیگر، افشای ورود برخی از این افراد بلافاصله پس از خدمت نظامی به تیم‌های هوش مصنوعی شرکت متا، شک و شبهه‌های بسیاری را برانگیخته است. به‌عنوان نمونه، «مکی روتشیلد» که اکنون معاون مدیریت محصولات متا در دفتر مرکزی این شرکت در «سیلیکون‌ولی» است، سه سال از دوران انتفاضه دوم را به‌عنوان فرمانده یگان موشکی «موران» در ارتش اسرائیل فعالیت کرده است. این یگان مسئول حملات موشکی دوربرد علیه مناطق فلسطینی‌نشین بوده است.

این تحقیق همچنین به نفوذ اطلاعاتی ارتش رژیم صهیونیستی در گروه‌های واتساپی اشاره دارد. جایی که یگان ۸۲۰۰ با ورود به گروه‌ها، صرفاً با وجود یک عضو مشکوک به عضویت در حماس، تمام اعضا را برای ترور علامت‌گذاری کرده‌اند. این روش بی‌سابقه از بهره‌برداری اطلاعاتی، واتساپ را از یک ابزار ارتباطی به یک تله مرگبار برای فعالان مقاومت تبدیل کرده است.

در بخش دیگری از این گزارش به همکاری متا با شرکت‌های بزرگ صنایع تسلیحاتی امریکا مانند لاکهید مارتین، پالانتیر و اندوریل اشاره شده است. این همکاری‌ها، به‌ویژه در حوزه هوش مصنوعی و امنیت ملی، پس از آغاز دور دوم ریاست جمهوری دونالد ترامپ شدت یافته است. نویسندگان گزارش هشدار داده‌اند، سلطه کارتل‌های فناوری بر ساختار قدرت در دولت جدید امریکا، به‌ویژه با حمایت نامحدود از رژیم صهیونیستی، مسیر را برای بهره‌برداری نظامی از داده‌های کاربران جهانی هموار کرده است.

به گزارش ایسنا، همچنین از ابزارهایی چون Dataminr و شرکت‌هایی نظیر Waze که از سوی افسران یگان ۸۲۰۰ بنیان‌گذاری شده‌اند به‌عنوان بازوان اطلاعاتی تل‌آویو در زیرساخت‌های دیجیتال جهان نام برده شده است.

بر پایه این مستندات، شرکت متا نه‌تنها شریک اطلاعاتی رژیم صهیونیستی در سطح منطقه‌ای است، بلکه با فراهم‌سازی بسترهای فنی و سیاسی برای روایت‌های صهیونیستی، به تهدیدی جهانی برای آزادی اطلاعات، امنیت کاربران و حقوق بشر بدل شده است.

گفت‌وگوی «جوان» با دکتر نجمه‌سادات مشهدی، روان‌شناس و مشاور خانواده

«قدرت تجزیه و تحلیل» دختران‌مان را در برابر آسیب‌ها بیمه می‌کند

محمدمهدی مالی اجوان

گفت‌وگو
زهرا چیذری

دختر است دیگر؛ دریایی از احساسات و لطافت، انگار صفات مهر الهی در وجود دختران تجلی پیدا کرده است. این گونه است که دختران دنیا را زیباتر، لطیف‌تر و در یک کلام صورتی می‌کنند! اما همین احساساتی‌تر و لطیف‌تر بودن گاهی وقت‌ها موجب می‌شود دختران‌مان آسیب‌پذیرتر هم بشوند، به خصوص در دنیای امروز که صنعت رسانه و زیبایی برای تداوم گردش مالی چندین میلیارد دلاری‌اش زنان و دختران را در گرداب فشارهای روانی و تحمیل استانداردهای غیرواقعی قرار داده است، به همین خاطر هم است که براساس آخرین نظرسنجی نگرش سالانه مؤسسه خیریه «گرل گایدینگ» (Girlguiding) دختران جوان از هر زمان دیگری مأیوس‌ترند. ایندیپندنت در گزارشی که چندی پیش منتشر شد، نوشت: ترکیبی از معیارهای غیرواقعی زیبایی در رسانه‌های اجتماعی و نبود آینده شغلی موجب افسردگی دختران جوان شده است. میزان خوشحالی دختران نسبت به ۱۵سال گذشته به پایین‌ترین سطح رسیده و عمده‌ترین دلایل آن ترس از آزار جنسی، بچه‌دارشدن و توقعات غیرواقعی زیبایی است. روی دیگر این ماجرا هم نقش و جایگاه مهمی است که زنان و دختران در اداره جامعه و تربیت نسل آینده به عهده دارند. شاید حضور زنان و دختران در مشاغل اجتماعی و پست‌های مختلف به اندازه مردان مشهود نباشد اما به مصداق جمله معروف «پشت هر مرد موفق، یک زن سختکوش وجود دارد»، تمامی این مدیران، وزیران، سیاستمداران و اقتصاددانان را یک مادر تربیت کرده و به جامعه تحویل داده است. دختران امروز مادران فردا هستند و از این رهگذر مهم‌ترین نقش را در جامعه ایفا می‌کنند، به همین خاطر هم است که برای تغییر ترکیب و تفکر و ارزش‌های یک جامعه برای نسل‌های آینده سراغ دختران می‌روند! اینجاست که می‌بینیم زنان و به خصوص دختران‌مان در نوک پیکان «تهدید نرم‌افزاری» قرار دارند و در کنار برنامه‌های روتینی که با شبهه‌افکنی، عادی‌سازی برخی رفتارها، هنجارشکنی‌ها و تغییر باورها و ارزش‌ها در فضای حقیقی و مجازی برای‌شان تدارک دیده شده است و هر از چندگاه با عملیات‌های گسترده روانی مواجهند. برای اینکه دختران‌مان را در دنیای امروز و در برابر این تهاجم‌ها ایمن کنیم و عزت نفس‌شان را بالا ببریم، باید چگونه رفتار و دختران‌مان را تربیت کنیم؟ به مناسبت میلاد باسعادت حضرت معصومه(س) و روز دختر سراغ دکتر نجمه‌سادات مشهدی، روان‌شناس و مشاور خانواده رفته‌ایم و برای پاسخ به سؤالات‌مان در خصوص چگونگی تقویت عزت نفس و تربیت درست فرزندان به خصوص دختران‌مان و نقش مادر در شکل‌گیری یک دختر قوی و با اعتمادبه‌نفس و در عین حال مؤمن و متعهد با وی به گفت‌وگو نشسته‌ایم.

دختران ما امروز در جامعه با چالش‌های متفاوت و متعددی مواجه هستند. فضای اجتماعی فشارهای زیادی به آنها می‌آورد؛ از ظاهر گرفته تا وضعیت و موقعیت اجتماعی و مسائل اینجنینی. والدین چه کارهایی می‌توانند بکنند تا دختران ما در جامعه امروز آسیب‌های کمتری ببینند و بتوانند موفق‌تر عمل کنند یا به نوعی چگونه عزت نفس دختران‌مان را پرورش دهیم و مواجهه ما با آنها چگونه باشد؟

اولین مسئله ما تربیت فرزندان است. وقتی از ابتدا با توجه به یکسری شاخص‌هایی همچون باورها و ارزش‌های دینی، فرزندان‌مان را تربیت کنیم، حتماً به این مشکلات برنخواهیم خورد. اگر در مسئله تربیتی خطا کرده باشیم هر زمانی بخواهیم می‌توانیم برگشت داشته باشیم. حالا شاید کمی سخت باشد اما قابل جبران است. الان با توجه به اینکه خود ما هم با مشکلاتی مواجه هستیم، اکثر نوجوان‌های ما حرف‌شان این است که خانواده‌ها ما را درک نمی‌کنند! این درک نکردن نکته بسیار مهمی است. این درک نکردن دو جنبه دارد. یکی اینکه ممکن است والدین فرزندشان را درک نکنند بابت اینکه اطلاعات ندارند و نمی‌دانند که در این گروه سنی رفتارهای‌شان باید چگونه باشد و شخصیت فرزندشان را چگونه باید بشناسند. نیازها، خواسته‌ها و انتظارات یک نوجوان در زندگی چیست. این عدم‌اطلاعات و آگاهی والدین موجب عدم‌درک می‌شود، اما موقعی هم هست که والدین اطلاعات را دارند اما فرزندان ما می‌گویند، ما را درک نمی‌کنند، آن هم به خاطر این است که توقعات غیرمنطقی و نابجا دارند. والدینی که آگاهی داشته باشند پاسخگوی این توقعات نیستند، اما آگاهی والدین این راه را به آنها نشان می‌دهد که چگونه روابط فرزندشان را با توجه به باورهای غلطی که دارد با خودشان روابط سالمی کنند. درست است که ممکن است یک جاهایی رفتار و خواسته‌های فرزندان‌مان را قبول نکنیم اما باید به گونه‌ای رفتار کنیم تا فرزندان‌مان آسیب نبینند، به خصوص درباره فرزندان دخترمان، وقتی فرزندان ما آسیب‌پذیر باشند، ناخودآگاه وقتی به اجتماع می‌آیند، اجتماع هم خودش یکسری آسیب‌هایی دارد، بنابراین آسیب‌ها چند برابر می‌شود و روحیه و روان دختران ما را درگیر خواهد کرد، پس بهترین روشی که به والدین توصیه می‌کنیم این است که در درجه اول تربیت صحیح داشته باشند و اطلاعات و آگاهی‌شان را با توجه به سن فرزندان بالا ببرند.

شما اشاره داشتید که ما باید به گونه‌ای فرزندان‌مان را تربیت کنیم که آسیب‌پذیر نباشند. این آسیب‌پذیر نبودن چگونه اتفاق می‌افتد؟

به طور نمونه امروز ما در جامعه با سونامی عمل‌های زیبایی و با مادرانی مواجهیم که خودشان هم بعضاً عمل‌های زیبایی غیرضروری دارند. با توجه به اینکه اولین الگوی دختران مادرشان است، دختر بچه‌ای که مادرش عمل‌های زیبایی دارد چقدر احتمال دارد که به این سمت و سو گرایش پیدا کند؟ ما درصد را خیلی بالا می‌دانیم، چون خانواده‌ها مبدأ هستند و شخصیت فرزند در خانواده شکل می‌گیرد. درست است جامعه هم درصدی تأثیرگذار است اما این تأثیرگذاری جامعه همیشه نیست و ما بیشترین درصد تأثیر را در خانواده داریم. درباره دختر بیشترین اثرپذیری از مادر اتفاق می‌افتد. نوع عملکرد، فکر و رفتار ما روی فرزندان‌مان تأثیرگذار است. وقتی مادری خودش درگیر چنین مسائلی است، دخترش هم از او الگو می‌گیرد. به طور کلی نوع خلقت ما آدم‌ها به این صورت است که نیاز به یک الگو و خط‌کش داریم. بچه‌های ما تا یک سنی الگو و خط‌کش‌شان والدین هستند، به خصوص دوره‌ای که قرار است شخصیت‌شان شکل بگیرد و وقتی شخصیت آنها شکل بگیرد، تغییر آن خیلی سخت است. نقش مادر در اینجا بسیار مهم است. علت اینکه نوجوانان ما به سمت‌وسوی جراحی‌های زیبایی گرایش پیدا کرده‌اند، به جرئت می‌توانم بگویم این است که آسیب‌ها و آسیب‌پذیری‌شان در خانواده شکل گرفته است، البته مواردی هم هست که مادر اصلاً گرایش به این گونه موارد ندارد و این آسیب را از اجتماع می‌پذیرد، اما اینجا هم نقش مادر مهم است.

> **وقتی ما چیزی را بگوییم اما عمل نکنیم، هیچ وقت روی فرزندمان تأثیرگذار نخواهد بود. امر و نهی مسائل الهی و اعتقادی زمانی اثرگذار است که خود ما هم مجری آن باشیم و اگر مجری آن باشیم، فرزندان ما به خصوص دختران‌مان هم به این مسائل ترغیب خواهند شد، یعنی باید رفتار والدین با گفتارشان هماهنگ باشد تا بتوانند الگوی خوبی برای فرزندان‌شان باشند**

چطور؟

به این دلیل که اصلاً برای مادر مهم نیست و بچه رها شده است و به این مسئله دقتی ندارد، بنابراین در خصوص آسیب گرایش‌های افراطی به مسائل ظاهری و جراحی‌های زیبایی ما با دو گروه مواجه هستیم. یکی والدینی که خودشان به این گونه مسائل گرایش دارند و عمل‌های زیبایی انجام می‌دهند و یک گروه هم والدینی که به این مسائل گرایش ندارند اما اهمیت لازم را به فرزندان‌شان نمی‌دهند و دخترشان از عزت‌نفس مناسب برخوردار نیست و رها شده است و عزت‌نفس را در فرزندان‌شان به گونه‌ای پرورش نداده‌اند که اعتمادبه‌نفس لازم را داشته باشد و ضرورتی نبیند که بخواهد خودش را به تیغ‌های جراحی و اعمال زیبایی بسپارد. وقتی ظرف مادر و ظرف پدر خالی باشد، فرزند هم حتماً فقیر خواهد بود. وقتی من به عنوان یک مادر حب ذات و عزت‌نفس ندارم، همین را به فرزندم هم منتقل می‌کنم اما وقتی فرزند من ارزش‌ها را به خوبی بشناسد و عیار و ارزش خودش دستش بیاید، هیچ‌گاه سراغ رفتارهای ناشایست یا جراحی‌های زیبایی افراطی نمی‌رود، حتی در برخی موارد برخی از بچه‌ها هستند که به والدین‌شان هم ان‌قلت وارد می‌کنند، چون این بچه‌ها خودساخته هستند.

آیا این خودساختگی ناشی از تربیت والدین است یا این افراد به گونه‌ای دیگر رشد و پرورش یافته‌اند؟

تا یک‌جایی تربیت والدین است اما از یک جای دیگر فرزند من خودش روشش را عوض کرده است. خیلی از جوان‌های ما هستند که والدین‌شان مخالف با عقاید آنها هستند و بچه‌ها قوی‌تر عمل می‌کنند.

چه چیزی باعث می‌شود این بچه‌ها بتوانند قوی‌تر عمل کنند؟

خیلی چیزها می‌تواند تأثیرگذار باشد. یکی از مهم‌ترین این عوامل همنشین است که نقش بسیار پررنگی دارد. گاهی فرزند در یک خانواده بی‌بندوبار بزرگ می‌شود اما می‌بینیم که این بچه به ارزش‌ها و باورها خیلی اعتقاد دارد و وقتی بررسی می‌کنیم می‌بینیم این بچه همنشینانی داشته که خوب بوده‌اند و اینگونه در زندگی و باورهای او تأثیر گذاشته‌اند. همانطور که رسانه و اجتماع جنبه‌های منفی دارند، جنبه‌های مثبت هم دارند، بنابراین گاهی فرزندان ما ممکن است در این مسیر خوب قرار بگیرند.

پس در واقع از نگاه شما ما در جامعه امروز گاهی اوقات با بچه‌هایی مواجه هستیم که از پدر و مادر رشدیافته‌تر هستند؟

بله صددرصد، البته آمار این مسئله از آمار فرزندانی که آسیب‌پذیر هستند کمتر است اما نمی‌توانیم بگوییم که وجود ندارد. واقعاً این بچه‌ها وجود دارند و تأثیرات مثبتی هم دارند.

طبیعتاً مطلوب هر پدر و مادری است که فرزندش رشد یافته باشد. چگونه پدر و مادر می‌توانند به این رشدیافتگی فرزندان به خصوص دختران‌شان کمک کنند؟

نخستین نکته رفتار و عملکرد خود پدر و مادر است. رفتار و عملکرد پدر و مادر تأثیرگذار است و باید خودشان به آن چیزهایی که می‌گویند عامل باشند. وقتی ما چیزی را بگوییم اما عمل نکنیم، هیچ وقت روی فرزندمان تأثیرگذار نخواهیم بود. امر و نهی مسائل الهی و اعتقادی زمانی اثرگذار است که خود ما هم مجری آن باشیم و اگر مجری آن باشیم، فرزندان ما به خصوص دختران‌مان هم به این مسائل ترغیب خواهند شد. یکی از مواردی که والدین می‌توانند کمک کنند این است که به آن چیزهایی که اعتقاد دارند و ارزش‌ها و آنچه می‌دانند را اجرا کنند و بدانند فرزندان‌شان حتماً تأثیرپذیر خواهند بود، یعنی باید رفتار والدین با گفتارشان هماهنگ باشد تا بتوانند الگوی خوبی برای فرزندان‌شان باشند.

شما اشاره داشتید که گاهی وقت‌ها رسانه می‌تواند نقشی مثبت داشته باشد و آگاهی را بالا ببرد. سال گذشته بود که مؤسسه گرل فرند تحقیقی را انجام داده بود که هیچ نسلی به اندازه نسل امروز دختران تحت فشارهای روانی قرار ندارد. رسانه چگونه می‌تواند از منظرهای مختلف روی دختران ما تأثیر داشته باشد و چگونه می‌توان ابعاد مثبت آن را تقویت و ابعاد منفی آن را تضعیف کرد؟

اگر بخواهیم وجه مثبت رسانه را مورد توجه قرار دهیم، این است که رسانه درباره یکسری از مسائل و آسیب‌های اجتماعی در قالب‌های مختلف به افراد اطلاعات و آگاهی دهد. رسانه و اصولاً هر ابزار دیگری لزوماً بد نیست و این ما هستیم که می‌توانیم از آن استفاده مثبت یا منفی داشته باشیم. رسانه هم یک جاهایی جنبه مثبت و برنامه‌های آموزشی دارد. حال مطابق شرایط اما یک زمانی هست رسانه بار منفی دارد. از این جهت که آسیب‌ها را به راحتی نمایش می‌دهد. چشم نباید به گناه عادت کند و ما در این خصوص روایت داریم. اینکه بعضی‌ها می‌گویند بگذارید ببینند عادت کند، غلط است. نباید فرزندان ما هر چیزی را ببینند و به آن عادت کنند. همین تبلیغاتی که در رسانه‌های ما منتشر می‌شود و به طور نمونه وقتی می‌خواهند یک شامپو یا یک فرش را تبلیغ کنند در یک بستر خانواده بسیار مرفه ورود پیدا می‌کنند، این تأثیرگذار است، حتی در استایل و پوشش خانم‌هایی که در این تبلیغات حضور دارند، مؤلفه‌هایی وجود دارد که همه اینها منتقل می‌شود و هر قدر رسانه در این زمینه درست‌تر عمل کند، بیشتر تأثیر مثبت می‌گذارد و از سوی دیگر به همان نسبت می‌تواند تأثیر منفی زیادی داشته باشد. ما نمی‌توانیم رسانه را حذف کنیم و نقش بسیار پررنگی در تغییر سبک زندگی ما ایفا می‌کند. الان وقتی نگاه می‌کنیم، می‌بینیم بسیاری از مدها از رسانه می‌آید. خیلی از پوشش‌ها، آرایش‌ها و لباس‌ها از رسانه ما خارج می‌شود. جوان و نوجوان من هنوز قدرت تجزیه و تحلیل ندارد و وقتی می‌بیند یک چیزی این همه زیاد است، فکر می‌کند دلیل زیادی یک چیز درست بودن آن است، بنابراین به عنوان یک حکم اصلی از آن استفاده می‌کند. رسانه این آسیب‌ها را هم دارد اما آثار مثبت هم خواهد داشت. وقتی که ما روی فرزندمان درست کار کنیم، قدرت آنالیز او بالا می‌رود و وقتی در برابر یک رسانه قرار می‌گیرد، می‌تواند بخش‌های مثبت و منفی را از یکدیگر تشخیص دهد و بداند چه چیزی خوب و چه چیزی بد است. اینجا باید روی فرزندان‌مان کار بکنیم، وگرنه نمی‌توانیم چشم آنها را ببندیم. اگر فرزندان ما قدرت آنالیز داشته باشند، آسیب‌پذیری‌شان در برابر رسانه هم کاهش می‌یابد و این قدرت آنالیز باز هم به نوع تربیت ما در خانواده بازمی‌گردد.

یادداشت میهمان

ساختار حقوقی زن در اسلام و غرب

زهرا کریمی

حقوق زن در اسلام و غرب، موضوعی پیچیده و چندوجهی است که در طول تاریخ دستخوش تغییر و تحول بسیاری قرار گرفته و همواره کانون بحث و اختلاف نظر بوده است. در این میان آنچه نمایان است، وجود تفاوت‌های بنیادین در نظام حقوقی اسلام و نظام حقوقی غرب در خصوص مسئله زن است.

دستیابی به این تفاوت‌های بنیادین، تنها از طریق بررسی و تحلیل منابع حقوقی هر یک از این نظام‌ها ممکن است. به عبارت دیگر، باید در تحلیلی تطبیقی، اصول نظری، مبانی فکری و منابع حقوقی که موجب پیدایش این نظام‌های خاص در اسلام و غرب شده است، مورد بررسی قرار گیرد. این مقایسه، مستلزم بررسی دقیق مبانی فکری، منابع حقوقی و رویکردهای عملی هر دو نظام حقوقی است.

مبنای حقوقی در اسلام، شریعت است که از قرآن، سنت، عقل، اجماع (توافق علما) و قیاس (استدلال قیاسی) استخراج می‌شود. در این نظام، حقوق و تکالیف زن و مرد با تأکید بر عدالت و حفظ کرامت انسانی به طور جداگانه و مجزا تعریف می‌شوند. در مقابل، مبانی حقوقی نظام غرب متأثر از فلسفه‌هایی چون لیبرالیسم، فمینیسم و حقوق بشر است. این نظام بر اصولی چون برابری، آزادی و عدم‌تبعیض به معنای تساوی مرد و زن تأکید دارد و منابع آن شامل قوانین اساسی، قوانین مدنی و رویه‌قضایی است.

برای مثال، در زمینه حقوق بشر تفاوت عمیقی بین مبانی مکتب اسلام و مبانی مکتب غرب وجود دارد. در واقع ریشه رویارویی‌های نظری در مورد حقوق بشر، در تلقی‌های متفاوت از ماهیت آن نهفته است. در تعریف حقوق بشر چنین آمده است: «حقوق بشر به معنای امتیازاتی کلی است که هر فرد انسانی طبیعتاً داراست.» این تعریف خاستگاه غیردینی و سکولاریستی دارد. در مقابل این تعریف، از دیدگاه دین می‌توان گفت: «حقوق بشر، حقوق بنیادین و پایه‌ای است که هر انسان از آن جهت که انسان است، فارغ از رنگ، نژاد، زبان، ملیت، جغرافیا، اوضاع و احوال متغیر اجتماعی، میزان قابلیت و صلاحیت ممتاز و فردی و هر عنوان عارضی دیگر، از خداوند دریافت کرده است.»

همانطور که مشخص است، حقوق سکولار برای بشر، حقوقی با خاستگاه طبیعیِ قائل است و حقوق دینی، حقوقی با خاستگاه الهی است که این دو مسلماً در بعضی جهات نمی‌توانند جهانشمول باشند. بر اساس این تعاریف، تفاوت میان دیدگاه‌های مختلف در زمینه حقوق بشر محرز می‌شود.

با تعمیم این مثال، یعنی شناخت خاستگاه حقوقی زن که منشأیی الهی دارد، مشخص می‌شود در اسلام کمیت غیر از کیفیت است، به این معنا که اسلام حقوق تکوینی متفاوتی برای مرد و زن قائل شده است، اما هرگز امتیاز و ترجیح حقوقی برای مردان نسبت به زنان قائل نیست. اسلام بر اساس شریعت، اصل مساوات انسان‌ها را درباره زن و مرد رعایت کرده است و با تساوی حقوق زن و مرد مخالف نیست، بلکه با تشابه حقوق آنها مخالف است. لازمه اشتراک زن و مرد در حیثیت و شرافت انسانی، تشابه صددرصدی آنان در حقوق نیست. زن و مرد در حقوق عمومی و حقوق انسانی برابر هستند، اما با توجه به تفاوت‌های موجود و غیرقابل انکار، تقسیم کار و وظیفه و اختصاص کارکردها در خصوص آنان نباید نادیده گرفته شود. تساوی با تشابه متفاوت است. اسلام هرگز امتیاز و ترجیح حقوقی و ارزشی برای مردان در مقایسه با زنان قائل نیست، گرچه با توجه به ملازمت حق و تکلیف، ممکن است به دلیل تکالیف بیشتری که بر اساس استعدادهای متفاوت بین زن و مرد بر عهده مردان گذاشته شده است، گاهی اختیارات بیشتری نیز قائل شده باشد.

در مقابل، نظام غرب در مسئله زن، اساس مبانی فکری و منابع حقوقی خود را تساوی به معنی تشابه قرار داده است. مثلاً کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان، وجود هر گونه تمایز یا استثنا یا محدودیت را در مورد زنان برنتافته و هر نوع تفاوتی را تبعیض و در نتیجه ستم در حق زنان تلقی می‌کند، حال آنکه تساوی مربوط است به رابطه بشر با یکدیگر از آن جهت که بشرند و همان گونه که بیان شد، زن از آن جهت که انسان است، مانند هر انسان دیگر آزاد آفریده شده و از حقوقی مساوی بهره‌مند است.

زن و مرد در انسانیت «برابرند»، ولی دو گونه انسانند با دو گونه خصلت و این اختلاف در متن آفرینش آنهاست. باید دید این تفاوت بین زن و مرد یک امر تصادفی و اتفاقی است یا جزو طرح خلقت است؟ آیا تفاوت دو جنس صرفاً یک تفاوت سطحی ساده ظاهری است یا به قول آلکسیس کارل، زیست‌شناس فرانسوی در هر سلول از سلول‌های انسان نشانی از جنسیت اوست؟ آیا رسالت و مسئولیت زن و مرد در نظام هستی یکسان است یا هر کدام رسالتی مخصوص به خود دارند؟

نهضتی که در غرب به دنبال احیای حقوق زن برخاست، به این نکته توجه نکرد که مسائل دیگری هم غیر از تساوی و آزادی در تدوین حقوق زنان وجود دارد، به این معنا که تساوی حقوق یک مطلب است و تشابه حقوق مطلب دیگر. برابری حقوق زن و مرد از نظر ارزش‌های مادی و معنوی یک چیز است و همانندی، هم‌شکلی و همسانی چیزی دیگر.

در نظام حقوقی غرب عمداً یا سهواً تساوی به جای تشابه نشست و برابری با همانندی یکی شمرده شد، در نتیجه کیفیت تحت‌الشعاع کمیت قرار گرفت و انسان بودن زن موجب فراموشی زن بودنش شد.

بر اساس آنچه بیان شد، کنوانسیونی چون کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان با آن مانیفست، نه به دنبال برابری و عدالت حقوقی و نفی تبعیض، بلکه به دنبال تشابه مکانیکی و همانندی حقوق زن و مرد بدون توجه به تفاوت استعدادها و شرایط وجودی و تکوینی آنهاست.

حال این سؤال مطرح می‌شود که دلیل تفاوت‌های حقوقی زن و مرد در اسلام چیست؟

همان گونه که گفته شد کمترین تردیدی در انسانیت زنان و همانندی آنان با مردان در ماهیت انسانی نیست، ولی نمی‌توان این پیش‌فرض را پذیرفت که هرگونه تفاوت حقوقی بین زن و مرد تبعیض است، حال آنکه تبعیض در مقابل عدالت است نه در مقابل تفاوت و مبنای حقوق، عدالت است نه برابری. اگر مبنا، برابری در هر شرایطی باشد، به این معنی که در شرایط نابرابر، حقوق یا تکالیف مساوی مقرر شود، خود این امر مصداق بارز تبعیض و بی‌عدالتی است.

تفاوت قوانین حقوقی اسلام بر اساس سه اصل مسلم پذیرفته می‌شوند، اول اثبات تفاوت‌های زن و مرد در نظام آفرینش، دوم فطری و سرشتی بودن تفاوت‌های تکوینی زن و مرد و سوم اصل عدالت‌محوری در نظام حقوقی اسلام.

اگر مبنای حقوق به جای عدالت برابری در هر شرایطی باشد، نتیجه آن همان مفاد ماده اول کنوانسیون مذکور است که هرگونه تمایز یا استثنا یا محدودیت بین زن و مرد را ناحق می‌داند. ناگفته پیداست که این مبنا با عقل سلیم سازگار نیست و در اینجا قطعاً تفاوت در حقوق و تکالیف مقتضی و شرط عدالت است، بنابراین نادیده گرفتن تفاوت‌ها در فرایند تقسیم کار و وظایف نه تنها غیرمنطقی و مخالف عقل است، بلکه گاهی موجب ظلم به زن می‌گردد، چه اینکه برابری در شرایط نابرابر و نامتساوی، به همان اندازه ظلم محسوب می‌شود که نابرابری در شرایط متساوی و برابر. چنانچه برخی از متفکران غربی نیز به این امر اعتراف کرده‌اند که به موجب این تفکر در عصر مدرن، ظلم‌ها و ستم‌های جدید و بیشتری بر جامعه زنان تحمیل شده است.

گزارش

سجاد مرسلی

چهارمحال و بختیاری درگیر پسماند و چالش زباله‌ها

با گذری به استان‌های مختلف کشور به راحتی می‌توان مشاهده کرد که وضعیت پسماندها به یکی از چالش‌های بزرگ زیست‌محیطی و بهداشتی تبدیل شده است. با افزایش جمعیت، توسعه صنعتی و مصرف‌گرایی، حجم پسماندهای تولیدی به‌صورت روزافزونی در حال افزایش است. این مسئله نه تنها مشکلات زیست‌محیطی، بلکه مشکلات اجتماعی و اقتصادی زیادی نیز به دنبال دارد. بر همین اساس انباشت زباله و نداشتن مدیریت صحیح آن در چهارمحال و بختیاری، به تهدیدی برای اکوسیستم و منابع طبیعی آن تبدیل شده که نیازمند ورود و تصمیم عاجل مسئولان است.

متأسفانه بسیاری از پسماندها در اقصی نقاط ایران به شکل مناسب مدیریت نمی‌شوند و در نتیجه، آلودگی خاک، آب و هوا به وجود می‌آید که تأثیرات منفی بلندمدتی بر سلامت جامعه و محیط‌زیست دارد. حالا و با افزایش چالش‌های زیست‌محیطی، از جمله تغییرات اقلیمی، آلودگی هوا و بحران پسماند، ضرورت اقدامات عملی برای حفاظت از زمین بیش از پیش احساس می‌شود. پسماندهای تولیدشده در کشور به چهار دسته اصلی تقسیم می‌شوند؛ پسماندهایی که از خانه‌ها، مراکز تجاری و تفریحی تولید می‌شوند. این نوع پسماند شامل زباله‌های غذایی، کاغذ، پلاستیک و سایر مواد بازیافتی است. پسماندهای صنعتی که شامل پسماندهای تولیدی در صنایع مختلف مانند کارخانه‌ها و پالایشگاه‌ها هستند. این پسماندها اغلب حاوی موادشیمیایی خطرناک و آلاینده‌های مختلف هستند. بیمارستان‌ها، کلینیک‌ها و مراکز بهداشتی مقادیر زیادی پسماند عفونی، شیمیایی و دارویی تولید می‌کنند که اگر به‌درستی مدیریت نشوند، می‌توانند به شیوع بیماری‌ها و آلودگی محیط‌زیست منجر شوند. فعالیت‌های کشاورزی نیز حجم زیادی از پسماندهای آلی و غیرآلی، مانند کاه و مواد شیمیایی، تولید می‌کنند که نیاز به مدیریت صحیح دارند.

■ مدیریت صحیح زباله‌ها

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست چهارمحال و بختیاری از مدیریت پسماند به عنوان برنامه ماندگار حفاظت محیط‌زیست استان در سال جدید نام برده و می‌گوید: «امسال، تدوین و اجرایی شدن برنامه مدیریت پسماند استان و استفاده از تمامی ظرفیت‌های بین بخشی، فرهنگی استان با همراهی مردم از اصلی‌ترین برنامه‌های مشارکتی حفاظت محیط‌زیست استان خواهد بود.» محسن کریمی با اشاره به معضلات مدیریت پسماند استان از همه سازمان‌های مردم‌نهاد استان خواست تا با همراهی خود در برنامه‌های آموزشی و تنویر افکار عمومی این اداره‌کل را یاری رسانند. در کشورهای توسعه یافته، تفکیک زباله و بازیافت به یک اصل تبدیل شده است، اما در ایران هنوز این فرهنگ به‌طور کامل جا نیفتاده است. دولت و شهرداری‌ها باید زیرساخت‌های لازم را فراهم کنند تا مردم بتوانند به‌راحتی زباله‌های خود را تفکیک کنند. آموزش عمومی نقش مهمی در کاهش آلودگی دارد. اگر مردم بدانند که چگونه می‌توانند با تغییرات کوچک در سبک زندگی خود تأثیر بزرگی بر محیط زیست بگذارند، قطعاً شاهد نتایج بهتری خواهیم بود. در همین راستا یکی از فعالان حوزه محیط‌زیست با اشاره به اهمیت مدیریت پسماند، تأکید می‌کند: «یکی از مهم‌ترین چالش‌های محیط زیستی، مدیریت صحیح زباله‌هاست. متأسفانه، بسیاری از مناطق با انباشت زباله مواجه هستند که تأثیرات مخربی بر اکوسیستم دارد. باید فرهنگ تفکیک زباله از مبدأ را در میان مردم نهادینه کنیم تا بتوانیم میزان آلودگی را کاهش دهیم.»

■ نیازمند قوانین سختگیرانه

یکی از کارشناسان منابع طبیعی با اشاره به اهمیت جنگل‌ها در حفظ تعادل اکولوژیکی می‌گوید: «درختکاری یکی از راه‌های مؤثر برای کاهش آلودگی هوا و حفظ منابع طبیعی است. طرح کاشت یک میلیارد درخت در کشور می‌تواند تأثیر به سزایی در بهبود شرایط زیست‌محیطی داشته باشد و به کاهش اثرات مخرب تغییرات اقلیمی کمک کند.» محمد رضایی ادامه می‌دهد: «متأسفانه، در برخی مناطق شاهد تخریب جنگل‌ها و نابودی پوشش گیاهی هستیم که این امر تأثیرات جبران‌ناپذیری بر اکوسیستم دارد. باید قوانین سختگیرانه‌تری برای جلوگیری از قطع بی‌رویه درختان وضع شود و مردم نیز در حفظ منابع طبیعی مشارکت بیشتری داشته باشند.»

وی تأکید می‌کند: «برنامه‌های آموزشی و فرهنگسازی در مدارس و دانشگاه‌ها می‌تواند نقش مهمی در افزایش آگاهی عمومی داشته باشد. اگر نسل‌های آینده از کودکی با اهمیت محیط زیست آشنا شوند، قطعاً در آینده شاهد رفتارهای مسئولانه‌تری خواهیم بود.» مدیریت پسماند در ایران به شکل جامعی انجام نمی‌شود و با چالش‌های مختلفی روبه‌روست. در بسیاری از مناطق، پسماندهای شهری و صنعتی به‌طور مستقیم در محل‌های دفن زباله رها می‌شوند که این روش باعث آلودگی محیط‌زیست می‌شود. روش‌های دفن زباله به‌طور گسترده‌ای در ایران به‌کار می‌رود، اما اغلب این محل‌ها استانداردهای بهداشتی و زیست‌محیطی را رعایت نمی‌کنند. عدم تفکیک زباله در مبدأ از جمله مشکلات موجود در استان‌های ایران است. بسیاری از مردم زباله‌های خشک و تر را از هم تفکیک نمی‌کنند و این امر موجب می‌شود که مواد بازیافتی ارزش خود را از دست بدهند. در نتیجه، حجم زیادی از موادی که می‌توانند بازیافت شوند، به محل‌های دفن زباله فرستاده می‌شوند و از منابع ارزشمندی مانند پلاستیک، فلزات و کاغذ بهره‌برداری نمی‌شود. علاوه بر این، بازیافت در ایران به‌صورت گسترده و سیستماتیک انجام نمی‌شود. تعداد محدودی از شرکت‌ها و کارگاه‌های بازیافت فعال هستند و این صنعت به دلیل نبود سیاست‌های حمایتی و سرمایه‌گذاری ناکافی به طور کامل رشد نکرده است، این در حالی است که کشورهای پیشرفته، از بازیافت به‌عنوان یک منبع درآمد و کاهش فشار بر محیط‌زیست استفاده می‌کنند.

آبرسانی خیران به ۶۷۸ روستای در خراسان رضوی

خراسان رضوی

به همت خیران ۶۷۸ روستای استان خراسان رضوی از نعمت آب سالم وبهداشتی برخوردار شدند.

مدیرعامل آب و فاضلاب خراسان رضوی با بیان اینکه در چهار سال گذشته به ۶۷۸ روستای استان آبرسانی شد، گفت: به همت افراد خیر و واقف ۲۵۹ روستا در سال گذشته از نعمت آب سالم و بهداشتی برخوردار و طرح‌های آبرسانی به ۱۷۴ روستا در سال گذشته آغاز شد که از این تعداد ۶۲ روستا در محدوده شهرستان مشهد قرار دارند. حسین امامی افزود: همچنین ۱۱۲ روستا واجد شرایط در استان برای آبرسانی از طریق خیران انتخاب شده است تا از ظرفیت خیران خارجی نیز استفاده شود. وی تأکید کرد: از این رو موضوع جذب کمک‌های خیران خارج از کشور و همچنین واحدها و شرکت‌های تولیدی به‌منظور اجرای طرح‌های آبرسانی به روستاها در دستور کار قرار دارد.

برگزاری نخستین رویداد ۵۲ شهید دانشجو معلم مرکزی

مرکزی

در راستای گرامیداشت هفته معلم، نخستین رویداد ۵۲ شهید دانشجو معلم در استان مرکزی برگزار می‌شود.

معاون هماهنگی دانشگاه فرهنگیان استان مرکزی با اشاره به برگزاری نخستین رویداد ۵۲ شهید دانشجو معلم این استان به عنوان سرفصل مستمر یک جریان فرهنگی افزود: هدف از برگزاری این رویداد تداوم پیام شهدا و انتقال فرهنگ جهاد و شهادت به نسل‌های آینده است. محمدعلی کمالی‌نهاد تصریح کرد: برنامه‌ریزی برای برگزاری این اجلاسیه در روز نهم اردیبهشت‌ماه در سالن پیامبر اعظم (ص) استانداری مرکزی انجام می‌شود و اطلاعات شهدای دانشجو معلم این استان با تعامل و همکاری بسیج دانشجویی، بنیاد شهید و خانواده‌های معظم شهدا گردآوری و مستندسازی می‌شود.

این مسئول با اشاره به دوشهید شاخص معلم گفت: شهید محمدرضا نوربهشت و شهید احمد زکی به عنوان دو شهید شاخص انتخاب شده‌اند که مستندات کافی و لازم جهت تدوین کتاب زندگینامه آنان فراهم است و این کتاب‌ها در مرحله تکمیل قرار دارند. همچنین تئاتری براساس نمایشنامه‌ای هنری درباره شهید علاءالدین اجاقی آماده شده که در روز اجلاسیه اجرا خواهد شد. کمالی‌نهاد افزود: این اجلاسیه با تشکیل ستادی به ریاست استاندار و دبیری دانشگاه فرهنگیان و با همکاری بنیاد حفظ آثار دفاع مقدس، بسیج دانشجویی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی برگزار می‌شود و شامل سخنرانی، رونمایی از فرهنگ‌نامه شهدا و نمایش آثار هنری خواهد بود.

وی با اشاره به برنامه‌های معرفی دستاوردها و پیام‌های شهدا تصریح کرد: تعداد پنج غرفه در حاشیه اجلاسیه برگزار خواهد شد که برپایی یک غرفه با محوریت نردبان شهدا در نظر گرفته شده است و موضوعات دفاع ملی، اقتدار ملی، معرفی شهدا، مهدویت و حمایت از فلسطین و غزه از دیگر موضوعات سایر غرفه‌ها خواهد بود. معاون هماهنگی دانشگاه فرهنگیان استان مرکزی گفت: در برگزاری این اجلاسیه برنامه‌های فرهنگی دیگری از جمله موشن گرافی زندگینامه شهدا، گفت‌وگو با خانواده‌های شهدا و مراسم پرچم‌گردانی پرچم بارگاه امام رضا (ع) نیز پیش‌بینی شده است.

گرامیداشت روز دختر با اجرای ۱۸۰ ویژه برنامه سپاه یزد

یزد

سپاه الغدیر استان یزد با هدف گرامیداشت روز دختر ۱۸۰ ویژه برنامه اجرا می‌کند.

فرمانده سپاه الغدیر یزد در تشریح برنامه‌های بزرگداشت روز دختر با اعلام تدوین بیش از ۱۸۰ عنوان برنامه ویژه این ایام که عمدتاً با محوریت دختران است، افزود: چهارمین پاتوق دختران ریحان به منظور ایجاد فضایی امن برای این قشر و برای اولین بار با تمام ویژگی‌های مورد نیاز دختران به طور متمرکز در یزد راه اندازی می‌شود. سردار حسین زارع کمالی مهم‌ترین این برنامه‌ها را برگزاری رویداد فرهنگی هنری «بشرا» با هفت عنوان برنامه از جمله برگزاری جشنواره ریحانه با موضوع دختران، افتتاح دو حوزه مقاومت خواهران در استان، برگزاری جشن بانوی کرامت، دیدار با دختران بی‌سرپرست، خدمات‌رسانی گروه‌های جهادی، برپایی نمایشگاه‌های مختلف و اجتماع دختران حاج قاسم و روایت پیشرفت از سوی بانوان نخبه استان اعلام کرد. وی از برگزاری اجتماع بزرگ دختران در مراکز شهرستان‌ها خبر داد و افزود: این برنامه در مرکز استان امروز با برپایی اجتماع ۶ هزار نفری در حسینیه محمودآباد شهر یزد و با حضور رئیس سازمان بسیج برگزار خواهد شد. این مسئول با اشاره به راه‌اندازی پاتوق‌های دختران ریحان در استان از دو سال قبل و در فضاهایی محدود و کوچک تأکید کرد: بازخوردهای خوب کسب شده از این پاتوق‌ها باعث شد تا شاهد راه اندازی چهارمین پاتوق دختران ریحان در فضایی متمرکز و بزرگ با امکاناتی مانند سینما، کتابخانه، فضاهای بازی و سرگرمی و کافی شاپ و غیره در مرکز استان به عنوان فضایی امن، دلنشین و رایگان در حسینیه آیت الله خامنه‌ای یزد باشیم. سردار زارع کمالی با ابراز امیدواری نسبت به راه اندازی این قبیل فضاها در مراکز شهرستان‌ها تا پایان سال جاری گفت: برای مقابله با رشد قارچ گونه چالش‌های این حوزه، نیازمند ورود تمام دستگاه‌های فرهنگی به این مقوله هستیم. وی در بخش دیگری از سخنانش ضمن گرامیداشت روز معلم افزود: همه ما زیر بار منت معلمان هستیم، چراکه فعالیت معلمان به واقع باقیات الصالحات است و دشمن نیز در همین راستا تلاش دارد از شأن و منزلت معلمان جامعه به عناوین مختلف بکاهد.

آغاز گازرسانی به ۴۸۸ روستای سیستان‌وبلوچستان

سیستان‌وبلوچستان

در راستای گازرسانی به روستاهای فاقد گاز عملیات گازرسانی به ۴۸۸ روستا در سیستان‌وبلوچستان آغاز شد.

رئیس برنامه‌ریزی شرکت گاز سیستان و بلوچستان گفت: در بخش روستایی ۲۲ روستا در محدوده شهرستان‌های خاش، ایرانشهر، بمپور، زابل، زهک و نیمروز از شبکه گاز برخوردار بوده و عملیات اجرایی گازرسانی در ۴۸۸ روستای استان در حال اجراست. امالبنین عرب، با اشاره به اینکه عملیات گازرسانی به بیش از ۸۰۰ روستای دیگر استان نیز تا سال آینده آغاز خواهد شد، افزود: افق گازرسانی در بخش روستایی تا سال ۱۴۰۷ پیش بینی شده است، به‌طوری که همه روستاها زیرپوشش گازرسانی قرار خواهند گرفت. وی با بیان اینکه در بخش غیرخانگی مانند تجاری، صنعتی و سایر بخش‌ها نیز بیش از ۴۲ هزار مشترک از گاز شهری در سطح استان بهره‌مند هستند، افزود: از ۵۵ شهر استان، ۱۴ شهر دارای شبکه گاز هستند و عملیات اجرایی گازرسانی برای ۲۱ شهر در حال اجراست. این مسئول ادامه داد: در حال حاضر ۲۵۰ هزار مشترک از نعمت گاز طبیعی بهرمند هستند.

بهره‌برداری از ۱۷ مدرسه خیرساز در هفته دولت

مازندران

در راستای نوسازی مدارس استان مازندران، ۱۷ مدرسه در هفته دولت به بهره برداری می‌رسد.

مدیرکل نوسازی مدارس مازندران با اعلام اینکه ۱۲ پروژه نیمه کاره در حوزه مدارس داریم، افزود: ۱۹ پروژه مدرسه تخریبی داریم، جهت نوسازی و بازسازی این مدارس درصدد جابه‌جایی دانش‌آموزان هستیم تا با استفاده از اعتبارات ملی و مسئولیت اجتماعی سایر دستگاه‌ها این پروژه‌ها به سرانجام برسد. مهدی استادیان ساروی افزود: ۱۷ پروژه مدرسه خیرساز با مشارکت نیروهای مردمی و خیرین مدرسه‌ساز، حسب دستور رئیس‌جمهور مقرر شد در هفته دولت مورد بهره‌برداری قرار گیرد که شش پروژه در شهرستان بابل قرار دارد و خیرین این شهرستان پای کار هستند. وی ادامه داد: دو پروژه در ساری است که طی روزهای آینده مورد کلنگ‌زنی قرار می‌گیرد و همچنین سایر پروژه‌ها در شهرهای نکا، محمودآباد، آمل، تنکابن، سیمرغ و نوشهر به بهره‌برداری می‌رسند. به گفته این مسئول اولین مدرسه سنگی در شهرستان نوشهر در هفته دولت مورد افتتاح و بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

خوزستان

خدمت‌رسانی ۹۳ موکب خوزستانی به زائران اربعین

در راستای خدمت‌رسانی به زائران اربعین، ۹۳ موکب استان خوزستان در کربلا برپا می‌شود.

مسئول ستاد بازسازی عتبات عالیات خوزستان با اشاره به آماده‌سازی مواکب برای ارائه خدمات در ایام اربعین حسینی گفت: ازاین استان ۹۳ موکب جهت خدمت‌رسانی به زوار اربعین، به کشور عراق اعزام خواهند شد که در هفته گذشته کارگاه آموزشی مدیران این مواکب برگزار شد. حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمود موسوی افزود: علاوه بر این مواکب، مقرر است از چهار مبدأ ورودی استان خوزستان تا دو گذرگاه مرزی چذابه و شلمچه، مواکب اربعین حسینی برای خدمت‌رسانی به زائران در حوزه اسکان و تغذیه مستقر شوند. وی ادامه داد: انتظار می‌رود مواکب در کنار خدمات خود در هنگام اذان، کارها و خدمات خود را متوقف و ضمن پخش اذان، زائران را به اقامه نماز جماعت دعوت کنند. این مسئول با اشاره به طرح توسعه حرم امام حسین (ع) و ساخت صحن عقیله بنی‌ها از مواکب برای مشارکت در بازسازی دعوت کرد.

کرمانشاه

اشتغال‌آفرینی شیلات برای ۳ هزار و ۸۵۰ کرمانشاهی

رونق آبزی‌پروری در استان کرماشاه برای ۳ هزار و ۸۵۰ نفر اشتغال ایجاد کرد.

مدیرکل شیلات کرمانشاه با بیان اینکه سال گذشته، ۵۰۲ واحد شیلاتی در استان در قالب ۴۲۰ مزرعه سردآبی و دو منظوره، ۸۰ واحد مزرعه گرمابی، دو مزرعه تولید ماهیان خاویاری و ۱۵ واحد مزرعه پرورش ماهیان زینتی فعالیت داشتند و موفق به تولید ۲۲ هزار و ۷۸۷ تن انواع آبزیان پرورشی شدند، افزود: این میزان تولید شامل انواع ماهیان گرمابی، سردابی و خاویاری در مزارع پرورش ماهی و منابع آبی استان است. سهراب صحرایی همچنین به صادرات قابل توجه آبزیان اشاره کرد و ادامه داد: ۵ هزار و ۲۰۰ تن ماهی تازه خوراکی و منجمد، ۲ میلیون و ۴۹۹ هزار و ۵۰ قطعه ماهی زنده کپور و سه تن میگو از پایانه‌های مرزی استان صادر شده است. وی با اشاره بر تلاش‌ها برای توسعه صنعت شیلات گفت: این فعالیت‌ها به صورت مستقیم، زمینه اشتغال ۳ هزار و ۸۵۰ نفر را در کرمانشاه فراهم کرده است.

لرستان

بهره‌مندی ۲۰ هزار کارگر ساختمانی از خدمات بیمه‌ای

بیش از ۲۰ هزار کارگر ساختمانی در استان لرستان از خدمات بیمه تأمین اجتماعی برخوردار شدند.

مدیرکل تأمین اجتماعی لرستان با بیان اینکه هم‌اکنون ۲۰ هزار و ۶۴۵ کارگر ساختمانی از خدمات تأمین اجتماعی در این استان بهره‌مند هستند، افزود: مجموع افراد تحت پوشش این سازمان طی سال گذشته ۷۸۱ هزار و ۶۵۴ نفر بود که از این تعداد ۲۲۸ هزار و ۲۵۳ نفر بیمه شده اصلی و ۹۳ هزار و ۸۰۱ نفر مستمری‌بگیر هستند. مجتبی گودرزی با اشاره به اینکه طی سال گذشته در راستای تعهد غرامت‌های کوتاه مدت تأمین اجتماعی استان هزار و ۷۷۵ نفر بیمه بیکاری دریافت کردند، افزود: بیش از ۱۰۷ هزار و ۶۱۵ میلیارد و ۱۲۴ میلیون ریال تعهدات بلندمدت به جامعه تحت پوشش تأمین اجتماعی استان پرداخت شده است. وی ادامه داد: رسالت تأمین اجتماعی ایجاد امنیت و آرامش خاطر برای بیمه‌شدگان در دوران اشتغال و مستمری بگیران و بازنشستگان در دوران فراغت از کار است.

واگذاری ۱۳۲ واحد شهرستان قیدار تا پایان شهریور ماه

زنجان

۱۳۲ واحد از مسکن ملی شهرستان قیدار استان زنجان تا پایان شهریور سال جاری واگذار می‌شود.

مدیرکل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان زنجان گفت: پروژه ۵۱۹ واحدی طرح نهضت ملی مسکن شهر قیدار در حال حاضر ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد که تا پایان شهریورماه ۱۳۲ واحد از این پروژه به متقاضیان واگذار می‌شود. رضا خواجه‌ای با اشاره به اینکه این پروژه در زمینی به مساحت ۷ هکتار از مساحت ۲۵ هکتار الحاق شده به محدوده در ۸۷ بلوک شش واحدی با زیر بناهای متفاوت از ۷۵ تا ۹۵ متر مربع در حال احداث است، افزود: درصورت واریزی به موقع متقاضیان و مشارکت بانک‌های عامل در ارائه تسهیلات، فاز بعدی این پروژه که شامل ۶۶ واحد است تا پایان سال واگذار می‌شود. وی ادامه داد: با اجرای طرح نهضت ملی مسکن برای اقشار کم درآمد در ایجاد توازن در تقاضای مسکن گام‌های مؤثری برداشته شده که البته اجرای صحیح این طرح می‌تواند ضمن رشد تولید مسکن و پاسخ مناسب به تقاضای بازار تا حدود زیادی تورم حاصل از بخش مسکن را مهار کند.

تولید ارقام جدید گندم و جو در سایت کشاورزی ورامین

تهران

در راستای مقابله با چالش‌های تغییر اقلیم و کاهش منابع آبی، ارقام جدید گندم و جو در سایت کشاورزی ورامین تولید شد.

عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان تهران با بیان اینکه ایستگاه پژوهشی ورامین به عنوان یکی از سایت‌های اقلیم معتدل کشور، نقش مهمی در اصلاح و معرفی ارقام جدید گندم و جو ایفا می‌کند، افزود: این ارقام با هدف مقابله با چالش‌های تغییر اقلیم و کاهش منابع آبی، در فرآیندی چندساله مورد آزمایش و ارزیابی قرار می‌گیرند. امیرحسین نوربخش با اشاره به جایگاه این مرکز در پیشبرد پروژه‌های تحقیقاتی در زمینه غلات و دانه‌های روغنی ادامه داد: فعالیت‌های ما در ایستگاه مرکزی در زمینه غلات بر دو محور اصلی متمرکز است؛ از یک سو در تولید و اصلاح ارقام جدید گندم و جو و از سوی دیگر در توسعه و تولید هسته‌های اولیه بذر غلات جهت تأمین بذر خالص و باکیفیت است. وی تصریح کرد: آزمایش‌های اولیه و پیشرفته مقایسات عملکرد در ادامه فرآیند اصلاحی که در روش‌های کلاسیک بین ۱۰ تا ۱۵ سال طول می‌کشد، در این ایستگاه انجام می‌شود. این کارشناس کشاورزی در ادامه به چالش‌های ناشی از تغییرات اقلیمی، خشکسالی، گرمای انتهای فصل و شوری خاک اشاره کرد و گفت: ما در این آزمایشات به شناسایی لاین‌هایی می‌پردازیم که علاوه بر داشتن عملکرد بالا، ویژگی‌هایی چون تحمل به خشکی و فرار از گرمای آخر فصل را نیز دارا باشند. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌ها مقاومت به بیماری‌ها، به ویژه زنگ زرد گندم است که تهدیدی جدی برای تولید غلات در کشور به شمار می‌آید. نوربخش با بیان اینکه پس از انتخاب لاین‌های بهینه، آزمایش‌های پایداری و سازگاری عملکرد در چند سایت و در طول سال‌های مختلف انجام می‌شود تا اطمینان حاصل شود که ویژگی‌های مطلوب این لاین‌ها در مکان‌های مختلف و در طول زمان حفظ خواهد شد، افزود: لاین‌هایی که در این آزمایشات عملکرد بهتری نشان دهند قابلیت اینکه به عنوان ارقام جدید گندم و جو معرفی شوند را دارا خواهند بود.

خبر

ایجاد شغل برای ۵ هزار نفر با اجرای طرح‌های توسعه باغات آذربایجان شرقی

آذربایجان شرقی

مدیر امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان شرقی از اشتغال بیش از ۵ هزار نفر با اجرای طرح‌های توسعه باغات در استان خبر داد.

مسعود جعفرنژاد، مدیر امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان شرقی با بیان اینکه ما در تلاش هستیم تا با استفاده از ارقام اصلاح‌شده و پرمحصول، عملکرد باغات را افزایش دهیم و هزینه‌های تولید را کاهش دهیم، گفت: برای تشویق سرمایه‌گذاران و راه‌اندازی واحدهای دانش‌بنیان با توجه به شعار سال و به منظور ایجاد تحول در باغداری، ما اقدام به راه‌اندازی واحدهای دانش‌بنیان کشت بافت کرده‌ایم. این واحدها به ما کمک می‌کنند تا با تکیه بر دانش بومی، سالانه بیش از ۲۰۰ هزار اصله نهال گواهی‌شده تولید کنیم. همچنین واحدهای تخصصی تولید نشای گیاهان دارویی را نیز راه‌اندازی کرده‌ایم که هدف آن تأمین نیازهای داخلی و صادرات است. وی بیان کرد: نظارت و رصد دقیقی روی واحدهای تولید نهال و نشاء وجود دارد و با واحدهای غیرمجاز برخورد خواهیم کرد. توسعه باغات در مناطق خارج از حوضه آبریز دریاچه ارومیه با سرمایه‌گذاری چندین شرکت معتبر داخلی در حال انجام است. این باغات مدرن و متراکم به ما کمک می‌کنند تا تولید میوه را در فضای کنترل‌شده افزایش دهیم و در نتیجه اشتغالزایی و ارزآوری بیشتری داشته باشیم. این مسئول با اشاره به اینکه در حال اجرای طرح‌های مختلف باغداری هستیم، گفت: از جمله این طرح‌ها، حذف و جایگزینی باغات، اصلاح باغات درجه ۲ در مناطق داخل حوضه آبریز دریاچه ارومیه و توسعه باغات در مناطق خارج از حوضه و مناطق حوضه ارس است. این اقدامات در سطحی بالغ بر هزار هکتار انجام می‌شود و با ارقام سازگار و در چارچوب الگوی کشت این مناطق به بهره‌برداری بهینه از منابع و سرمایه‌گذاری‌های راکد کمک می‌کند. جعفرنژاد گفت: اشتغالزایی و تخصیص اعتبارات با اتمام این طرح‌ها، پیش‌بینی می‌شود که بیش از ۲ هزار نفر به طور مستقیم و ۳ هزار و ۵۰۰ نفر به‌طور غیرمستقیم مشغول به کار شوند. همچنین ما به تخصیص اعتبارات یارانه نهال برای توسعه باغات در خارج از حوضه آبریز دریاچه ارومیه برای شهرهای حاشیه ارس (مرند، جلفا، خداآفرین) تحت نظارت سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی توجه ویژه‌ای داریم. این اقدامات، گامی مثبت در راستای بهبود وضعیت باغداری و تأمین معیشت بهره‌برداران در استان آذربایجان شرقی است.

گذری بر استان‌ها

■ **آذربایجان غربی:** فرمانده یگان حفاظت از اراضی کشاورزی آذربایجان‌غربی از صدور ۴۲۷ اخطاریه توقف تغییر کاربری‌های غیرمجاز در استان در نخستین ماه سال ۱۴۰۴ خبر داد. سرهنگ بهرام تقی‌زاده افزود: در فروردین‌سال جاری، ۱۱۷ گزارش مردمی و منابع رسمی از طریق سامانه‌ها دریافت شد که از این میان ۸۱ گزارش مورد بررسی میدانی قرار گرفت و صحت ۳۶ گزارش تأیید شد. وی با اشاره به استمرار گشت‌های نظارتی و تقویت پایش هوشمند، افزود: بیشترین تعداد با ۱۵۰ فقره در شهرستان ارومیه به ثبت رسیده است.

■ **آذربایجان شرقی:** حسین فتحی مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی آذربایجان شرقی با بیان اینکه تعهد این اداره کل برای اشتغال در سال گذشته ۳۵ هزار نفر بود که به همت کارفرمایان ۴۶ هزار و ۴۱۶ نفر اشتغال در سامانه رصد ثبت شده است، گفت: اشتغال در استان با افزایش ۳۱ درصدی همراه بوده است.

■ **گیلان:** رئیس اداره توسعه نوغانداری گیلان گفت: امسال ۱۵ هزار جعبه تخم نوغان در استان توزیع می‌شود و پیش بینی شده از این مقدار تخم نوغان، نوغانداران ۵۶۰ تُن پیله‌تر ابریشم برداشت کنند. سیدنبی هادی‌درو با اشاره به اینکه توزیع تخم نوغان تا پایان اردیبهشت ادامه دارد، افزود: نوغانداران می‌توانند برای دریافت تخم نوغان از ساعت ۷:۳۰ تا ۱۷ به ۱۱ شعبه در شهرستان‌های لنگرود، شفت، لاهیجان، فومن، صومعه‌سرا، رشت، بندرانزلی و آستانه‌اشرفیه مراجعه کنند.

■ **تهران:** مدیر برق پاکدشت با اشاره به مشکلات ناشی از ناترازی برق در اوج تابستان و افزایش مصرف انرژی گفت: در راستای تأمین انرژی پایدار، پروژه‌های احداث نیروگاه‌های خورشیدی در شهرستان پاکدشت در دستور کار قرار گرفته است. علی اکرم منصور کراتی افزود: این پروژه‌ها شامل ۱۱ نیروگاه خورشیدی با مجموع ظرفیت ۳۳ مگاوات است که در صورت بهره‌برداری، می‌تواند بخش عمده‌ای از نیازهای برق این شهرستان را تأمین کند. این پروژه‌ها می‌تواند به‌طور مستقیم بر کاهش وابستگی به منابع فسیلی و بهبود وضعیت انرژی تأثیرگذار باشد.

■ **خراسان‌رضوی:** مدیرکل غله و خدمات بازرگانی خراسان رضوی در همایش روز ملی گندم و نان که در کاشمر برگزار شد، گفت: پیش‌بینی می‌شود امسال بیش از ۶۶۰ هزار تن تولید گندم را داشته باشیم که از این میزان بیش از ۵۳۰ هزار تن تحویل مراکز خرید خواهد شد. وحیدرضا فریدونی افزود: امسال گندم با افت مفید یک درصد و غیرمفید ۴ درصد به قیمت ۲۰ هزار و ۵۰۰ تومان در مراکز خرید از کشاورزان خراسان رضوی خریداری می‌شود.

آگهی مناقصه خرید و نصب باسداکت

سازمان بسیج سازندگی استان قم در نظر دارد نسبت به خرید و نصب باسداکت از طریق مناقصه عمومی اقدام نماید.

لذا از کلیه متقاضیان شرکت در مناقصه دعوت به عمل می آید، جهت دریافت اسناد مناقصه از تاریخ نشر آگهی به تاریخ ۱۴۰۴،۰۲،۰۸ و بازدید در صورت نیاز از محل در تاریخ ۱۴۰۴،۰۲،۰۹ به محل مسجد مقدس جمکران شهر مقدس قم و جهت ارایه ی پیشنهاد قیمت از تاریخ نشر آگهی ۱۴۰۴،۰۲،۰۸ لغایت ۲ روز به واحد فنی مهندسی سازمان بسیج سازندگی به نشانی قم: میدان امام خمینی(ره) کوچه ۲۲ پلاک ۱۳ مراجعه نمایند.

■ ■ ■ زمان اتمام مدت مناقصه و تحویل اوراق ۱۴۰۴،۰۲،۱۰ می باشد و این مدت به هیچ عنوان قابل تمدید نمی باشد.

■ ■ (هزینه آگهی به عهده برنده مناقصه است)

امور قراردادها سازمان بسیج سازندگی استان قم(۰۹۱۲۷۵۹۳۶۲۴)

در دیدار روز سه‌شنبه ۲۶فروردین ۱۴۰۴ رهبر حکیم انقلاب اسلامی با مسئولان قوای سه‌گانه، نقشه‌ای راهبردی برای رسیدن به اقتصاد مقاومتی و توسعه پایدار کشور ترسیم شد. این نقشه راه، شامل ۱۰محور کلیدی است، از کنترل نقدینگی و اصلاح الگوی مصرف انرژی تا رفع موانع سرمایه‌گذاری و گسترش روابط اقتصادی با همسایگان. این راهبردها نه‌تنها برای عبور از چالش‌های اقتصادی فعلی ضروری‌اند، بلکه زمینه‌ساز تحقق شعار سال ۱۴۰۴ یعنی «سرمایه‌گذاری برای تولید» نیز خواهند بود. در سلسله گزارش‌های پیش‌رو، هر یک از این محورها به‌طور جداگانه بررسی و تحلیل خواهند شد. این هشتمین گزارش، بر یکی از بنیادی‌ترین این محورها یعنی تأمین امنیت سرمایه‌گذاری تمرکز دارد.

گزارش یک

سعید فرح‌بخش

سلسله گزارش‌های نقشه راه اقتصاد پویا- ۸

بازارهای بکر و فرصت‌های طلایی همسایگان

ایران با دیپلماسی اقتصادی هوشمند، روابط تجاری با همسایگان و قطب‌های آسیا و آفریقا را گسترش می‌دهد

جهان در گرداب تحولات پیاپی، چهره‌ای تازه به خود گرفته است، اما ایران با بهره‌گیری از موقعیت ژئوپلتیک ممتاز خود، فرصتی بی‌نظیر برای نقش‌آفرینی در تجارت منطقه‌ای پیش‌رو دارد. قرارگیری در قلب غرب آسیا، همسایگی با ۱۵ کشور و دسترسی به آب‌های آزاد، کشورمان را به شاهراه اتصال آسیا، اروپا و آفریقا تبدیل کرده است. تحریم‌های اقتصادی غرب در سال‌های اخیر، تهران را به سمت تقویت دیپلماسی اقتصادی با همسایگان و پیوند با قطب‌های نوظهور آسیایی و آفریقایی سوق داده است. از رشد مبادلات تجاری با ترکیه، عراق و افغانستان گرفته تا امضای توافق‌های همکاری بلندمدت با چین و هند، نشانه‌های روشنی از تغییر رویکرد اقتصادی کشور به چشم می‌خورد. بر اساس داده‌های رسمی، تجارت غیرنفتی ایران با ۱۵ کشور همسایه در سال ۱۴۰۳ با رشد ۲۱ درصدی به رقم ۷۴ میلیارد و ۳۱۷ میلیون دلار رسید که در میان کشورهای همسایه عربستان سعودی بیشترین رشد را به خود اختصاص داده است. همچنین روند پیوستن به سازمان‌های منطقه‌ای همچون سازمان همکاری شانگهای و بریکس نیز در حال سرعت گرفتن است. این تحرکات تازه، چشم‌اندازهای جدیدی برای همکاری اقتصادی، انتقال فناوری، جذب سرمایه و توسعه تجارت منطقه‌ای گشوده‌اند. در چنین شرایطی، این پرسش مطرح است که آیا ایران می‌تواند با تکیه بر دیپلماسی اقتصادی فعال، موانع موجود را کنار بزند و به هاب بزرگ تجاری منطقه تبدیل شود؟

کشورمان با موقعیت جغرافیایی راهبردی خود، از شمال به دریای خزر، از جنوب به خلیج فارس و دریای عمان و از شرق و غرب به بازارهای پرجمعیت آسیای مرکزی، شبه‌قاره هند و غرب آسیا متصل است. این موقعیت، ایران را به گذرگاهی حیاتی برای تجارت جهانی تبدیل کرده است. به گفته کارشناسان، ایران می‌تواند با توسعه زیرساخت‌های ترانزیتی مانند بندر چابهار، نقش کلیدی در کریدورهای شمال- جنوب و شرق- غرب ایفا کند. در سال ۱۴۰۳، با تمرکز بر دیپلماسی اقتصادی، بیشترین میزان تجارت غیرنفتی ایران با کشورهای همسایه با امارات متحده عربی به میزان ۲۹ میلیارد و ۱۸۳ میلیون دلار، ترکیه ۱۹ میلیارد و ۳۶۳ میلیون دلار، عراق ۱۲ میلیارد و ۵۰۸ میلیون دلار، پاکستان ۳ میلیارد و ۱۲۹ میلیون دلار و افغانستان ۲ میلیارد و ۴۷۹ میلیون دلار بوده است.

تحریم‌های تحمیلی، این درک منطقی را ایجاد کرد که ایران به جای نگاه به غرب، به همسایگان خود توجه کند. دولت سیزدهم با شعار «دیپلماسی همسایگی»، برنامه‌ای منسجم برای افزایش تجارت با ۱۵ کشور همسایه طراحی کرد. هدفگذاری توسعه تجارت با همسایگان نشان‌دهنده عزم جدی ایران برای بهره‌برداری از این ظرفیت است. عراق به‌عنوان دومین مقصد صادراتی ایران، بازاری استراتژیک برای کالاهای ایرانی است. از محصولات پتروشیمی تا مواد غذایی، ایران توانسته است سهم خود را در بازار عراق افزایش دهد. در ترکیه، بخش خصوصی ایران با سرمایه‌گذاری در حوزه‌های نساجی و انرژی، روابط تجاری را تعمیق بخشیده است. همچنین بندر چابهار به‌عنوان دروازه ورود هند به آسیای مرکزی، همکاری‌های سه‌جانبه ایران، هند و افغانستان را تقویت کرده است. اما چالش‌هایی نیز وجود دارد. زیرساخت‌های ضعیف حمل‌ونقل، موانع گمرکی و رقابت با کشورهای دیگر از جمله موانع توسعه تجارت با همسایگان است. به گفته تحلیلگران، سرمایه‌گذاری در راه‌آهن و بنادر، همراه با رفع موانع بوروکراتیک، می‌تواند این موانع را برطرف کند.

■ **قدرت‌های نوظهور و فرصت‌های بزرگ**

آسیا با حضور قدرت‌های اقتصادی مانند چین، هند و کشورهای آسه‌آن، یکی از اولویت‌های دیپلماسی اقتصادی کشورمان است. چین به عنوان بزرگ‌ترین شریک تجاری ایران، در سال ۱۴۰۳ بیش از ۱۳ میلیارد دلار تجارت با ایران داشت. توافقنامه ۲۵ ساله ایران و چین، زمینه‌ساز سرمایه‌گذاری‌های کلان در حوزه‌های انرژی، زیرساخت و فناوری بوده است. هند نیز با تمرکز بر بندر چابهار، به‌دنبال گسترش نفوذ خود در منطقه است. پروژه‌های مشترک ایران و هند، از جمله توسعه فاز دوم چابهار، نه‌تنها اقتصاد ایران را تقویت می‌کند، بلکه جایگاه هند را در رقابت با چین ارتقا می‌دهد. کشورهای آسه‌آن با بازار ۶۵۰ میلیون نفری، فرصت دیگری برای صادرات محصولات ایرانی به‌ویژه در حوزه کشاورزی و پتروشیمی فراهم کرده‌اند. پیوستن ایران به سازمان همکاری شانگهای، گام بلندی در جهت یکپارچگی اقتصادی با آسیا بود. این سازمان با پوشش ۶۰ درصد جمعیت جهان، بستری برای همکاری‌های چندجانبه در حوزه‌های تجارت، انرژی و حمل‌ونقل فراهم کرده است.

■ **آفریقا؛ قاره فرصت‌ها**

آفریقا با جمعیت ۱/۴ میلیارد نفری و منابع طبیعی غنی، بازاری بکر برای ایران است. در سال‌های اخیر، ایران با تمرکز بر کشورهای شمال و شرق آفریقا، صادرات خود را افزایش داده است. محصولات پتروشیمی، فولاد و خدمات فنی- مهندسی ایران در این قاره طرفداران زیادی دارد. توافقنامه‌های تجارت ترجیحی با آفریقای جنوبی و کنیا، موانع تعرفه‌ای را کاهش داده و راه را برای افزایش صادرات غیرنفتی هموار کرده است. به گفته کارشناسان، آفریقا می‌تواند تا سال ۱۴۱۰ به یکی از پنج مقصد اصلی صادراتی ایران تبدیل شود. با این حال، رقابت با چین و ترکیه در این قاره، نیازمند استراتژی‌های هوشمندانه‌تر است.

■ **چالش‌ها و راهکارها**

با وجود پیشرفت‌ها، موانعی مانند ناترازی انرژی، کمبود زیرساخت‌های ترانزیتی و تحریم‌های مالی، توسعه روابط اقتصادی ایران را کند کرده است. برای مثال، قطعی برق در تابستان ۱۴۰۳، تولید و صادرات را تحت تأثیر قرار داد. راهکارهای پیشنهادی شامل سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر، توسعه بنادر و راه‌آهن و استفاده از ارزهای ملی در تجارت با همسایگان است. همچنین تقویت بخش خصوصی و ایجاد اتاق‌های بازرگانی مشترک با کشورهای هدف می‌تواند به تسریع همکاری‌ها کمک کند.

■ **چشم‌انداز آینده**

ایران با تکیه بر دیپلماسی اقتصادی، در مسیر تبدیل شدن به هاب تجاری منطقه قرار دارد. تقویت روابط با همسایگان، پیوستن به سازمان‌های بین‌المللی و تمرکز بر بازارهای نوظهور، اقتصاد ایران را در برابر تحریم‌ها مقاوم‌تر می‌کند. اما موفقیت این راهبرد، نیازمند هماهنگی بین دستگاه‌های دولتی، سرمایه‌گذاری هدفمند و رفع موانع زیرساختی است.

گفت‌وگو

گفت‌وگوی «جوان» با اسماعیل حسینی کارشناس اقتصادی درباره چشم‌انداز دیپلماسی اقتصادی ایران در مواجهه با تحریم‌ها و رقابت‌های منطقه‌ای

دیپلماسی اقتصادی در تجارت منطقه‌ای را بخش خصوصی باید اداره کند

اقتصاد جهانی در شرایطی که دستخوش تحولات شتابان است و ایران همچنان با محدودیت‌های تحمیلی دست و پنجه نرم می‌کند، نگاه به بازارهای همسایه و قطب‌های نوظهور آسیا و آفریقا به عنوان راهبردی حیاتی در سیاست اقتصادی کشور مطرح شده است. اما این مسیر، تنها فرصت نیست؛ موانع و چالش‌های جدی پیش‌روی ایران قرار دارد. در گفت‌وگو با اسماعیل حسینی، کارشناس اقتصادی ابعاد مختلف این راهبرد و مسیر پیش‌رو را بررسی کرده‌ایم.

با توجه به تحریم‌ها، چگونه ایران می‌تواند روابط اقتصادی خود را با همسایگان و قطب‌های نوظهور آسیا و آفریقا توسعه دهد؟

تحریم‌ها محدودیت‌هایی ایجاد کرده‌اند، اما این مانع توسعه نیست. موقعیت ژئوپلتیک ایران بی‌نظیر است. قرارگیری در چهارراه شرق و غرب، دسترسی به آب‌های آزاد و مرز مشترک با ۱۵ کشور، ظرفیت عظیمی برای گسترش تجارت فراهم می‌کند. کشورهای منطقه به ویژه پس از کرونا، به دنبال شرکای مطمئن و متنوع برای تجارت خود هستند. ایران می‌تواند با توسعه زیرساخت‌های ترانزیتی، تسهیل تجارت مرزی و انعقاد پیمان‌های پولی دوجانبه، گام‌های مؤثری برای افزایش همکاری‌های اقتصادی بردارد. ضمن اینکه توجه به بازارهای رو به رشد آفریقا می‌تواند چشم‌انداز جدیدی برای صادرات غیرنفتی ایران باز کند.

آیا ایران در این مسیر موفق بوده یا بیشتر در حد شعار باقی مانده است؟

ایران در برخی حوزه‌ها موفقیت‌هایی داشته اما نمی‌توان گفت به نقطه مطلوب رسیده‌ایم. صادرات غیرنفتی به کشورهای همسایه در سال ۱۴۰۳ رشد ۱۲ درصدی داشته است و به ۲۸ میلیارد دلار رسیده، اما هنوز سهم ایران از تجارت منطقه‌ای پایین‌تر از ظرفیت بالقوه است. در زمینه همکاری با چین و هند پیشرفت‌های ملموسی دیده شده است مانند امضای سند همکاری ۲۵ ساله با چین و افزایش صادرات پتروشیمی به هند. با این حال، هنوز موانعی مانند ضعف در دیپلماسی اقتصادی منطقه‌ای، مشکلات بانکی و لجستیکی و عدم حضور گسترده بخش خصوصی وجود دارد که سرعت پیشرفت را کند کرده‌اند.

به نظر شما مهم‌ترین موانع در این مسیر چیست؟

چالش‌ها چندبعدی هستند. اول، مشکلات بانکی؛ نبود ارتباطات مالی منسجم با کشورهای هدف، انتقال پول را دشوار می‌کند.

دوم، زیرساخت‌های حمل‌ونقل؛ توسعه ناکافی خطوط ریلی، بنادر و گمرکات باعث افزایش هزینه‌های تجارت شده است.

سوم، مشکلات ساختاری داخلی؛ بوروکراسی پیچیده، مقررات دست و پاگیر و نوسانات سیاستگذاری اقتصادی، انگیزه سرمایه‌گذاران را کاهش داده است.

چهارم، ضعف در دیپلماسی اقتصادی حرفه‌ای؛ برخی کشورهای منطقه به شدت فعال عمل کرده‌اند، اما ایران نیازمند چابک‌سازی بیشتر در دستگاه دیپلماسی اقتصادی خود است.

چه راهکارهایی برای غلبه بر این چالش‌ها پیشنهاد می‌دهید؟

چند اقدام کلیدی لازم است:

- تدوین و اجرای توافق‌های پولی دوجانبه با شرکای اقتصادی مثل استفاده از پول ملی در تبادلات.
- سرمایه‌گذاری سنگین روی زیرساخت‌های لجستیکی به‌ویژه تکمیل کریدور شمال- جنوب و توسعه بندر چابهار.
- اصلاح ساختارهای بوروکراتیک؛ ایجاد پنجره واحد تجارت خارجی و تسهیل فرایندها.
- افزایش نقش بخش خصوصی در تعاملات خارجی و کاهش تصدی‌گری دولت.
- فعال‌تر شدن دیپلماسی اقتصادی با محوریت رایزنی‌های تخصصی اقتصادی در سفارتخانه‌ها.

این اقدامات می‌تواند بستر را برای جهش صادرات و جذب سرمایه خارجی فراهم کند.

عضویت ایران در سازمان‌هایی مانند شانگهای و بریکس چه تأثیری می‌تواند داشته باشد؟

بسیار تعیین‌کننده است. عضویت در سازمان همکاری شانگهای، دسترسی به بازار عظیم اوراسیا را تسهیل می‌کند. همچنین عضویت در بریکس، ایران را به شبکه اقتصادی کشورهای نوظهور مانند چین، هند، روسیه، برزیل و آفریقای جنوبی متصل می‌کند.

این سازمان‌ها سازوکارهای مالی جداگانه از دلار طراحی کرده‌اند که می‌تواند به ایران کمک کند تا فشار تحریم‌ها را دور بزند. اگر ایران هوشمندانه عمل کند، می‌تواند از این بسترها برای گسترش تجارت و جذب سرمایه‌گذاری بهره ببرد.

قاره آفریقا چه فرصت‌هایی برای ایران دارد؟

آفریقا قاره فرصت‌هاست. رشد سریع اقتصادی، جوان بودن جمعیت و نیاز شدید به زیرساخت‌ها، این قاره را به بازار هدف بزرگی تبدیل کرده است. ایران می‌تواند با ارائه خدمات فنی و مهندسی، صادرات محصولات صنعتی و مشارکت در پروژه‌های انرژی و کشاورزی، جای پای خود را در آفریقا محکم کند. کشورهایی مانند نیجریه، آفریقای جنوبی، کنیا و مصر، اهداف مناسبی برای توسعه همکاری‌های اقتصادی هستند. حضور در آفریقا علاوه بر سود اقتصادی، ابعاد سیاسی و ژئوپلتیکی هم دارد.

توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل، تقویت دیپلماسی اقتصادی و انعقاد پیمان‌های پولی دوجانبه، راهبردهای کلیدی برای عبور از موانع فعلی هستند. کشورهای همسایه و بازارهای نوظهور آسیا و آفریقا فرصت‌های بی‌نظیری برای رشد تجارت ایران فراهم کرده‌اند

نقش بخش خصوصی در این روند چگونه باید باشد؟

بخش خصوصی باید محور اصلی توسعه روابط اقتصادی خارجی باشد. دولت باید صرفاً نقش تسهیل‌گر داشته باشد، نه بازیگر اصلی. تشویق شرکت‌های صادراتی، حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط، کاهش هزینه‌های مالیاتی و گمرکی و تسهیل صدور ضمانتنامه‌های صادراتی باید در دستور کار قرار گیرد. بخش خصوصی می‌تواند با انعقاد قراردادهای مشترک با شرکت‌های خارجی، تأسیس شعب تجاری در کشورهای هدف و مشارکت در پروژه‌های بزرگ، حضور مؤثرتری در بازارهای منطقه‌ای داشته باشد.

تحولات اخیر جهانی مثل جنگ اوکراین یا تغییرات در زنجیره تأمین جهانی چه تأثیری بر فرصت‌های ایران گذاشته است؟

تحولات جهانی فرصت‌های بی‌سابقه‌ای برای ایران ایجاد کرده است:

- بحران انرژی اروپا، نیاز به منابع انرژی جدید را افزایش داده است و ایران می‌تواند به عنوان تأمین‌کننده گاز طبیعی ایفای نقش کند.
- اختلال در زنجیره‌های تأمین باعث شده است کشورها به دنبال تأمین‌کنندگان نزدیک‌تر و مطمئن‌تر باشند. ایران می‌تواند این خلأ را برای همسایگان پر کند.
- افزایش اهمیت مسیرهای ترانزیتی غیرغربی، ارزش کریدور شمال- جنوب را بیشتر کرده است و ایران می‌تواند از این مزیت برای توسعه درآمدهای ترانزیتی بهره ببرد.

■ **نتیجه‌گیری**

ایران با برخورداری از موقعیت جغرافیایی ممتاز، ظرفیت بالایی برای تبدیل شدن به یک هاب تجاری منطقه‌ای دارد، اما تحقق این هدف مستلزم عبور از چالش‌های بانکی، زیرساختی و ساختاری داخلی است. حضور فعال در سازمان‌های منطقه‌ای، توسعه روابط با کشورهای آفریقا و آسیا و تقویت نقش بخش خصوصی، کلید موفقیت در این مسیر خواهد بود. آینده اقتصاد ایران می‌تواند در گرو دیپلماسی اقتصادی هوشمند و واقع‌بینانه‌ای باشد که فرصت‌ها را شناسایی کند و موانع را یکی پس از دیگری از پیش‌رو بردارد.

گزارش ۲

حسام کمالی

فرصت‌های جدید صادراتی در عصر فناوری

صادرات دیجیتال، فرصتی مهجور برای تحقق رشد اقتصادی

در عصر اقتصاد دیجیتال، کشورهایی برنده‌اند که سریع‌تر از دیگران از مرزهای جغرافیایی عبور و محصولات و خدمات خود را به جهان صادر کنند. امروز دیگر صادرات تنها به کالاهای سنتی محدود نیست؛ خدمات فناوری، محتوا، پلتفرم‌های نرم‌افزاری و محصولات دیجیتال هم سهم قابل توجهی از تجارت جهانی را به خود اختصاص داده‌اند. در شرایطی که دنیا با سرعت بی‌سابقه‌ای به سوی اقتصاد هوشمند حرکت می‌کند، ایران با دارا بودن جمعیت جوان، نیروی کار تحصیلکرده و زیرساخت‌های در حال توسعه، فرصتی تاریخی برای ورود قدرتمند به این بازار جدید دارد. اما فرصت به تنهایی کافی نیست. تحقق این هدف بزرگ، نیازمند تغییر رویکرد در سیاست‌های صادراتی، بهبود زیرساخت‌ها، حمایت از نوآوری و توسعه همکاری‌های بین‌المللی است.

اقتصاد دیجیتال پدیده‌ای است که مرزهای سنتی تجارت را درنوردیده و بازیگران جدیدی را وارد عرصه رقابت کرده است. بر اساس گزارش سازمان تجارت جهانی (WTO)، تجارت دیجیتال در سال ۲۰۲۴ نزدیک به ۲۲ درصد کل صادرات جهانی را به خود اختصاص داده و این سهم در حال افزایش است. از خدمات فناوری اطلاعات گرفته تا آموزش‌های آنلاین، از محصولات نرم‌افزاری تا بازی‌های ویدئویی، امروزه صادرات دیجیتال میلیاردها دلار ارزش ایجاد می‌کند. در این میان، کشورهایی که سریع‌تر زیرساخت‌های فناورانه خود را تقویت کرده‌اند، توانسته‌اند جایگاه‌های ممتازی در بازار جهانی کسب کنند. ایران نیز با دارا بودن مزیت‌های طبیعی مانند جمعیت جوان، تنوع علمی و فنی و موقعیت ژئوپلتیکی خاص می‌تواند بخشی از این بازار بزرگ را به خود اختصاص دهد.

■ **وضعیت فعلی ایران در اقتصاد دیجیتال**

ایران طی سال‌های اخیر شاهد رشد قابل توجهی در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) بوده است. افزایش ضریب نفوذ اینترنت، توسعه شبکه‌های داخلی پرداخت الکترونیکی، رشد استارتاپ‌ها و گسترش تجارت الکترونیک، زمینه‌ساز پیشرفت‌هایی در این حوزه شده‌اند. برخی برآوردها نشان می‌دهد ارزش اقتصاد دیجیتال ایران در سال ۱۴۰۳ به بیش از ۱۰ میلیارد دلار رسیده که نسبت به سال ۱۳۹۹ رشد چشمگیری داشته است. در عین حال، صادرات خدمات فناورانه به کشورهای همسایه و برخی کشورهای آسیایی نیز روند رو به رشدی داشته است. با این حال، موانع داخلی و خارجی همچنان اجازه نداده‌اند این ظرفیت‌ها به شکوفایی کامل برسند.

■ **نقش بخش خصوصی و دولتی در بازار دیجیتال**

موفقیت در اقتصاد دیجیتال بدون هم‌افزایی دولت و بخش خصوصی امکان‌پذیر نیست. دولت باید نقش تسهیل‌کننده و مشوق را ایفا کند، در حالی که شرکت‌های خصوصی هم باید با نوآوری، کیفیت بالا و شناخت دقیق بازارهای هدف، خود را به بازیگران جهانی تبدیل کنند. برخی اقدامات پیشنهادی شامل اصلاح قوانین مالیاتی، تسهیل روند مجوزدهی به کسب‌وکارهای فناوری، فراهم کردن دسترسی آزاد به بازارهای جهانی و آموزش نیروی انسانی متخصص است.

■ **ایران در اقتصاد دیجیتال جهانی**

با توجه به روندهای جهانی و ظرفیت‌های داخلی، اگر سیاست‌های حمایتی هوشمندانه اتخاذ شود و موانع موجود برطرف گردد، ایران می‌تواند طی پنج سال آینده سهم قابل توجهی از صادرات دیجیتال منطقه را به خود اختصاص دهد. توسعه اقتصاد دیجیتال نه تنها باعث افزایش درآمدهای غیرنفتی می‌شود، بلکه می‌تواند به رشد اشتغال، ارتقای فناوری داخلی و افزایش بهره‌وری اقتصادی کشور نیز منجر شود. در عصر جدید، برنده کسی است که بتواند داده‌ها، خدمات و محصولات دیجیتال خود را فراتر از مرزها ببرد. ایران این فرصت را دارد به شرط آنکه تصمیمات درست و جسورانه اتخاذ شود.

■ **ایران باید با قدرت وارد بازی شود**

امروزه سرعت تحولات فناورانه به حدی است که تعلل در ورود به بازارهای دیجیتال می‌تواند هزینه‌های سنگینی برای اقتصاد کشورها داشته باشد. در این میان، ایران با استفاده هوشمندانه از ظرفیت‌های انسانی و فناورانه خود، می‌تواند نه تنها جایگاه منطقه‌ای، بلکه جایگاهی جهانی برای خود تعریف کند.

■ **بسترهای رشد صادرات دیجیتال ایران**

برای رشد صادرات دیجیتال ایران لازم است بسترهای اقتصادی و اجتماعی مناسبی فراهم شود. این بسترها شامل توسعه دسترسی به اینترنت پرسرعت، آموزش نیروی انسانی متخصص و تقویت شرکت‌های استارتاپی فناوری هستند. در حال حاضر با توجه به وضعیت اقتصادی کشور، نیروی کار جوان و تحصیلکرده از بزرگ‌ترین مزیت‌های ایران به شمار می‌رود. طبق گزارش‌های جهانی، ایران جزء کشورهای با بیشترین رشد در زمینه فناوری‌های نوین است که به نوبه خود ظرفیت زیادی برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و رشد بیشتر در این زمینه ایجاد می‌کند. ایجاد اکوسیستم‌های نوآوری یکی از ارکان موفقیت صادرات دیجیتال است. دولت ایران در چند سال گذشته تلاش‌هایی برای حمایت از اکوسیستم‌های نوآوری انجام داده است، اما برای ایجاد یک صنعت صادراتی بزرگ نیاز به همکاری‌های بیشتر بین بخش‌های دولتی و خصوصی وجود دارد. ایجاد شتاب‌دهنده‌ها، صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر و تسهیل دسترسی استارتاپ‌ها به منابع مالی می‌تواند زمینه را برای رشد بیشتر صادرات دیجیتال فراهم کند.

■ **بهبود زیرساخت‌های اینترنت و فناوری اطلاعات**

از آنجا که اینترنت پرسرعت یکی از الزامات اساسی برای فعالیت‌های دیجیتال به شمار می‌رود، ایران باید در توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات خود سرعت بخشد. در حال حاضر، بسیاری از بخش‌ها همچنان از دسترسی به اینترنت پایدار و سریع محروم هستند که این امر می‌تواند سرعت پیشرفت در زمینه صادرات دیجیتال را کند کند. برای ایجاد رقابت‌پذیری در بازار جهانی، ایران باید بر ارتقای کیفیت اینترنت به‌ویژه در مناطق دورافتاده و شهرهای کوچک تمرکز کند. سرمایه‌گذاری در شبکه‌های 5G، توسعه شبکه‌های ماهواره‌ای و فراهم آوردن دسترسی به فناوری‌های نوین می‌تواند ایران را به قطب پیشرفته‌ای در صادرات خدمات دیجیتال بدل کند. در این راستا، بهبود دسترسی به فضای ابری و همکاری با شرکت‌های بزرگ فناوری جهانی نیز می‌تواند در بهبود زیرساخت‌ها مؤثر باشد.

■ **نقش آموزش و پرورش در تحول دیجیتال**

یکی از اساسی‌ترین نیازهای کشور برای توسعه صادرات دیجیتال، آموزش نیروی کار متخصص است. آموزش در زمینه‌های مرتبط با فناوری اطلاعات و برنامه‌نویسی، طراحی وب، بازاریابی دیجیتال و تحلیل داده‌ها باید در اولویت قرار گیرد. این امر نه‌تنها به ارتقای سطح مهارت‌های نیروی کار داخلی کمک می‌کند، بلکه باعث افزایش توانایی کشور در ایجاد محصولات و خدمات دیجیتال با کیفیت جهانی می‌شود. برخی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی در ایران به تازگی دوره‌های آموزشی تخصصی در حوزه فناوری‌های نوین ارائه می‌دهند، اما برای ایجاد انقلابی در این بخش نیاز به گسترش این آموزش‌ها و همراستایی آنها با نیازهای بازار جهانی است. همکاری بیشتر با دانشگاه‌ها و شرکت‌های بین‌المللی برای انتقال دانش و مهارت‌های روز دنیا می‌تواند به‌ویژه در تقویت مهارت‌های کارآفرینی دیجیتال مؤثر باشد.

■ **استراتژی جهانی ایران برای صادرات دیجیتال**

برای اینکه ایران در بازار دیجیتال جهانی به موفقیت دست یابد، باید استراتژی‌های مؤثری برای بازاریابی دیجیتال و توسعه برندینگ جهانی طراحی کند. یکی از چالش‌های بزرگ ایران، عدم شناخته‌شدگی برندها و محصولات دیجیتال در سطح جهانی است، بنابراین نیاز است به استراتژی‌های بازاریابی نوین که شامل حضور در نمایشگاه‌های جهانی، فعالیت‌های تبلیغاتی آنلاین و استفاده از شبکه‌های اجتماعی برای شناساندن محصولات ایرانی است. آگاهی‌بخشی جهانی از توانمندی‌های ایرانی در عرصه فناوری اطلاعات به‌ویژه از طریق پلتفرم‌های دیجیتال می‌تواند به بازاریابی و فروش خدمات و محصولات دیجیتال کمک کند. در این راستا، استفاده از همایش‌های بین‌المللی، شرکت در پروژه‌های مشترک با کشورهای پیشرفته و حضور فعال در بازارهای دیجیتال می‌تواند اعتبار ایران را در دنیای دیجیتال افزایش دهد.

■ **نگاه آینده به صادرات دیجیتال ایران**

ایران اگر بتواند از این فرصت تاریخی به درستی استفاده و ساختارهای مورد نیاز را تقویت کند، می‌تواند به یکی از پیشگامان اقتصاد دیجیتال در دنیا تبدیل شود. این موضوع علاوه بر افزایش درآمدهای غیرنفتی می‌تواند به رشد فناوری در داخل کشور و ایجاد شغل‌های جدید منجر شود. در واقع ایران می‌تواند با استفاده از ظرفیت‌های داخلی خود در زمینه‌های مختلف، از جمله نخبگان علمی، مراکز تحقیق و توسعه و زیرساخت‌های دیجیتال به یک مرکز صادرات خدمات دیجیتال و فناوری اطلاعات در سطح بین‌المللی تبدیل شود. در نهایت، برای دستیابی به این اهداف باید سرمایه‌گذاری‌های هدفمند، قوانین و مقررات مناسب و حمایت از کسب‌وکارهای نوآور در دستور کار دولت و بخش خصوصی قرار گیرد. تنها در این صورت است که ایران می‌تواند جایگاه خود را در بازارهای جهانی تثبیت کند و به یکی از قطب‌های اصلی صادرات دیجیتال در منطقه تبدیل شود.

■ **ضرورت حرکت به سمت اقتصاد دیجیتال**

برای اینکه ایران در اقتصاد دیجیتال به موفقیت برسد، باید تغییرات ساختاری در سطح کلان به‌ویژه در زمینه‌های قوانین، زیرساخت‌ها و سیاست‌های حمایتی ایجاد کند. همچنین تقویت مهارت‌های نیروی انسانی و حمایت از استارتاپ‌های فناوری یکی از نیازهای اساسی در این مسیر است.

فوتبال اروپا

دنیا حیدری

دومین حسرت این فصل رئال

حمله بارسا به سه‌گانه

کاتالان‌ها اجازه ندادند دست رئال به جام قهرمانی کوپادل‌ری برسد. این نخستین حسرتی بود که بارسا این فصل به دل کهکشانی‌ها گذاشت و نخستین جامی بود که شاگردان هانسی فلیک از دستان یاران آنجلوتی بیرون کشیدند، البته قبل از بارسا، آرسنال حسرت قهرمانی اروپا را به دل رئال گذاشته بود. این موفقیت بارسا را مدعی کسب سه‌گانه کرد. با وجود گرمای هوا، کاتالان‌ها با ارائه نمایشی دیدنی، شبی به یادماندنی را در «دلاکارتوخای» رقم زدند. فاصله چهار امتیازی با صدر جدول دلیل خوبی بود تا آنجلوتی نخواهد برای کسب عنوان قهرمانی این فصل تنها روی لالیگا سرمایه‌گذاری کند. در واقع کوپادل‌ری کوتاه‌ترین راه برای رسیدن به جام در این فصل بود. میانبری جهت رقم زدن یک پایان خوش برای آنجلوتی که خوب می‌داند با به صدا درآمدن سوت پایان این فصل دیگر جایی روی نیمکت کهکشانی‌ها ندارد و باید مادرید را ترک کند، نه فقط چون مردان سرزمین سامبا و قهوه خواهان حضور او روی نیمکت تیم سلسائو هستند، بلکه به دلیل عدم تمایل مدیران رئال برای ادامه همکاری با کارلتو. به همین دلیل مهم بود که آنجلوتی شاگردانش را برای کسب عنوان قهرمانی روانه میدان کرد، اما بارسا با همان الگوی همیشگی مالکیت توپ و با ارائه نمایشی ترکیبی از زیبایی و بلوغ تاکتیکی از حریف پیش افتاد.

شاید اگر بارسا با اطمینان بیش از اندازه وارد میدان نشده بود، کار برای کاتالان‌ها گره نمی‌خورد، اما درخشش لامین یامال و عملکرد فوق‌العاده ژول کنده مانع از حسرت به دل ماندن آبی‌واناری‌ها در دلاکارتوخای شد. این قهرمانی سی و دومین جام ویترین و تالار افتخارات بارسا بود، جامی که ۱۲۰۰۰۰۰ به خزانه کاتالان‌ها اضافه کرد. موفقیتی که با واکنش ستاره‌های سابق بارسا همراه بود. پیکه با نوشتن جمله «در نهایت، خوب‌ها همیشه پیروز می‌شوند» و ژاوی با انتشار جمله «هرچه بگویند، ما بهترین باشگاه دنیا هستیم. زنده‌باد بارسا، مثل همیشه!»، قهرمانی تیم سابق خود در رقابت‌های حذفی اسپانیا را تبریک گفتند. بی‌تردید اما بارسا این موفقیت را مدیون ستاره فرانسوی خود است. مدافعی که با به ثمر رساندن گلی حماسی، مانع از کشیده شدن کار به ضربات پنالتی شد و قهرمانی کاتالان‌ها را رقم زد و مانع از ایجاد یک جنجال جدی شد، چراکه تنش‌ها در زمین بازی به مراتب بیشتر از بیرون آن بود، به‌طوری که رودیگر به نشانه اعتراض به خطای امباپه روی اریک گارسیا وسیله‌ای را از روی نیمکت به سمت داور پرتاب کرد! هرچند که گاوی هم بعد از به صدا در آمدن سوت پایان بازی نتوانست هیجان خود را کنترل کند و به سمت آنسسیو دوید و پیروزی را درست مقابل او جشن گرفت و این رفتار با ناراحتی و عصبانیت این مدافع جوان رئال مادرید همراه بود. اما اندریکه که در نزدیکی صحنه بود از وخیم شدن اوضاع جلوگیری کرد تا جشن قهرمانی بارسا در فینال کوپادل‌ری به جنجال تبدیل نشود. فینالی تاریخی که برای مدت‌ها در یادها خواهد ماند. رقابتی پاپایای، برخلاف همه پیش‌بینی‌ها. حتی در نیمه اول که بارسلونا در حد و اندازه‌هایی که انتظار می‌رفت، نبود و زمانی که آنجلوتی برای نخستین بار عقل و منطق همیشگی خود را کنار گذاشت و تصمیم گرفت برابر بارسا با قلبش تصمیم بگیرد. (به زمین فرستادن امباپه مصدوم به جای رودریگو و جایگزین کردن مودریچ و گولر به جای لوکاس و سبایوس)، تصمیمی که شجاعت را به رئال تزریق کرد و نتیجه را تغییر داد، اما سرنوشت، قهرمانی بارسا را رقم زد.

آنجلوتی که این روزها بیش از هر زمان دیگری مورد توجه برزیلی‌ها قرار گرفته، امیدوار بود با کسب جام قهرمانی رئال را ترک کند، اما در کوتاه‌ترین راه برای رسیدن به جام به بن‌بست خورد و حالا او فقط لیگ را دارد. لیگی که کسب عنوان قهرمانی آن با توجه به فاصله چهار امتیازی با کاتالان‌های صدرنشین چندان هم محتمل نیست.

بازتاب

سلطانی: مسئله تجهیزات است، نه مربی خارجی

تیم‌ملی تپانچه ایران دو ماه بعد از بازی‌های المپیک پاریس بود که تمرینات و اردوهای منظم و پیوسته خود را سر گرفت و این روزها در حال پشت سر گذاشتن برنامه‌های آماده‌سازی جهت اعزام به مسابقات قبرس و آلمان است. جام‌جهانی مونیخ از ۱۷ تا ۲۷ خردادماه در آلمان برگزار می‌شود و از آنجا که نخستین رویداد رسمی تیم‌ملی پس از المپیک پاریس است، به گفته سرمربی تیم‌ملی تیراندازی اهمیت زیادی دارد: «این مسابقات برای ما اهمیت ویژه‌ای دارد، چراکه نه تنها محلی برای سنجش عملکرد ورزشکاران است، بلکه فرصتی برای تأمین و به‌روزرسانی تجهیزات مورد نیاز نیز فراهم می‌کند. رشته تیراندازی کاملاً تجهیزات‌محور است و متأسفانه کمبود تجهیزات همواره یکی از چالش‌های اصلی ما بوده و در مواردی حتی خرابی سلاح باعث از دست رفتن یک مسابقه یا فینال شده است. ملی‌پوشان ایران همیشه با وجود کمبودها و شرایط سخت، با انگیزه و تعهد بالا تلاش کرده‌اند بهترین نتایج را به دست بیاورند، اما بدون تردید، در رشته‌ای که کاملاً وابسته به کیفیت سلاح، ساچمه و فشنگ است، نبود تجهیزات مناسب می‌تواند به‌طور مستقیم بر نتیجه تأثیر بگذارد.» در چنین شرایطی برخی زمزمه‌های استفاده از سرمربی خارجی را سر دادند، درحالی که به‌زعم مریم سلطانی، سرمربی تیم‌ملی تپانچه ایران، مربی خارجی همیشه بهترین گزینه نیست و اهمیت تجهیزات در موفقیت تیراندازی به مراتب بیشتر از سرمربی خارجی است: «من به‌عنوان ملی‌پوش سابق، تجربه همکاری با شش مربی خارجی و همچنین مربیان ایرانی را داشتم. در برخی موارد، مربیان خارجی توانمندتر بودند و در برخی دیگر، مربیان ایرانی بهتر عمل کردند، اما این دیدگاه که مربی خارجی همیشه گزینه برتر است، باور درستی نیست. اگر به گذشته هم نگاهی بیندازیم، بسیاری از موفقیت‌های بزرگ تیم ملی تپانچه با مربیان ایرانی رقم خورده و مشکل اصلی ما هرگز برنامه تمرینی یا رابطه بین مربی و ورزشکار نبوده، بلکه همواره چالش اصلی، کمبود تجهیزات و محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها بوده است.»

گزارش
شیوا نوروزی

پروژه تعریف و تطهیر مدیران سابق آبی‌ها کلید خورد

طلبکاری مسببان سقوط استقلال

صعود استقلال به نیمه‌نهایی جام حذفی فرصتی شد برای مدیران شکست‌خورده قبلی باشگاه تا با آب و تاب و البته با وقاحت از هنرنمایی‌های دوران مدیریتی‌شان بگویند و به جای آنکه بابت افتضاح به بار آمده شرمنده باشند، سرشان را بالا بگیرند و از یکدیگر تعریف و تمجید کنند!

پیروزی بر پیکان و بقا در جام‌حذفی با حضور مجتبی جباری روی نیمکت رقم خورد تا تیم یازدهم جدول که هوادارانش را در این فصل دق داده، هنوز شانس تصاحب یک جام را داشته باشد. اینکه چرا فرشید سمیعی، مدیرعامل سابق باشگاه استقلال در استادیوم آزادی حضور داشت تعجب‌برانگیز بود و از آن عجیب‌تر دفاعیاتی است که از تصمیمات مدیریتی دوران حضورش مطرح کرده است.

■■■

خبر عجیبی نبود و چند ماه پیش همه رسانه‌ها اعلام کردند دو بازیکن به‌درد نخور بوسنیایی از بی‌کفایتی مدیران باشگاه استقلال استفاده کردند و با شکایت به فیفا خواهان دریافت دستمزد و غرامتی چندصدهزار دلاری شدند. دیروز هم اعلام شد وردان کیوفسکی یکی از همان دو خارجی خوش‌شانس پرونده‌اش در فیفا به نتیجه رسیده و استقلال را به پرداخت ۳۹۵ هزار یورو به‌علاوه ۵ درصد جریمه محکوم کرده است. این پرونده و البته پرونده شکایت آلمدین زیلیکیچ دسته‌گلی است که فرشید سمیعی یک‌تنه آن را به آب داد و در جریان بازی استقلال و پیکان و در مقابل خبرنگاران با افتخار از آن یاد کرد!

استقلال درحالی یک فصل بحرانی را پشت سر گذاشته که مدیریت باشگاه نقش اول بحران‌سازی را ایفا کرده و مثل همیشه همه آنها مدعی هستند و تقصیر را به گردن نمی‌گیرند. قبل از شروع لیگ بیست و چهارم و درحالی که تکلیف هیچ چیز مشخص نبود، مدیرعامل وقت اقدام به جذب دو بازیکن اهل بوسنی کرد. همان زمان هم داد همه بابت این تصمیم خودسرانه و مخرب درآمد، ولی کار از کار گذشته بود. در آخر هم هر دو بازیکن خارجی بدون اینکه حتی پای‌شان به توپ بخورد و یک ثانیه بازی کرده باشند از ایران رفتند و خسارتی هنگفت روی دست باشگاه یا بهتر است بگوییم بیت‌المال گذاشتند.

کیوفسکی، دروازه‌بانی است که توانسته حرفش را به کرسی بنشاند و پنجره نقل‌وانتقالات استقلال را هم بسته است. باشگاه برای پرداخت این مبلغ فقط ۴۵ روز زمان دارد. البته گفته شده آبی‌ها پرونده را به CAS (دادگاه عالی ورزش) خواهند کشاند، ولی مثل روز روشن است برنده این شکایت پرهزینه چه کسی خواهد بود. این پایان ماجرا نیست و باید منتظر رأی پرونده زیلیکیچ هم باشیم.

■■■

فرشید سمیعی بدون اینکه اثری از شرمندگی و ناراحتی در چهره‌اش نمایان باشد در مورد به خدمت گرفتن بازیکنان بوسنیایی توضیح داد و مسئله را به روش خودش ماستمالی کرد: «هیچ‌وقت نگفتم نباید غرامتی به بازیکنان بوسنیایی بدهیم. آنها انتخاب هلدینگ خلیج‌فارس بودند، آن‌هم زمانی که برخی افراد ممنوع‌الکار شده بودند. مواردی وجود دارد که بعد از قهرمانی در جام حذفی به آنها اشاره می‌کنم.» حالا که کار به پرداخت غرامت و جریمه کشیده، سمیعی پای هلدینگ را وسط می‌کشد، درحالی که خودش مقصر اصلی ماجراست. در مورد موسیمانه نیز مدیرعامل سابق همچنان روی موضع خودش پافشاری می‌کند و بابت انتخاب مرد آفریقایی سر هواداران منت می‌گذارد: «مربی پس از ارائه نوتیس اخطار می‌تواند کل پولش را بگیرد؛ این قانون فیفاست. باشگاه نتوانست در زمان مقرر قرارداد موسیمانه را پرداخت کند. تا زمانی که من بودم، پول موسیمانه را می‌دادیم. تشکیلات خوبی در آن زمان ایجاد کرده بودیم. با کمک یک شرکت که مبالغ ارزی داشت و یک دستیار ویژه که شهریاری (رئیس سابق هیئت مدیره خلیج فارس) در این گروه گذاشت، مبالغ ارزی پرداخت می‌شد. موسیمانه انتخاب هیئت‌مدیره بود. ما ابتدا با فاتح تریم توافق کردیم، اما او ۲میلیون دلار می‌خواست و گفتیم می‌توانیم یک میلیون و ۸۰۰ هزار دلار قرارداد ببندیم. هلدینگ خلیج فارس گفت که این رقم هم بالاست. با کارترون و افراد دیگر هم توافق شد که به‌خاطر مشکلات موجود شرایط همکاری فراهم نشد. موسیمانه یکی از پرافتخارترین مربیانی بود که به فوتبال ایران آمده است. او تعدادی قهرمان قاره‌ای کسب کرده و دو بار به مقام سوم جام باشگاه‌های جهان رسیده است. اداره باشگاه زیر نظر وزارت ورزش و جوانان یا هلدینگ خلیج فارس متفاوت است. در زمان مالکیت وزارت ورزش، مدیرعامل اختیار صددرصدی داشت. حالا هیئت مدیره خیلی قوی به مسائل ورود می‌کند و صددرصد اختیارات با مدیرعامل نیست.»

■■■

پروژه تطهیر مدیران قبلی باشگاه استقلال به همین‌جا ختم نمی‌شود و مصطفی کارخانه نیز وارد گود شده است. مربی والیبالی که حضور خودش در هیئت مدیره آبی‌ها همچنان زیر سؤال است در گفت‌وگو با ایرنا در مقام حمایت و دفاع از احمد شهریاری، رئیس قبلی هیئت‌مدیره استقلال برآمده است: «همه تلاش‌مان را کردیم تا استقلال در مسیر موفقیت قرار بگیرد و از پرسپولیس عقب نیفتد، اما به دلیل مشکل نقدینگی این اتفاق رخ نداد. شهریاری مدیری توانمند و باتجربه است که از هیچ تلاشی برای موفقیت استقلال دریغ نکرد. او نقشی در بحران این تیم ندارد. زمانی که ما آمدیم استقلال در بدترین شرایط مالی قرار داشت، ضمن اینکه تیم هم بسته شده بود و حتی سمیعی نیز مدیرعاملی باشگاه را برعهده گرفته بود. در چنین شرایطی دست ما واقعاً بسته بود. با این حال شهریاری همه تلاشش را کرد، اما شرایط تغییر نکرد. حیف است استقلال از پرسپولیس عقب بیفتد و امیدوارم به زودی شاهد بازگشت این تیم به روزهای خوبش باشیم.»

از طرفی علی تاجرنیا نیز تمام تلاشش را می‌کند با انتشار پست در صفحه شخصی‌اش از تلاش‌هایش برای نجات استقلال بگوید. رئیس فعلی هیئت‌مدیره باشگاه و نماینده تام‌الاختیار هلدینگ از مذاکره برای جذب اسپانسرهای قوی گفته است.

پایان رقابت‌های بین‌المللی جام امام رضا(ع)

دوومیدانی برای موفقیت نیازمند سرمایه است

حاشیه
شمیم رضوان

چهارمین دوره رقابت‌های بین‌المللی دوومیدانی جام امام رضا(ع) که از روز جمعه به میزبانی مشهد و در ورزشگاه امام رضا(ع) آغاز شده بود، بعد از دو روز به مشخص شدن نفرات برتر به نقطه پایان رسید. این رقابت‌ها در حالی با حضور ورزشکارانی از ایران، ترکیه، ارمنستان، افغانستان، کنیا و هند برگزار شد که در پایان روز نخست، علیرضا جمشاهی با زمان ۴۶/۸۹ ثانیه در دو ۴۰۰ متر، پروانه مکرچیان از ارمنستان با زمان ۳/۴۸/۳۱۷ دقیقه در دو ۱۵۰۰ متر، حسین کیهانی با زمان ۸/۵۹/۵۴ دقیقه در دو ۳ هزار متر با مانع، حسن تفتیان با زمان ۱۰/۲۰ ثانیه در دو ۱۰۰ متر، محمدرضا طیبی با رکورد ۱۹/۶۳ متر در پرتاب وزنه، علی فتحی گنجی با حدنصاب ۷۵/۰۱ متر در پرتاب نیزه و مجتبی زاهدی با رکورد ۱۵/۹۷ متر در پرش سه‌گام عنوان نفرات برتر را به خود اختصاص دادند. در روز دوم این مسابقات نیز که با استقبال قابل توجهی همراه بود، اپزکان بالتاچی از ترکیه در ماده پرتاب چکش با ۷۵/۲۹ متر، مهدی پیرجهان با زمان ۵۱/۰۷ ثانیه در دو ۴۰۰ متر، علی امیریان با زمان ۱/۵۱/۶۰ دقیقه در دو ۸۰۰ متر، محمد طالعی با زمان ۲۱/۱۴ ثانیه در دو ۲۰۰ متر، محمد مالین از کنیا با زمان ۱۴/۲۹/۱۶ دقیقه در دو ۵ هزار متر، پارسا شادنیا با ۲/۰۵ متر در پرش ارتفاع، عمر شاهین از ترکیه با ۵۷/۷۳ متر در پرتاب دیسک، مسعود کامران با زمان ۱۳/۸۳ ثانیه در دو ۱۱۰ متر با مانع و همچنین مجتبی زاهدی با ۷/۴۷ متر در پرش طول به عنوان برتر دست یافتند. در حاشیه رقابت‌های بین‌المللی دوومیدانی جام امام رضا(ع)، گردهمایی رؤسای هیئت‌های استان‌های کشور نیز با حضور حدادی، رئیس فدراسیون و اعضای هیئت اجرایی برگزار شد و حاضرین در جلسه نقطه‌نظرات، انتقادات و پیشنهادهای خود را مطرح کردند. صحبت‌هایی که بخش قابل توجهی از آن به کمبود زیرساخت‌ها، لزوم خودکفایی مالی هیئت‌های استانی و عدم اتکا به بودجه فدراسیون و همچنین حواشی اختصاصی شدن مجموعه آفتاب انقلاب و ایجاد کمپ تخصصی تیم‌های ملی اختصاص داشت. رئیس فدراسیون دوومیدانی نیز در خلال صحبت‌های مطرح شده تأکید کرد: «درهای تیم ملی هیچ‌گاه به روی کسی بسته نیست و ما همواره دوست داریم چهره‌های جدید و مستعد را به تیم اضافه کنیم. هرچند با دستور مستقیم وزیر ورزش و جوانان، ما اجازه نداریم در رشته‌هایی که مدال‌آوری ندارند، اعزام‌های زیادی داشته باشیم. با این حال تلاش کرده‌ایم روی همه رشته‌ها سرمایه‌گذاری کنیم و با حرف زدن به جایی نمی‌رسیم. امروز اگر بخواهیم دوومیدانی‌مان موفق باشد به هزار میلیارد تومان نیاز داریم!»

زور نفتی‌ها به تیم شاهین‌طبع نرسید

صعود طبیعت و فینال تکراری

خبر
اشرف رامین

طبیعت با عبور از سد پالایش نفت آبادان باز هم به فینال لیگ‌برتر بسکتبال صعود کرد. دیدارهای مرحله نیمه‌نهایی این رقابت‌ها با جدال چهارم طبیعت و نفت به پایان رسید و شاگردان مهران شاهین‌طبع با پیروزی ۸۹ بر ۸۲ اجازه ندادند نفت به فینال برسد. طبیعت در کوارترهای دوم و چهارم با نتایج ۲۱ بر ۱۲ و ۲۵ بر ۲۰ به پیروزی رسید، اما نتیجه کوارترهای اول و سوم، ۲۳ بر ۲۰ و ۲۷ بر ۲۳ به سود نفت بود. آبادانی‌ها در حالی میزبانی جدال چهارم را برعهده داشتند که در بازی سوم موفق شدند طبیعت را با اختلاف هشت امتیاز شکست دهند. تیم حماد سامری بعد از دو باخت در تهران و کسب یک برد خانگی به بقا امیدوار شده بود، ولی طبیعت دوباره توانست توپ و میدان را در اختیار بگیرد و همانند فصل گذشته فینالیست شود. پیام ضیا، مدیرفنی طبیعت در خصوص عملکرد این تیم در بازی چهارم اینطور توضیح داد: «شرایط فنی هر چهار بازی نیمه‌نهایی با هم یکسان بود. در هر چهار بازی که طبیعت و نفت برگزار کردند نتیجه تا پایان مسابقه نزدیک دنبال شد. در بازی قبلی هم که شکست خوردیم، تأکید کردم هر تیمی دقت بیشتری به خرج دهد و از فرصت‌هایش به بهترین شکل استفاده کند پیروزی را به دست می‌آورد. در نیمه اول، طبیعت در حمله فوق‌العاده ظاهر شد و در دفاع نیز پلنی را که مدنظر داشتیم به مرحله اجرا درآوردیم. از طرفی عملکرد بسیار خوب تیم نفت آبادان باعث شد خیلی نتوانیم از نظر نتیجه جلو بیفتیم. در دو برهه از بازی به خاطر بی‌دقتی و البته خطای بیش از حد یکی، دو بازیکن ما، نفت توانست به بازی برگردد و از ما پیش بیفتد، ولی خوشبختانه با کمک خدا در لحظات پایانی مسابقه یکی، دو شوت ما به گل نشست و توانستیم برنده بازی باشیم.»

گرمای هوا یکی از مشکلاتی بود که طبیعت با آن دست و پنجه نرم کرد. ضیا با اشاره به این موضوع تأکید کرد: «از عوامل برگزاری این بازی و میزبانی آنها تشکر می‌کنم. هوای آبادان گرم و شرجی است و این شرایط بیرون از سالن هم حاکم است. ما هم متوجه سختی برگزاری این مسابقه در آبادان هستیم و در بازی چهارم شرایط دمای سالن بهتر از بازی سوم بود.» پیش از این شهرداری گرگان توانسته بود با حذف کاله خودش را به فینال برساند و حالا با صعود طبیعت همه منتظر برگزاری فینال تکراری در لیگ‌برتر هستند. فصل پیش طبیعت در اولین فصل حضور در لیگ‌برتر گرگانی‌ها را شکست داد و جام قهرمانی را تصاحب کرد. مدافع عنوان قهرمانی امسال نیز تلاش می‌کند دومین قهرمانی متوالی را به دست بیاورد.

قاب

تحویل جام آنها تحویل جام ما

این آقایی که در عکس مشاهده می‌کنید شنبه شب بعد از تمام شدن ال کلاسیکو و قهرمانی بارسا در جام حذفی با این هیبت و شمایل جام قهرمانی را آورد تحویل داد تا شاگردان فلیک آن را بالای سر ببرند. توضیح زیادی لازم نیست، فقط یک سؤال؛ اگر آنچه شنبه شب در ورزشگاه رخ داد یک مراسم جشن قهرمانی بود، پس چیزی که ما طی تمام این سال‌ها اجرا کرده و می‌کنیم چه نام دارد؟ اگر آنچه ما اجرا می‌کنیم، مراسم جشن قهرمانی است، پس اینها چه می‌گویند؟

یادداشت

فریدون حسن

۳۸ میلیارد ناقابل دیگر هم پرید!

دیروز خبر رسید که استقلال طی ۴۵ روز آینده باید چیزی حدود ۳۸میلیارد تومان ناقابل را به دروازه‌بانی بدهد که حتی زحمت تعویض لباس را هم به خودش نداده، چه برسد به اینکه در تمرین حاضر شود یا اینکه دقیقه‌ای برای استقلال بازی کرده باشد. دیروز رسانه‌ها عذرهای بدتر از گناه فرشید سمیعی، مدیرعامل سابق استقلال در این خصوص را روی خروجی خود قرار دادند، اما یک سؤال مهم هم مطرح کردند، سؤالی که اگر سال‌ها پیش پاسخ درستی به آن داده می‌شد امروز شاهد این نبودیم که یک بازیکن درجه چندم اروپایی اینگونه پول پارو کند و یک مدیر ناکارآمد اشتباه خود و دوستانش را اینگونه توجیه کند و مهم‌تر اینکه پول بی‌زبان مردم ایران حیف و میل نشود.

سؤال این است: «آیا حرف‌های سمیعی جوابگوی دلارها و یوروهای از دست رفته خواهد بود؟» واقعیت تلخ ماجرا درست همین‌جاست، طی تمام این سال‌ها مدیران هزینه‌تراش و بدهی‌بارآور فوتبال، به‌خصوص در دو تیم استقلال و پرسپولیس هیچگاه پاسخگوی خرج‌تراشی‌ها و تاراج بیت‌المال به دلیل عقد قراردادهای این‌چنینی با بازیکنان و مربیان بی‌کیفیت نبوده‌اند. اگر امروز فرشید سمیعی به همین راحتی پرداخت این مبلغ هنگفت را توجیه و بعد از آن موسیمانه را به عنوان برترین مربی خارجی فوتبال ایران معرفی می‌کند، دلیلش این است که خوب می‌داند با اسلافش در استقلال هیچ برخوردی نشده است. او خوب می‌داند که همتایان سابقش در پرسپولیس هم امروز خیلی راحت نشسته‌اند و به خرابکاری‌هایشان در زمان مدیریت بر سرخ‌ها نگاه می‌کنند، بدون اینکه نگران پاسخگویی بابت هدر دادن پول مردم و بیت‌المال باشند. همه خیال‌شان راحت است که هیچ‌کس بابت خسارت‌هایی که به بار آورده‌اند حتی تشرشان هم نمی‌زند. بارها عنوان کرده‌ایم اگر با چنین مدیرانی درست برخورد می‌شد و اگر جایی بود که مجبورشان می‌کرد تمام این خسارت‌ها را از جیب خودشان پرداخت کنند، آن‌وقت دیگر هیچ مدیری در فوتبال جرئت نمی‌کرد اینگونه خودسرانه کار کند و با خیال راحت پول کشور و مردم را به باد بدهد. تازه اینها در حالی بود که استقلال و پرسپولیس دولتی بودند و حالا باید پرسید اگر استقلال واقعاً خصوصی شده پس مالک آن حتماً باید این خسارت ۳۸ میلیاردی را از مسببان اصلی آن بگیرد، نه اینکه خودش پرداخت کند.

هرچند که این پول با خسارتی که به مردم و بیت‌المال وارد می‌شود، پرداخت می‌شود، اما همه خوب می‌دانیم که با توجه به پرونده‌ها و سوابق قبلی قطع به یقین در مدت زمان تعیین شده پرداخت نمی‌شود تا هم خسارتی بیشتر از ۵ درصد فعلی به آن اضافه شود و هم اینکه استقلال با یک بحران و حاشیه جدید روبه‌رو شود. واقعیت ماجرا اما همان سؤالی است که دیروز رسانه‌ها مطرح کردند. سؤالی که پاسخ آن و البته اقدام درست مسئولان ذی‌ربط در نهادهای نظارتی فوتبال در مورد آن می‌تواند پرونده چنین تخلفاتی را برای همیشه ببندد یا اینکه حداقل جلوی بخش گسترده‌ای از آنها را بگیرد. اگر اقدامی صورت نگیرد قطع به یقین این ۳۸میلیارد آخرین هزینه‌سازی مدیران ناکارآمد فوتبال باشگاهی نخواهد و اگر مثل همیشه همه فقط نگاه کنند و این پول از سرمایه مردم ایران پرداخت شود، آن وقت باید باز هم شاهد باشیم که مدیران ناکارآمد فوتبال بنشینند و با خاطری راحت از هنرنمایی‌هایشان حرف بزنند.

اعتماد فدراسیون جهانی را جلب می‌کنیم

سجاد انوشیروانی، رئیس فدراسیون وزنه‌برداری گفت: «همه فدراسیون‌ها در زمان انتخابات فدراسیون جهانی در تلاش و رایزنی هستند و همه به دنبال کسب جایگاهند و ما هم از این قاعده مستثنا نیستیم. انتخابات فدراسیون وزنه‌برداری آسیا همزمان با ورودم به فدراسیون شده بود که برای کسب سهمیه در آسیا تلاش کردیم و خدا را شکر توانستیم چهار کرسی به دست بیاوریم. امیدوارم با توجه به جایگاهی که وزنه‌برداری ایران دارد در جهان هم بتوانیم صاحب کرسی شویم. با توجه به اتفاقاتی که طی سال‌های قبل در انتخابات فدراسیون جهانی وزنه‌برداری رخ داده، کار سختی پیش‌رو داریم و اعتماد از بین رفته است، اما ما در تلاشیم این اعتماد را برگردانیم.»

برنامه توانمندسازی بانوان وزنه‌بردار

مریم ایلکا، نایب‌رئیس بانوان فدراسیون وزنه‌برداری با اشاره به آینده درخشان پیش‌روی بانوان وزنه‌بردار کشور و برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته از سوی فدراسیون برای پیشرفت وزنه‌برداری بانوان از درخشش بانوان طی سال‌های پیش‌رو خبر داد و گفت: «کشور را به پنج منطقه تقسیم کرده‌ایم تا با توجه به همجواری و سطح توانمندی استان‌ها، زمینه حضور عادلانه برای تمامی استعدادها فراهم شود. این پایش بدون در نظر گرفتن دسته وزنی انجام شد. با افزایش تعداد مربیان آگاه، سالن‌های تخصصی و تجهیزات، می‌توان ظرفیت‌های فنی بیشتری را به سطح تیم ملی رساند. مطمئن هستم طی پنج سال آینده شاهد حضور پررنگ بانوان توانمند در ترکیب تیم‌های ملی خواهیم بود که حاصل همین سرمایه‌گذاری‌ها و پشتوانه‌سازی‌هاست.»

محمدرسول مرادی | ایرنا

ایران در غم بندرعباس

هواپیماهای ایلوشین سپاه و بالگردهای آتش‌نشانی این نیرو نقش مهمی در خاموش کردن آتش داشتند

■ حسین فصیحی

چشم‌های خونین ایران به بندر رجایی بندرعباس دوخته شده است، جایی که آتش و انفجارهای دو روز قبل آن، خانواده‌های بسیاری را سوگوار و دل‌های مردم را به آنها نزدیک کرد. همزمان با وقوع حادثه، دولت تمام تلاش خود را برای مهار بحران به کار گرفت، امروز را عزای عمومی و کشورهای بسیاری هم خود را در غم این فاجعه با مردم همراه کردند.

جنگ و حادثه؛ اولی را از سر گذرانده‌ایم و از میان آسیب‌های آن رشد کرده‌ایم. جنگ گزینه‌ای ناگزیر بود که با آن درگیرمان کردند، اما عمده حوادث پس از آن گزینه‌هایی نیستند که نتوان جلویش را گرفت، شاید به همین دلیل است که این روزها عکس‌های مشابهی از خرمشهر و بندرعباس در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک گذاشته می‌شود. عکس‌هایی که در آن نماد مقاومت توی ذوق می‌زند. در وقوع این اتفاق‌ها بیشتر حادثه‌ها مثل حادثه معدن طبس، از سر یک بی‌احتیاطی اتفاق می‌افتد و ۵۲ خانواده را تا پایان عمرشان داغدار می‌کند، برای همین ما حادثه‌ها را از سر نگذرانده‌ایم، بلکه از درون یک اتفاق به اتفاقی دیگر پرتاب شده‌ایم. از حادثه اتوبوس دختران نخبه کرمانی به آغوش قربانیان چهارشنبه‌سوری و از آنجا به کشته‌های سفرهای نوروزی و حالا دو روز است آتشی در بندرعباس روشن شده که شعله‌هایش همچنان وجودمان را می‌سوزاند و داغ آن را بر دلمان می‌گذارد. بیش از همه، وجود خانواده‌های ۴۰ هموطن بی‌گناهی که در این حادثه جان باختند و مشخص نیست پیکر سوخته چند نفر دیگر میان خاکسترهای حادثه پیدا و شمار جانباختگان بیشتر و بیشتر شود. همین‌طور آنهایی که عزیزانشان روی تخت بیمارستان‌ها با مرگ دست به گریبانند و هزار و ۲۴۱ عضو خانواده‌ای که در این حادثه جراحت برداشتند. با این حال این اتفاق‌ها خواسته یا ناخواسته دل‌های مردم را کنار هم نگه داشته است، هرچند حساب آنهایی که کوتاهی‌شان منجر به جانباختن مردم بی‌گناه می‌شود از دیگران جدا می‌ماند. همین حس همدردی است که سبب می‌شود وقتی برای مجروحان حادثه نیاز به خون اعلام می‌شود، صف‌های اهدای خون در مراکز انتقال خون شهرهای دور و نزدیک تشکیل می‌شود و ساعتی بعد از آن دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان گزارش می‌دهد ظرفیت پذیرش در انتقال خون بندرعباس تکمیل و جایی برای نگهداری خون وجود ندارد. در شهرستان رشت هم ۵۰۰ نفر از کسانی که در نوبت انتقال خون قرار گرفتند، شماره‌های تماس‌شان را در اختیار امدادگران قرار دادند تا در صورت نیاز به فوریت خون‌هایشان را اهدا کنند.

■ **عطش آتش**

دیروز خورشید که در بندرعباس طلوع کرد، آتش‌نشان هنوز با آتش سرکش دست به گریبان بودند، انگار حریق با نوشیدن آن همه آب، هارتر شده بود، برای همین گروهی از امدادگران در حال دور کردن کانتینرهای حاوی کالا از حوالی آتش بودند و گروهی از آتش‌نشانان هوافضا از آسمان، دل آتش را سرد می‌کردند. هواپیماهای ایلیوشین سپاه و بالگردهای آتش‌نشانی این نیرو در چندین عملیات نقش مهمی در خاموش کردن بخش اعظم آتش داشتند. با این حال انگار آتش خیال سرد شدن ندارد و وزش باد مهار آتش را دشوارتر می‌کند. جلال ملکی، سخنگوی آتش‌نشانی تهران که همراه تیمی از آتش‌نشانان زبده در حال امداد است از آتش ترکیبی حرف می‌زند و به «جوان» می‌گوید: «وقتی به محل رسیدیم، حجم زیادی از آتش در محل نگهداری کانتینرها دیده می‌شد. انفجارهایی هم رخ می‌داد که ناشی از داغ شدن کانتینرها و حبس حرارت بود. آتش‌سوزی از نوع آتش‌سوزی‌های ترکیبی است، یعنی پارچه، لوازم خودرویی، قیر، پارافین، محصولات غذایی و کامپیوتری، مواد نفتی و شیمیایی و حتی گوشت و ماهی هم وجود دارد.»

■ **صدای انفجار**

ملکی درباره شنیده شدن صدای ممتد انفجار از فاصله‌های دور هم عنوان می‌کند: «نیمه‌شب شنبه ارتفاع دود به چندده متر می‌رسید. وضعیت خوبی نبود، ولی حدود ساعت ۱۵ یک‌شنبه با فداکاری آتش‌نشانان آتش تحت کنترل قرار گرفت. با توجه به اینکه تعداد زیادی از کانتینرها روی هم ریخته‌اند باید آنها کنار بروند تا به درونشان هم دسترسی پیدا کنیم. در اینجا مواد آتش‌زای زیادی وجود دارد و در کانتینری که یک مکان بسته است هر چیزی باشد با گرم شدن احتمال انفجار وجود دارد. بنابراین صدای انفجار و تخریب و افتادن آوار از بالا به پایین چیز عجیبی نیست.» در جریان مهار آتش، نیروهای آتش‌نشانی از کرمان، هرمزگان، تهران، بوشهر و استان فارس تلاش خود را برای مهار آتش به کار گرفتند.

■ **امداد از روسیه**

مواد شیمیایی که به آن اشاره می‌شود، می‌تواند هم منجر به بحران زیست‌محیطی شود و هم موج‌های انفجار زیادی را ایجاد کند، موج‌های انفجاری که خودروهای پارک شده در مسافت‌های طولانی را تخریب می‌کند و ساختمان‌هایی تا ۵ کیلومتر دورتر را به لرزه درمی‌آورد. با این حال ظهر روز گذشته و در حالی که اعلام شده بود آتش تا پایان روز مهار می‌شود، برآوردهای میدانی نشان می‌دهد نیاز به مداخله خارجی برای کنترل وضعیت وجود دارد و مهار آتش احتمالاً تا پاسی از شب به درازا بکشد. پس از آن خبر می‌رسد چند هواپیمای روس برای کمک راهی بندرعباس خواهند شد. سفارت روسیه در تهران اعلام کرد به دنبال درخواست شرکای ایرانی خود، پوتین دستور اعزام فوری چندین هواپیمای حاوی نیروهای متخصص وزارت شرایط غیرمترقبه روسیه را صادر کرده است. این تیم‌های امدادی متشکل از کارشناسان باتجربه هستند که برای کمک در عملیات مهار آتش‌سوزی اعزام خواهند شد.

■ **رئیس‌جمهور در میدان**

روز گذشته رئیس‌جمهور هم راهی بندرعباس شد. دکتر پزشکیان پس از بازدید هوایی می‌گوید آمده تا از نزدیک حادثه را بررسی کند: «از لحظه اول حادثه؛ استاندار، هلال احمر، وزیر کشور، وزیر راه، ارتش، سپاه و آتش‌نشانی وارد منطقه شدند. آنها شبانه‌روز تلاش می‌کنند مشکل را حل کنند. از آنها قدردانی می‌کنیم. به بندرعباس آمدم تا از نزدیک بررسی کنم و اگر مسئله‌ای هست که به تعامل نیاز دارد یا باید دولت آن را پیگیری کند، انجام دهیم. تلاش می‌کنیم به خانواده‌های اشخاص فوت شده و مصدومان رسیدگی شود.» وی پس از حادثه سری هم به یکی از مراکز درمانی زد و وضعیت مجروحان حادثه را بررسی کرد. سخنگوی دولت اعلام کرد امروز کشور در سوگ بندرعباس در عزای عمومی است.

■ **علت حادثه و آخرین وضعیت**

در حال حاضر هنوز علت اصلی حادثه اعلام نشده است. با این حال وزیر کشور گفته علت هرچه باشد، به مردم گزارش می‌شود. محمد جمالیان، عضو کمیسیون بهداشت مجلس هم درباره وضعیت مجروحان و فوت‌شدگان می‌گوید: «وضعیت مجروحان حادثه نشان می‌دهد هزار و ۲۴۱ نفر به مراکز درمانی منتقل شده‌اند که ۹۹۴ بیمار ترخیص شدند و ۲۴۰ بیمار همچنان بستری هستند. از این ۲۴۰ بیمار بستری، ۳۷ نفر در بخش مراقبت‌های ویژه هستند، پنج نفر سوختگی با درجه بالا دارند که احتمال فوت آنها وجود دارد و شش نفر هم به بیمارستان‌های دیگر اعزام شده‌اند. از شب حادثه ۱۲۶ عمل جراحی روی مجروحان انجام شده و از بین مصدومانی که در بخش مراقبت‌های ویژه بستری هستند، احتمال فوت وجود دارد. براساس آخرین آمار ۳۶ نفر در جریان حادثه فوت شده‌اند که ۱۸ نفر قابل شناسایی و بقیه به دلیل سوختگی شدید قابل شناسایی نیستند و نیاز به تست دی‌ان‌ای دارند تا شناسایی شوند. شمار افراد ناپدید شده هم مشخص نیست، چراکه برخی پیکرها به صورت مجهول‌الهویه هستند و شدت سوختگی مانع شناسایی آنها شده است، از همین‌رو احتمال می‌رود تعدادی از مفقودان هم جزو کشته‌شدگان باشند.»

پرداخت دیه قاتل را از چوبه دار نجات داد

■ غلامرضا مسکنی

قاتلی که سه سال قبل در درگیری خیابانی، پسر جوانی را به قتل رسانده بود با پرداخت دیه از طناب دار فاصله گرفت. اولیای دم اعلام کردند برای آرامش روح فرزندشان قاتل را می‌بخشند و دیه آن را صرف امور خیریه می‌کنند.

اوایل بهمن‌ماه ۱۴۰۱، به مأموران پلیس تهران تلفنی خبر رسید چند پسر جوان در نزدیکی میدان قیام در یکی از خیابان‌های جنوب پایتخت درگیری خونینی را رقم زده‌اند.

■ **موتورسوار قاتل**

با اعلام این خبر، تیمی از مأموران راهی محل شدند و در آنجا دریافتند لحظاتی قبل دو پسر موتورسوار با سه پسر جوان درگیر شده‌اند که در جریان آن یکی از موتورسواران با چاقو یکی از پسران رهگذر را زخمی و سپس هر دو فرار کرده‌اند و پسر زخمی هم به بیمارستان منتقل شده است. تحقیقات درباره این حادثه ادامه داشت تا اینکه ساعتی بعد تیم پزشکی بیمارستان اعلام کرد تلاش برای نجات پسر جوان به نام سروش نتیجه‌ای نداده و وی به‌خاطر اصابت ضربه چاقو به قسمت حساس بدن و خونریزی شدید روی تخت بیمارستان به کام مرگ رفته است.

وقتی مأموران به بیمارستان رفتند، یکی از دوستان مقتول در توضیح حادثه گفت: «من و یکی از دوستانم و مقتول ساعتی قبل از حادثه در نزدیکی میدان قیام در حال پیاده‌روی بودیم. ما قرار بود برای هواخوری و تفریح به پارکی در آن نزدیکی برویم که موتورسیکلتی با دو سرنشین با سرعت سرسام‌آوری از کنار ما عبور کرد، به‌طوری که ما هر سه نفر ترسیدیم. دوستم فریاد زد چه خبر است که آنها به طرف ما برگشتند. به آنها گفتیم چه خبر است با این سرعت رانندگی می‌کنید و اگر ما جا خالی نمی‌دادیم، الان با ما تصادف کرده و جان ما را به خطر انداخته بودید. اعتراض‌ها و گفته‌های ما به آنها برخورد و همین موضوع باعث مشاجره لفظی‌مان شد و با هم درگیر شدیم، اما دقایقی بعد با میانجیگری رهگذران و کاسبان محل درگیری ما تمام شد و آنها هم سوار موتورشان شدند و از محل رفتند.»

■ **درگیری خونین**

وی ادامه داد: «ما به راه افتادیم تا اینکه در یکی از خیابان‌های اطراف دوباره با دو پسر موتورسوار روبه‌رو شدیم. وقتی به هم رسیدیم، نگاه چپ به هم کردیم و مشاجره لفظی ما شروع شد که این‌بار یکی از آنها چاقویی از جیبش بیرون آورد و ضربه‌ای به سروش زد. دوست ما خونین روی زمین افتاد و ضارب هم همراه دوستش با موتور از محل به سرعت فرار کردند. ما سروش را به بیمارستان رساندیم، اما ساعتی بعد پزشکان اعلام کردند فوت کرده است.» با اطلاعاتی که مأموران به دست آوردند، تحقیقات برای شناسایی و دستگیری عامل قتل و همدستش آغاز شد. تیم جنایی در بررسی فیلم دوربین‌های مداربسته موفق به شناسایی قاتل به نام پژمان شدند و او را تحت تعقیب قرار دادند. متهم در نهایت پس از چند روز فرار بازداشت و به اداره پلیس منتقل شد.

■ **اظهار پشیمانی**

قاتل پس از انتقال به اداره پلیس با اظهار پشیمانی به درگیری خونین اعتراف و ادعا کرد قصد قتل نداشته است. وی گفت: «روز حادثه همراه دوستم با موتورش در خیابان دودرو می‌کردیم که در یکی از خیابان‌ها با مقتول و دو دوستش روبه‌رو شدیم و آنها به سرعت موتور ما اعتراض کردند. همین موضوع باعث درگیری‌مان شد، اما با میانجیگری مردم خیلی زود تمام شد. دقایقی بعد دوباره آنها با ما روبه‌رو شدند و با هم درگیر شدیم. من قصد قتل نداشتم و فقط می‌خواستم مقتول و دوستانش را بترسانم و با چاقویی که همراه داشتم ضربه‌ای به طرف آنها پرت کردم و بعد هم از محل فرار کردیم. فکر نمی‌کردم ضربه چاقوی من باعث فوت پسر جوان شود، اما وقتی باخبر شدم او در بیمارستان فوت کرده از ترس فرار کردم. در این مدت عذاب‌وجدان داشتم و حتی شب‌ها نمی‌خوابیدم و کابوس می‌دیدم. می‌خواستم خودم را به پلیس معرفی کنم که مأموران مرا بازداشت کردند. خیلی پشیمان هستم و از اولیای دم درخواست بخشش دارم.»

■ **حکم قصاص**

متهم پس از اعتراف و بازسازی صحنه قتل راهی زندان و مدتی بعد در دادگاه کیفری یک تهران پای میز محاکمه حاضر شد. قاتل در دادگاه دوباره اظهار پشیمانی و درخواست بخشش کرد، اما اولیای دم برای قاتل درخواست قصاص کردند. قضات دادگاه پس از شنیدن دفاعیات متهم، او را به جرم قتل عمد به قصاص محکوم کردند. رأی دادگاه پس از تأیید در دیوان عالی کشور برای سیر مراحل اجرای حکم به شعبه چهارم اجرای احکام دادسرای امور جنایی تهران فرستاده شد.

■ **جلسات صلح و سازش**

چندی قبل پرونده روی میز قاضی امین کرمانی‌نژاد، سرپرست اجرای احکام دادسرای امور جنایی قرار گرفت و وی برای جلب رضایت اولیای دم اقدام به برگزاری جلسات صلح و سازش کرد. چندین جلسه صلح و سازش با حضور اولیای دم برگزار شد، اما پدر مقتول در تمامی جلسات اصرار به قصاص داشت تا اینکه چند روز قبل به شعبه چهارم اجرای احکام رفت و اعلام کرد تصمیم دارد قاتل را ببخشد.

■ **آرامش روح مقتول**

وی گفت: «ما تصمیم داشتیم حکم قصاص را اجرا کنیم، اما مدتی قبل از طریق مددکاران زندان متوجه شدیم قاتل در زندان قرآن می‌خواند و رفتار خوبی دارد و مسئولان زندان هم از او راضی هستند. آنطور که فهمیدیم او در کارهای خیر هم شرکت می‌کند، به همین دلیل تصمیم گرفتم برای آرامش روح فرزندم قاتل را ببخشم و از خانواده‌اش دیه بگیرم. من می‌خواهم دیه را صرف امور خیریه کنم و از طرفی هم به قاتل زندگی دوباره ببخشم.» با درخواست اولیای دم، خانواده قاتل اعلام کردند حاضرند دیه مقتول را پرداخت کنند. بنابراین با اقدام خداپسندانه اولیای دم، قاتل از قصاص نجات پیدا کرد و به زودی از جنبه عمومی جرم در دادگاه کیفری یک تهران محاکمه می‌شود.

شهادت محیط‌بان در درگیری با شکارچیان غیرمجاز

کاظم مصدق، محیط‌بان ۴۵ساله پارک ملی گلستان شامگاه شنبه ششم اردیبهشت‌ماه در درگیری با شکارچیان غیرمجاز به شهادت رسید.

احمد رادمان، رئیس پارک ملی گلستان شامگاه شنبه ششم شهریور گفت: کاظم مصدق به همراه یکی دیگر از محیط‌بانان مشغول گشت‌زنی در منطقه کویلر بود که با شکارچیان غیرمجاز برخورد کردند و شکارچیان غیرمجاز با شلیک گلوله او را به شهادت رساندند و در تاریکی شب فرار کردند. وی افزود: کاظم مصدق با ۱۴ سال سابقه محیط‌بانی، متولد ۱۳۵۹، متأهل و پدر دو فرزند بود که زندگی‌اش را وقف حفاظت از گنجینه طبیعی ایران کرده بود. سردار سعید دادگر، فرمانده انتظامی استان گلستان هم درباره این خبر گفت: پس از اعلام شهادت محیط‌بان پارک ملی، بلافاصله تیمی ویژه از کارآگاهان پلیس آگاهی برای دستگیری عاملان قتل وارد عمل و موفق شدند دو نفر مظنون در این پرونده را در یکی از روستاهای شهرستان کلاله دستگیر کنند. تحقیقات در خصوص جزئیات پرونده در دست بررسی است.

نجات دختر بچه ۵ ساله از چنگال ۳ تبعه غیرمجاز

■ آرمین بینا

سه مرد اتباع غیرمجاز که در بازار عبدل‌آباد در جنوب تهران دختر پنج ساله‌ای را ربوده بودند، از سوی مردم بازداشت شدند.

شامگاه پنج‌شنبه چهارم اردیبهشت زن و مرد جوانی که همراه دختر پنج‌ساله‌شان به بازار عبدل‌آباد در جنوب تهران رفته‌بودند، ناگهان متوجه شدند دختر خردسال‌شان کنارشان نیست. زن و مرد جوان ابتدا فکر کردند کودک‌شان در همان نزدیکی در حال بازی یا تماشای ویترین مغازه‌ها است، اما هر چه اطراف را جست‌وجو کردند، خبری از او پیدا نکردند.

■ **۳ کودک‌ربا**

آنها فهمیدند دخترشان گم شده است و سراسیمه و وحشت‌زده از کوچه‌ای به کوچه دیگری می‌رفتند و نام دخترشان را فریاد می‌زدند. فریادهای زن و مرد در بازار بلند شده بود و اهالی محل، کاسبان و رهگذران همه متوجه شدند دختر خردسالی گم شده است. مشخصات دختر گمشده بلافاصله در اختیار رهگذران قرار گرفت و تعداد زیادی از مردم خودجوش برای پیدا کردن ردی از دختر گمشده شروع به جست‌وجو کردند. لحظات به سرعت می‌گذشت و دختر گمشده آب شده و به زمین رفته بود. زن و مرد جوان ناامید و اشک در چشمانشان جاری بود که چند مرد در یکی از کوچه‌های بازار دیدند سه مرد اتباع دختر خردسال و گریانی را بغل کرده و قصد دارند از بازار خارج کنند. مشخصات دختر گریان با مشخصات دختر گمشده یکی بود و جست‌وجوگران فهمیدند سه مرد جوان در حال ربودن دختر خردسال هستند. فریادهای «آی دزد، آی دزد» در بازار عبدل‌آباد به آسمان بلند شد و تعداد زیادی رهگذر برای نجات دختر ربوده‌شده به سوی سه مرد کودک‌ربا رفتند. متهمان با دیدن این صحنه کودک را رها و فرار کردند، اما یکی از آنها در دام مردم گرفتار شد و دو نفر دیگر موفق به فرار شدند.

■ **آغوش مادر**

لحظاتی بعد دختر پنج ساله مادرش را به آغوش گرفت و متهم دستگیر شده هم تحویل مأموران پلیس تهران شد.

پدر دختر خردسال به مأموران گفت: «برای خرید به بازار آمده‌بودیم و دخترم لحظاتی دست مرا و لحظاتی هم دست مادرش را می‌گرفت. از این مغازه به آن مغازه می‌رفتیم و دخترمان هم در کنار ما بود تا اینکه در وسط بازار متوجه شدیم دخترمان کنارمان نیست. هر چقدر به اطرف نگاه کردیم، او را ندیدیم و فهمیدم او در شلوغی بازار گم شده است. ترس و وحشت سراپای ما را گرفته‌بود که با داد و فریاد از مردم درخواست کمک کردیم. افراد زیادی مشخصات دخترمان را گرفتند و برای پیدا کردن او شروع به جست‌وجو کردند تا اینکه در نهایت دخترمان را از چنگال سه مرد آدم‌ربا نجات دادند.»

■ **برق طلا**

متهم دستگیرشده هم گفت: «من از اتباع هستم و چند ماه قبل به صورت غیرقانونی به ایران آمدم و در ساختمان در حال ساختی کارگری می‌کردم. ساعتی قبل همراه دو هموطنم برای قدم‌زدن به بازار عبدل‌آباد آمدیم. در حال پرسه‌زنی بودیم که دیدیم دختر خردسالی از مادر و پدرش جدا شده‌است. برق النگوهایش چشم ما را گرفت، اما فکر نمی‌کردیم طلاهای او بدل است. سه نفری تصمیم گرفتیم او را بربایيم و طلاهایش را سرقت کنیم. وقتی پدر و مادرش دور شدند، او را به بهانه‌ای به داخل کوچه‌ای کشاندیم و وقتی او را بغل کردیم که برباییم، گریه کرد. ما می‌خواستیم پس از سرقت طلاهای او، دختر خردسال را هم بفروشیم، اما گریه‌های او باعث شد مردم به ما مشکوک شوند. وقتی فهمیدیم دستمان رو شده فرار کردیم، اما من به دام افتادم.»

با اعتراف متهم، مأموران دو همدست او را خیلی زود شناسایی و دستگیر کردند. سه اتباع غیرمجاز همگی به جرم خود اقرار کردند. تحقیقات از متهمان ادامه دارد.

آگهی تحدید حدود اختصاصی

برابر تقاضای کتبی متقاضی، تحدید حدود املاک ذیل واقع در بخش ۲۲- ارومیه روستای دیلزی و قلات رش پلاک ۵و۶- اصلی حوزه ثبتی شهرستان پیرانشهر به موجب ماده ۱۴ قانون ثبت به عمل خواهد آمد.

۱.ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۱۲۹۸۸/۸۴ مترمربع تحت پلاک ۳۳۷ فرعی از ۵ اصلی روستای دیلزی مورد تقاضای آقای سید مراد باب گوره به شماره ملی ۲۸۹۹۵۲۲۹۷۳ برابر مدارک موجود در پرونده.

۲.ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۶۵۳۸/۱۳ مترمربع تحت پلاک ۳۳۵ فرعی از ۵ اصلی روستای دیلزی مورد تقاضای آقای سید مراد باب گوره به شماره ملی ۲۸۹۹۵۲۲۹۷۳ برابر مدارک موجود در پرونده.

۳.ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۱۶۰۱۸ مترمربع تحت پلاک ۳۳۴ فرعی از ۵ اصلی روستای دیلزی مورد تقاضای آقای سید مراد باب گوره به شماره ملی ۲۸۹۹۵۲۲۹۷۳ برابر مدارک موجود در پرونده.

۴.ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۱۲۲۲۴/۶۳ مترمربع تحت پلاک ۵۳۸ فرعی از ۶ اصلی روستای قلعه تراش مورد تقاضای آقای سید مراد باب گوره بشماره ملی ۲۸۹۹۵۲۲۹۷۳ برابر مدارک موجود در پرونده. تاریخ تحدید حدود: ۱۴۰۴/۰۴/۰۲ لذا به اطلاع مالکین ومجاورین املاک فوق میرساند که در تاریخ تحدید حدود تعیین شده درمحل وقوع ملک حضور بهم رسانند وکسانیکه به حدود یا حقوق ارتفاقی اعتراضی داشته باشند می توانند از تاریخ تحدید حدود لغایت ۳۰- روز اعتراض خودرا دراجرای ماده ۲۰ قانون ثبت به اداره ثبت اسناد واملاک شهرستان پیرانشهر تسلیم و رسید دریافت دارند.

تاریخ انتشار ۱۴۰۴/۰۲/۰۸
۱۹۱۲۷۰۹/ شناسه آگهی

آگهی الصاق قانون الحاق موادی به قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۲

بدینوسیله در اجرای بند دوم ماده یک قانون الحاقی موادی به قانون ساماندهی و حمایت از تولید عرضه و مسکن و ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی آن آرا صادره از هیات موضوع بند آماده یک قانون مستقر در واحد ثبتی شهرستان دیر مربوط به متقاضیانی که در اجرای قانون فوق الذکر تقاضای ثبت نموده اند به شرح ذیل جهت اطلاع عموم آگهی می شود. ۱- رای شماره ۰۰۳ مورخه ۱۴۰۴/۰۱/۱۹ خانم بتول علی فرد ششدانگ یک بابخانه قسمتی از پلاک ۲۰۷۱ واقع در دیر القاید بدینوسیله اعلام می دارد، اشخاصی که نسبت به اصل ملک اعتراض دارند از تاریخ الصاق و اشخاصی که نسبت به تحدید حدود و حقوق ارتفاق اعتراض دارند، از تاریخ تنظیم صور تمجلس تجدید حدود ظرف مدت بیست روز باید اعتراض خود را به صورت مکتوب به اداره ثبت اسناد و املاک دیر تسلیم نمایند و ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض به ثبت دیر دادخواست خود را به مرجع ذیصلاح قضایی تقدیم و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت اسناد و املاک دیر تسلیم نماید، رسیدگی به این گونه اعتراضات در دادگاه خارج از نوبت خواهد بود، بدیهی است در صورت عدم وصول اعتراضی درموعد مقرر وبالتحویل گواهی عدم تقدیم دادخواست به اداره ثبت اسناد و املاک دیر عملیات ثبتی بارعایت مقررات تعقیب خواهد شد.

تاریخ انتشار ۱۴۰۴/۰۲/۰۶ ---۴۴/ م الف
عبدالعزیز نصار یوسفی
رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان دیر

آگهی الصاق قانون الحاق موادی به قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۲

بدینوسیله در اجرای بند دوم ماده یک قانون الحاق موادی به قانون ساماندهی و حمایت از تولید عرضه و مسکن و ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی آن آرا صادره از هیات موضوع بند ۲ ماده یک قانون مستقر در واحد ثبتی شهرستان دیر مربوط به متقاضیانی که در اجرای قانون فوق الذکر تقاضای ثبت نموده اند به شرح ذیل جهت اطلاع عموم آگهی می شود۱- رای شماره ۳۰۰۷ مورخه ۱۴۰۴/۱/۱۶ آقای امید میدری ششدانگ یک بابخانه قسمتی از پلاک ۲۱۷۱ واقع در دیر لذا بدینوسیله اعلام می دارد، اشخاصی که نسبت به اصل ملک اعتراض دارند، از تاریخ الصاق و اشخاصی که نسبت به تحدید حدود وحقوق ارتفاق اعتراض دارند از تاریخ تنظیم صور تمجلس تحدید حدود ظرف مدت بیست روز باید اعتراض خود را به صورت مکتوب به اداره ثبت اسناد و املاک دیر تسلیم نمایند و ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض به ثبت دیر دادخواست خود را به مرجع ذیصلاح قضایی تقدیم و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت اسناد و املاک دیر تسلیم نماید رسیدگی به این گونه اعتراضات در دادگاه خارج از نوبت خواهد بود، بدیهی است در صورت عدم وصول اعتراض درمود مقرر وبالتحویل گواهی عدم تقدیم دادخواست به اداره ثبت اسناد و املاک دیر عملیات ثبتی بارعایت مقررات تعقیب خواهد شد.

تاریخ انتشار ۱۴۰۴/۰۲/۰۸ ---۴۸/ م الف
روزنامه جوان

آگهی الصاق قانون الحاق موادی به قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۲

بدینوسیله در اجرای بند دوم ماده یک قانون الحاق موادی به قانون ساماندهی و حمایت از تولید عرضه و مسکن و ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی آن آرا صادره از هیات موضوع بند ۲ ماده یک قانون مستقر در واحد ثبتی شهرستان دیر مربوط به متقاضیانی که در اجرای قانون فوق الذکر تقاضای ثبت نموده اند به شرح ذیل جهت اطلاع عموم آگهی می شود. ۱- رای شماره ۰۰۳۰۱ مورخه ۱۴۰۴/۱/۱۶ آقای حمید جعفر خوششدانگ یک بابخانه قسمتی از پلاک ۲۰۶۵ واقع در دیر لذا بدینوسیله اعلام می دارد ، اشخاصی که نسبت به اصل ملک اعتراض دارند ، از تاریخ الصاق و اشخاصی که نسبت به تحدید حدود و حقوق ارتفاق اعتراض دارند، از تاریخ تنظیم صور تمجلس تحدید حدود ظرف مدت بیست روز باید اعتراض خود را به صورت مکتوب به اداره ثبت اسناد و املاک دیر تسلیم نمایند و ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض به ثبت دیر دادخواست خود را به مرجع ذیصلاح قضایی تقدیم و گواهی تقدیم دادخواست ابه اداره ثبت اسناد و املاک دیر تسلیم نماید رسیدگی به اینگونه اعتراضات در دادگاه خارج از نوبت خواهد بود بدیهی است، در صورت عدم وصول اعتراض درمود مقرر و با تحویل گواهی عدم تقدیم دادخواست به اداره ثبت اسناد و املاک دیر عملیات ثبتی بارعایت مقررات تعقیب خواهد شد.

تاریخ انتشار ۱۴۰۴/۰۲/۰۶ ---۴۶/ م الف
عبدالعزیز نصار یوسفی
رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان دیر

آگهی الصاق قانون الحاق موادی به قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۲

بدینوسیله در اجرای بند دوم ماده یک قانون الحاقی موادی به قانون ساماندهی و حمایت از تولید عرضه و مسکن و ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی آن آرا صادره از هیات موضوع بند آماده یک قانون مستقر در واحد ثبتی شهرستان و مربوط به متقاضیتی که در اجرای قانون فوق الذکر تقاضای ثبت نموده اند ، به شرح ذیل جهت اطلاع عموم آگهر :۱ رای شماره ۲۹۹۷ مورخ ۱۴۰۳/۱۰/۲۴ نجاب ادیبی راد ششدانگ یک قطعه واقع در بر دستان لذا بدینوسیله اعلام می دارد، اشخاصی نسبت به اصل ملک اعتراض دارند از تاریخ الصاق یا انتشار این آگهی و اشخاصی که نسبت به تحدید حدود و حقوق ارتفاق اعتراض دارند، از تاریخ تنظیم صور تمجلس تحدید حدود ظرف مدت بیست روز باید اعتراض خود را به صورت مکتوب به اداره ثبت اسناد و املاک دیر تسلیم نمایند و ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض به ثبت دیر دادخواست خود را به مراجع ذیصلاح قضایی تقدیم و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت اسناد و املاک دیر تسلیم نمایدف رسیدگی به این گونه اعتراضات در دادگاه خارج از نوبت خواهد بود ، بدیهی است در صورت عدم وصول اعتراض درموعد مقرر و با تحویل گواهی عدم تقدیم دادخواست به اداره ثبت اسناد و املاک دیر عملیات ثبتی بارعایت مقررات تعقیب خواهد شد.

تاریخ انتشار ۱۴۰۴/۰۲/۰۸ ---۴۹/ م الف
عبدالعزیز نصار یوسفی
رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان دیر

گزارش یک

تلاش نتانیاهو برای گسترش عملیات غزه به‌رغم کسر نیروی ۱۰ هزار نفری و امتناع از خدمت

سرگردانی استراتژی جنگی اسرائیل در غزه

ارتش رژیم صهیونیستی تهدید کرده که اگر در دیپلماسی مربوط به مذاکرات آتش‌بس پیشرفتی اتفاق نیفتد، عملیات در غزه را به شکل قابل توجه گسترش خواهد داد؛ تهدیدی که بیش و پیش از واقعی بودن، سرگردانی استراتژی جنگی رژیم صهیونیستی را نشان می‌دهد، به خصوص اینکه ارتش اسرائیل گفته ۱۰ هزار سرباز به دلیل ادامه جنگ و نتیجه ندادن تلاش‌ها برای عضوگیری از حریدی‌ها کم است.

اسرائیل تأیید کرد که دو سرباز دیگر آن، روز جمعه در شمال نوار غزه کشته شده‌اند. این دو سرباز به نام‌های ایدو ولوخ، ۲۱ ساله، افسر زرهی و فرمانده دسته، و نتا بیتزاک کاهانا، ۱۹ ساله، افسر مخفی پلیس مرزی، در یک کمین فلسطینیان در محله شجاعیه، در شرق شهر غزه، کشته شده و متعاقب آن، کاهانا در اثر درگیری با فلسطینیان کشته شده است. طی روزهای اخیر، کمین‌های حماس علیه نظامیان رژیم صهیونیستی در غزه مجدداً روندی صعودی گرفته، چیزی که نشان می‌دهد حماس همچنان بخش مهمی از توانایی‌های خود را حفظ کرده است. رسانه‌های رژیم صهیونیستی دیروز هم گزارش کردند که نظامیان اسرائیلی محله التفاح را در شهر غزه با آر.پی.جی هدف قرار گرفته‌اند. در شرایطی که منابع امنیتی به روزنامه اسرائیل‌هیوم گفته‌اند که مذاکرات با جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) با وجود جنگ ادامه دارد و نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه قطر هم طی کنفرانسی مطبوعاتی تأیید کرده که مذاکرات هرگز متوقف نشده است و ما در تلاشیم تا طرفین را به توافق آتش‌بس در غزه بازگردانیم، ولی منابع می‌گویند که این مذاکرات، تاکنون منجر به پیشرفت چشمگیری نشده است. در چنین شرایطی، رسانه عبری از قول یک منبع بلندپایه صهیونیست هشدار می‌دهد در صورتی که ظرف دو هفته پیشرفتی در روند مذاکرات حاصل نشود، ارتش اسرائیل دامنه جنگ را گسترش خواهد داد. به گزارش ایسنا، روزنامه عبری «اسرائیل هیوم» به نقل از این منبع نوشته که توسعه دامنه جنگ شامل بسیج گسترده نیروهای ذخیره خواهد بود. تلاش برای بسیج نیروهای ذخیره در شرایطی است که رسانه‌های رژیم صهیونیستی گزارش کرده‌اند که ارتش اسرائیل به دلیل کمبود نیروی انسانی، خدمت اجباری سربازی را چهار ماه تمدید کرده، مرخصی‌های قبل از ترخیص را به حالت تعلیق درآورده و سربازان را ملزم کرده که قبل از ترخیص، سه سال کامل خدمت کنند. به نوشته روزنامه یدیعوت آحارونوت، این تصمیم برای رسیدگی به کمبود بی‌سابقه نیروی انسانی گرفته شده، زیرا ارتش اکنون با کمبود ۱۰ هزار نیرو مواجه است که ۷هزار نفر آنها مربوط به واحدهای رزمی هستند. کابینه رژیم صهیونیستی پیش از این، کوشیده بود قانونی را تصویب کند که خدمت اجباری را از دو سال و هشت ماه فعلی به سه سال افزایش دهد، اما این اقدام با مخالفت اعضای ارتدوکس افراطی روبه‌رو شد که در ازای حمایت از این قانون، خواهان معافیت جامعه خود از خدمت سربازی هستند.

■ شکاف فزاینده سیاسی - اجتماعی

یهودیان ارتدوکس افراطی یا حریدی‌ها، تقریباً ۱۳درصد از جمعیت ۱۰ میلیونی اسرائیل را تشکیل می‌دهند و مخالفت‌های آنها با خدمت سربازی اجباری، شکاف‌ها را در جامعه صهیونیستی تعمیق کرده است. یائیر لاپید، رئیس اپوزیسیون رژیم صهیونیستی دیروز تلاش بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر برای تحمیل بار بیشتر بر دوش نظامیان ذخیره در ارتش به جای سربازگیری حریدی‌ها را به باد انتقاد گرفت و گفت که کابینه به دنبال آن است تا به‌جای عضویت حریدی‌ها برای خدمت سربازی، بار بیشتری بر دوش نیروهای ذخیره تحمیل کند. به گزارش شبکه خبری الجزیره، لاپید گفته که این کار باعث خواهد شد که ارائه حمایت مالی از حریدی‌ها با چالش روبه‌رو شود و تأکید کرده است: «ما مانع این کار خواهیم شد و هر کسی که برای خدمت در ارتش داوطلب نشود، حتی یک شِکل (واحد پول رژیم صهیونیستی) نیز از دولت دریافت نخواهد کرد.» لاپید از ناتوانی ارتش در جذب نیروهای کافی انتقاد کرده و گفته است: «آنها حتی نمی‌توانند تعداد کافی سرباز جذب کنند، چراکه با سیاست‌های خود، فرار حریدی‌ها از خدمت نظامی را تشویق می‌کنند.» تحت چنین شرایطی، پایگاه خبری «کرادل» در گزارشی به افزایش تنش‌ها در داخل جامعه اسرائیلی اشاره کرده و نوشته در حالی که بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، ادعا می‌کند که ساکنان اسرائیل را به سوی «پیروزی کامل» هدایت می‌کند و قصد «تغییر چهره خاورمیانه» را دارد، در واقع اسرائیل را به سمت اقتدارگرایی و فروپاشی داخلی سوق می‌دهد. اسرائیل بیش از پیش گسسته شده و احتمال بروز درگیری‌های داخلی به شدت افزایش یافته است. به نوشته کرادل، نتانیاهو در اوایل مارس ۲۰۲۵، پیش از کنار گذاشتن آتش‌بس غزه گفت که «ما برای مراحل بعدی جنگ در هفت جبهه آماده می‌شویم.» اما او جبهه داخلی را نادیده گرفت؛ جبهه‌ای که در داخل اسرائیل در حال شکل‌گیری است و هیچ راه خروجی برای آن دیده نمی‌شود. عامی ایالون، رئیس پیشین دستگاه شاباک نیز با اشاره به گزارشی که رونین بار، رئیس کنونی شاباک به دادگاه عالی اسرائیل ارائه کرده، آن را یک رخداد تعیین‌کننده در هویت یهودی اسرائیل دانسته و با اشاره به نافرمانی مدنی و مخالفت با اجرای دستوراتی که غیرقانونی به حساب می‌آید، گفته که پرچم سیاه عملاً بلند شده است. ایالون که در تظاهرات گسترده در مرکز تل‌آویو در جمع هزاران معترض سخن می‌گفت، ادامه داد هر کس که سخنان رئیس شاباک را شنیده باشد، به صورت آشکار تهدیدی را که ماهیت دموکراتیک اسرائیل با آن مواجه است، می‌بیند. رئیس پیشین شاباک گفت که نافرمانی مدنی امری ضروری شده است. دن حالوتس، رئیس پیشین ستاد ارتش اسرائیل نیز با حمله به بنیامین نتانیاهو گفت: «نتانیاهو متهم، تهدید آشکار، ملموس و مستقیمی علیه موجودیت اسرائیل است. او علیه مردمش می‌جنگد و از طریق کارمندان دفترش با دولت قطر همکاری می‌کند.»

واکنش

موج همدردی جهانی در پی انفجار در بندر شهید رجایی

انفجار روز شنبه در بندر شهید رجایی واکنش گسترده جهانی و گروه‌های مقاومت در لبنان، فلسطین و یمن را به دنبال داشت.

در پی جان‌باختن و زخمی شدن شماری از هموطنان به دنبال انفجار در بندر شهید رجایی بندرعباس، حزب‌الله لبنان بیانیه‌ای صادر و اعلام کرد: «ما به حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی ایران و مسعود پزشکیان، رئیس جمهور و ملت و دولت ایران و خانواده‌های شهدا حادثه دردناک انفجار بندر شهید رجایی در شهر بندرعباس را تسلیت می‌گوییم.» در بیانیه مقاومت لبنان آمده است: «ما همبستگی عمیق خود را با جمهوری اسلامی ایران و ملت دلیر و از خود گذشته آن اعلام می‌کنیم و از خداوند برای شهدا آمرزش و برای مجروحان شفای عاجل می‌طلبیم. از خداوند می‌خواهیم جمهوری اسلامی و مردم عزیز آن را از هر بدی حفظ کند.» جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) نیز شامگاه روز شنبه، با انتشار بیانیه‌ای، ضمن اعلام همبستگی با ملت و دولت ایران، ابراز اطمینان کرد که جمهوری اسلامی ایران موفق خواهد شد این حادثه دردناک را پشت سر بگذارد و به مسیر خود در سازندگی و پیشرفت ادامه دهد. همچنین وزارت امور خارجه عراق، مراتب تسلیت و حمایت خود از دولت و ملت ایران در این لحظات دردناک، همدردی عمیق خود را با خانواده‌های قربانیان اعلام و برای مجروحان آرزوی شفای عاجل کرد. محمد شیاع السودانی نخست وزیر عراق به وزیر کشور خود دستور داد با همتای ایرانی خود برای پیگیری پیامدهای این حادثه تماس بگیرد. بر اساس بیانیه دفتر نخست‌وزیری عراق، السودانی دستور ارائه کمک‌های فوری ممکن از سوی عراق را صادر کرده است. جنبش جهاد اسلامی فلسطین نیز با انتشار بیانیه‌ای، همبستگی خود را با جمهوری اسلامی ایران اعلام و از خداوند برای شهدا رحمت و برای مجروحان شفای عاجل درخواست کرد. در این بیانیه آمده است که این جنبش اطمینان دارد جمهوری اسلامی ایران با رهبری حکیمانه و ملت مقاوم خود، قادر به عبور از این بحران و دشواری‌ها خواهد بود. همچنین هدی‌المشاط، رئیس شورای عالی سیاسی یمن در پیام تسلیتی به مسعود پزشکیان تصریح کرد: «یمن در کنار جمهوری اسلامی ایران ایستاده است و اطمینان داریم که شما قادر به عبور از این حادثه دردناک و بازسازی آسیب‌های وارده هستید. ما شریک غم شما در این مصیبت هستیم و از خداوند عزوجل برای شهدا رحمت و برای همه مجروحان شفای عاجل آرزو می‌کنیم.»

وزارت خارجه عمان نیز در پیامی حادثه انفجار بندرعباس را تسلیت گفت. ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه در پیامی ضمن تسلیت به مقام‌های ایران به دلیل جان باختن شهروندان این کشور در حادثه آتش‌سوزی در بندر شهید رجایی، برای ارائه هرگونه کمکی اعلام آمادگی کرد. همچنین، اشتفان پریزنر، هماهنگ‌کننده مقیم سازمان ملل متحد در جمهوری اسلامی ایران، آلمان، عربستان سعودی، امارات، قطر، کویت، ترکمنستان، پاکستان، هند، عراق، اردن، کوبا، ونزوئلا، ترکیه، جمهوری آذربایجان، امارات، قطر، ژاپن، رهبر جریان حکمت ملی عراق، رئیس اقلیم کردستان عراق و اتحادیه اقتصادی اوراسیا مراتب همدردی و تسلیت خود را ابراز کردند.

چالش

موشک فراصوت یمنی‌ها دوباره «نواتیم» را هدف گرفت

ارتش یمن دیروز در دومین روز متوالی با استفاده از موشک فراصوت به پایگاه هوایی نواتیم حمله کرد. سخنگوی نیروهای مسلح یمن با تأیید این عملیات و لزوم افزایش توانمندی‌های نظامی یمن، بر تداوم اقدامات اینچنینی تا پایان تعرض صهیونیست‌ها به باریکه غزه تأکید کرد.

سرتیپ «یحیی سریع» صبح روز یکشنبه با تأیید عملیات یمن علیه نواتیم اعلام کرد که این عملیات با استفاده از یک موشک فراصوت انجام شده است. یحیی سریع بدون ارائه جزئیات بیشتر درباره نوع موشکی که در این حمله از آن استفاده شده، اعلام کرد که هدف این حمله محقق شده است. سخنگوی نیروهای مسلح یمن تأکید کرد که عملیات‌های این کشور در حمایت از مردم فلسطین ادامه خواهد داشت و تنها زمانی متوقف خواهد شد که رژیم صهیونیستی به حملات خود در نوار غزه پایان دهد. او همچنین تأکید کرد که یمن باتوجه به نیاز و برای درهم‌شکستن قلدرمآبی امریکا به توسعه به توانمندی‌های نظامی خود ادامه خواهد داد. ارتش یمن روز گذشته نیز از حمله موشکی با موشک هایپرسونیک به پایگاه هوایی «نواتیم» در جنوب فلسطین اشغالی خبر داده بود. رسانه‌های عبری نوشتند: «آژیرها در منطقه بحرالمیت، وادی عرب و جنوب اسرائیل پس از شلیک موشک از یمن به صدا درآمدند.» سازمان پخش این رژیم گزارش داد که به ساکنان شهرهای مناطق بحرالمیت و وادی عربه دستور داده شد در پناهگاه‌ها بمانند. همچنین، رسانه‌های عبری به نقل از سخنگوی ارتش اشغالگر مدعی شدند که موشکی که از یمن شلیک شده بود، رهگیری شد.

وزارت بهداشت و محیط زیست یمن روز یک‌شنبه در بیانیه‌ای اعلام کرد: در حمله هوایی روز شنبه امریکا به منزلی در محله ۱۴ اکتبر در منطقه «السبعین» واقع در جنوب صنعا، دو شهروند به شهادت رسیده و یک تن دیگر زخمی شد. همچنین این وزارتخانه گزارش داد: «در حمله امریکا به محله‌ای مسکونی در غرب «الروضه» در منطقه «بنی الحارث» در صنعا نیز ۹شهروند از جمله دو زن و سه کودک زخمی شدند.» این وزارتخانه در ادامه نیز استمرار حملات امریکا به محله‌های مسکونی یمن را محکوم کرده و آن را نقض آشکار قوانین بین‌المللی انسانی دانست. روز یک‌شنبه هم رسانه‌های یمنی از جنایت دیگری به دست امریکا خبر دادند. تصاویر تلویزیونی در یمن مردی را نشان می‌دهند که به دنبال همسرش در زیر خروارها آوار می‌گردد و بر سرش می‌کوبد، مادری که چشم‌انتظار خبری از دخترش مانده است. امدادگران تلاش دارند آوارها را کنار زده تا شاید جسم زنده‌ای هنوز زیر آوار مانده باشد. گفته می‌شود حداقل دو نفر زیر آوار مانده‌اند؛ جنگنده‌های امریکایی اواخر شب گذشته چندین خانه را در یک منطقه مسکونی در غرب محله الروضه و در کنار بیمارستان «لبنان» در صنعا بمباران کردند. وزارت بهداشت یمن گفته است که حداقل هشت نفر از جمله دو کودک زخمی شده‌اند.

گزارش ۲

ترامپ: کانال پاناما و سوئز برای امریکا باید مجانی شود

ترامپ که ادعا می‌کند همه آبراه‌های مهم بین‌المللی باید تحت کنترل امریکا باشند، بار دیگر در اظهاراتی جنجالی با بیان اینکه کانال‌های پاناما و سوئز بدون کمک‌های ایالات متحده وجود نداشتند، خواستار عبور رایگان کشتی‌های امریکایی از این دو آبراه استراتژیک شد؛ اقدامی که خشم مصری‌ها را برانگیخت و آنها این درخواست را «قلدری سیاسی» خوانده و آن را توهینی به حاکمیت ملی مصر دانستند.

به رغم مخالفت‌های جهانی با طرح‌های دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا درباره آبراه‌های مهم بین‌المللی، او بر اجرای سیاست‌های تنش‌زای خود اصرار دارد. ترامپ شنبه شب در اظهاراتی جنجالی در شبکه اجتماعی تروث سوشال نوشت: «کشتی‌های امریکایی، اعم از نظامی و تجاری، باید اجازه داشته باشند که به‌صورت رایگان از طریق کانال‌های پاناما و سوئز تردد کنند! این کانال‌ها بدون ایالات متحده امریکا وجود نداشتند.» به گزارش راشاتودی، ترامپ در این پست همچنین گفته که از مارکو روبیو، وزیر امور خارجه امریکا خواسته است فوراً این موضوع را پیگیری کند. در ادامه این اظهارات، مشاور امنیت ملی امریکا نیز ادعا کرد که کشورش نباید برای عبور از مسیرهای آبی که امنیت آنها را تأمین کرده است، هزینه‌ای بپردازد.

این موضع ترامپ واکنش‌های گوناگونی را در پاناما و مصر به دنبال داشت. گروهی از منتقدان، سخنان او را دخالت در امور داخلی کشورها و توهین به حاکمیت ملی تلقی کردند. در مصر، این دیدگاه به‌ویژه در فضای مجازی واکنش‌های تندی را برانگیخت و بسیاری از کاربران یادآور شدند که قدمت کانال سوئز بسیار بیشتر از تاریخ امریکا است. برخی منابع دیپلماتیک مصری نیز در گفت‌وگو با شبکه آرتی اظهار داشتند که مدیریت کانال سوئز مسئله‌ای کاملاً مربوط به حاکمیت مصر است و این آبراه بر پایه معاهده قسطنطنیه ۱۸۸۸ فعالیت می‌کند؛ معاهده‌ای که عبور آزاد را برای تمام کشورها در مقابل پرداخت هزینه یکسان تضمین کرده است.

ایمن سلامه، کارشناس حقوق بین‌الملل مصر در واکنش به اظهارات ترامپ، این سخنان را نقض غیرقابل قبول حقوق بین‌الملل و بی‌اعتنایی کامل به حقوق حاکمیتی مصر دانست. او تأکید کرد: «کانال سوئز شریان حیاتی تجارت جهانی است و تحت چارچوب حقوقی مستحکم مصری فعالیت می‌کند که شامل قوانین روشن و آیین‌نامه‌های دقیقی درباره تعیین هزینه‌های عبور و موارد معافیت محدود است.»

ترامپ پیش‌تر نیز از مدیریت پاناما بر کانال انتقاد کرده و خواستار بازپس‌گیری کنترل آن شده بود. او با این اظهارات بار دیگر نشان داد که رویکرد او نسبت به جهان مبتنی بر اولویت‌بخشی به منافع ملی امریکا به هر قیمتی است. ترامپ معتقد است که کانال پاناما و سوئز نقش حیاتی در تجارت جهانی و قدرت‌نمایی امریکا دارند و واشینگتن با ساخت یا حمایت از این گذرگاه‌های آبی، حق تاریخی بر آنها دارد و باید دسترسی بدون هزینه یا حتی کنترل عملی بر این مسیرها داشته باشد. ترامپ کنترل بر این کانال‌ها را راهی برای تضمین امنیت اقتصادی، نظامی و برتری ژئوپلیتیک ایالات متحده می‌داند. به اعتقاد او، وابستگی به کشورهای دیگر برای عبور کشتی‌های امریکایی یک ضعف استراتژیک است که باید برطرف شود، حتی اگر این سیاست به قیمت برهم زدن توازن ژئوپلیتیک، آسیب به قواعد بین‌المللی و ایجاد بی‌ثباتی‌های اقتصادی تمام شود. این رویکرد، اگرچه ممکن است در کوتاه‌مدت حمایت بخشی از جامعه امریکا را جلب کند، اما در بلندمدت می‌تواند تنش‌ها میان امریکا و قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی را تشدید کند. تحلیلگران هشدار می‌دهند که چنین مواضعی می‌تواند به افزایش تنش‌های ژئوپلیتیک و اختلال در تجارت جهانی منجر شود، به‌ویژه در شرایطی که کانال‌های آبی نقش حیاتی در زنجیره تأمین جهانی دارند.

■ سقوط آزاد محبوبیت ترامپ

با اینکه ترامپ ادعا می‌کند که طرح‌های تنش‌زای او در قبال جامعه جهانی با هدف تقویت قدرت اقتصادی امریکا انجام می‌شود اما این سیاست‌ها نتوانسته جامعه امریکا را راضی کند. پس از انتظارات بالایی که پیش از بازگشت ترامپ به کاخ سفید وجود داشت، حال اکثر امریکایی‌ها می‌گویند رئیس‌جمهورشان اقتصاد را بدتر کرده است. در حالی که دونالد ترامپ به پایان صد روز نخست ریاست‌جمهوری‌اش نزدیک می‌شود، طبق نظرسنجی «واشینگتن‌پست- ای‌بی‌سی‌نیوز- ایپسوس»، او با مخالفت فزاینده نسبت به برنامه‌های جامطلبانه و بحث‌برانگیزش، کاهش محبوبیت، مخالفت اکثریتی با ابتکارات اصلی و این تصور که دولتش می‌خواهد از اجرای دستورات دادگاه‌های فدرال طفره رود، روبه‌رو است. در این نظرسنجی جدید، نقاط روشن کمی برای رئیس‌جمهور امریکا وجود دارد و هیچ‌یک از سیاست‌های آزمایش‌شده او از حمایت اکثریت برخوردار نیست. میزان محبوبیت کلی ترامپ نسبت به دو ماه پیش کاهش یافته است. نظرسنجی واشینگتن پست- ای‌بی‌سی‌نیوز- ایپسوس نشان می‌دهد که ۳۹ درصد از بزرگسالان امریکایی عملکرد ترامپ را تأیید می‌کنند، در حالی که ۵۵ درصد مخالفند و ۴۴ درصد به شدت مخالفند. در ماه فوریه، این ارقام ۴۵ درصد مثبت و ۵۳درصد منفی بود. در این نظرسنجی از شرکت‌کنندگان سؤال شد که آیا عملکرد دونالد ترامپ در مقام ریاست جمهوری را تأیید می‌کنند یا خیر. در میان رأی‌دهندگان ثبت‌نام‌شده، کاهش محبوبیت حتی بیشتر بوده است. در ماه فوریه، ۴۸ درصد از رأی‌دهندگان ثبت‌نام‌شده به او نمره مثبت و در مقابل ۵۱درصد نمره منفی دادند. امروز این ارقام به ۴۲درصد مثبت و ۵۵ درصد منفی رسیده است، یعنی تغییر از منفی خالص ۳درصد به منفی خالص ۱۳درصد.

نگاه

هادی محمدی

الزامات مذاکرات هسته‌ای جاری

اینکه امریکای ترامپ به دنبال توافق با ایران است، نکته چندان مهمی نیست، بلکه این اهمیت دارد که آیا امریکا در ازای یک مکانیزم مراقبتی برای اطمینان از عدم انحراف برنامه هسته‌ای ایران در ساخت بمب هسته‌ای، حاضر است تمامی زیرساخت‌های برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران را به طور کامل بپذیرد و تحریم‌های اقتصادی و مالی و بانکی را به شکل موثر لغو کند؟ در عین حال در ازای جدیت و اراده ایران برای حل نهایی بحران ساختگی تحریک شده از سوی رژیم صهیونی و مشکوک نشان دادن برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز ایران، امریکا نیز باید اعتمادسازی کند یا تضمین روشن داشته باشد که از هر آنچه ممکن است در روند محتوای مذاکرات یا شکل‌گیری توافق یا اجرای واقعی آن، اخلال ایجاد کند جلوگیری نماید. به بیان دیگر ترامپ و تیم کابینه‌ای و مذاکراتی‌اش تا چه حد تحت تأثیر اثرگذاری تخریبی رژیم صهیونی قرار می‌گیرند یا اینکه اساساً ترامپ چه میزان اختیارات برای توافق و اجرای آن در اختیار دارد و نقش قانونی کنگره و سنای امریکا چیست و آیا ترامپ می‌تواند از قانون مصوب کنگره مبنی بر اینکه هر توافقی با ایران باید به تأیید کنگره برسد، با موفقیت عبور کند. این روشن است که ترکیب کنگره در حزب دموکرات و جمهوریخواه به دلیل انگیزه‌های رقابتی- حزبی و به ویژه تأثیرگذاری لابی صهیونی، به هر متن ضد ایرانی با هیجان رأی می‌دهند ولی معلوم نیست با توافق ترامپ با ایران همراهی نشان دهند.

حال سؤال این است که آنچه ممکن است تمامی خوش‌بینی محتاطانه ایران برای مذاکره با امریکا و توافق احتمالی را وارد بن‌بست و عدم اجرا و تردید نماید، در پیرامون ترامپ قرار دارد، یعنی اگر حتی رژیم صهیونی و تماس‌های رئیس موساد و ران‌درمر، وزیر امور استراتژیک نتانیاهو با ویتکاف، نتوانند در مسیر یک توافق احتمالی کارشکنی کنند، دایره اختیارات ترامپ نمی‌تواند تضمین اجرای توافق باشد و کنگره از هم اکنون تسلیم ترامپ نیست و نخواهد گذاشت این مسیر به ثمر بنشیند یا به سادگی اجرا شود.

این مسئله تأکیدی بر این است که بخش مهمی از اصول بنیادین برای ورود به جزئیات تعهدات دو طرف، باید به جز رفتارهای بدعهدی ترامپ و تغییر دیدگاه ویتکاف همانند آنچه در توافق غزه روی داد، معطوف به تضمین همراهی کنگره یا به حاشیه راندن رژیم صهیونی از سوی ترامپ و هیئت مذاکره‌کننده‌اش، به روش‌های مناسب باشد تا این اعتماد شکل گیرد، به عبارتی، هر توافقی زمانی نهایی است که رژیم صهیونی و تأثیرات آن همانند اروپایی‌ها، به روش ترامپ ساکت و بی‌طرف شوند و به تأیید کنگره برسد و اجرای خواسته‌های ایران در گام اول نقد باشد یا هر اقدامی به شکل متناظر و تدریجی و متناسب از سوی امریکا، نقد باشد و اولویت این گام‌های تدریجی از سوی هیئت ایرانی روشن باشد. اعتمادسازی برای امریکا در اینکه ایران بمب هسته‌ای نخواهد ساخت، نباید و نمی‌تواند از دایره همه فعالیت‌های هسته‌ای صلح‌آمیز ایران، چیزی بکاهد و لغو مؤثر تحریم‌ها و اموال بلوکه شده ایران نیز به شکل ملموس و نقد به اجرا درآید. دبه کردن، زیاده‌خواهی در برنامه هسته‌ای ایران یا طرح مسائل غیرهسته‌ای و ورود رژیم‌صهیونی یا باج‌خواهی اروپایی با چماق سیستم ماشه، همگی به عنوان عوامل منفی و برنامه‌ریزی شده از سوی امریکا تلقی و ارزیابی می‌شوند که فقدان اراده کافی و صادقانه برای کسب یک توافق منصفانه و برد-برد در طرف امریکایی را اثبات می‌کند.

چشم‌انداز

فنلاند، نروژ و سوئد «خط آهن جنگی» ایجاد می‌کنند

فنلاند برای طرح ساخت یک خط ریلی جدید با سوئد و نروژ که انتقال و جابه‌جایی تجهیزات نظامی ناتو را در صورت بروز جنگ تسهیل می‌کند، مبلغ ۲۰ میلیون یورو اختصاص داده است.

به گزارش ایسنا به نقل از شبکه خبری راشاتودی، روزنامه ایلتالهتی چاپ فنلاند نوشت که هلسینکی سیاست دیرینه بی‌طرفی خود را کنار گذاشته و در آوریل ۲۰۲۳ و پس از درگیری‌ها بین روسیه و اوکراین به ناتو ملحق شد. سوئد نیز در ۲۰۲۴ از این رویه پیروی کرد و گفت که علت پیوستنش به ناتو نگرانی‌های امنیتی ناشی از درگیری‌ها اوکراین و روسیه است. در جواب این اقدامات، مسکو نیز متعهد شد که موضع دفاعی خود را در مرزهای شمال غربی روسیه تقویت می‌کند. حالا، روزنامه ایلتالهتی با استناد به منابع ناشناس دولتی ادعا کرده که پروژه راه‌آهن جدید که دولت فنلاند بودجه لازم برای برنامه‌ریزی آن را اختصاص داده است، در حال انجام است. به نوشته این روزنامه، هزینه مجموع این پروژه احتمالاً به میلیاردها یورو خواهد رسید و انتظار می‌رود کارهای ساخت‌وساز آن تا دهه ۲۰۳۰ ادامه یابد. این روزنامه در ادامه مدعی شد که دولت هلسینکی امیدوار است که برای این پروژه کمک مالی اتحادیه اروپا را داشته باشد.

وزیر حمل‌ونقل و ارتباطات فنلاند، در مصاحبه‌ای با روزنامه ایلتالهتی در ماه نوامبر گذشته، در توضیح لزوم این پروژه راه‌آهن، به تهدید روسیه اشاره کرده و گفته بود: «تانک‌ها و توپ‌ها را باید در صورت بروز هرگونه وضعیت بحرانی و اضطراری بتوان منتقل و جابه‌جا کرد.» همزمان، ستاد مشترک نیروهای مسلح لهستان اعلام کرده که یک بالگرد روسیه حریم هوایی این کشور عضو ناتو را بر فراز دریای بالتیک نقض کرده؛ موضوعی که ارتش لهستان با تعبیر «روسیه در حال آزمودن آمادگی ما است» به آن واکنش نشان داده است. به گفته مقامات لهستانی، یک بالگرد روسیه حریم هوایی لهستان را بر فراز دریای بالتیک نقض کرده است. لهستان که با روسیه مرز مشترک دارد، از ابتدای جنگ اوکراین، به حمایت از کی‌یف پرداخته و بارها درباره احتمال «تجاوز» روسیه به ناتو هشدار داده است.

خبر کوتاه

ادعای نیویورک‌تایمز درباره زمان و مکان مذاکرات تهران- واشینگتن

نیویورک‌تایمز به نقل از یک مقام ارشد امریکایی مدعی شد که گرچه مذاکره‌کنندگان امریکایی با ادامه مذاکرات موافقت کرده‌اند اما زمان مشخصی ارائه نشده است.

نیویورک‌تایمز به نقل از این مقام نوشت: فضای مذاکرات بسیار جدی و سازنده بود. ما از برخی موضوعات بزرگ‌تر فاصله گرفتیم اما این بدان معنا نیست که تمام اختلافات را حل و فصل کرده‌ایم. وی مدعی شد: بر سر مسائل بزرگ و کوچک اختلافاتی داریم. اما به منظور کاهش این اختلافات، این هفته در پایتخت‌ها گفت‌وگوهایی انجام خواهد شد. به ادعای این مقام ارشد امریکایی، دور بعدی مذاکرات با میانجیگری عمان، در اروپا برگزار خواهد شد. وی همچنین گفت که مذاکرات دور سوم، چهار ساعت به طول انجامید و آن را «پربار» توصیف کرد. نیویورک‌تایمز همچنین به نقل از یک منبع آگاه دیگر، مدعی شد که دور بعدی مذاکرات به احتمال زیاد طی دو هفته آینده انجام خواهد شد اما «طرف امریکایی برای بررسی اطلاعات و پیشنهادهای ایرانی‌ها، به اندکی زمان نیاز دارد. طرف امریکایی می‌خواهد که مذاکرات را به مکانی مناسب‌تر و نزدیک‌تر به امریکا منتقل کند.»

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

صاحب امتیاز: پیام‌آوران نشر روز
مدیر مسئول: محمدجواد اخوان
سردبیر: غلامرضا صادقیان
آدرس: تهران، خیابان بیهقی
کوچه شهید اکبر زجاجی (چهاردهم غربی)، پلاک ۱۲
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۵۴۵۴۸۸
روابط عمومی: ۸۸۵۲۳۰۶۰- فکس: ۸۸۴۹۸۴۶۶
توزیع: مؤسسه نشرگستر امروز نوین ۸۸۷۳۰۹۴۲
چاپ: همشهری
Public@JavanOnline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۷۲۹۰ | دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴ | ۲۹ شوال ۱۴۴۶ | اذان ظهر: ۱۲:۰۲ |
غروب آفتاب: ۱۸:۴۸ | اذان مغرب: ۱۹:۰۸ | نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۱۵ | اذان صبح فردا: ۰۳:۴۲ | طلوع آفتاب فردا: ۰۵:۱۵ |

یادداشت

پیوندی فراتر از یک ازدواج

ازدواج جلال آل‌احمد و سیمین دانشور، تنها یک ازدواج معمولی و یک پیوند شخصی نبود، بلکه موهبتی بود که به رشد فکری و هنری خود آنان و غنای ادبیات معاصر منجر شد. محمدحسین دانایی، پژوهشگر و خواهرزاده جلال آل‌احمد به‌مناسبت سالروز تولد سیمین دانشور با انتشار یادداشتی، نگاهی به زندگی این زوج ادبی انداخته است. یادداشت او به این شرح است:

سیمین دانشور و جلال آل‌احمد، معروف‌ترین و مؤثرترین زوج ادبی ایران در دوران معاصر می‌باشند. این دو نویسنده در فروردین ۱۳۲۷ با یکدیگر آشنا شدند، کتاب‌های خودشان را به یکدیگر اهدا کردند (تصویر) و ازدواجشان در ۳۰ فروردین‌ماه ۱۳۲۹ هم پیوندی بود فراتر از یک ازدواج معمولی، چون روابط شخصی، فکری و هنری آنان تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم گسترده و چندسویه‌ای داشت و عملاً باعث شد عصر تازه‌ای در ادبیات معاصر آغاز شود.

این یادداشت نگاهی گذراست به تأثیرات این دو نفر بر رشد شخصیتی و ادبی یکدیگر و همچنین تأثیر روابط آنان بر ادبیات معاصر:

جلال آل‌احمد و سیمین دانشور گرچه از خاستگاه‌های متفاوتی برخاسته بودند، ولی هر دو به مسائل اجتماعی و فرهنگی جامعه حساس بودند و توجهی ویژه به این مسائل داشتند. این نقطه عطف موجب شده بود دنیای پیرامون خود را مشترکاً ببینند و تجربه کنند، اما به سبک و قلم خودشان به نقد مسائل اجتماعی بپردازند. آل‌احمد با قلمی تند و بی‌پروا و زهردار و دانشور با قلمی احساسی‌تر و هنرمندانه‌تر.

به علاوه، پیوند آنان موجب شده بود سیمین دانشور در بستر روابط و مناسبات اجتماعی آل‌احمد در فضای مردسالارانه دهه‌های ۳۰ و ۴۰ شمسی حضور یابد، صدای زنانه خاص خود را پیدا کند و سرانجام به «بانوی ادبیات داستانی» تبدیل شود. جلال آل‌احمد نیز تحت تأثیر نگاه زنانه و متعادل همسرش توانست از سیاست‌زدگی‌های افراطی و فضای خشن مردسالارانه دهه‌های مزبور فاصله بگیرد، افق فکری خود را وسیع‌تر و غنی‌تر سازد و با سبک و سیاقی هنرمندانه وارد عرصه ادبیات شود و به نقد مسائل اجتماعی بپردازد. رگه‌های روشنی از این تأثیر و تأثر متقابل را می‌توان در آثار ادبی آنان دید. به عنوان نمونه، رمان «سووشون» که شاهکار دانشور است، آکنده از دغدغه‌های اجتماعی، فرهنگی و هویتی، همراه با موضع‌گیری در برابر حضور نیروهای خارجی است. آل‌احمد هم در اثر معاشرت فکری با سیمین دانشور در بسیاری از آثار خود، همچون «نفرین زمین» و «مدیر مدرسه» با نگاهی عمیق‌تر و انسانی‌تر به دنیای پیرامون خویش پرداخته و به نتایج هنرمندانه‌تری دست یافته است.

به این ترتیب، آن تفاوت خاستگاه خانوادگی و این نقطه عطف فکری موجب شدند آنان مکمل فکری یکدیگر باشند، چون هر کدام جهان را از زاویه‌ای دیگر می‌دیدند و این تنوع دیدگاه باعث غنای آثار هر دو نفر می‌شد و مآلاً ادبیات معاصر را هم گسترده‌تر می‌کرد. از سوی دیگر، ازدواج رازآمیز و همزیستی نادر این زن و مرد نویسنده و روشنفکر، موجب شده بود آنان به نمادی از پیوند فکری و هنری تبدیل شوند و نسل جوان‌تر جامعه روشنفکری کشور از آنان الگوگیری کند. برای اثبات این گزاره، روایتی معتبرتر از گفتارها و نوشتارهای خود آنان نسبت به یکدیگر نیست:

دانشور درباره آل‌احمد: «جلال به من نوشتن یاد نداد، اما به من یاد داد خودم باشم. من اگر چیزی شدم، مدیون جلالم. او باور داشت که یک زن هم می‌تواند فکر کند و بنویسد.»

آل‌احمد درباره دانشور: «سیمین برای من نه تنها همسر که رفیق و همکار بود. ما با هم درد وطن داشتیم. اگر من تندتر می‌رفتم، او آهسته‌تر و عاقلانه‌تر مرا همراهی می‌کرد.»

دانشور در باره همکاری با آل‌احمد: «جلال و من زیاد با هم بحث می‌کردیم. گاه مخالف بودیم، اما همیشه می‌فهمیدیم که هر دو از درد یک خاک می‌نویسیم.»

آل‌احمد در باره تأثیر دانشور: «سیمین آینه‌ای بود که وقتی به آن نگاه می‌کردم، می‌دیدم چقدر می‌شود در میان غوغای حرف‌های روشنفکری، دل آدمی را هم دید.»

بنابراین می‌توان گفت که ازدواج جلال آل‌احمد و سیمین دانشور، تنها یک ازدواج معمولی و یک پیوند شخصی نبود، بلکه موهبتی بود که به رشد فکری و هنری خود آنان و غنای ادبیات معاصر منجر شد.

کتاب

حکمت

امیرالمؤمنین امام علی علیه‌السلام:

سه خصلت است که زندگی برای دارنده آنها، گوارا نیست: کینه‌توزی، حسادت و بداخلاقی.

غررالحکم: ج ۳ ص ۳۳۷ ح ۴۶۶۳

نقدی به سریال «لمندگان» که از شبکه دوم سیما پخش می‌شود

ایده‌های خامی که قابلیت درگیر کردن مخاطب را ندارند

■ **امیرمحمد خسروجردی**

سریال «لمندگان» اثر جدید شبکه دوم سیماست که پخش آن از ۲۳ فروردین شروع شده و تا الان ۱۰ قسمت آن روی آنتن رفته‌است. کارگردان این سریال محمدصادق بکتاشیان است که پیش از این تجربه ساخت چند مستند و سریال را برای تلویزیون دارد.

«لمندگان» روایتگر سه دوست از نسل جدید است که با درک عمر طولانی لاک‌پشت و نسبتش بر کند بودن و کم‌تحرکی تصمیم به ساخت منشوری با قوانین مخصوص می‌کنند و با رفتن به باغ پدر یکی از شخصیت‌ها شروع به سبک زندگی جدیدی می‌کنند و در این مسیر با چالش‌هایی مواجه می‌شوند.

■ **ناامیدی از نویسنده و کارگردان**

سریال در ۴۰ قسمت در مرکز سیمرغ تولید شده‌است و با ترکیبی پربازیگر پخش می‌شود، اما در کنار بازیگران، مهم‌ترین نکته سریال «لمندگان» نام نویسنده آن، یعنی مهدی علی میرزایی است. میرزایی سابقه نویسندگی آثاری مثل «پالتو شتری»، «فی‌المدت‌المعلوم»، «کاتیوشا» و «گشت ارشاد» را در کارنامه خود دارد و همین حضور یکی از دلایل کنجکاوی‌برانگیز سریال بود.

برای بسیاری از مخاطبان جدی تلویزیون، نام نویسنده‌ای پرکار و فعال در سینما می‌تواند یه عنوان عامل جذابیتی برای سریال تبدیل شود. به هر حال میرزایی نویسنده‌ای است که کارشناسی سینما و کارشناسی ارشد فلسفه دارد و به نظر می‌رسد ترکیب این دو رشته به بهتر شدن کار نویسنده کمک کرده باشد.

اما در مورد «لمندگان» این مورد طبق انتظار پیش نرفت! اولین سؤالی که مخاطبان سریال با آن مواجه می‌شوند، این است که چطور نویسنده از آن آثار سینمایی که بعضی‌هایشان پرفروش و بین مردم محبوب هستند، به چنین سریال کم جان و ناپخته‌ای رسیده‌است. مثل اینکه متن بازنویسی دیگری دارد و جدا از آن هم دیگر نمی‌شود سریال‌ها را فقط به خاطر یک عامل تماشا کرد و باید مجموعه‌ای از عوامل در جذاب شدن یک سریال دخیل باشند.

«لمندگان» به نقد نسل جدید و جوان می‌پردازد و می‌خواهد چالش‌های پیش‌روی آنها را نشان دهد، اما نمی‌تواند این ایده را به شکلی جذاب به تصویر بکشد. ایده‌های خام سریال قابلیت درگیر کردن مخاطب را ندارد و نمی‌تواند باعث جذابیت و دیده شدن اثر شود.

ماهیت سریال‌هایی مثل «لمندگان» بر این است که هنگام تماشا حسی از آرامش و رضایت به مخاطب بدهد، ولی ضعف‌های سریال نه‌تنها باعث ناامیدی مخاطب، بلکه باعث ناراحتی و آزارش هم می‌شود

■ **ضعف در ایده‌پردازی**

سریال اپیزودیک است و در هر قسمت، راوی یک موضوع تازه است، اما ضعف‌های مفرط سریال در داستان و ایده‌پردازی سبب می‌شود تا «لمندگان» به سریال ضعیف و فاقد ارزش برای تماشا تبدیل شود. در مرحله اول در انتخاب بازیگران اصلی سریال سعی شده‌است از چهره‌های جوان و محصول صداوسیما استفاده شود که مهم‌ترین عضو سه لمنده، امیر کاظمی است که او را به خاطر ایفای نقش در «لیسانسه‌ها» به خاطر داریم، اما امیر کاظمی «لیسانسه‌ها» با «لمندگان» فرسنگ‌ها فاصله دارد و این نشان می‌دهد کارگردان در بازی گرفتن از بازیگران چه نقش مهمی دارد.

نکته اینجاست که در کنار بازیگران جوان، کارگردان از تیم بازیگری خوبی برخوردار است و حضور بازیگران چهره‌ای مثل میرطاهر مظلومی، سیاوش چراغی‌پور، کاظم نوربخش و سیروس همتی می‌تواند به برگ برنده سریال تبدیل شود، ولی در عمل چنین اتفاقی نمی‌افتد.

ترکیب‌نشدن بازیگران با هم اثری منفی در کلیت اثر گذاشته است. حضور بازیگران چهره تفاوتی با کارهای قبلی‌شان ندارد و به شدت تکراری است. این بازیگران آورده خاصی برای سریال ندارند و حتی کمدینی مثل محمد معتضدی و مجید افشاری که سابقه اجرای استندآپ کمدی و در آوردن موقعیت‌های کمدی را دارند، در این سریال از طنازی به دور هستند.

داستان کم‌مایه و کم‌زور و کارگردانی بسیار ضعیف سریال این حس را به مخاطب القا می‌کند که سریال به شکلی دوستانه و دورهمی ساخته‌شده و خبری از یک فضای حرفه‌ای نیست. «لمندگان» تلاش دارد در لابه‌لای قصه، پیام‌های اخلاقی‌اش را هم به مخاطب بدهد و در این راه هم آنقدر بدعمل می‌کند که قدرت اثرگذاری‌اش را بر بیننده از دست می‌دهد.

■ **سریال‌هایی برای ریزش مخاطب**

ماهیت سریال‌هایی مثل «لمندگان» بر این است که هنگام تماشا حسی از آرامش و رضایت به مخاطب بدهد، ولی ضعف‌های سریال نه‌تنها باعث ناامیدی مخاطب، بلکه باعث ناراحتی و آزارش هم می‌شود. اولین گزاره‌ای که با دیدن چنین سریالی در ذهن مخاطبان شکل می‌گیرد، این است که چطور چنین سریال‌هایی با این سطح از کیفیت اجازه ساخت و پخش می‌گیرند و چرا مدیران تلویزیون به راحتی تن به پخش سریال‌های ضعیف و فاقد جذابیت می‌دهند تا در نهایت به اعتبار رسانه ملی ضربه وارد شود.

سریالی مثل «لمندگان»، اثری نیست که مخاطبان تلویزیون را راضی کند و آنها را هر شب با ذوق پای تلویزیون بنشاند. ساختن سریال‌های اپیزودیک، کار راحتی نیست و تیم نویسندگی و کارگردانی باید زمان زیادی برای نوشتن قسمت‌ها بگذارند و سهل‌انگاری در نوشتن اپیزودها، خروجی نهایی اثر را ضعیف می‌کند. با توجه به کیفیت محتوایی «لمندگان» به نظر می‌رسد، حساسیت و وسواس لازم برای نگارش و ساخت سریال لحاظ نشده‌است.

مدیران شبکه‌های تلویزیونی باید فکر چاره‌ای برای پخش سریال‌های ضعیف و بی‌کیفیت از شبکه‌های تلویزیونی بکنند. امروز شبکه‌های تلویزیونی رقابت جدی و سنگینی جهت جذب مخاطب سریال‌هایشان دارند و با حساسیت زیادی پروژه‌هایشان را جلو می‌برند، اما در تلویزیون همچنان کیفیت فنی و محتوایی حلقه گمشده سریال‌هاست.

این سریال‌ها با بودجه و هزینه‌های کمی ساخته نمی‌شوند، ولی به هیچ عنوان کیفیت اثر با میزان بودجه تناسب ندارد و نمی‌تواند مخاطبان تلویزیون را راضی کند. آن هم مخاطبانی که امروز دسترسی راحت‌تری به سریال‌های جذاب خارجی دارند و به راحتی با مقایسه سریال‌های کشورهای دیگر می‌توانند به عمق فاجعه در ساخت سریال‌های تلویزیونی پی ببرند.

ادامه این روند برای تلویزیون آسیب‌های زیادی به همراه خواهد داشت. علاوه بر هدررفت بودجه بیت‌المال، از دست دادن مخاطب، چیزی نیست که به راحتی جبران شود. نتیجه این سبک سریال‌سازی همین می‌شود که مردم همچنان پای بازپخش سریال‌های قدیمی‌ای از شبکه‌های آی فیلم و تماشا بنشینند و علاقه‌ای به دنبال کردن سریال‌های جدید تلویزیون نداشته باشند.

نما | حسین کشتکار

دیدگاه

حافظ شیرازی به روایت شمس لنگرودی

تصحیح شمس لنگرودی را می‌توان از تصحیح‌های ذوقی و نه انتقادی به‌شمار آورد. در تصحیح او غزلیات منتسب به خواجه نیز دیده می‌شود؛ اشعاری که به باور پژوهشگران از خواجه نیست، اما در اکثر دیوان‌ها تکرار شده است

تصحیح شمس لنگرودی از دیوان حافظ را می‌توان حاصل درک و دریافت او از سال‌ها موانست با دیوان خواجه شیراز دانست که مبتنی بر ذوق و نگاه هنری مصحح است.

کتاب «دیوان اشعار حافظ» به تصحیح شمس لنگرودی از جمله تازه‌های نشر در این حوزه است که در روزهای پایانی سال گذشته منتشر شد و در حال حاضر به چاپ دوم نیز رسیده است. لنگرودی که از شاعران نام‌آشنای روزگار ماست و زبان شعرش قابل تأمل است در اثر جدید خود نیز به این وجه از شعر خواجه توجه کرده و براساس شناختی که از شعر حافظ دارد از میان پیشنهادات مصححان، واژه‌ای را انتخاب کرده است. در واقع، همانطور که او توضیح می‌دهد، برخلاف دیگر مصححان دیوان حافظ، نسخه‌ای را اساس قرار نداده است: دیوان‌های موجود حافظ از دو گروه بیرون نیست یا مصححی نسخه‌ای کهن نزدیک به زمان حافظ یافته (به این امید که نسخه دست‌نخورده‌تر و اصیل‌تر است) آن را نسخه اساس قرار داده و دیگر نسخه‌های خطی و چاپی را با آن سنجیده و نسخه‌ای چاپ کرده است، یا اینکه مثل احمد شاملو اعلام کرده که من بعضی از کلمات را بدون توجه به هیچ نسخه موجود بنا به درک و ذوق خودم عوض کرده‌ام. ولی با توضیحاتی که داده‌ام، پیداست فقط ایشان نبود که بنا به ذوق و درک خود کلمات را عوض و سطور را جابه‌جا کرده، پیشینیان نیز همه همین کار را کرده‌اند، بدون آنکه بگویند و اعلام دارند.

به نظر می‌رسد کتاب «درک من از درک حافظ و زیبایی‌شناسی او» که قرار است از سوی انتشارات نگاه منتشر شود، تکمیل کننده تصحیح شمس و روشن کننده نوع نگاه او به خواجه شیراز است. شمس برخلاف بسیاری از حافظ‌پژوهان، معتقد است حافظ، عارف نبوده و عرفان تنها محملی برای بیان شعر بوده است: ما از دیوان حافظ، مثل هر اثر هنری دیگر، انتظار یکدستی ایدئولوژیک نداریم. دیوان حافظ اثری هنری است که طی سالیان و در لحظات و حالات متفاوت نوشته شده و هر شعرش گویای احوال و افکار آن روز و آن لحظه است. با این همه در دیوان او عناصر پررنگ و مؤثر تکرارشونده‌ای وجود دارد که نوعی جهان‌بینی را القا می‌کند، فضایی خیامانه و عارفانه که نه خیامی است و نه الزاماً عرفانی. آسان‌گیری، هیچ بر هیچ بودن کار جهان، گرایش به شادخویی، امیدواری، طنز، نوعی سلوک با مردم و حاکمان جملگی در موسیقی و بازی زبانی رندانه‌ای ارائه می‌شود که رنگ و لعاب خیامانه- عارفانه دارد و حافظه‌اش می‌خوانیم از وجوه پررنگ دیوان حافظ است.

لنگرودی در دیوانی که ارائه کرده، در چند موردی نیز دست به تغییر زده است از جمله آنکه در شعر «ساقی بیا که یار ز رخ پرده بر گرفت/ کار چراغ خلوتیان باز در گرفت» در جایی می‌خوانیم: «زین قصه هفت گنبد افلاک پر صداست/ کوته‌نظر ببین که سخن مختصر گرفت». بعضی نسخ این بیت را ندارند. بعضی نیز به جای «ببین» نوشته‌اند «مبین». من با توجه به موسیقی شعر در این سطر به جای ببین، «نگر» را قرار داده‌ام.

شعر حافظ را می‌توان از این جهت که همواره مورد توجه اهل فن بوده از دیگر آثار شاعران متمایز کرد. اشعار خواجه شیراز در کنار قداستی که برای عامه مردم دارد، برای متخصصان و پژوهشگران ادبی اثری است پررمز و راز که کوشیده‌اند با ارائه تصحیح‌های مختلف به نزدیک‌ترین دیوان به نظر او دست یابند. کتابت، یکی از علل اختلاف نسخه‌های مختلف یک اثر است، اما وقتی پای شاعری چون حافظ در میان باشد، این اختلافات بیشتر هم می‌شود.

شمس معتقد است آنچه برای حافظ مهم بوده، شعر است، نه بیان عرفانی. همین باور سبب شده شمس نگاهی از وجه زبانی به شعر خواجه داشته باشد. تصحیح او را می‌توان جزو تصحیح‌های ذوقی و نه انتقادی به‌شمار آورد. در تصحیح او غزلیات منتسب به خواجه نیز دیده می‌شود؛ اشعاری که به باور پژوهشگران از خواجه نیست، اما در اکثر دیوان‌ها تکرار شده است، مانند غزل «المنه لله که در میکده باز است، که گفته می‌شود از حیدر بقال شیرازی است و غزل «برو به کار خودای واعظ این چه فریادست» از سلمان ساوجی.

پوستر سی و ششمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران رونمایی شد

زنده نگهداشتن نام ایران با کتابخوانی

■ **سیدمرتضی ذاکر**

«اگر بخواهیم برای ایران و آینده تلاشی کرده‌باشیم، راه آن همین کتاب خواندن است و این نمایشگاه زمینه‌ای است برای تحقق این امر در یک مقیاس کلان و با یک کیفیت خوب.»

به گزارش «جوان» محسن جوادی، رئیس نمایشگاه کتاب تهران در مراسم رونمایی از پوستر سی و ششمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با اشاره به حادثه بندر شهید رجایی هرمزگان گفت: قبل از اینکه درباره نمایشگاه صحبت کنم، حادثه غمبار و تأسف‌برانگیز بندر شهید رجایی را خدمت همه مردم ایران تسلیت عرض می‌کنم. من مردد بودم این رونمایی را عقب بیندازیم یا نه، ولی بعد دیدیم شعار نمایشگاه ما «بخوانیم برای ایران» است. اگر بخواهیم برای ایران و آینده تلاشی کرده‌باشیم، راه آن همین کتاب خواندن است و این نمایشگاه زمینه‌ای است برای تحقق این امر در یک مقیاس کلان و با یک کیفیت خوب. بنابراین رونمایی از پوستر نمایشگاه را برگزار کردیم تا قدمی برای ایران برداریم. جوادی افزود: نمایشگاه کتاب به نحوی همزاد جمهوری اسلامی ایران است و با همه فراز و فرودهایی که در این سال‌ها داشته‌ایم، حتی در زمان دفاع مقدس برگزار شده‌است. این نمایشگاه به نحوی متعلق به مردم و نهادهای خصوصی در حوزه نشر است. به همین دلیل کنار نهادن آنها و تصدی اجرایی کل نمایشگاه کتاب شاید کار درستی نباشد و ما با توجه به دیدگاهی که آقای صالحی داشتند، سعی کردیم امسال نقش صنوف خصوصی نشر را در برگزار نمایشگاه افزایش دهیم. در ادامه، ابراهیم حیدری، قائم‌مقام نمایشگاه کتاب با بیان اینکه جانمایی غرفه‌ها در مراحل نهایی است، گفت: در بخش داخلی ۲ هزار و ۳۶۳ ناشر داخلی برای نمایشگاه کتاب ثبت‌نام کرده‌اند که هزار و ۵۸۹ ناشر از تهران و ۷۷۴ ناشر از سایر استان‌ها بوده‌است. بخش حضوری شامل هزار و ۶۲۶ ناشر است و در بخش گروه عمومی، کودک و نوجوان، آموزشی، دانشگاهی و الکترونیک بیش از ۷۵ هزار متر مربع فضای درخواستی داشته‌ایم که جانمایی آن در مراحل نهایی است و سعی می‌کنیم در یکی، دو روز آینده غرفه‌ها تحویل بخش‌های مربوطه شود و بتوانند از شنبه کارهای چینش قفسه‌ها را انجام دهند. قائم‌مقام نمایشگاه کتاب درباره بخش بین‌الملل نمایشگاه کتاب گفت: ما امسال در بخش بین‌الملل یک بخش تازه و خاصی را به نام فلوشیپ تخصصی ادبیات کودک و نوجوان راه‌اندازی کردیم که هدف آن حمایت از آثار ایرانی و ترجمه آنها به زبان‌های دیگر است. این بخش با استقبال بسیار خوبی مواجه شده‌است؛ ۱۴۷ متقاضی در این حوزه داریم که ۸۱ متقاضی در بخش خارجی و ۶۶ بخش متقاضی در بخش داخلی است. وی افزود: همچنین یک بخش تازه به نام «بریکس» داریم. همان‌طور که اطلاع دارید پیشنهادی از تیم ایران در نمایشگاه هند ارائه شد و آن پیشنهاد این بود که کارگروه اعضای فرهنگی بریکس را تشکیل دهیم که با استقبال اعضا قرار گرفت.

حیدری درباره حضور کشورهای خارجی در نمایشگاه کتاب گفت: از کشورهای مختلف ۵۰ متقاضی ثبت‌نام کرده‌اند که نزدیک ۵۵ تن از بارهای آنها رسیده و ۲۵ تن دیگر هم در مسیر ایران است. این کتاب‌ها در دو بخش عربی و لاتین در نمایشگاه حضور دارند و عمده آنها چاپ سال ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۵ است. وی با اشاره به حضور میهمان‌های خارجی گفت: ۳۰ نویسنده خارجی در ایران حضور خواهند داشت که از نقاط مختلف دنیا به ایران آمده‌اند. ان‌شاءالله ارتباط ما با این عزیزان فقط منحصر به نمایشگاه کتاب نباشد و ما بتوانیم این ارتباطات فرهنگی را در حوزه‌های دیگر ادامه دهیم. حیدری با بیان اینکه مهمان ویژه سی‌وششمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران کشور عراق است، افزود: رایزنی‌ها و مکاتبات اولیه انجام شده و ما امسال در خدمت ناشران و فعالان فرهنگی کشور عراق هستیم. کشور عراق با حضور بیش از ۱۵ ناشر و یک هیئت ۳۰ نفره در نمایشگاه حضور دارد و وزیر فرهنگ عراق هم در افتتاحیه نمایشگاه کتاب تهران حضور خواهد داشت. در پایان این مراسم از پوستر سی‌وششمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران رونمایی شد. سی و ششمین نمایشگاه کتاب تهران با شعار «بخوانیم برای ایران» از ۱۷ تا ۲۷ اردیبهشت در مصلای امام خمینی(ره) با حضور ناشران مختلف برگزار خواهد شد.

گردشگری

مدیرکل بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی خبر داد

سفر ۱۰۰ تورگردان خارجی به تهران

مدیر کل بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی از برگزاری «گردهمایی تورگردانان خارجی در ایران» با حضور بیش از ۱۰۰ تورگردان از ۳۳ کشور همزمان با اکسپو ایران ۲۰۲۵ خبر داد و گفت: این رویداد فرصتی برای معرفی ایران به عنوان مقصدی امن و مقابله با ایران‌هراسی است.

مسلم شجاعی، مدیر کل بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی در نشست خبری که به بهانه رویداد «گردهمایی تورگردانان جهان در ایران» نام ITF برگزار شد، گفت: این گردهمایی همزمان با هفتمین نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی (ایران اکسپو ۲۰۲۵) برگزار می‌شود. در این رویداد، بیش از ۱۰۰ تورگردان از ۳۳ کشور مختلف حضور خواهند داشت و نشست B2B روز سه‌شنبه در هتل استقلال برگزار خواهد شد. مدیر کل بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی با اعتقاد به اهمیت این رویداد در معرفی ایران به عنوان یک مقصد امن و مبارزه با ایران‌هراسی اظهار کرد: حضور این تورگردان‌ها از کشورهای مختلف همچون ویتنام، تایلند، هندوستان، تاجیکستان، ارمنستان، ترکیه، اوگاندا، موریس، بوسنی، عربستان، بحرین، هلند، قزاقستان، بنگلادش، ازبکستان، آفریقای جنوبی، پاکستان، بلغارستان، ترکمنستان، عمان، مالزی، اسلواکی، آذربایجان، عراق، افغانستان، ایتالیا، آلمان، انگلستان، تونس، قرقیزستان، روسیه، فرانسه، برونئی و تایلند، فرصتی طلایی است که نباید از دست برود. او افزود: برنامه‌های تورگردانان حاضر در این رویداد شامل بازدید از جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی همچون کاخ سعدآباد، موزه ایران باستان، اراضی عباس‌آباد و سفر به جزیره کیش است. مدیر کل بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی با تأکید بر اهمیت گردشگری به عنوان یکی از ابزارهای دیپلماسی عمومی، آن را یکی از هوشمندترین راه‌ها برای معرفی ایران دانست و گفت: میزبانی از رویدادهای بین‌المللی یکی از سیاست‌های کلیدی ما در این مسیر است. مدیر کل بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی همچنین به امضای تفاهمنامه با سازمان گردشگری سازمان ملل متحد برای برگزاری اجلاس گردشگری شهری در تهران اشاره کرد. شجاعی سپس از اهمیت استفاده از اینفلوئنسر مارکتینگ برای اعتمادسازی و معرفی ایران به دنیا سخن گفت و بیان کرد: امیدواریم با تولید محتواهای تعاملی، معرفی ایران در رسانه‌ها و فضای دیجیتال گسترش یابد. او همچنین به برنامه‌ریزی برای حضور ایران در ۱۰ نمایشگاه بین‌المللی و برگزاری پنج Road Show در کشورهای مختلف اشاره کرد و افزود: برگزاری این رویدادها در شهرهای بصره، بغداد، کربلا و نجف در کشورهای عربی و همچنین در لهستان، مجارستان، صربستان و روسیه، گامی مؤثر در جذب گردشگران خارجی خواهد بود.